

K.K.T.C
YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM YÖNETİMİ ve DENETİMİ BİLİM DALI

LEFKOŞA TÜRK LİSESİ'NİN
TARİHSEL SÜREÇ İÇİNDE YÖNETİMİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan
Meryem ÖKSÜZOĞLU

Tez Danışmanı:
Doç. Dr. Halil AYTEKİN

Lefkoşa – 2003

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü'ne

Meryem Öksüzoğlu tarafından hazırlanan “Lefkoşa Türk Lisesi’nin Tarihsel Süreç İçinde Yönetimi” adlı bu çalışma jürimiz tarafından Eğitim Yönetimi ve Denetimi Anabilim Dalında YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Başkan.....

Doç. Dr. Halil AYTEKİN

Üye.....

Doç. Dr. Aydın ANKAY

Üye.....

Yrd. Doç. Dr. Cem BİROL

ONAY

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.-

10/03/04

Yrd. Doç. Dr. Ahmet PEHLİVAN

Enstitü Müdür Yardımcısı

ÖNSÖZ

“Lefkoşa Türk Lisesi’nin Tarihsel Süreç İçinde Yönetimi” adını taşıyan bu araştırmada; Lefkoşa Türk Lisesi ele alınarak incelenmiştir. Tarihsel alan araştırmaları, geçmişte yaşanmış olayları karanlıktan, gün ışığına çıkarıp değerlendirme sonuçlarını yol gösterici olarak kullanmak için yapılır. Bu araştırmanın amacı da geçmişi inceleyip yapılacak yeni uygulamalarla ilgili doğru karar alınmasına katkı sağlamaktır.

Bu çalışmayı Mustafa Kemal Atatürk’ün “Tarih yazmak, yapmak kadar önemlidir. Yazan yapana sadık kalmazsa, değişmeyen hakikat, insanlığı şaşırtacak bir mahiyet alır.” Sözüne bağlı kalarak yapmaya çalıştım.

Öncelikle bu araştırmayı sürdürürken bana destek olan eşim **Mehmet Fahir Öksüzoğlu**, oğlum **Ali Fahir Öksüzoğlu** ve araştırmanın her aşamasında destek ve katkı koyan kızım **Gizem Öksüzoğlu**’na teşekkür etmek isterim.

Lefkoşa Türk Lisesi’ni araştırmam konusunda ısrarcı olan ve beni bu konuda cesaretlendirerek, yapıcı eleştirileriyle yönlendiren tez danışmanım **Sn. Doç. Dr. Halil Aytekin**’e, Osmanlıca belgelerin tercümesinde yardımlarını esirgemeyen **Sn. Mustafa Kemal Kasapoğlu** ve **Sn. Şahin Türküm**’e, bazı belgelere ulaşmam konusunda bana yardımcı olan **Sn. Altay Sayıl**’a, kendilerine ait okul belgelerini bu araştırmada kullanılmak üzere veren okulun eski öğrencilerinden **Sn. Hüsnü Feridun**, **Sn. Mehmet Özeş**, **Sn. Ertan Rüstem (Doğaç)** ve **Sn. Mine Çeliker**’e ayrıca bilgi ve belgeiemi benimle paylaşan herkese teşekkür etmek isterim.

Konusunda ilk olan bu araştırmanın her araştırmada olduğu gibi bazı eksiklikleri ve kusurları olabilir. Ancak, yeni yapılacak araştırmalara ışık tutup, kaynak teşkil edeceğine inanıyorum.

Meryem ÖKSÜZOĞLU

İÇİNDEKİLER

JÜRİ ÜYELERİNİN ONAYI.....	1
ÖNSÖZ.....	2
İÇİNDEKİLER.....	3
TABLolar LİSTESİ.....	8
ÖZET.....	11
ABSTRACT.....	12

BİRİNCİ BÖLÜM

Giriş.....	13
Lefkoşa Türk Lisesi'nin Kısa Tarihçesi.....	19
Araştırmanın Problemi.....	24
Araştırmanın Amacı.....	25
Araştırmanın Önemi.....	25
Araştırmanın Sınırlılıkları.....	25
Araştırmanın Süresi	25
Kısaltmalar.....	26

İKİNCİ BÖLÜM

Araştırmanın Yöntemi.....	27
Araştırmanın Planı.....	27

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR ve YORUMLAR

I. FİZİKSEL YAPI.....	28
1- Eski Binalar (1897 – 1960).....	28
a. Selimiye.....	28

b. Bayraktar	28
c. Lapta'daki Binalar	29
2- Yeni Binalar (1860 - -)	29
a. Yeni Lise Binası	29
b. Günümüzdeki LTL Binası	30
3- Değerlendirme	32

II. LEFKOKŞA TÜRK LİSESİ'NİN KAPSAMI ve AMACI

1- Lefkoşa Türk Lisesi'nin Kapsamı	33
2- Lefkoşa Türk Lisesi'nin Amacı	34
3- Değerlendirme	36

III. TALİ OKULLAR İDARE HEYETİ (OKUL KOMİSYONLARI)

1- Komisyonlar	37
2- Komisyon Üyelerinin Görev ve Yetkileri	37
3- Komisyon Üyelerinin Göreve Gelmeleri	37
4- Komisyon Üyeleri	38
5- Değerlendirme	41

IV. OKULDA ÇALIŞAN PERSONEL, GÖREV ve YETKİLERİ

1- Müdürler ve Müdür Vekilleri	42
a. Görev ve Yetkileri	42
b. Göreve Gelmeleri	46
c. Görev Yapan Müdürler ve Müdür Vekilleri	46
d. Değerlendirme	56
2- Müdür Muavinleri	57
a. Görev ve Sorumlulukları	57
b. Göreve Gelmeleri	58
c. Görev Yapan Müdür Muavinleri	59
d. Değerlendirme	61

3- Öğretmenler.....	62
a. Görev ve Sorumlulukları.....	62
b. Göreve Gelmeleri.....	66
c. Öğretmenler Kurulu.....	69
d. Zümre Öğretmenleri.....	70
e. Görev Yapan Öğretmenler.....	70
f. Değerlendirme.....	70
4- Yardımcı Personel.....	71
a. Memurlar (Sekreterler).....	71
b. Okul ve Öğrenci Yurdu Hekimi.....	72
c. Muhasip.....	74
d. Hizmetliler.....	75
e. Değerlendirme.....	77

V. ÖĞRENCİ İŞLERİ

1. Kayıt Kabul İşleri.....	77
2. Devam – Devamsızlık.....	82
3. Okul Ücretleri (Duhuliye).....	86
4. Sınıf Geçme – Sınav.....	90
5. İmtihanlar.....	113
f. Giriş İmtihanları.....	113
g. Lise Bitirme İmtihanları.....	115
h. TC Devlet Lise İmtihanları.....	117
i. Lise Dıştan Bitirme İmtihanları.....	119
6. Disiplin.....	122
7. Üniforma.....	131
8. Değerlendirme.....	134

VI. EĞİTİM SÜRESİ, ÇALIŞMA ESASLARI ve TATİLLER

1- Eğitim Süresi.....	135
-----------------------	-----

2- Çalışma Esasları	136
a. Yıllık Çalışma Esasları.....	137
b. Haftalık ve Günlük Çalışma Esasları.....	138
3- Tatiller.....	138
4- Değerlendirme.....	140
 VII. YATILILIK.....	140
Değerlendirme.....	142
 VIII. ÖĞRENCİ SAYILARI.....	142
Değerlendirme.....	144
 IX. MEZUNLAR.....	145
1- Okul İçi Mezunları.....	146
2- Okul Dışı Mezunları.....	153
3- Değerlendirme.....	155
 X. EĞİTİM PROGRAMI.....	156
1- Öğretim Programı (Dersler).....	156
2- Eğitsel Kol Etkinlikleri.....	174
3- Bölümler.....	182
4- Değerlendirme.....	184
 XI. DİPLOMALAR.....	185
1- Lefkoşa – Kıbrıs Türk Lisesi Şahadetnamesi (Diploması)	186
2- Kıbrıs – Lefkoşa İslam Lisesi Şahadetnamesi (Diploması).....	191
3- Kıbrıs – Lefkoşa Türk Lisesi Diploması.....	191
4- Kıbrıs – Lefkoşa Türk Erkek Lisesi Kolej Kısmı Şahadetnamesi (Diploması).....	191
5- Celal Bayar Lisesi – Lise Bitirme Diploması.....	191
6- Lise Diploması.....	193

7- Değerlendirme.....	194
-----------------------	-----

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

ÖZET.....	195
SONUÇ.....	198
ÖNERİLER.....	199
KAYNAKLAR.....	202
EKLER.....	212

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: 1905 – 2001 arasında öğrencilerin her 5 yıldıki sayısal durumu.....	143
Tablo 2: 1906 – 1930 yılları arasında LTL’den mezun olan öğrencilerin sayısal durumu.....	147
Tablo 3: 1930 – 1970 yılları arasında LTL’den mezun olan öğrencilerin sayısal durumu.....	148
Tablo 4: 1970 – 2002 yılları arasında LTL’den mezun olan öğrencilerin sayısal durumu.....	150
Tablo 5: 1930 – 1966 yılları arasında LTL’nin Kolej kısmından mezun olan öğrencilerin sayısal durumu.....	151
Tablo 6: 1960 – 2002 yılları arasında LTL’yi dışardan bitiren öğrencilerin sayısal durumu.....	153
Tablo 7: 1960 – 1966 yılları arasında LTL’nin Kolej kısmını dışardan bitirenlerin sayısal durumu.....	155
Tablo 8: 1905 – 1906 öğretim yılında Kıbrıs Lefkoşa Mekteb – i İdadisi’nde okutulan dersler.....	157
Tablo 9: 1907 – 1908 öğretim yılında Kıbrıs Lefkoşa Mekteb – i İdadisi’nde okutulan dersler.....	159
Tablo 10: 1910 – 1911 öğretim yılında Kıbrıs Lefkoşa Mekteb – i İdadisi’nde okutulan dersler.....	161

Tablo 11: 1920 – 1921 öğretim yılında Kıbrıs Lefkoşa Mekteb – i İdadisi’nde okutulan dersler.....	163
Tablo 12: 1935 – 1936 öğretim yılında Kıbrıs Türk Lisesi’nde okutulan dersler.....	165
Tablo 13: 1944 – 1945 öğretim yılında Kolej (modern) kısmında okutulan dersler.....	168
Tablo 14: 1946 – 1947 öğretim yılında Kolej kısmında okutulan dersler.....	169
Tablo 15: 1951 – 1952 öğretim yılında Kolej kısmında okutulan dersler.....	170
Tablo 16: 1944 – 1945 öğretim yılında LTL’de okutulan dersler.....	172
Tablo 17: 1945 – 1946 öğretim yılında LTL’de okutulan dersler.....	173
Tablo 18: 1951 – 1952 öğretim yılında LTL’de okutulan dersler.....	174
Tablo 19: 1952 – 1953 öğretim yılında LTL’de okutulan dersler.....	175
Tablo 20: Mr. Weir’e göre 1938 – 1950 yılları arasında KİL’de okutulan dersler.....	176
Tablo 21: 1966 – 1967 öğretim yılında LTL’de okutulan dersler ve ağırlıkları.....	177

Tablo 22: 1977 – 1978 öğretim yılında LTL’de okutulan dersler ve ağırlıkları.....	178
Tablo 23: 1991 – 1992 öğretim yılında LTL’de okutulan dersler ve ağırlıkları.....	179
Tablo 24: 1999 – 2000 öğretim yılında LTL’de okutulan dersler ve ağırlıkları.....	180
Tablo 25: Hasan Behcet’in Kıbrıs Türk Lisesi’nde aldığı dersler, notlar ve dereceleri.....	193
Tablo 26: Mehmet Özeş’in Lefkoşa İslam Lisesi’nde aldığı dersler, notlar ve dereceler.....	196

ÖZET

Bu araştırmanın amacı 1897 yılında İdadi olarak Kıbrıs'ta ilk kez lise eğitimi vermeye başlayan ve günümüzde LTL olarak eğitim veren okulun yönetim boyutunu belgelere dayalı olarak ortaya çıkarmaktır.

Araştırmada LTL'nin kısa bir tarihçesi verilmiştir. Kronolojik sıra izlenerek okulun günümüze kadar kullanılan binaları (fiziksel yapısı), okulun kapsamı ve verilen eğitimin amacı, okul komisyonları, okulda çalışan personel, müdür, öğretmen ve diğer çalışanlar, öğrencilerle ilgili uygulamalar, eğitim süresi ve tatiller, öğrenci sayıları, mezunlar, eğitim programları ve diplomalar ele alınmıştır.

Elde edilen bilgiler Kıbrıs Türk eğitim tarihine ışık tutacaktır. Bunun yanında eğitimin sürekliliğinin önemli olması nedeniyle, gelecekte uygulanacak eğitim politikalarında yol gösterici olacaktır.

ABSTRACT

The purpose of this research is to find out the administrative dimensions of the first Turkish Lycee of Cyprus which was established as İdadi in 1897.

This research, which is based on documents, consists of a short history of the Turkish Lycee. Deeper information about the school buildings used since its establishment (physical structure), the scope of the school as well as the purpose of its education, the school commissions, directors, teachers and the other employees of the school, practices related with the students, schedule of the education and holidays, student population, alumni, educational programs and diplomas are presented in this research in chronological order.

Hopefully the information, and data presented in this research, will be a guide for further resarches and applications related with the education history of Turkish Cypriots. Moreover, because of the importance of continuity of the education, this research is expected to be a guide of educational policies not only today but also in the future.

BİRİNCİ BÖLÜM

Giriş

Osmanlı Devleti'nin 1571'de Kıbrıs'ı fethiyle Ada'da eğitim öğretim faaliyetleri de başlamıştır. Osmanlı İmparatorluğu'nun her yerinde olduğu gibi, Kıbrıs'ta da eğitim dini esaslara dayalı olarak yapılıyordu. Kıbrıs Türk Eğitimi'nin esas amacı, İslam dininin esaslarının öğretilmesiydi.

Eğitim din alayışına dayalı iki düzeyde yapılıyordu.

- a) İlkokul Eğitimi
- b) Medrese Eğitimi

İlkokul Eğitimi: Basit bilgiler içeren ilkokul öğrenimi 3 değişik tip okulda yapılabilmekteydi.

- 1- Sıbyan Okulları
- 2- Vakıf Okulları
- 3- Özel (Hususi) Okullar (Gazioğlu, 1995:105 – 106).

Sıbyan okullarına çocuklar 4 yıl 4 ay ve 4 günlük oldukları zaman giderlerdi. Bu yaşa basan çocuklar yılın hangi ayında olursa olsun okula kabul edilirdi. Bu okullarda öğretim 3 yıldı. Ancak daha fazla kalmak isteyenler 10 yaşına kadar okula devam edebilirlerdi. (Aytekin,1993:7).

Kıbrıs'ta ilk Sıbyan Okulu fetihten hemen sonra Lefkoşa'da "Ayasofya Sıbyan Okulu" adı altında açılmıştı. İngilizlerin Kıbrıs'a geliş tarihi olan 1878 yılına kadar adada 29 tane Vakıf Sıbyan Okulu açılmıştır. (Gazioğlu, 2000:265).

Sıbyan okullarındaki eğitimlerini tamamlayan çocuklardan, zengin aile çocukları medreseye, fakir aile çocukları ve okumak istemeyen çocuklar sanata veya ticarete yönelirdi. Ailenin isteği üzerine eğitimini tamamlamadan da çocuklar okuldan ayrılabilirlerdi. (Süha, 1969:222).

19. yüzyıla kadar Osmanlılar'da halkın eğitimi hayır işi olarak kabul edilirdi. Devlet, bu yönde bir sorumluluk almazdı. Hükümdarlar başta olmak üzere, bütün yöneticiler ve zengin kişiler vakıf suretiyle okullar açarlardı. Bu vakıflar okulun, öğretmen ve öğrencilerin her türlü ihtiyaç ve giderlerini karşılardı. (Özcan, Özdemir ve Sağduyu, 1995:108).

Devlet kurulan bu vakıf okullarını tescil eder ve kadılar vasıtasıyla denetimini yapardı. Bunun dışında devlet ister müslüman ister hristiyan olsun, hiçbir eğitim kurumuna müdahale etmezdi. Okullar hayır kurumları olarak kabul edildiğinden her seviyedeki halkın çocuklarına açık ve parasızdı, ancak zorunlu değildi.

Bu okullarda kızlar ve erkekler beraber okurlardı. Bazı sıbyan okullarında kızlarla erkekler yanyana, bazılarında ise aynı odada fakat ayrı otururlardı. Az da olsa sadece kız ve sadece erkek sıbyan okulları vardı. İlk zamanlar sıra olmadığından öğrenci ve öğretmenler yere hasır üzerine diz çökerek otururlardı. Öğretmenin önünde kitabını koyduğu bir rahle bulunurdu. Bu okullar genellikle cami veya mescit yanlarında veya bitişik bir odada olurdu. Birçok zenginlerin evlerinin bitişğinde de bir okul odası bulunurdu.

Öğrencisi fazla olan okullarda birkaç hatim indiren yetenekli öğrencileri hocalar, küçük öğrencilere okuma ve yazmada yardımcı olmak için kalfa tayin ederlerdi. Okulların kadrosu genellikle bir öğretmen (hoca), bir öğretmen yardımcısı (kalfa) ve bir hademedden oluşurdu. (Behcet, 1969:23).

Sıbyan okullarında okuma, yazma, alfabe, Kur'an-ı Kerim ve matematik öğretilirdi. Buna okulların esas amacı dini eğitimdi. (Süha, 1971:222). Buna karşın öğretim tamamıyla Arapça değildi. Arapça okutulan derslerin Türkçe açıklaması yapılıyordu. Türkçe dua ve ilahiler de öğretiliyordu. (İrkad,1997:10).

1924 yılında II. Mahmut tarafından yayınlanan "Talim-i Sıbyan Hakkındaki Ferman" isimli ferman ile ilk defa ilkokul 4 – 7 yaş arasında zorunlu kılındı. Ancak

zaman zaman hoca ve bina bulunamaması nedeni ile zorunlu eğitim uygulaması gerçekleştirilememiştir.

Sıbyan okullarında 3 yıl olan eğitim süresi 1846 yılında çıkan bir talimat ile 4 yıla çıkarılmıştır. 1869 yılında çıkarılan “Maarif-i Umumiye Nizamnamesi” ile erkeklerin 7 kızların 6 yaşında sıbyan okullarına başlamaları ve bu tahsilin 11 (onbir) yaşında sona ermesi esas olarak kabul edildi. (Behcet,1969:25).

Medrese Eğitimi: Osmanlı Dönemi’nde ilkokulu bitirenlerin yüksek öğrenim için gittikleri orta dereceli eğitim kurumlarıydı. İslam Dini esaslarına göre eğitim yapardı.

Osmanlı İmparatorluğu’nda ilk medrese 1330 yılında İznik’te açıldı. Daha sonra bunu Bursa, Edirne, ve İstanbul takip etti. Medreseler zamanla imparatorluğun diğer şehir ve kasabalarına yayıldı. Kıbrıs’ta da açılan bu eğitim kurumlarından mezun olanlara “icazet” denen bir diploma verilirdi. Medreselerde Gramer, Mantık, Feraiz (varislerin haklarını ve mirasın taksim şeklini öğreten ders), Kelam (İslam felsefesi), Belagat (Arap Edebiyatı ve Lisani) ve Fıkıh öğretiliyordu.

İlk medreseler 1063 – 1092 yılları arasında Vezir-ül Azam olan Nizam-ül Mülk tarafından yaptırılmıştır. Bunların en ünlü olanı Bağdat’taki “Medrese-i Nizamiye”dir. Kıbrıs’ta 1632 yılından 1875 yılına kadar bütün medreseler yardımsever Kıbrıs halkının vakıfları ile kurulmuştur. (Süha,1971:222 – 224).

1871 yılında yeni tip eğitim kabul edildikten sonra Osmanlı Devleti’nde iki tip ilkokul eğitimi oluştu.

- a) Yeni tipin uygulandığı “usul ü cedide” veya iptidai
- b) Uygulamada olan “usul ü atika” veya sıbyan ya da mahalle okulu eğitimi

Yeni tip okullar üç yıl eğitim verirken, önceden var olan okullar dört yıl eğitim vermekteydi.

1850 – 1900 yılları arasında öğretim dereceleri şöyleydi:

- Sıbyan okulu (mahalle okulu, iptidai): İlköğretimin birinci kademesi
- Rüştîye: İlköğretimin ikinci kademesi
- İdadiye: Şimdiki ortaokullara denk Rüştîyenin üstünde, Sultaniyelerin altında eğitim veren okullar
- Sultaniye: Şimdiki lise düzeyindeki okullar (Behcet, 1969:27 –28).

Sıbyan okulları ile medreselerin faaliyetlerine hiçbir zaman yasak getirilmemiştir. Ancak yeni tip okulların açılmasıyla eski tip okullara olan rağbet azalmış ve zaman içinde kendiliklerinden yok olmuşlardır. En son kapanan ise 1939 – 1940 yılına kadar faaliyetlerini sürdüren Lefkoşa'daki Büyük Medrese olmuştur. Böylece Kıbrıs'taki eski tip okullar tamamen ortadan kalkmış oldu.

Kıbrıs'taki modern eğitim, Rüştîye adı altında eğitim veren okulların açılmasıyla başladı. Osmanlı Devleti'nde 1838'den itibaren açılmaya başlayan okullar, Kıbrıs'ta da ilk Rüştîye'nin 1862 yılında Lefkoşa'da Selmiye Camii yanında açılmasıyla başladı. Rüştîye okulları ile Kıbrıs Türk Maarif'ine büyük bir yenilik gelmiştir. Bu okullarla birlikte sınıf sistemi gelmiş ve dersler programlı yapılmaya başlanmıştır. Daha önce yerde hasır üstüne oturarak ders yapılırdı. Ancak Rüştîye okulları ile birlikte sınıflarda sıra ve karatahta kullanılmaya başlandı. Dini öğretime devam ederken müsbet ilimlere programda daha fazla yer verilmiştir. Arapça ve Farsça'nın yanında Türkçe'ye de önem verilmiştir.

Rüştîyeler, Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluş yılı olan 1923 yılına kadar faaliyetlerini sürdürmüşlerdir. Kıbrıs'ta sayıları yirmi ikiye ulaşan bu okullar 1934 yılına kadar devam etmiştir. 1934 – 1935 ders yılından itibaren bu okulların adları "İlk Mekteb" olarak değiştirilmiştir.

1878 yılında İngilizler Kıbrıs'a geldikleri zaman Evkaf tarafından idare edilen Sıbyan, Rüştîye ve Medrese'den oluşan üç tip okul vardı. Toplamı yetmiş kadar olan bu okulların 22'si Lefkoşa'da, 8'i Larnaka'da, 5'i Limasol, 16'sı Baf, 13'u Gazi

Mağusa, 6'sı da Girne'de bulunmaktaydı. Bu okullarda çalışan toplam öğretmen sayısı ise 114 idi. Bu öğretmenlerden 47'sinin maaşları Osmanlı hükümeti, 47'sinin Evkaf ve 20'sinin de çalıştıkları köyün halkı tarafından karşılanırdı. (Süha,1971:224).

Süha'ya (1971 : 224) göre 1864'ten itibaren, Gazioğlu'na (2000 : 283) göre 1860'tan itibaren Osmanlı Hükümeti Kıbrıs'taki Türk okullarına yılda £531 yardım yapıyordu. Tanzimat'tan sonra Devlet, öğretmenlere iki ayda bir maaş ödemeye başlamıştı. Yaz tatiline denk gelen iki ay için ise ödeme yapılmıyordu. (Gazioğlu,2000:283)

Osmanlı Hükümeti'nin yapmış olduğu yıllık £531'lik yardım, Evkaf tarafından fakir olan köylere gönderilen öğretmenlerin maaşlarının ödenmesi için kullanılmıştır. 1846 yılında İstanbul'da Eğitim Bakanlığı (Mekatibi Umumiye Nezareti) kurularak okulların denetimi devletin sorumluluğu altına girmiş olmasına karşın, Kıbrıs'ta görevi Evkaf yürütmeye devam etmiştir. 1878'de Kıbrıs İngilizler'e devredilince Evkaf statüsünde değişiklik yapılmıştır. Buna göre evkaf biri Türk, biri İngiliz olmak üzere iki delege (murahhas) tarafından idare edilmeye başlanmıştır. Maarif, Evkaf tarafından idare edildiği için İngilizler, Kıbrıs Türk Maarif üzerinde söz sahibi oldular. İlk olarak 1884'te "Müslüman Maarif Encümeni"'ni (Moslem Board of Education) kurdular. Kurulan bu encümen adada bulunan bütün Türk okullarının idaresi ve öğretmen tayin ve maaşlarının tesbitini görev olarak üstlenmişti. Zamanın ileri gelenlerinden dokuz kişinin bulunduğu bu komisyonda Kadı ve Müftü de bulunuyordu. Osmanlı Hükümeti'nin Kıbrıs'taki Türk okullarına yaptığı £531'lik yardım siyasi nedenlerden dolayı kesilince İngilizler'in yaptığı mahalli yardımın köylere göre dağıtımını da bu encümen üzerine almıştır.

Tanzimatla birlikte Osmanlı Devleti'nde ilköğrenim için Mahalla Mektepleri açılırken ortaokul derecesinde olan Rüştîyeler de yeni tip eğitim veren okullar olarak 1845 yılından itibaren açılmaya başlandı. Ancak Kıbrıs'ta ilk Rüştîye 1862 yılında açılabilirdi. Kıbrıs Maarif tarihinde önemli bir yeri olan Ciyaslı Efendi'nin oğlu

Ciyaslı Efendi Zade Rasih Efendi bu okula tayin edilmiştir. Şimdiki Lefkoşa Türk Lisesi'nin temeli böylece atılmış oldu.

Rüştiye'nin kurulduğu 1862 yılından 1880 yılına kadar sırasıyla

- İrfan Rasih Efendi
- Abdürrahman Efendi
- Abdülkadir Efendi
- Abdürrahman Efendi (İkinci kez)

başöğretmen olarak görev yaparken Hoca Şükrü Efendi ile Hoca Fehim Efendi ise öğretmen olarak görev yaptılar. Daha sonra 1880'de Hacı Hafız Ziya Efendi başöğretmen olarak göreve getirildi. İdadi'nin kuruluşuna kadar 16 yıl başöğretmen olarak görev yaptı. Bu dönemde Mr. Vedva da öğretmen olarak çalışmıştır (Kıprıs Erkek Lisesi Mecmuası, 1934:108 – 109).

Maarif Encümeni'nin 14 Kasım 1896'da aldığı önemli bir kararla günümüzdeki lisenin dengi olan beş yıllık "İDADİ" 1897 yılında resmen açılmış oldu. (Süha,1971:225) LTL 1950 yılına kadar Türkler'in tek lisesi olarak eğitim tarihimize ışık tutması bakımından büyük önem taşımaktadır (Feridun, 2000:76).

Lefkoşa Türk Lisesi'nin Kısa Tarihçesi

1860 yılında zamanın ileri gelenleri, Türkiye'de açılan Rüştîye'ler gibi bir Rüştîye mektebinin Kıbrıs'da açılmasını gündeme getirdiler.

İlkokuldan sonra ortaöğretim ilk basamakları veya ilkokulun ikinci kademesi olan Rüştîye, 1862 yılında Lefkoşa'da Ayasofya civarında günümüzde Halk Sanatları Atölyesi olarak kullanılan binanın yerinde bulunan iki katlı bir bınada açıldı (MİTHAT, Mehmet (1933 – 1934). *Lise'nin Tarihi: Kıbrıs Erkek Lisesi Mecmuası*. 'Lefkoşa: Birlik Matbaası; 108,109 / MECİT, Salih. (1959) *Celal Bayar Lisesi Türk Maarif Yıllığı*; 66.)

Beş Senelik İdadi

Kıbrıs gençliğinin seçkin isimlerinden Kadızade Faik Bey ve "Kıbrıs" gazetesi sahibi Küfîzade Asaf Bey'in, Kıbrıs Türk Maarifinin yeniden ıslahı yolunda yaptıkları girişimler sonucu, Maarif Encümeni tarafından konu görüşülerek 14 Kasım 1896 tarihinde mevcut sınıflara 2 sınıf daha eklenerek beş senelik İdadi açılmasına karar verilir. Karar Maarif Müdürü Mr. Spencer tarafından Vali Sir Valter Sandel'e sunularak onayı alınır. İdadi binasının inşası için Mr. Spencer, Müftü Hacı Ali Rıfka Efendi, Derviş Paşa, Kadızade Ferse Bey ve Küfîzade Asaf Bey'den oluşan bir komisyon kurulur. İnşaat masraflarının bir kısmı Evkaf Dairesi'nen bir kısmı da hükümet tarafından karşılanarak günümüzde Halk Sanatları Atölyesi olarak kullanılan Ayasofya civarında eski Rüştîye binasının yerine inşa edilir.

Öğretmen kadrosu tamamlanan İdadi'nin açılışı 27 Aralık 1897'de büyük bir kalabalığın katıldığı törenle Vali Sir Valter Sandel tarafından yapılır. O güne kadar halk tarafından idare edilen ve masrafları karşılanan okul bundan sonra hükümet tarafından idare edilip, masrafları da hükümet bütçesinden karşılanmaya başlandı.

Vali Sir Valter Sandel yıllık faizinin her yıl sınıf birincilerine verilmek üzere £100 bağışta bulundu. Maarif Müdürü ve ülke büyüklerinin huzurunda 1950 – 1951 öğretim yılına kadar devam etti (Macit Salih. (1959) *Celal Bayar Lisesi Türk Maarif Yıllığı*, 67).

1899'da İdadi Öğretmenliği'nden ayrılan Mr. Vedua'nın yerine getirilen Cambridge Üniversitesi mezunu Mr. Thompson, okulum matematik ve İngilizce derslerini veriyordu. 1903 yılında ilkokul ve Rüştîye sınıfları için "Elementary Arithmetic Prepared by the direction of the Government" adlı matematik kitabı 1920 yılına kadar kullanıldı (Tekma, mülakat; Lefkoşa, 2000).

1905 yılında hükümetin çıkardığı yeni Tali Okullar Kanunları gereğince yeni bir idare heyeti oluşturuldu. Okulun masrafları Kıbrıs halkından toplanan Maarif vergisinin %5'i ile Evkaf ve hükümetin yaptıkları yardımlarla karşılanmaktaydı (Macit, Salih. (1959) *Celal Bayar Lisesi*, **Türk Maarif Yıllığı**, 67).

Yedi Senelik İdadi

Evkaf Murahhası ve İdadi komisyonunun doğal üyesi olan İrfan Bey, ilerici bir kişiydi. O dönemde Haydarpaşa İlkokulu (şimdiki Eski Eserler ve Müzeler Dairesi) olan binanın üzerine Evkaf Dairesi'nin yardımlarıyla bir kat daha inşa ederek okul 7 yıllık idadi derecesine çıkarıldı (Kıprıs Erkek Lisesi Mecmuası, 1933 – 1934:118 – 119).

1914 yılında Birinci Dünya Savaşı'nın başlamasıyla artık Türkiye'den kitap ve öğretmen gelmiyordu. İstiklal Savaşı'nın başlamasıyla durum daha da güçleşti. Bu dönemde okul müdürü olan Müçteba Bey ile Mithat Bey'in okula büyük hizmetleri geçmiştir.

1919'da Türkçe öğretmeni Remzi Bey'in gayreti ile okulda kurulan flüt takımı, bir yıl sonra Evkaf Murahhası İrfan Bey ve Belig Paşa'nın maddi yardımları ile okul bandosu olarak hayata geçirildi (Macit, Salih. (1959) *Celal Bayar Lisesi*, **Türk Maarif Yıllığı**, 67 – 69).

Sultani

1922 yılında mevcut sınıflara bir yüksek sınıf daha ilave edilerek Türkiye'deki 12 yıllık Sultaniler derecesine çıkarıldı. Bu dönemde yeni tayinlerle öğretmen kadrosu güçlendirildi.

1923 yılında Süreyya Bey'in gayretleri ile okulda izcilik teşkilatı kuruldu. 1924 yılında Türkiye'deki Sultanilerin 11 seneye indirilmesiyle Kıbrıs'da da 11. ve 12. sınıf öğrencileri birlikte mezun edildiler (Maarif Yıllığı, 1959:69).

Kıbrıs Türk Lisesi

1925 yılında Kazım Nami Duru zamanında okulun Sultani olan adı Lise'ye çevrildi ve okulun adı "Kıbrıs Türk Lisesi" oldu.

1928 yılında Mr. Henry'nin müdürlüğü zamanında, İdadi binası artık öğrencileri sığmıyordu. Evkaf tarafından Lise'ye verilen senelik 60 lira 1000 liraya çıkartılarak yeni lise binası yaptırıldı. Bugün Başbakan Yardımcılığı (eski Bayraktar Binası) olarak kullanılan bina okul ve yurt olarak inşa edildi. Evkaf Dairesi'nin maddi katkılarıyla yaptırılan bina 1929 – 1930 öğretim yılında eğitime açıldı (Kıbrıs Erkek Lisesi Mecmuası, 1933 – 1934:124).

Binanın yurt ve yemekhane kısmı Müsevvitzade İrik Derviş Efendi Vakfı, kütüphanesi ise Debbağ Derviş Efendi tarafından yaptırıldı. Fizik ve kimya laboratuvarları ise Hafız Vasıf Efendi Vakfı tarafından yaptırıldı. Fakir öğrencilerin giderleri de toplumun ileri gelenleri tarafından karşılanmaktaydı (Maarif Yıllığı, 1959:70).

1928 yılında Mr. Grand'ın müdür olmasıyla okulda kolej açıldı, öğretmenliğine de İngiltere'den Mr. Alford getirildi. Sözleşmesinin bitmesiyle kolej kısmına öğrenci alınmadı ve son öğrencilerini mezun ettikten sonra kapandı (Kıbrıs Erkek Lisesi Mecmuası, 1933 – 1934:124 – 127).

Kıbrıs İslam Lisesi

Lise'nin kolej kısmı 1937'de İngiliz müdür Harold Wood'un göreve gelmesiyle yeniden açıldı ve 1966 yılına kadar devm etti. Mr. Wood göreve gelmez okulun Kıbrıs Türk Lisesi olan ismini Kıbrıs İslam Lisesi olarak değiştirmiştir.

LTL uzun yıllar hep erkek öğrencilerin gitti bir okuldu, bu nedenle daha çok günlük yaşamda Erkek Lisesi diye söz edilmekle beraber bazı resmi evraklarda da “Erkek Lisesi” ifadesine rastlanmaktadır. Okulun 1933 – 1934 yıllığının ismi “Kıbrıs Erkek Lisesi Mecmuası” olarak geçmektedir. Aynı yıllığın ilk sayfasında okulun adından Kıbrıs Türk Erkek Lisesi olarak bahsedilmiştir. Okulun eski müdürlerinden Salih Mecit’in okula armağanı olan 1933 – 1934 yılına ait mecmuanın kapağı ile ilk sayfasına vurulan mühürde “Lefkoşa Türk Erkek Lisesi” yazısı bulunmaktadır.

Lise’den “Yüksek Orman Mektebi Rektörlüğü’ne” yazılan 28. 10. 1931 tarihli yazı da “Lefkoşa Türk Erkek Lisesi” mühürü taşımaktadır.

Okul İslam Lisesi adını aldığı dönemde de okulun bazı resmi evraklarında isminin içinde “Erkek” kelimesi yer almaktadır.

1931 yılında isyan nedeniyle Kavanin Meclisi hükümet tarafından lağvedildi. Lise Komisyonu’nda tabii aza olan Kavanin Meclisi üyeleri de Komisyondan çıkarıldılar. Bundan sonra komisyon üyelerini doğrudan doğruya hükümet atamaya başladı.

1933 yılında İsmail Hikmet Bey’le Lise en değerli müdürlerinden birine kavuştu. Hikmet Bey öğrencilerin boş zamanlarını faydalı uğraşlar ile geçirmeleri ve okula daha fazla bağlanmaları için okula çeşitli atölyeler açtı. Öğrencilerin ortak çalışma kabiliyetlerinin gelişmesi için “Öğrenci Birliği” kuruldu.

Mr. Wood’un müdürlüğü döneminde (1938) Öğrenci Birliği kapatıldı. Onun yerine kırmızı, yeşil, mavi isminde birbirine rakip 3 ayrı grup kuruldu. Atölyeler kapatıldı ve bandonun aletleri bu dönemde satıldı (Maarif Yıllığı, 1959:70 – 72).

Rumların başlattığı 1931 isyanının ardından İngiliz baskı yönetimi başladı. Özellikle eğitim alanında çıkarılan yasalar, eğitimi İngiliz yönetiminin denetimine veriyordu.

1933 Eğitim Kanunu ile Maarif Encümen üyelerinin göreve gelmeleri seçinle değil hükümet tarafından atamayla olacaktı. Ders kitaplarının Türkiye'den gelmesi yasaklandı ve kitapsız eğitim başlamış oldu (Nesim , 1987:25).

1936 yılında İngiliz olan Harold Wood okula müdür olarak atanır atanmaz okulun bahçesinde bulunan ve Kıbrıs Türk Lisesi'nin baş harflerini temsil eden KTL şeklinde ekilmiş çiçekleri söktürmüştür ve ulusal günlerin kutlanmasını yasaklamıştır.

İkinci Dünya Savaşı'nın başlaması sebebiyle okulun daha güvenli bir yere taşınması düşünülmüş ve 1941 yılında Lise Lapta'ya taşınarak, orada 2 yıl kaldıktan sonra 1943 yılında tekrar Lefkoşa'ya taşınmıştır (Feridun, 2000:31 – 35).

İkinci Kez Kıbrıs Türk Lisesi

1950 yılında son İngiliz müdür Mr. Wood emekliye ayrılarak yerine Yavuz Konnolu okul müdürlüğüne atandı. Bu dönemde öğrenciler arasında milli duygular coşmaya, milli bayramlar açıkça kutlanmaya başlar. Aynı yıl okulun Kıbrıs – Lefkoşa İslam Lisesi olan adı, Kıbrıs Türk Lisesi olarak değiştirildi (Maarif Yıllığı, 1959:72 – 73).

1952 yılında çıkarılan Maarif Kanunu ile Türk Lisesi, Maarif Dairesi'ne bağlanarak “Public Aided Schools” (Amme yardımı gören okullar) kapsamına girdi (Nesim, 1987:51).

Hayri Günden'in müdürlüğü döneminde (1956 – 1958) Kolej'in Akademik Bölümü müfredat programında gerekli tadilat yapılarak bu bölümün Türkiye'deki liselere muadeleti (denkliği) Türkiye Maarif Vekaletine bildirildi ve muadeleti onaylandı.

Celal Bayar Lisesi

1958 yılında okulun adı Celal Bayar Lisesi olarak değiştirildi (Maarif Yıllığı, 1959:74).

1959 yılında Kolej Commercial kısmı Lise'den ayrıldı ve Haydarpaşa Ticarer Lisesi adı ile eğitim vermeye devam etti. 1960 yılında okulun ismi yeniden Lefkoşa Türk Lisesi olarak değiştirilmiştir. 1963'te Türkler ve Rumlar arasında çıkan çatışmalardan dolayı 1964 Ocak ayı sonuna kadar eğitim donduruldu. 1964 Mart ayında sadece son sınıflar için yeniden eğitime başlandı. Bu dönemde LTL öğrenci ve öğretmenleri gündüz okulda geceleri ise yurt savunması için mevzide nöbet tutuyordu. 1975 – 1976'dan sonra okuldaki eğitim ve öğretime sorunsuz devam edilmiştir.

Günümüzde en büyük ve en köklü Lise olarak eğitim ve öğretimine devam etmektedir.

Araştırmanın Problemi

Lefkoşa Türk Lisesi'nin geçmişi Kıbrıs Türk Eğitim Tarihi'ni oluşturmaktadır. Lise'nin Tarihi'nin incelenmesi halinde ortaya çıkacak bulgular Kıbrıs Türk Eğitimi'nin yönlendirilmesine ışık tutacak ve daha sağlıklı kararlar alınmasına yardımcı olacaktır. Bugüne kadar Kıbrıs Türk Eğitimi'nin yönetimi ve uygulamaları konusunda kronolojik olarak sıralanmış detaya inen yeterli çalışmalar bulunmamasından dolayı eğitimimizi yönlendirmede geçmiş uygulama sonuçlarına dayalı karar alınabilmesi olanağı hemen hemen yoktu. Bu araştırma Kıbrıs Türk Eğitimi'ndeki bazı eksikliklerin giderilebilmesine katkı koyacaktır.

Geçmişte yapılan uygulamalar sonucunda kazanılan deneyimler dikkate alınarak eğitimde verilecek her türlü karar, daha olumlu ve daha sağlıklı sonuçlara ulaşmaya olanak verecektir.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, Lefkoşa'da açılan İdadi, Sultani, Kıbrıs Türk Lisesi, Kıbrıs İslam Lisesi, tekrar Kıbrıs Türk Lisesi, Celal Bayar Lisesi isimleri ile eğitim veren, günümüzde ise Lefkoşa Türk Lisesi olarak eğitim ve öğretimine devam eden Lise'nin tarihsel süreç içerisindeki yönetsel gelişimini incelemek ve meydana gelen olayları belgelere dayalı olarak ortaya çıkarmaktır.

Araştırmanın Önemi

Ulusuna ve insanlığa daha yararlı, daha iyi yetişmiş, çağı yakalayabilen bireyler yetiştirebilmek için geçmişin deneyimlerinden yararlanmamız kaçınılmazdır. Kıbrıs Türk Eğitim Tarihi'nin büyük bir bölümünü oluşturan Lefkoşa Türk Lisesi'nin tarihini incelediğimizde, zaman zaman bazı uygulamalar, terk edilerek yeni uygulamalara geçildiğini ancak bu konuda yol alınmadığını görüyoruz. Bu nedenle geçmişteki uygulamalar dikkatlice incelenmeli ve yeni uygulamalar başlatılırken çıkan sonuçların bize yol gösterici olacağı bilinmelidir, çünkü eğitimde, bilimde ve kültürde süreklilik vardır ve önemlidir. Araştırma bu yönüyle önem kazanmaktadır.

Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu araştırma Lefkoşa'da İdadi olarak kurulmuş olan ve Lefkoşa Türk Lisesi olarak devam eden Lise'yi kapsamaktadır. Bu nedenle KKTC'de bulunan diğer tüm liseler araştırmanın kapsamı dışındadır.

Araştırmanın Süresi

Bu araştırmaya Mayıs 2002 tarihinde başlanmıştır. Lefkoşa Türk Lisesi arşivi, Milli Arşiv, Dr. Küçük Vakfı Arşivi, Vakıflar İdaresi Arşivi ve Cumhurbaşkanlığı Arşivi'nde çalışmalar sürdürülmüş, araştırma Haziran 2003 tarihinde tamamlanmıştır.

Kısaltmalar

Ed: Edebiyat

Ef: Efendi

Eng: English (İngilizce)

Fen Bil: Fen Bilimleri

GOÖ: Genel Orta Öğretim

K. Türk Müc. T.: Kıbrıs Türk Mücadele Tarihi

KİL: Kıbrıs İslam Lisesi

KKTC: Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti

KTL: Kıbrıs Türk Lisesi

LTL: Lefkoşa Türk Lisesi

M.E. ve K. B.: Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı

Md. Mv: Müdür Muavini

Md: Müdür

PT: Physical Training (Beden Eğitimi)

TM: Türkçe Matematik

Sos. Bil: Sosyal Bilimler

TC İnkıla T. Ve Ata.: Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük

TCM: Türk Cemaat Meclisi

Tr: Türkiye

Türk D. Ve Ed: Türk Dili ve Edebiyatı

Y. Dil: Yabancı Dil

İKİNCİ BÖLÜM

Araştırmanın Yöntemi

Bu araştırma tarihsel bir alan araştırmasıdır. Araştırmada LTL'nin arşiv belgeleri ve konu ile ilgili basılı kaynaklar kullanılmıştır. Belge ve kaynaklarda bulunamayan bilgilere ulaşabilmek için canlı kaynaklara başvurulmuştur. Hayatta olan müdürler ve eski LTL öğrencileriyle görüşmeler yapılarak bilgi alınmıştır.

1960 yılına kadar olan sürede kullanılan talimatnameler ve personel kayıtlarına ulaşamamıştır. Bunlarla ilgili bilgiler okul arşivinde bulunan Sınıf Geçme Defterleri, Diploma Defterleri, albümler, eski okul dergileri ile yayınlanmış kitaplardan yararlanılmıştır.

Hasan Behçet'in "Kıbrıs Türk Maarif Tarihi" adlı kitabı araştırmada önemli bir kaynaktır. İslam Lisesi mezunu Mehmet Özeş, Celal Bayat Lisesi Mezunlu Ertan Rüstem (Doğaç) ve Lefkoşa Türk Lisesi mezunu Mine Çeliker'le görüşme yapılmış ve diploma örnekleri alınmıştır.

Kişilerle yapılan mülakatlarda değerli bilgilere ulaşılmıştır. Ancak talimatnamelere ulaşamadığından bu konuda eksikler bulunmaktadır.

Araştırmanın Planı

Araştırma dört bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde, Giriş, Lefkoşa Türk Lisesi'nin Kısa Tarihçesi, Araştırmanın Problemi, Amacı, Önemi, Sınırlılıkları, Süresi ve Kısaltmalar yer almaktadır. İkinci bölüm araştırmanın yöntemini ve planını içermektedir. Bulgular ve yorumların bulunduğu üçüncü bölüm Lefkoşa Türk Lisesi'nin fiziksel yapısı, kapsamı ve amacı, okul komisyonları, personeli, öğrenci ve eğitim programlarını kapsamaktadır. Dördüncü bölüm ise özet, sonuç, öneriler, kaynaklar ve ekleri içermektedir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR ve YORUMLAR

I- FİZİKSEL YAPI

1- Eski Binalar

a. Selimiye (1897 – 1929)

Lefkoşa Türk Lisesi'nin eğitim ve öğretime başladığı ilk bina, Selimiye Camii yakınında, adını okuldan alan İdadi Sokağı'nda bulunan ve günümüzde Halk Sanatları Derneği'nin üretim ve satış yeri olarak kullanılmakta olan binadır. 1896 yılına kadar Rüштиye binası olarak kullanılan bina yıkılarak yerine İdadi binası inşa edilmiştir (Kıprıs Türk Lisesi Mecmuası, 1933 – 1934:112). Bina, Sultani ve Kıbrıs Türk Lisesi olarak da hizmet vermiştir. Okulun Sultani tabelası, kırmızı üzerine beyaz ipekle işlenmişti (Nesim, 1987:247).

Binaya küçük bir giriş holü ile girilmektedir. Giriş holüne karşılıklı olarak açılan iki adet dikdörtgen idari oda bulunmaktadır. Giriş holünden sınıf kapılarının açıldığı büyük bir hole geçilir. Büyük holün tavanı, ışık alabilmesi için oda tavanlarından daha yüksek ve yükseklik farkı camdandır. Binada büyük hole açılan 5 adet derslik bulunmaktadır. Bina kiremit çatılı ve taştan yapılmıştır (Suriçi haritaları, 1928). Bina Öğretmen Koleji, Maarif Anaokulu ve Güzel Sanatlar Ortaokulu olarak da kullanılmıştır (Terzioğlu, mülakat:2003).

b. Bayraktar (1929 – 1960)

1928 yılında inşasına başlanan bina tamamlanarak 1929 – 1930 öğretim yılında hizmete girmiştir. Büyük bir arazi içine inşa edilen bina 3 ayrı bloktan oluşmaktadır. Günümüzde Turizm Bakanlığı ve Başbakan Yardımcılığı binası olarak kullanılmaktadır. Bloklar irili ufaklı olup, üçü de iki katlıdır. Bahçe kapısından girildiğinde sağ taraftaki blok ile karşıda bulunan blokların merdivenleri dışa atık olarak inşaa edilmiştir. Girişte sağ tarafta bulunan bloğun alt katında 1 öğretmen

odası ve derslikler, üst katında ise müdüriyet ve 3 ayrı koğuştan oluşan yatakhanelerin C koğuştan bulunmaktaydı.

Bahçe giriş kapısının hemen sağında bulunan blok tümüyle derslik olarak kullanılmaktaydı. Fizik ve kimya – biyoloji laboratuvarları ise bu bloğun üst katında idi.

Bahçeden girildiğinde, karşıda bulunan blok ise yurt binası olarak inşa edilmişti. Alt katta bir yemek salonu, bir mutfak ve çok amaçlı bir salon bulunmaktaydı. Binanın ortasından açık kemerli bir girişten merdivenle üst kata çıkılıyordu. Üst katta hole açılan A ve B koğuştan bulunmaktaydı. 2 koğuştan arasında hole açılan iki küçük odanın birinde yurt müdürü diğesinde ise sorumlu öğretmen kalmaktaydı. Odaların karşı tarafında ise duşlar ve lavabolar vardı (Atun mülakat:2003; Çeliker, mülakat:2003).

c. Lapta (1941 – 1943)

İkinci Dünya Savaşı'nda Lise binası göçmen barınağı olarak kullanıldığından, okul 1941 yılında Lapta'ya taşınmıştı. Orada, okul binası olmadığından köydeki boş ev ve dükkanların tümü kiralanarak; kimi derslik, kimi yurt, kimi de yemekhane olarak kullanılmıştı. 12 – 13 ev okul binası olarak kullanılmaktaydı. Ayanastaşa Manastırı olarak bilinen manastır ise öğrenci yurdu olarak kullanılmıştır. Ancak ortam sağlıksız ve koşullar ağırdı. Su başka yerden taşınıyordu. Yurt, derslikler ve yemekhane arasındaki mesafe öğrencileri yoruyordu. Bu olumsuz koşullar nedeniyle 1943 – 1944 ders yılında okul tekrar Lefkoşa'daki binasına taşınmıştır (Feridun, 2000:30,31;Turan, mülakat, 2003;Özeş, mülakat, 2003).

2- Yeni Binalar

a. Yeni Lise Binası (1960 – 1993)

1958 yılında Lise'ye yeni bina yapılmasına karar verilmişti. Yeni binanın projesi Mc. Donald ve Parkins tarafından çizildi. Efruz Müdüroğlu tarafından inşa edilen binanın elektrik tesisatı Jubiter Electrical Company tarafından yapıldı. Bazı tadilatlar yapılan yurt projesi ise Mr. Jamilly tarafından çizildi (Behcet, 1969:142). Geniş bir alana oturan binada dersliklerin bulunduğu kısım üç katlıdır. Binaya ön

bahçeden girildiğinde sağ taraftan dersliklere çıkılmaktadır. Girişin hemen karşısı ise idari blok olarak yapılmıştır. Girişteki merdivenden çıkıldığında her katta kapıları balkona açılan 7 derslik ve bir labaratuvar mevcuttur. Resim ve Müzik odaları merdivenin sol tarafındadır. I. Katta merdivenden sola döndüğünde sağ tarafta kütüphane bulunmaktadır.

Ana girişin karşısındaki idari binaya girildiğinde, koridorun her iki tarafında müdür muavini odaları, sekreterlik, ocak ve lavabolar vardır. Koridorun sonunda müdür ve öğretmen odaları yer alır. Okulun bahçe kapısından girildiği zaman sol tarafta içinde sahnesi bulunan çok amaçlı bir salon bulunmaktadır. Okulun arka bahçesinde günümüzde Demokrasi Ortaokulu olarak kullanılmakta olan 3 katlı yurt binası ve binadan ayrı bulunan bir mutfak ve geniş bir yemek salonu mevcuttur.

Lise bu binaya 1960 yılında taşınmış ancak 1963 olayları nedeniyle okul binası mücahitlere devredilmişti. 1963 – 1967 yılları arasında, Lise, Lefkoşa Türk Kız Lisesi için yapılmış olan şimdiki binasında eğitim yaptıktan sonra, 1967 yılında tekrar kendi binasına taşınmıştır. 1993 yılından itibaren LTL binası, 20 Temmuz Fen Lisesi binası olarak kullanılmaktadır (LTL Okul Yıllıkları, 1963 – 1967).

b. Günümüzdeki LTL Binası (1993 - -)

Lefkoşa Türk Lisesi, 1993 yılında * 20 Temmuz Lisesi ile binalarını değiştirdikten sonra günümüzdeki binasında eğitim vermeye başlamıştır.

Girne Kapısı'nda oldukça geniş bir alan üzerinde bulunan günümüzdeki LTL Binası'nın mimarı Ahmet V. Bahaettin, müteahhidi ise Efruz Müdüroğlu'dur. Binanın projesi 25 Ekim, 1960 tarihinde Ankara – Türkiye'de açılan Yeni Kız Lisesi Proje Plan Müsabakası'nda birincilik ödülü almıştır. Eski Lefkoşa Mezarlık alanı üzerine 1963 yılında inşa edilen binanın derslikleri 3 katlı olup 3 ayrı bloktan oluşmaktadır. Her bloğun altında lavabolar bulunmaktadır. İdari kısımdan arka bahçeye çıkıldığında, hemen sol tarafta, çok amaçlı bir salon ve salonun hemen karşısından başlayan 4 ayrı merdivenle 16 dersliğe çıkılan I. blok bulunmaktadır. II. Ve III. Bloklar, Doğu'ya doğru, I. Bloğa paraleldirler. Bunlarda ikişer merdivenle

8'er dersliğe çıkılırken, her bloğun zemin katında bulunan 2'şer derslikle birlikte her bir blokta 10 derslik vardır.

I. Bloğun batı kısmına dikey olarak yer alan tek katlı, 3 ayrı blok bulunmaktadır. Bu bloklarda fizik, kimya, biyoloji ve bilgisayar olmak üzere 4 labaratuvar bulunmaktadır. Ayrıca rehberlik servisi, resim, müzik ve çok amaçlı sinevizyon odası yanında kütüphane ve arşiv odaları bulunmaktadır.

I. Bloğun zemin katı sonradan bölünerek, nöbetçi müdür muavinliği, spor malzemelerinin muhafaza edildiği bir spor odası, hizmetli odası, aynı branş öğretmenlerinin toplantı odası olarak kullandıkları zümre odası, ve her türlü okul araç ve gerecinin muhafaza edildiği depo olarak kullanılan odalar vardır.

Ön bahçeden idari bloğa girildiğinde, teksir odası ve kırtasiye deposu olarak kullanılan karşılıklı iki küçük oda bulunmaktadır. İdari blokta, koridor boyunca, sağ tarafta şu anda müdür odası, sekreter odası, arşiv odası, müdür muavini odası, iki ayrı öğretmen odası olarak kullanılan, 6 idari amaçlı oda bulunmaktadır. Koridorun sol tarafında ise, yine idari amaçla kullanılmakta olan üç muavin odası bulunur. Aynı zamanda yine koridorun solunda, 2 lavabo ve ocak vardır (Ortaş, mülakat:2003).

Binanın projesi ilk Kıbrıs'lı mimar Ahmet Bahaettin'e aittir. Bina, modern tarzın Kıbrıs'taki önemli örneklerindendir (Behcet, 1969:142).

* Sözü edilen 20 Temmuz Lisesi, günümüzde 20 Temmuz Fen Lisesi olarak geçmektedir.

3- Değerlendirme

İdadi olarak inşa edilen LTL'nin ilk binası bahçeli, büyük bir ev görünümündeydi. Daha sonra inşa edilen ve 1929 yılında açılışı yapılan bina ise o günkü koşullarda olanakları fazla olan bir binaydı. İçinde laboratuvarları ve koğuşlarıyla geniş bir alana oturtulmuştu. Öğrenci nüfusunun artmasıyla 1960 yılında inşa edilen üçüncü binası da aynı şekilde modern ve her olanağa sahip olup, bir öncesinden çok daha geniş bir alana sahipti.

LTL'nin bugünkü binası ise mimari açıdan önemli kabul edililip ödül almış olmasına karşın okul olarak kullanım zorlukları bulunan ve eğitimde zaman kaybına neden olan bir yapıya sahiptir.

II- LEFKOŞA TÜRK LİSESİ'NİN KAPSAMI VE AMACI

1- Lefkoşa Türk Lisesi'nin Kapsamı

Lefkoşa Türk Lisesi 1922 yılına kadar Vilayet İdadisi statüsünde bir eğitim kurumuydu (Cyprus Blue Book No: 27, 1913 – 1914:231). İdadi Osmanlı Maarif Sistemi'ne Maarif-i Umumiye Nizamnamesi ile girmişti. “Hazırlama Yeri”, “Hazırlamaya mahsus yer” anlamında kullanılan, çocuklara mektep terbiyesi veren teşkilatlanmış eğitim kurumlarıydı. Kıbrıs'ta 1897 yılında uygulamaya girmiş ve yaşları 10 –15 arası olan iptidai mektebi mezunu çocukların eğitmini üstleniyordu (Aytekin, 1991:82).

İdadi, Kıbrıs Türk aydınlarının, devlet görevlilerinin ve öğretmenlerin yetişebilmesi için teşkilatlanmıştı (Gazioğlu, 1995:109). Genel kültüre dayalı olan bu eğitim kurumu 3 senelik rüştiyeye 2 sene daha eklenerek 5 senelik bir eğitim kurumu haline dönüştü. (Maarif Yıllığı, 1959:66) Daha sonra 1906 yılında mevcut olan 5 senelik eğitimine 2 yıl daha eklenerek eğitim 7 seneye çıkarılmış oldu (Kıbrıs Erkek Lisesi Mecmuası, 1934:118).

Fransa hükümetinin baskısıyla, Osmanlı maarif Sistemi'ne girmiş olan Sultaniler, Maarif-i Umumiye Nizamnamesi ile yasal statü kazanmıştı. Osmanlı Devleti'nde bu okullar kurulurken kapsamı şöyle belirlenmişti;

“...mekteb-i sultani Memalik-i Devlet-i Aliyyenin ihtiyacına muvafık surette her sınıf teba-i saltanat-ı seniyye etfalinin talim ve terbiyeleri için Avrupa'nın derece-i saniye mekteplerine tevfikân tesis ve teşkil olunmuştur. Müddet-i tahsiliyelerini ikmal ederek mektepten çıkan şakirdane bil-imtihan şهادetnameler verilip, istedikleri halinde her türlü hidemat-ı saltanat-ı seneyyide istihdam olunacaklardır...

Her sınıf şakirdan mensup olduğu millet ve mezhebin ayın ve adatını icraya mecbur olacağından millet-i müslime şakirdanı

mektebe mahsus olan camii şerife devam edip vezâif-i diniyelerini talim etmek üzere mahsus bir imam bulundurulacaktır. Kezâlik millet-i gayri müslime şakirdanı dahi mensup oldukları mabetlere gönderiliğ usul-i mezhebiyetleri matlupları veçhiyle talim ettirilecektir...” (Aytekin, 1991:115,116).

İdadi'nin devamı olan Lefkoşa Sultanisi 7 yıl süreli bir okuldu. Türkiye'de açılmasının bir nedeni de yabancıların da okula devam edebilmesini sağlamaktı. Ancak Kıbrıs'ta tamamen Türkler için açılan Lefkoşa Sultanisi'nde yabancı öğrenci bulunmamaktaydı.

1925 yılında Sultani, Lise olarak eğitim ve öğretimine devam etti. Yavaş yavaş İngiliz Yönetimi'nin Türk Eğitim Sistemi üzerindeki etkileri görülmeye başlandı. Bu tarihten sonra birkaç kez kesintiye uğrasa da Lise bünyesinde iki bölümden oluşan kolej kısmı açıldı. Türkçe tedrisatın yanında kolejin Matriculation (Akademik) ve Commercial (Ticaret) bölümlerinde İngilizce tedrisatla eğitim yapıldı (LTL Yıllığı, 1967:12-16). Bünyesinde bulunan 3 yıllık ortakuldan sonra 1952 – 1953 öğretim yılında Lise 4 yıla çıkarılmıştı. Kolej 3 yıl olduğu için koleje talep daha çok olmuştur. 1955 yılında Lise tekrar 3 yıla indirildi. 1930 yılından itibaren öğretmen olacakların liseyi bitirdikten sonra bir yıl da kolej sınıfında okumaları şartı getirilmiştir (Behcet, 1969:132,323). 1960 yılından itibaren LTL ortaokuldan sonra 3 yıllık eğitim veren bir lise olmuştur.

2- Lefkoşa Türk Lisesi'nin Amacı

LTL, İdadi mekteplerinin genel amacına uygun olarak kurulmuş ve bu doğrultuda çocuklara milli terbiye, vatandaşlık terbiyesi ve iş terbiyesi kazandırmak esas amacıydı. Özel amacı ise öğrencilere orta tahsil seviyesinde bilgi vererek onları hayata hazırlamak ve devlet vasıflı katip olarak yetiştirmekti.

O günkü adıyla Lefkoşa İdadi'si bu görevleri yerine getirebilecek şekilde teşkilatlandırılmıştı. Ders programları da bu amaçlara uygun “çeşitli gayeli” olarak düzenlenmişti (Aytekin, 1991:83).

İdadi 1922 yılında yapılan isim değişikliği ile eğitim ve öğretimine Lefkoşa Sultanisi olarak devam etmiştir (Kıbrıs Erkek Lisesi Mecmuası, 1933 – 1934:121). Sultaniler Osmanlı Devleti'nde Fransa hükümetinin baskısıyla Hristiyan çocuklarının da devlet idaresinde görev almalarını sağlamak amacıyla kurulmuştu. Bu okulların amacı şöyle belirlenmişti;

- a- Müslüman çocukların yabancı okullara gitmelerine engel olmak; yabancı çocukların bu okullara devam etmelerini teşvik etmek.
- b- Öğrenciye yabancı dil öğretmek.
- c- Darülfunun ile yüksek okullara öğrenci hazırlamak.
- d- Nitelikli devlet memuru yetiştirmek.

Sultaniler, bu görevlerini yerine getirebilecek şekilde teşkilatlandırılmış ve programları da bu amaca uygun şekilde akademik olarak düzenlenmişti (Aytekin, 1991:116,117).

Ancak Lefkoşa Sultanisi'nin amaçları içinde yukarıda 'a.' maddesinde belirtilen amaç yoktu. Okul sadece Türk çocuklarının eğitimi için kurulmuş bir okuldu. Okul Sultani olarak 2- 3 yıl gibi kısa bir süre eğitim verdikten sonra Mithad'a (1934: 122) göre 1925, Savalaş'a (2003: mülakat) göre ve ilgili yıllara ait sınıf geçme defterlerindeki kayıtlara göre 1923 – 1924 öğretim yılında Kıbrıs Lefkoşa Lisesi olarak eğitim vermeye başlamıştır.

Lise olarak okulun amaçları şöyle belirlenmişti;

"a) Lise, mezunlarını öğretmen olarak yetiştirmek gayesi gütmeli. Bunların İngilizce malumatları "Distinction" imtihanını geçmek için lazım olan seviyeden aşağı olmamalı ve umumi malumatları ise Türk Üniversitesi ve Omorfo Öğretmen Tali Koleji'nin duhul imtihanlarını geçebilecek derecede olmalı.

b) Kolej kısmı iki şubeye ayrılacaktır. Bir şubenin mezunları Londra Üniversitesi'nin Matriculation imtihanı diğer bölüm ise

ticari dersler için hazırlayacaktır. Matriculation sınavını geçenler hükümet hizmetine girebilecek, veya İngiltere'de hükümet kursları takip edebilecekti. Ticari bölümü bitirenler de iş hayatına atılabileceklerdi." (Türk İşleri Komisyonu Ara Raporu, 1949)

1986'da hazırlanan Milli Eğitim Yasası İçdüzeni'nde okulun amaç ve görevleri şöyle belirlendi;

- "- Atatürk milliyetçiliği doğrultusunda sosyal ve kültürel bütünleşmeyi sağlamak ve korumak;*
- Tüm öğrencilere orta öğretim düzeyinde asgari ortak bir genel kültür vermek suretiyle, onlara kişi ve toplum sorunlarını tanıma, bunlara çözüm yolları arama ve toplumun ekonomik, sosyal ve kültürel kalkınmasına katkıda bulunma bilincini ve gücünü kazandırmak,*
- Öğrencileri, toplum ekonomisinin gereklerini de gözetken çeşitli programlar çerçevesinde yüksek öğretime veya toplumsal yaşama ve iş alanlarına hazırlamak." (K.K.T.C. Milli Eğitim Yasası İçdüzeni, 1986:615).*

3- Değerlendirme

1960 yılına kadar ilkokul sonrası bir eğitim kurumu iken 1960 yılında ortaokulun bünyesinden ayrılmasıyla sadece lise eğitimi veren bir eğitim kurumu olmuştur. Önceleri gençleri hayata, devlet memurluğu ve öğretmenliğe hazırlamaktaydı. Daha sonra bunlara ek olarak öğrencileri Türkiye ve İngiltere üniversitelerine gidebilecek şekilde hazırlamaya başladı. Aynı zamanda da ticari hayatın ihtiyacı olan elemanları yetiştiriyordu. Günümüzde ise LTL'nin amacı gençleri toplumsal yaşama ve yüksek öğrenime hazırlamaktır.

III – TALİ OKULLAR İDARE HEYETİ (OKUL KOMİSYONLARI)

1- Komisyonlar

İngiliz döneminde okullarla ilgili karar üretmek için ilk defa 29 Mart 1884 tarihinde, biri Türk biri de Rum toplumları için olmak üzere iki ayrı maarif encümeni oluşturuldu (Behcet, 1969:75; Feridun, 2001:12).

1896 yılında Türk Maarif Encümeni üyeleri arasından “İdadi Komisyonu” adı altında oluşturulan komisyon bir yıl sonra 1897 yılında öğretime başlayacak “mekteb-i idadiye” ile ilgili kararlar üretip uygulamaya koymakla yetkilendirilir. İdadi Komisyonu olarak oluşturulan bu komisyon, “Türk Tali Okullar İdare Heyeti” idi. Yalnızca İdadi’nin değil aynı zamanda daha sonra Viktorya adını da alan Kız Sanat Okulu’nun idaresi ile programının düzenlenmesine de yardımcı olmuştur (Behcet, 1969:115).

Maarif Encümeni Kıbrıs Türk Eğitimi ile ilgili kararlar üretirken, Tali Okullar İdare Heyeti Ortaöğretim okulları ile ilgili kararlar üretir ve uygulardı. Tali Okullar İdare Heyeti 1884 yılından Süha’ya (1971:228) göre 1960, Behcet’e göre 1963 yılı sonuna kadar işlevini sürdürmüştür.

2- Komisyon Üyelerinin Görev ve Yetkileri

Maarif Encümeni üyeleri arasından belirlenen kıstaslara göre atanan “Okul Komisyonu” okul bütçesini hazırlamak, müdür ve öğretmenleri tayin etmek, okul inşaat ve tamirâtı hakkında karar vermekle yetkiliydi. Aynı zamanda programların incelenip onaylanması da komisyonlara aitti (Kıbrıs Erkek Mecmuası, 1934:2).

3- Komisyon Üyelerinin Göreve Gelmeleri

Komisyon üyeliğine daha önce 9 üye serbest seçimle gelir, başkan ve sekreter ise vali tarafından atanırdı. 1905 Eğitim Yasası’na göre de komisyon İngiliz Sömürge Müsteşarı (Başkan), Kıbrıs Müftüsü, Baş Kadı, Evkaf Murahhası ve Kavanin Meclisi’ndeki üye ve seçimle gelen 6 üye olmak üzere toplam 11 üyeden oluşurdu (Feridun, 2001:13).

1896 yılında Maarif Encümeni üyeleri arasından Müftü, bir meb'us, İngiliz Başmüfettiş ve iki üyeden oluşan 5 kişilik bir "İdadi Komisyonu" kuruldu (Feridun, 2001:16). Daha sonra ismi " Mekatibi Taliyei İslamiye İdare Heyeti" olarak geçen "Liseler Komisyonu"nun biri Türk, diğeri İngiliz olan Efka Murahhası iki tabii üyesi, 4 de vali tarafından atanan azası vardı. Azalardan biri Kıbrıs Umum Maarif Müdürüydü. Aynı zamanda komisyonun fahri katibi ve sandık eminiydi. Komisyon iki yılda bir valinin veya tayin edeceği bir vekilin başkanlığı altında başkanını seçerdi (Kıbrıs Erkek Lisesi mecmuası, 1934:24).

4- Komisyon Üyeleri

Oluşturulan ilk Türk Maarif Encümeni'nde 9 üye, bir başkan, bir sekreter, bir de yedek üye olmak üzere toplam 12 üyesi bulunan komisyon şöyleydi;

- Sir R. Biddulph – Yüksek Komiser (Başkan)
- Ahmet Neşat (1884), Ebulhayır (1885) – Başkadı
- Ahmet Asım – Müftü
- Hacı Hafız Ziyai – Rüştîye Müdürü
- Hacı Ali Rıfkı – Ayasofya Müderrisi
- Hacı Vehid – Ayasofya Baş İmamı
- Fuat
- Mehmet Ali Fehim
- Behaettin Bey Zade Reşat
- Ahmet Hulusi – Evkaf Muhasebecisi
- Hacı Mehmet Raif – Müftü Katibi
- Rev.J. Spencer – Okullar Müfettişi (sekreter) (Behcet, 1969:75).

"İdadi Komisyonu" 1896 yılından itibaren Tali Okullar İdare Heyeti üyeleri arasından seçilmekteydi. Bugün Lefkoşa Türk Lisesi adı altında eğitim ve öğretim yapan Lise o günlerde tek "idadi" okul idi ve oluşturulan komisyon sadece bu okulla ilgili kararlar üretirdi.

1896 yılında oluşturulan ilk İdadi Komisyon üyeleri;

- Hacı Ali Rıfkı (Müftü)
- Derviş paşa (Meb'us)
- Faik B.
- Asaf B.
- Rev. J. Spencer – Okullar Müfettişi (sekreter) (Behcet, 1969:114).

1896 yılında ilkokul program ve talimatnamesini hazırlamakla görevlendirilen program komisyonu, İdadi'nın program ve talimatnamesini de hazırlamakla görevlendirilmişti.

Program Komisyonu aşağıdaki 5 üyeden oluşturulmuştu;

- Esseyd Mustafa Feyzi – Başkan
- Hacı Ali Rıfkı – Müftü
- Hacı Hafız Ziyai – Lefkoşa / Girne Meb'usu
- Ali Rıza – İdadi Müdürü
- Bodamyalızade Şefket

1931 yılında adada çıkan karışıklılar nedeniyle, Vali Kavanin Meclisini lağv ederek Okullar Komisyonu'nu da yeniden oluşturmuştu. Yeni oluşturulan komisyonun üyeleri şöyleydi;

- M. Münir
- Col. Gallagher
- J.R. Culler (Maarif Müdürü)
- M. Necati Mısırlıazade
- Dr. Eyyüp
- Mehmet Zeka
- Behaettin
- Dr. Pertev

Bu komisyona vali adına Maarif Müdür Muavini Mr. Henry geçici başkan olarak tayin edildi. Komisyonun başkanlık seçiminde üyelerin 4'ü oyunu M. Münir'e 4'ü de Behaettin'e verdiler. Ancak Mr. Henry oyunu M. Münir'den yana kullandığı için M. Münir Komisyon Başkanlığı'na getirildi. Bu komisyonun görevi 1937 yılına kadar devam etti (Behcet, 1969:134).

Sir H.R. Palmer'in vali olarak görev yaptığı 1933 – 1934 yıllarında “Liseler Komisyonu”nu oluşturan üyeler şöyleydi;

- Münir Bey – Türk Evkaf Murahhası (Başkan)
- Mr. Cliv Watts – İngiliz Evkaf Murahhası (Aza)
- Dr. Eyyüp Bey (Aza)
- Dr. Küfi Bey (Aza)
- Salahi Bey – Tapu Başkatibi (Aza)
- Mr. G. R. Cullen – Umum Maarif Müdürü (katip ve sandık emini)

Maarif Müdürü Mr. Cullen olmadığı zamanlarda yerine maarif müdür muavini Mr. Henry vekalet ederdi (Kıpris Erkek Lisesi Mecmuası, 1934:3 – 9).

1931 –1950 yılları arasında komisyonlarla ilgili hiçbir tutanağa rastlanmamıştır. 1950 yılında komisyondaki üye sayısı 12'ye çıkarılarak 1950 Maarif Kanunu'na göre okul komisyonları her bölge için ayrı oluşturuldu. 1952 yılında Lefkoşa Erkek Lisesi, Viktorya Kız Lisesi ve Luricina'ya (Akıncılar) bakmak üzere oluşturulan komisyon şöyleydi (Behcet, 1969:134:135);

- M. Kemal – Evkaf Murahhası (Başkan)
- Dr. Ziyat (As Başkan)
- Ahmet Pertev
- Ülfet Emin
- Dr. Fikret Rasım
- Dr. Ziver Kemal
- Ali Rauf (Luricina)
- Vedia Hayrettin

- Kamuran Aziz (Behcet, 1969: 138)

Süha'ya (1971:228) göre 1960 yılında lağvedilen Tali Okul Komisyonları, Behcet'e (1969:143) göre 6 Nisan 1961 yılında son kez oluşturulmuştur. Ancak 1960 yılında Kıbrıs Cumhuriyeti'nin kurulmasıyla öğretmenlerin tayin, terfi, azil ve tecziyeleri, maaşlarının tesbiti, okul binalarının inşa ve bakımları Türk Cemaat Meclisi'nin yetkisine verilmiştir.

Eğitimle ilgili her türlü kararı Cemaat Meclisi'nin bünyesinde bulunan İcra Heyeti alırdı. Alınan bu kararlar ise Cemaat Meclisi'ne bağlı Maarif Dairesi tarafından uygulamaya konurdu.

4 Nisan 1961 yılında tayin edilen son Tali Okullar İdare Heyeti'ni oluşturan üyeler şöyleydi;

- Nazım Ali İleri (Başkan)
- Dr. Tahsin Salih Gözmen
- Ali Vasıf
- Hatice Nacati
- Hüseyin İrfan

Tali Okullar İdare Heyeti 1960 yılından sonra son toplantısı olan 20 Aralık 1963 tarihine kadar görevini Cemaat Meclisi adına yürütmüştür (Behcet, 1969:143).

5- Değerlendirme

1959 yılına kadar Okul Komisyonları'nın aldıkları kararlar doğrultusunda yönetilen okul, bu tarihten sonra Türk Cemaat Meclisi bünyesinde bulunan İcra Heyeti'nin aldığı kararlar doğrultusunda Maarif Müdürlüğü tarafından uygulamaya konurdu. Günümüzde okullarla ilgili kararlar Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı ve ona bağlı ilgili daireler tarafından alınarak uygulamaya konmaktadır.

IV- OKULDA ÇALIŞAN PERSONEL GÖREV ve YETKİLERİ

1- Müdürler ve Müdür Vekilleri

1862 yılında Rüştîye olarak kurulan ve 1897 yılında idadi olarak ilkokul eğitiminin üzerinde eğitim vermeye başlayan Kıbrıs'ın ilk Türk Ortaeğitim Kurumu olan günümüzdeki Lefkoşa Türk Lisesi'nde 1862 – 1897 yılları arasında beş, 1897 yılından 2003 yılına kadar ise 26 müdür görev yapmıştır.

a. Müdürlerin Görev ve Yetkileri

Okulun İdadi olarak eğitim verdiği yıllarda müdür okulun idari işleri ve genel yönetiminden birinci derecede sorumluydu. Okulun idari işlerinin mevzuata uygun olarak yürütülmesi müdürün sorumluluğundaydı. Birçok yetki ile donatılmıştı ve yaptığı işlerden Maarif Müdürü'ne karşı sorumluluğu vardı (Aytekin, 1991:92,125).

1935'te çıkan Maarif Kanunu ile İngiliz İdaresi okullarda etkisini yoğunlaştırdı. 1936 yılından 1950'li yıllara kadar okullarda İngiliz müdürler görev yaptı. Bu dönemde müdürlere her zamankinden daha geniş yetkiler verilmişti (Aytekin, 1991:92,125; Süha,1971:227).

Türk Maarifi, 9 Haziran 1959 yılında Türk Cemaati idaresine verilmiştir (Behcet, 1969:175). 1960 Kıbrıs Cumhuriyeti Anayasası'nın 87. maddesinin b) bendine göre, Eğitim Kültür ve Öğretim işleri tümüyle Türk Cemaat Meclisi'nin sorumluluğuna devredilmiş ve 82 yıl aradan sonra Kıbrıs Türk Eğitimi'ni, Türk Maarifi idare etmeye başlamıştır (Süha, 1971:228).

Ocak 1963 yılında yürürlüğe giren Türk Cemaat Meclisi Orta, Mesleki ve Teknik Öğretim müesseseleri kanununda madde 20 (2), d “müdür haftada en az 6 saat ders verir” der.

1961 yılında “Kıbrıs Türk Orta Dereceli Okullar Yönetmeliği” hazırlanmış ve bu yönetmelikte müdürün görev ve yetkisi şöyle belirlenmiştir;

"MADDE 5- Müdür, kanun, yönetmelik ve emirlerin sınırı içinde okulun eğitim, öğretim ve yönetim işlerini çevirmeye, düzene koymaya ve kontrol etmeye yetkilidir.

Yardımcı işlerinde Müdür Muavinleri ve bütün öğretmenler Müdürün yardımcılarıdır.

Okullarda, ihtiyaca göre memurlar bulunur. Müdür, lüzumuna göre memurların idare ödevlerini değiştirmek üzere ilgili makama teklifte bulunabilir.

MADDE 6- a) Ders yılı başında öğretmenlerden müfredat programının aylara bölünüşünü gösteren bir plan almak, bu planların tasarlanan zamanlar içinde tatbik edilip edilmediğini kontrol etmek, yıllık raporda, müfredat programlarından bitirilmeyen kısımları, sebepleriyle birlikte Maarif Müdürlüğü'ne bildirmek

- b) Derslerin birbirleriyle ahenkli bir surette okutulmasını ve aynı ders zümresine mensup öğretmenlerle aynı sınıfta ders veren öğretmenler arasında işbirliği yapılmasını sağlamak;
- c) Derslerin verimini artıracak maddi imkanlar hazırlamak, okulda bulunan eşya ve ders vasıtalarından, kitaplık, labaratuvar ve atelyelerden, serbest çalışma saatlerinden öğrencilerin faydalanmaları işini tertiplemek, bu vasıtaları çoğaltmak, okul dışından getirilmesi mümkün olan ders vasıtalarının teminine çalışmak, öğretmenlerin derslerinde bu vasıtaları kullanmaları ve öğrencilere de kullandırmaları işini önemle takip etmek;
- d) Öğrencilerin, öğretmenleriyle beraber yapacakları tabiat, çevre teknik müesseseler incelemeleri, eski eserleri ve müzeleri ziyaret gibi çalışmaları plana, programa bağlamak ve kolaylaştırmak, öğretmenleri bu hususta göreve çağırarak;
- e) Haftalık ders ve ders dışı faaliyet cetvelleriyle, öğretmen ve gerekirse müdür muavinlerinin nöbet cetvellerini düzenlemek ve tatbik etmek; (Haftalık ders cetvellerinde yapılacak değişiklikler önemli bir sebep olmadıkça hafta başlarında yapılır. Değişikliklerin vaktinde öğretmen ve öğrencilere tabliği lazımdır.) Haftalık ders cetvelinin düzenlenmesinde pedagoji

esasları göz önünde bulundurulur; mecbur kalınmadıkça öğretmenlere bir günde beş saatten fazla ders verilmez.

- f) Ders yılının muhtelif zamanlarında öğretmenlerin derslerini ve işlerini takip etmek; (imkan buldukça veya lüzum gördükçe derslerini teftiş etmek.)
- g) Derslerde gördüğü eksiklikler ve alınması gereken tedbirler hakkında öğretmenlerle ayı ayrı görüşmek, teftiş neticelerini tesbit ederek öğretmenlerin şahsi dosyalarına koymak, ders yılı içinde yapacağı bu incelemelere dayanarak görüşlerini, gerekli gördükçe öğretim işlerinin genel gidişi ve öğretim metodları hakkında zümre öğretmenleri ve öğretmenler kurulunda görüşmeler yapmak;
- h) Öğretmenlerin, öğrencilerini laboratuvar, atelye ve kitaplıklardan faydalanmak için aldıkları tedbirleri yakından takip etmek, öğretmenlerin öğrenciye yaptırdıkları yazılı ödevleri de arasına isteyerek bunların, bu husustaki yönetmelik ve emirlere uygun olup olmadığını incelemek;
- i) Dersleri kanun ve bu husustaki emirler ve öğretim programlarına uygun olarak ders yılı başında öğretmenlere dağıtmak ve düzenleyeceği cetveli Maarif Müdürlüğü'ne göndermek;
- j) Okulla ilgili olağanüstü halleri, tahkikat neticesini beklemezsizin derhal Okul Komisyonu ile Maarif Müdürlüğü'ne bildirmek;

MADDE 7- Müdür, okulun eğitim ve disiplin işlerini düzenler. Okulu öğrencilerin çalışacakları, derslerine ait araştırma yapacakları, boş vakitlerini iyi kullanabilecekleri bir çevre haline getirecek tedbirleri alır. Bu hususta neler yapılabileceği yönetmeliğin bu işlere ayrılan bölümlerinde gösterilmiştir.

MADDE 8- Müdürün genel idare işleriyle, memur, öğretmen ve hizmetlilerin tayin ve idaresine ait ödev ve yetkileri şunlardır:

- a) Müdür tastikname, diploma ve belgeleri tasdik eder, bunların doğruluğundan birinci derecede sorumludur.
- b) Müdür ayniyat işlerini, bu husustaki yönetmelik ve kanunlar doğrultusunda yönetir. Demirbaş eşyanın ve levazımın iyi korunup kullanılmasından birinci derecede sorumludur. Müdür eşya ve

levazımın dikkatsizlik yüzünden kırılıp bozulmasına sebep olanları takip etmek ve zararı tazmin ettirmek, kazaen kırılanlar hakkında gereken muameleleri yaptırmakla mükelleftir.

- c) *Okul Müdürü, okul demirbaş eşya ve levazımın sayılması için Demirbaş eşya ve Gereçler Sayım Komisyonu'nu zamanında ödeve çağırır.*
- d) *Müdür; öğretmen, memur ve hizmetlilerin ödevlerini gereği gibi yapmayanlara önce kendisi ihtarda bulunur, tekerrüründe ise durumu derhal merciine bildirir.*
- e) *Müdür, memurlar ve öğretmenlerden ödevlerini gereği gibi yapmayanlar hakkında önce kendi yetkisini kullanır. Yetkisi dışında kalan halleri, olağanüstü sebeplerle işten el çektirmesine lüzum görülen memur ve öğretmenlerin durumunu acele olarak merciine bildirir.*
- f) *Müdür mütedavil sermayesi bulunan okullarda, mütedavil sermaye işlerini bu husustaki kanun ve yönetmeliklere göre yürütür.*

MADDE 9- Müdür, öğretmenlerin bir günü geçmeyen ve bir ders yılı içinde beş defadan ziyade tekerrür etmeyen çok önemli sebeplerden ileri gelen devamsızlıklarına ait özürlerini inceleyerek kabule yetkilidir.

Özürsüz devamsızlıklarda, gecikmeyi alışkanlık haline getiren öğretmenlerin durumunu tesbit ederek Maarif Müdürlüğü'ne bildirir.

MADDE 10- Her öğretim yılı sonunda okulun genel durumu hakkında Maarif Müdürlüğü'ne bir rapor gönderilir.

(Kıbrıs Türk Orta Dereceli Okullar Yönetmeliği, 1961:2 – 4).

1983 yılında K.K.T.C.'nin kurulmasından sonra öğretmenlerin her türlü işlem, görev, yetki ve sorumlulukları 25/1985 sayılı yasa ile belirlendi. Bu yasada müdürün görevleri şöyledir;

“31. (1) Orta, mesleki ve teknik yüksek öğrenim kurumları ile pratik sanat okullarındaki müdürler, görev yaptıkları okulun bağlı bulunduğu daire müdürlüklerine karşı sorumlu yöneticisidirler.

(2) *Müdürlerin, bu yasa ve yürürlükteki diğer yasa kurallarına bağlı kalmak koşuluyla, Bakanlığın yönerilerine uygun olarak yürütmekle yükümlü olduğu görevleri şunlardır:*

- g) *Müdürü olduğu okulun yönetim işlerini yürütmek; resmi evrak, istatistik, kayıt ve defterlerin tutulmasını ve korunmasını sağlamak;*
- h) *Müdürü olduğu okulda görev yapan öğretmenlerin, Kamu görevlilerinin ve işçilerin görevlerinin yerine getirilmesini sağlamak, gözetmek ve denetlemek ve onlar hakkında sicil düzenlemek;.*
- i) *Eğitim ve öğretim etkinlikleri ile diğer okul etkinliklerini düzenlemek, programlamak ve uygulanmasını sağlamak; Öğretmenlere, okutacakları sınıf ve dersleri belirlemek ve yürütecekleri diğer okul etkinliklerini göstermek;*
- j) *Okulda görev yapan öğretmenler dışındaki diğer kamu görevlileri ile işçilerin yapacakları iş ve görevleri saptamak ve bu iş ve görevlerin yapılmasını sağlamak;*
- k) *Müdür muavinlerinin yapacakları görev ve işleri saptamak; onlar arasında görev bölüşümü yapmak ve onların çalışmalarını izlemek ve denetlemek;*
- l) *Müdürü bulunduğu okula bağlı öğrenci yurtlarının yönetsel ve mali işleri ile diğer işlerinin yürütülmesini sağlamak ve denetlemek;*
- m) *Bakanlığın denetimine bağlı olmak koşuluyla, ders dışı etkinlikler yoluyla sağlanacak paraların toplanması, saklanması ve harcanması yönünde gerekli iş ve işlemleri yapmak;*
- n) *Bulunduğu yerleşim yerinde köy kadın kursu varsa, bu köy kadın kursunun yönetim işlerini yürütmek.” (Öğretmenler Yasası, 1985;713,714).*

b. Müdürlerin Göreve Gelmeleri

Müdürler okul (Lise) Komisyonu tarafından alınan karar doğrultusunda bu göreve Vali tarafından getirilirlerdi. Görevden alınmaları da aynı komisyonun raporuna bağlı olarak Vali tarafından gerçekleştirilirdi (Feridun,2002:333).

1960 yılında kurulan Kıbrıs Cumhuriyeti döneminde Türk Maarifi, Türk Cemaat Meclisi tarafından Maarif Müdürlüğü kanalıyla yönetilirdi. Cemaat Meclisi kararlar alır ve atama yapar, Maarif Müdürlüğü de alınan kararları yürürlüğe koyardı. K.K.T.C.'nin kurulmasından sonra 1985 yılından itibaren 25/1985 sayılı öğretmenler yasasına bağlı olarak tüm kamu görevlilerinde olduğu gibi öğretmen ve müdür atamaları da Kamu Hizmeti Komisyonu'nun yetkisine verilmiştir (Öğretmenler Yasası, 1985:700).

c. Görev Yapan Müdürler ve Müdür Vekilleri

1862 yılında kurulan ve LTL'nin çekirdeğini oluşturan Rüştîye'nin ilk müdürü, Kıbrıs Maarif tarihinde ilmi ve fazileti ile takdir edilen Ciyaslı Efendi'nin oğlu **Ciyaslı Efendi Zade Rasih Efendi** idi.

Daha sonra **İrfan Rasih Efendi, Abdurrahman Efendi, Abdülkadir Efendi** ve tekrar **Abdurrahman Efendi** müdür olarak görev yaptı.

1880 –1896 yılları arasında **Hacı Hafız Ziya Efendi** müdür olarak Rüştîye'de görev yaptı. Kıbrıslı olan Hacı Hafız Ziya Efendi tahsilini Kıbrıs, İstanbul ve Mısır'ın Ezher Medresesi'nde tamamlamış ve İdadi'nin kuruluşuna kadar 16 yıl süreyle müdürlük görevini yürütmüştür (Kıbrıs Erkek Lisesi Mecmuası, 1934:108 – 110).

1897 yılında İdadi'nin açılmasıyla okul artık bir ortaöğretim kurumu olarak öğretim yapmaya başlamıştır. 1897 yılından itibaren günümüze kadar sırasıyla atanan müdürler ve onlarla ilgili elde edilebilen bilgiler şöyle;

1) Cingiz Zade Ali Rıza Bey (1897 – 1898) - Kıbrıs

Kıbrıslı olan Cingiz Zade Ali Rıza Bey, Beyrut İdadisi muallimlerindendi. Lefkoşa İdadisi'nde yeni bir ruh, yeni bir nesil yaratmak için çalışmıştı. Ancak 1897 yılında müdür olarak atandığı İdadi'de bir yıl çalıştıktan sonra 1898 yılında vefat etti (Kıbrıs Erkek Lisesi Mecmuası, 1933 – 1934: 112).

- **Beyrutlu Misbah Efendi (1889- 1899) - Beyrut**

1897 yılında okula Türkçe, Farsî ve Arabî ders öğretmeni olarak atandı. Müdür Cingiz Zade Ali Rıza Bey'in ölümü üzerine vekaleten müdürlük görevine getirildi (Kıbrıs Erkek Lisesi Mecmuası, 1933 – 1934: 115).

2) Ali Rıza Efendi (1899 – 1900) - Türkiye

Adanalı Yeşilbaş Ali Rıza Efendi olarak da bilinen Ali Rıza Efendi, Derviş Paşa tarafından “Zaman” gazetesinde baş muharrir olarak çalıştırılmak üzere Kıbrıs'a getirildi. İdadi Müdürlüğü için adı gündeme geldiğinde büyük tartışmalar yaşandı. Buna rağmen İdadi Müdürlüğü'ne atanan Ali Rıza Efendi'nin bir yıl sonra görevine son verilmişti (Kıbrıs Erkek Lisesi Mecmuası, 1933 – 1934: 114).

- **Mr. Thompson (1900 – 1901) – İngiltere**

Cambridge Üniversitesi mezunu olan Thompson, 1899 senesinde okula İngilizce ve Matematik öğretmeni olarak atanmıştı. Ancak 1900 yılında Ali Rıza Efendi'nin müdürlüğünün sona ermesiyle vekaleten okul müdürlüğü görevine getirilmiştir. Hükümetin direktifleri ile Kıbrıs'ta Türk okullarında kullanılmak üzere, 1903 yılında “Elementary Arithmetic” isimli matematik kitabını yazmıştır (Tekman, arşiv, 2003; Kıbrıs Erkek Lisesi Mecmuası, 1933 – 1934: 116).

3) Halil Efendi (1901 – 1906) - Türkiye

Halil Efendi Türkiye İdadi okullarında müdürlük yapmış bir kişiydi. Türkiye Maarif Nezareti'ne yapılan müracaat sonunda Lefkoşa İdadisi'ne müdür olarak atandı. Aynı zamanda Tarih ve Türkçe derslerini de veriyordu. 1906 yılında Kudüs İdadi Müdürlüğü'ne atanana kadar görevini sürdürdü (Kıbrıs Erkek Lisesi Mecmuası, 1933 – 1934: 116).

- **Hürremzade Hakkı Efendi (1906 – 1907 / 1910 – 1912)**

1906 senesinde Halil Efendi'nin Kudüs İdadi Müdürlüğü'ne tayin edilmesiyle boşalan Lefkoşa İdadisi okul müdürlüğüne vekaleten tayin edildi. 1910 senesinde

Derviş Bey'in müdürlükten ayrılması üzerine Hakkı Efendi ikinci kez vekaleten müdürlük görevine getirildi (Kıbrıs Erkek Lisesi Mecmuası, 1933 – 1934: 118).

4) Abdülfettah Bey (1907 – 1909) - Türkiye

İdadi Müdürlüğü'ne Türkiye Maarif Bakanlığı tarafından gönderildi. İki yıl görev yaptıktan sonra LTL'den müdürlük görevinden ayrıldı. Daha sonra 1930'lu yıllarda Türkiye'de Sivas mebusu ve Darülfünun Müderrisi olarak da görev yaptı (Kıbrıs Erkek Lisesi Mecmuası, 1933 – 1934: 119).

5) Mühendis Derviş Bey (1909 – 1910) – Kıbrıs

LTL'nin ilk Kıbrıs'lı müdürü olan Derviş Bey, mühendis mektebi mezunuydu. 1909'da atandığı okul müdürlüğü görevini Kıbrıs'tan ayrılıp Türkiye'ye gitmesi nedeniyle ancak bir yıl sürdürebildi (Kıbrıs Erkek Lisesi Mecmuası, 1933 – 1934: 119).

6) Tefik Bey (1910 – 1912) -Türkiye

1910 yılında Türkiye'den getirilerek müdürlüğe atanmıştır. Müdürlük görevinin yanında Coğrafya, Tarih ve Türkçe derslerini de veriyordu. Buradaki görevi ancak iki yıl sürmüş ve 1912 yılında görevinden ayrılmıştı (Kıbrıs Erkek Lisesi Mecmuası, 1933 – 1934: 120).

7) Müçteba Öktem (1912 – 1924) - Türkiye

1880'de Bartın'da doğdu. İstanbul Muallim Mektebi'ni birincilikle bitirmiş ve Numune – i Terakki, Darüşşafaka, Sivas İdadisi, İzmir İdadisi ve Edirne İdadisi müdür yardımcılığı görevlerinde bulundu. Daha sonra Kıbrıs İdadisi'ne müdür atandı. 1912'de Kıbrıs İdadisi'ne tayin edilen Müçteba Bey 12 yıl müdürlük yapmıştır. Bu dönemde İdadi olan okul Sultani'ye çevrilmişti. Müçteba Bey 1924 yılında terfien Kayseri Maarif Müdürlüğü'ne tayin edilince okuldaki görev son buldu (Manizade, 1975: 406 – 407, Kıbrıs Erkek Lisesi Mecmuası, 1933 – 1934:121).

• Mühendis Derviş Bey (1924) – Kıbrıs

Yeni müdür atanana kadar müdürvekili olarak görev yaptı.

8) Dr. Kazım Zafır Bey (1925) - Türkiye

Kazım Zafır Bey, 4 Nisan'da getirildiği müdürlük görevinde Tekke insanı olması sebebiyle okula ısınamamıştır. Görevini 3 ay yaptıktan sonra istifa ederek LTL'den ayrıldı (Kıprıs Erkek Lisesi Mecmuası, 1933 – 1934: 121).

9) Kazım Nami Duru Bey (1925 – 1928) - Türkiye

İyi bir eğitimci ve aynı zamanda Bolu milletvekilliği de yapmış Kazım Nami, Cumhuriyet Dönemi'nin ilk müdürü olarak 1925 yılında, Lise müdürlüğü görevine getirildi. 1933 – 1934 Kıprıs Erkek Lisesi Mecmuası'na göre Kazım Nami okulun Sultani ismini Lise'ye çevirmiştir (Nesim, 1987:69 – 71; Kıprıs Erkek Lisesi Mecmuası, 1933 – 1934:124). Komisyon üyesi Nimetullah Bey Sultani'ye müdür bulmak için Türkiye'ye gider. Gazeteye verdiği ilan sonucunda Nami Bey'le 3 yıllığına anlaşır. Cumhuriyet devrinin ilk Lise müdürü olan Nami Bey ilk iş olarak okulun Sultani adını Lise'ye çevirir. 1925 yılında başladığı görevine 1928 yılında istifa ederek son verdi (Nesim, 1987:69; Kıprıs Erkek Mecmuası, 1934:124).

• Hasan İhsan Bey (1928) – Türkiye

Okulun tarih öğretmeni olarak görev yapan İhsan Bey, 1928 yılında Kazım Nami Bey'in istifası üzerine okulun idaresini bir süre vekaleten yürütmüştür (Kıprıs Erkek Lisesi Mecmuası, 1933 – 1934:124).

10) Mr. Henry (1928 – 1930) -İngiltere

İngiltere'nin yüksek Maarif ve Darülfunun diplomasına sahip Mr. Henry, 1928 yılında lise müdürlüğüne atandı. 1930 yılında Maarif Müdür Muavinliği'ne atanması ile görevi sona ermesine rağmen birkaç ay daha vekaleten bu görevi yürüttü (Kıprıs Erkek Lisesi Mecmuası, 1933 – 1934: 124).

11) Mr. Grand (1930 – 1931) – İngiltere

Mr. Henry'den boşalan müdürlük görevine İngiltere'den Mr. Grand getirildi. Ancak bir yıl görev yaptıktan sonra 1931 yılında istifa etti (Kıprıs Erkek Lisesi Mecmuası, 1933 – 1934: 126).

- **Mr. Canon Newham (1931 – 1933) - İngiltere**

Mr. Grand'ın müdürlük görevinden ayrılması üzerine, eski maarif müdürü olan Mr. Newham bu göreve 1931 yılında vekaleten getirildi. (Kıbrıs Erkek Lisesi Mecmuası, 1934: 110 – 116).

12) İsmail Hikmet Ertaylan (1933 – 1934) - Türkiye

XX. yüzyıl edebiyat tarihçilerindendir. 1889'da İstanbul'da doğdu. Galatasaray Lisesi'nden sonra mülkiye mektebini bitirdi. 1923 – 1927 yılları arasında Azerbeycan Baku Üniversitesi'nde çalışan Ertaylan, iki yıl müdür olarak görev yaptığı Türk Lisesi'nde Türkçe ve Türk Dili ve Edebiyatı dersleri de verdi. İlkokullar için "Kıbrıs Türk Alfabeti" adlı bir de okuma kitabı yazdı. 1967 yılında öldü. (Kıbrıs Gazetesi, 21 Ağustos 2002, sayı 4720:29; Kıbrıs Erkek Lisesi Mecmuası, 1933 – 1934: 127).

- **Remzi Bey (1934 – 1936) – Kıbrıs**

Askerden emekli olan Remzi Bey, 1927 yılında okulun kimya öğretmenliğine atanmıştır. İsmail Hikmet Bey'in müdürlükten ayrılmasıyla, 1934 yılında vekaleten bu göreve getirilmiştir (Maarif Yıllığı, 1959:71; Nesim, 1987:299).

13) Mr. Harold Wood (1936 – 1950) - İngiltere

1936 yılında okula son İngiliz müdür olarak atanan Mr. Wood 14 yıl süreyle bu görevde kaldı. Okulun Kıbrıs Türk Lisesi olan adını Kıbrıs İslam Lisesi olarak değiştirdi. Okulda Kolej kısmını yeniden faaliyete geçirerek matriculation bölümü yanında commercial bölümünü de açtı. Önemli ziyaretçileri olduğunda veya önemli kararlar alacağı zaman siyah bir cübbe giyerdi. Mr. Wood ile birlikte İngiliz İdaresi'nin eğitim üzerindeki etkisi daha açık bir şekilde hissedilmeye başlandı. Binbaşı olarak Çanakkale'de savaşmış ve yaralanmış olan Wood, daha sonra İşgal Ordusu'yla İstanbul'a giderek İngiliz İstihbarat Servisi'nde görev yapmıştır. Ermeni olan eşi Angel Wood da gizli serviste görev yapmış bir kişiydi (Mapolar, 2002:296 – 300; Nesim, 1987:290). 1950 yılında lisedeki müdürlük görevinden emekliye ayrıldı (Feridun, 2002:76).

14) Yavuz Konnolu (1950 – 1953) – Kıbrıs

Aslen Kıbrıslı olan Yavuz Konnolu 1915'te Konetra (Gönendere) köyünde doğdu. Rüştüye'den sonra İzmir Muallim Mektebi'ne devam ederek mezun olmuştur. Ankara Üniversitesi, Dil – Tarih – Coğrafya Fakültesi'nin Tarih bölümünden mezun olduktan sonra, 1950 yılında Çorum Lisesi Müdürü iken K.T.L müdürlüğüne atanmıştır. Bu dönemde öğrenciler içlerinde tuttıkları milli duygularını dışa vurma fırsatı buldular. Milli bayramları kutlamaya başladılar. Okulun Kıbrıs İslam Lisesi olan ismi Kıbrıs Türk Lisesi olarak değiştirildi. Bunda Yavuz Konnolu'nun büyük katkıları olmuştur. 1953'te Namık Kemal Lisesi Müdürlüğü'ne atandı (Maarif Yıllığı, 1959:72; Nesim, 1987:36).

15) Salih Mecit (1953 – 1955 / 1961 – 1963) - Kıbrıs

Asıl adı Mehmet Salih Abdülmecit olan Salih Mecit, 7 Kasım 1902 senesinde, Baf kazasının Aynikola (Esentepe) köyünde doğdu. 1923 yılında 12 senelik Sultani'den birincilikle mezun oldu. 1923 – 1924 öğretim yılında Baf Rüştüyesi'nde, 1924 – 1928 tarihleri arasında Kıbrıs Türk Lisesi'nde öğretmen olarak çalıştıktan sonra 1928 yılında matematik öğrenimi görmek üzere İstanbul Fen Fakültesi'ne gitti. 1932'den 1953 yılına kadar Lise'de Matematik öğretmeni olarak çalıştı. 1953'ten 1955 yılına kadar müdürlük yaptı. 1961 yılında Fevzi Selen'den boşalan okul müdürlüğüne ikinci kez atandı ve bu görevi 1963 yılına kadar sürdürdü (Maarif Yıllığı, 1959:73; LTL yıllığı, 1967:16). 1984 yılında İngiltere'de kızının yanında kalmaktayken öldü (Nesim, 1987:120).

16) Nazım Yücelt (1955 – 1956) - Türkiye

Nazım Yücelt 1955 yılında Türkiye'den getirilerek müdür atandı. Bir yıl çalıştıktan sonra 1956 yılında bu görevden ayrıldı (Maarif Yıllığı, 1959).

17) Hayri Günden (1956 – 1958) - Türkiye

1956 yılında Türkiye'den gelen Hayri Günden müdür olarak atandı. Kolejlerin Akademik Bölümü'nün müfredat programı Hayri Günden'in müdürlüğü döneminde gerekli tadilat yapılarak Türkiye Maarif vekaletine arz edildi ve liselere muadeleti tasdik olundu (Maarif Yıllığı, 1959).

- **İsmail Ulçugür (1958 – 1959) – Türkiye**

Hayri Günden'in 1958 yılında görevden ayrılması üzerine, LTL Müdürlüğü'ne vekaleten getirildi (Maarif Yıllığı, 1959).

18) Sabahattin Başol (1959 – 1960) – Türkiye

1959 yılında Türkiye'den getirilerek bu göreve atanan Sabahattin Başol, bir yıl sonra 1960 yılında, bu görevinden ayrıldı (Maarif Yıllığı, 1959).

- **Fevzi Selen (1960 – 1961) – Türkiye**

1958 yılında Öğretmen Koleji Müdürlüğü'ne atanan Fevzi Selen'e, 1960 yılında Sabahattin Başol'un LTL Müdürlüğü'nden ayrılması ve iki okulun aynı bahçe içinde olması nedeniyle Lise'nin Müdürlüğü'nü yürütme görevi de verildi. I. Devre sonuna kadar bu görevi yürüten Fevzi Selen, okulda matematik öğretmeni olarak da görev yaptı. Maarif Müdürlüğü'nde görev almasıyla, okuldaki görevi son buldu (Behçet, 1969:142; LTL Yıllığı, 1967:16).

19) Erol Özçelik (1963 – 1969) – Kıbrıs

1954 yılında Ankara Üniversitesi Dil – Tarih – Coğrafya Fakültesi'nin Coğrafya Bölümü'nden mezun oldu. 1958 – 1961 yılları arasında Lefkoşa Türk Kız Lisesi ile Lefkoşa Türk Lisesi'nde coğrafya öğretmeni olarak görev yaptı. 1963 – 1969 yılları arasında müdürlük yaptı. Daha sonra Genel Ortaöğretim Dairesi Müdürlüğü de yapan Özçelik, Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı Müsteşarı görevinden emekliye ayrıldı (L.T.L. yıllığı, 1969:7).

20) Vergi H. Bedevi (1969 – 1976) – Kıbrıs

1958 yılında L.T.L.'den, 1960 yılında Ankara Üniversitesi Dil – Tarih – Coğrafya Fakültesi'nden mezun oldu. 1960 – 1967 yılları arasında L.T.L. ve Öğretmen Koleji'nde tarih dersleri verdi. 1967 – 1969 yıllarında Lefke Gazi Lisesi müdürü olarak görev yaptı. 1969 – 1976 yılları arasında da L.T.L. müdürü olarak çalıştı. (L.T.L. yıllığı, 1973:8)

21) Celal Değgin (1976 – 1990) – Kıbrıs

1940 yılında Fasulla (Bağrıkarı) köyünde doğdu. 1958 yılında Baf Türk Koleji'nden mezun oldu. 1964 yılında Ankara Üniversitesi Dil – Tarih – Coğrafya Fakültesi'nde son sınıfta okurken, Erenköy'e çıktı. 1966'ya kadar mücahitlik yaptı. Aynı yıl Ankara Üniversitesi Dil – Tarih – Coğrafya Fakültesi , Felsefe Bölümü'nden mezun oldu. Beş ay Ankara Yıldırım Beyazıt Lisesi'nde öğretmenlik yaptı. 1967'de İngiltere'ye lisan okuluna gitti. 1968'de Ada'ya dönerek Bayraktar Ortaokulu'nda öğretmen olarak göreve başladı. 1969 – 1970 öğretim yılında Lefkoşa Türk Lisesi'ne felsefe öğretmeni olarak nakil aldı. 1976 – 1990 yılları arasında da LTL'de müdür olarak görev yaptı. (Değgin, 2003:mülakat)

• Osman Adalier (1990) – Kıbrıs

1961 yılında, Ankara Üniversitesi, Dil – Tarih – Coğrafya Fakültesi'nin Coğrafya bölümünden mezun oldu.. Baf Kurtuluş Lisesi ve Haydarpaşa Ticaret Lisesi'nde çalıştıktan sonra 1965 yılında LTL'de coğrafya öğretmeni olarak göreve başladı. 1971 yılında müdür muavinliğine atandı. Daha sonra başmuavin olan Osman Adalier, 1990 yılında müdür vekili olarak görev yaptı ve emekliye ayrıldı (LTL Yıllığı).

22) Yalçın Zaimoğlu (1990 – 1992) – Kıbrıs

1943 yılında Gönendere'de (Konetra) doğdu. 1970 yılında İstanbul Üniversitesi Fen Fakültesi Fizik – Kimya Bölümü'nden mezun oldu. 1970 – 1971 ders yılında LTL'ye fizik öğretmeni olarak atandı. Bir süre müdür muavini olarak da hizmet ettiği LTL'ye 1990'da müdür olarak atanan Zaimoğlu, 1992 yılında Eğitim Bakanlığı G.O.Ö Dairesi'nde uzmanlık görevine getirildi. 1996 yılında ise Talim Terbiye Dairesi Müdürlüğü görevine atandı.. 1997'de bu görevinden emekliye ayrıldı (Zaimoğlu, 2003:mülakat).

23) Mustafa Dilmen (1992 – 1994) – Kıbrıs

1942 yılında Limasol'da doğdu. 1968 yılında Ankara Üniversitesi, Dil – Tarih ve Coğrafya Fakültesi'nin İngiliz Filolojisi Bölümünden mezun oldu. 1968 – 1970 yılları arasında Ankara Kırıkkale Silah Fabrikası'nda tercümanlık yaptı. 1970

yılında Lefke gazi Lisesi'ne İngilizce öğretmeni olarak atandı. 1976 yılında Mağusa Cambulat Lisesi'ne nakil aldı. Aynı yıl yüksek lisans yapmak üzere Edinburg Üniversitesi'ne gitti. 1978 – 1980 yılları arasında Canbulat Lisesi ve Namık Kemal Lisesi'nde görev yaptı. 1980 yılında Erenköy Lisesi'ne müdür olarak atandı. 1992 yılında Lefkoşa Türk Lisesi'ne müdür olarak nakil aldı. 1992 – 1994 yılları arasında LTL müdürü olarak görev yaptı. 1994 yılında emekliye ayrıldı (Dilmen, 2002, mülakat).

24) Kamil Ö. Kutalmış (1994 – 2000) – Kıbrıs

1940 yılında Lefkoşa'da doğan Kamil Özbay Kutalmış Ankara Üniversitesi Dil – Tarih – Coğrafya Fakültesi'nin Tarih Bölümü'nden 1963'te mezun oldu. Geçici bir süre ilköğretim öğretmeni yaptı. 1970 yılına kadar mücahit olarak görev yaptı. 1970 yılında Tarih öğretmeni olarak Kız Lisesi'nde göreve başladı. 1990 yılında Bayraktar Türk Maarif Koleji'ne müdür muavini olarak atandı. Aynı yıl LTL'ne nakil aldı ve 1991 yılından itibaren ise başmuavin olarak görevine devam etti. 1995 yılında LTL'ne müdür olarak atandı. 2000 yılında müdürlük görevinden emekliye ayrıldı (Kutalmış, 2003: mülakat).

• Hülya Sonder (2000) – Kıbrıs

1950 yılında Mağusa'da doğdu. 1973 yılında Kız Teknik Yüksek Öğretmen Okulu'nun El Sanatları bölümünden mezun oldu. 1975 yılında öğretmen olarak göreve başladı. 1978 – 1979 öğretim yılında LTL'ye nakil aldı. 1988 yılında 20 Temmuz Fen Lisesi'ne atandı. 1993 – 1994 öğretim yılında müdür muavini olarak LTL'ye geri nakil aldı. 1996 yılında ise LTL'de başmuavinlik görevini yürütmeye başladı. Halen bu görevi sürdürmektedir (Sonder, 2003: mülakat).

25) Tezcan Lambasuyucu (2000 – 2001) – Kıbrıs

1953 yılında Lefkoşa'da doğdu. 1977 yılında Endüstriyel Sanatlar Yüksek Öğretmen Okulu'ndan mezun oldu. 1982 yılında Erenköy Lisesi'ne İş – Teknik öğretmeni olarak atandı. 1987 yılında Lapta Yavuzlar Lisesi'ne, 1993 yılında ise Şehit Hüseyin Ruso Ortaokulu'na nakil aldı. 1995 yılında Mağusa Dr. Fazıl Küçük Endüstri Meslek Lisesi'nde müdür muavini olarak atandı. 1996 yılında Şehit Zeka

Çorba Ortaokulu'na müdür atandı. 2000 yılında LTL'ye nakil aldı. Bir yıl çalıştıktan sonra 2001 yılında 19 Mayıs Türk Maarif Koleji müdürlüğüne getirildi. Halen bu görevi sürdürmektedir (Lambasuyucu, 2003: mülakat).

26) Meryem Öksüzoğlu (2001 - ...) – Kıbrıs

1956 yılında Lefkoşa'da doğdu. 1978 yılında İzmir Buca Eğitim Enstitüsü, İngilizce bölümünden mezun olarak aynı yıl Haydarpaşa Ticaret Lisesi'nde İngilizce öğretmen olarak göreve başladı. 17 yıl değişik meslek okullarında İngilizce öğretmenliği yaptıktan sonra, 1995 yılında müdür muavini olarak Bayraktar Ortaokulu'na atandı. 2001 yılına kadar sırasıyla Lefkoşa Türk Lisesi ve Bülent Ecevit Anadolu Lisesi'nde bu görevi sürdürdü. 2001 yılında Gönendere (Konetra) köyünde bulunan Şehit Zeka Çorba Ortaokulu'na müdür olarak atandı. 4 ay gibi bir süre orada çalıştıktan sonra, aynı yıl müdür olarak nakil aldığı Lefkoşa Türk Lisesi'nde görevini sürdürmeye başladı. Halen LTL müdürü olarak görevini sürdürmekte olan Öksüzoğlu 2003 yılında, 2.5 yıl süreyle devam ettiği Yakın Doğu Üniversitesi, Atatürk Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nün verdiği Eğitim Yönetimi, Denetimi, Ekonomisi ve Planlaması yüksek lisans programını tamamladı.

d. Değerlendirme

LTL'sinde kurulduğu 1897 yılından günümüze kadar toplam 26 müdür görev yapmıştır. Bunların 11'i Kıbrıslı Türk iken, 11'i Türkiye'den, 4'ü de İngiltere'den göreve atanmıştır. Okulun ilk Kıbrıslı müdürü Mühendis Derviş Bey, şu anda görevde olan müdürü Meryem Öksüzoğlu ise LTL'ye atanan ilk bayan müdür olmuştur.

Bugüne kadar okul müdürü değişimlerinde yeni atama yapılana kadar tesbit edilebilen 8 müdür vekili görev yapmıştır. Bunların 1'i bayan olmak üzere, 3'ü Kıbrıslı Türk iken, 3'ü Türkiye'den 2'si de İngiltere'den olan müdür vekilleri bu görevi yürütmüştür.

2- Müdür Muavinleri

a. Müdür Muavinlerinin Görev ve Sorumlulukları

LTL'nde müdür muavinleri İdadi'den başlayarak Sultani ve Lise olduğu dönemde de müdürün yardımcıları ve idari işlerin mevzuata uygun olarak yürütülmesinden müdürle ortak sorumluluğa sahiptiler. Bu sorumluluk bugün de devam etmektedir. Muavin sayısı öğrenci sayısına bağlı olarak tahsis edilirdi. (Aytekin, 1991:92,124). 1985 yılında yürürlüğe giren Öğretmenler Yasası'yla her 200 öğrenciye muavin ataması yapılmaktadır (Öğretmenler Yasası,25/1985).

Kıbrıs Türk Orta Dereceli Okullar Yönetmeliği'nde müdür muavinlerinin görev ve sorumlulukları şöyle belirlenmiştir;

"MADDE 11- Muavinler, okulun yönetimi bakımından müdürün en yakın yardımcılardır. Müdürün vereceği emirlerle direktifleri tatbik ederler. Müdürün bulunmadığı zamanlarda müdürün seçeceği bir muavin kendisine vekalet eder.

MADDE 12- Okulun eğitim, yönetim ve yazı işlerinden muavinlere verilecek ödevler ders yılı başında müdür tarafından ayrılarak yazı ile kendilerine bildirilir. Muavinler bu ödevlerin eksiksiz olarak yapılmasından birinci derecede sorumlu olmakla beraber, kendilerine ayrılan ödevler ne olursa olsun okulun disiplin ve düzeninden, okul bina ve eşyasının korunmasından ve temizliğinden de müştereken sorumludurlar.

Muavinler bu işleri takip ederek ve düzenleyerek yetkileri içinde gördükleri eksiklikleri düzeltir ve yetkileri dışında kalanları da müdüre bildirirler.

MADDE 13- Bir muavini bulunan okullarda muavinlere ait işler müdürle muavin arasında bölüşülür.

Okulun memuru bulunmadığı takdirde memurlara ait ödevler de muavinlere verilir.” (Kıbrıs Türk Orta Dereceli Okullar Yönetmeliği, 1961:4).

Türk Cemaat Meclisi Orta Dereceli Mesleki ve Teknik Öğretim Müesseseleri Öğretmenleri Kanunu’nun 9. maddesi Müdür muavininin görevleri ile ilgili şöyle der;

“ Bir müdür muavini bulunduğu okulun müdürüne, ödev ve işlerinin yapılmasında yardım eder ve on un talimatı altında, onun tarafından verilen ödev ve işleri yapar. ”

1961 yılında yürürlüğe giren Türk Cemaat Meclisi Orta Mesleki ve Teknik Öğretim Müesseseleri Öğretmenleri Kanunu’nun 20. maddesine göre bir müdür muavini haftada en az 15 saat ders verir.

25/1985 sayılı Öğretmenler Yasası’nda Başmuavin ve diğer müdür muavinlerinin görevleri şöyle belirlenmiştir;

“32.(1) Başmuavin ve müdür muavinleri, bulundukları okulun müdürüne karşı sorumlu olup, yönetim işlerinin yapılmasında ve görevlerin yerine getirilmesinde müdüre yardımcı olurlar ve onun vereceği görev ve işleri yaparlar.

(2) Başmuavinler bulundukları okulların müdürlerinin yokluğunda onlara vekalet ederler. Başmuavinin yokluğunda ise o okuldaki en kıdemli müdür muavini müdüre vekalet eder.”

b. Müdür Muavinlerinin Göreve Gelmeleri

1959 yılında Türk Maarifi’nin Türk Cemaat Meclisi’ne devredilmesine kadar tıpkı müdürlerin atanmasında olduğu gibi müdür muavinlerini de okul komisyonları atar, vali ise atamayı onaylardı. 1959’dan sonra bu görevi Türk Cemaat Meclisi İcra Heyeti üstlenmişti. Türk Cemaat Meclisi Orta, Mesleki ve Teknik Öğretim

Öğretmenleri Kanunu'na göre müdür muavinliği görevine tayin edilen öğretmenlerin bu görevleri tamamen geçici idi. Maarif Dairesi Müdürü'nün veya onun yokluğunda Daire Müdür Muavininin başkanlığında, Daire Şube Amirleri, Baş Müfettişlerinden oluşan bir kurulun tavsiyesi ve İcra Heyeti'nin onayı ile herhangi bir zaman müdür muavininin görevine son verilebilirdi (Feridun, 2002:333,334).

25/1985 sayılı yasada en az dört müdür muavini bulunan okullarda en kıdemli müdür muavininin baş muavin olarak görev yapması yer almış ve Osman Adalier ilk baş muavin olarak görev yapmıştır.

Uygulamada olan öğretmenler yasasında, öğretmenlerin yükselmeleri için gerekli koşullar 12. maddede şöyle belirlenmiştir;

1. Hizmetteki başarısının en az orta düzeyde olması
2. Hizmet süresi içerisinde disiplin cezası almamış olması. Disiplin cezasına carptırılmış olması halinde sadece uyarma ve kınama cezası alanlar için bu cezanın üzerinden en az 1 yıl, daha ağır cezalar için en az 2 yıl geçmiş olması.

Yükselme işlemleri Kamu Hizmeti Komisyonu tarafından, Bakanlık'ın görüş ve önerileri de alınarak yapılmaktadır.

c. Görev Yapan Müdür Muavinleri

LTL'de günümüze kadar çok değerli eğitimciler görev yapmıştır. Bunlardan en önemlilerinden biri de Şemsettin Günaltay'dır. Fen Bilgisi öğretmeni ve müdür muavini olarak 1909'a kadar görev yapan Günaltay, 1909'da Abdülfettah Bey'in ayrılmasından sonra müdürlük görevine atandı. Ancak bu görevi kabul etmeyerek Lozan Üniversitesi'nde Biyoloji eğitimi görmek üzere yurt dışına gitti. 1915'te Bilecik Sancağı'ndan Mebusan Meclisi'ne, 1923'te Sivas'tan T.B.M.M.'ne girdi. 1949 yılında hükümeti kurmakla görevlendirildi ve 1954 yılına kadar aralıksız görev yaptı. İstanbul Üniversitesi'nde Ordinaryus Profesör oldu. 1960 yılında Türk Tarih Kurumu Başkanı iken Kurucu Meclis'e seçildi. 1961 yılında İstanbul senatörü olarak Cumhuriyet Senatosu'na girdi. (LTL Yıllığı, 1967:11; Görsel Büyük Genel Kültür Ansiklopedisi, 1984:3713,3714)

Okulun kurulduğu yıldan itibaren kayıtlarda LTL'sinde görev yaptığı tesbit edilebilen müdür muavinleri;

- 1- Misbah Bey (1897 - ...)
- 2- Raik Bey (1901 - ...)
- 3- Şemsettin Günaltay (1907 – 1909)
- 4- İzzet Bey (1910 – 1912)
- 5- Ali Rıza Efendi (1911)
- 6- Remzi Bey (1931 - ...)
- 7- Salih Mecit (1950)
- 8- Yavuz Selçuk (1960)
- 9- Kubilay Rauf (1960)
- 10- Mehmet Öner (1960 - ...) Edebiyat
- 11- Reşat Ebeoğlu (1960 - ...) Tabiyat Bilgisi
- 12- Hüseyin Nasıfoğlu (1960 - ...)
- 13- Ozan Zeki Fikret (1962) Felsefe
- 14- Erol Özçelik (1961 – 1963) Coğrafya
- 15- Salih Behcet Coşar (1964 – 1968) Matematik
- 16- İrfan Gündüz (1964)
- 17- Hilmi Damdelen (1938 – 1967) İngilizce
- 18- Selim Hasan (1966 – 1968) Fizik
- 19- Lütfi Mehmet (1966 – 1968) Tabiyat / Kimya
- 20- Ali Dinçer (1967 - ...) Tarih
- 21- Ayer Hasan (1968 - ...) Tarih
- 22- Ahmet Köroğlu (1969) Felsefe
- 23- Yusuf Ziya Hasan (1969 - ...) Tarih
- 24- Mustafa Çetin (1969 – 1973) Coğrafya
- 25- Mustafa Taburoğlu (1971 – 1978) Tarih
- 26- Osman Adalier (1971 - 1990) Coğrafya
- 27- Özel Özçelik (1973 – 1985) Tarih
- 28- Reşat Vasfi (1974 – 1976) Matematik
- 29- Demirel Başel (1976 – 1983) İngilizce
- 30- Kemal Mehmet Ali (Aksay) (1979 – 1986) Edebiyat

- 31- Ali Nesim (1978 – 1985) Felsefe
- 32- Alpay Lisani (1985 – 1991) İngilizce
- 33- Yalçın Zaimoğlu (1985 -1990) Fizik – Kimya
- 34- Özben Aksoy (1985 – 1991) İngilizce
- 35- Mustafa Çağlar (1985 – ...) İngilizce
- 36- Kamil Kutalmış (1992 – 1995) Tarih
- 37- Olgun Gürçınar (1992 - ...) Sosyoloji (Görevine devam etmektedir)
- 38- Sami Alhun (1992 – 1994) Kimya
- 39- Sonay Uluç (1992 – 1996) Edebiyat
- 40- Hülya Sonder (1993 - ...) El Sanatları (Görevine devam etmektedir)
- 41- Adnan Anık (1993 – 1998) Kimya
- 42- Güzin Okutan (1995 – 1997) Resim
- 43- Gülçin Erkmen (1995 – 1998) Tarih
- 44- Tülin Solmaz (1995 – 1998) İngilizce
- 45- İsmet Güven (1995 – ...) İngilizce (Görevine devam etmektedir)
- 46- Arif İşgüzar (1995 – 1996) Tarih
- 47- Meryem Öksüzoğlu (1998 –1999) İngilizce
- 48- Özdemir Günçe (1998 –2000) Kimya
- 49- Berna Yilmazoğlu (2000 – 2001) İngilizce
- 50 – Müge Yorgancıoğlu (2000 – 2001) Müzik
- 51- Ali Yaman (2001 - ...) Kimya (Görevine devam etmektedir)
- 52- Yusuf İnaniroğlu (2001 - ...) Matematik (Görevine devam etmektedir)
- 53- Nilgün Ortaş (2001 -...) Edebiyat (Görevine devam etmektedir)
- 54- Mustafa Kemal Küçüksönmez (2002 - ...) Edebiyat (Görevine devam etmektedir)

d. Değerlendirme

LTL’de günümüze kadar tesbit edilebilen müdür muavini sayısı 54’tir. Bunlardan 43’ü erkek iken 12’si bayandır. Özel Özçelik LTL’de görev yapan ilk bayan müdür muavini olmuştur. Uzun yıllar erkek muavin ağırlıklı olan muavin kadrosu, son dönemlerde bayanların da çalışma yaşamında daha fazla yer almasıyla, okuldaki muavin kadrosu bayan ağırlıklı olmuştur.

3- Öğretmenler

a. Öğretmenlerin Görev ve Sorumlulukları

İdadi öğretmenleri okulun eğitim ve öğretim işlerini yapardı. Ders işlerken programa uyma zorunlulukları vardı. Programda belirlenen konuların dışına çıkılması yasaktı ve cezai sorumluluğu vardı. Ayrıca okuldaki görevlerinin dışında başka bir işle meşgul olmazlardı. Okuttukları sınıfın düzen ve disiplinini sağlama görevi de öğretmenlere verilmişti (Aytekin, 1991:92).

Sultani öğretmenleri kendilerine tevdi edilen eğitim ve öğretim hizmetlerinin yanında disiplin, nöbet ve benzeri talimatnamede yazılı görevleri de yapıyorlardı. Kendi branşlarında ders verirdi. Görevlerinde başarı gösterenler ve idari liyakatı olanlar idari kademelere geçebiliyordu. Okuldaki görevleri dışında başka bir iş yapmaları izne bağlıydı. Ayrıca

“Cemiyetlere intisab etmeleri ve mektep dahilinde ve talebe muvacehesinde siyaset-i hükümeti tenkid yolunda münakaşada bulunmaları kat’iyyen memnudur.”

Diyerek siyaset yapmaları yasaklanmıştı (Aytekin, 1991:124 – 126).

1 Ocak 1963 yılında yürürlüğe giren TCM Orta, Mesleki ve Teknik Öğretim Müesseseleri Öğretmenleri Kanunu’na göre ise öğretmenlerin görev ve sorumlulukları şöyle belirlenmişti;

“Madde4: Bir öğretmen, ilgili kanun, nizamname veya talimatname hükümlerine ve öğretmeni bulunduğu okul müdürünün kontrol ve talimatlarına tabi olmak şartıyla, aşağıdaki ödev ve işleri yapar;

- (1) Öğretmeni bulunduğu okulda, bu gibi müdürce tesbit edilen program gereğince, öğretir;*
- (2) Öğretmeni bulunduğu okul müdürü tarafından kendisine verilen sair işleri yapar ve gösterilen faaliyetlerde bulunur;*
- (3) Öğrencilerde Türk ahlak, vicdan, şuur ve hasretlerinin kökleşmesine hizmet eder;*
- (4) Öğrencileri, Türk Cemaatı’nın iyi bir üyesi ve iyi bir insan olarak yetiştirir;*

- (5) Öğrencilerin şahsiyetlerini ve istidatlarını tam olarak geliştirmeye ve iyi itiyatlar teşkil etmelerine gayret eder;
- (6) Öğrencilerin serbest düşünme ve hareket etme ve cemiyetçilik itiyatlarını kazanmalarına yardım eder;
- (7) Bulunduğu yerde halk eğitimi ile ilgili olarak kendisine tahsis edilebilecek faaliyetleri yürütür;
- (8) Türk Cemaatı'nın sosyal ve ekonomik kalkınması ile ilgili olarak İcra Heyetince Daire vasıtasıyla verilebilecek işleri yapar;
- (9) İlgili kanun, nizamname veya talimatnamelerde gösterilen sair görevleri yapar." (Feridun,2002:332, 333).

İlgili kanunun 20. Maddesi öğretmenlerin ders saatleri ile ilgili şöyle der;

"Müdür ve müdür muavinleri dışında her öğretmen, bu ve ilgili başka herhangi bir kanun hükümleri mahfuz kalmak şartıyla, ders yılı içinde, sair öğretim, eğitim veya okul ödev, iş veya faaliyetlerine ilaveten, haftada en az 24 en çok 30 saat ders yapar."

1961 yılında hazırlanan Kıbrıs Türk Orta Dereceli Okullar Yönetmeliği'nde öğretmenlerle ilgili şöyle der;

"Öğretmenler kendilerine verilen dersleri okuturlar, bunlara ait bütün uygulama ve deneyleri yaparlar. Mütalaa ve serbest saatlarında öğrenciye nezaret ederler. Öğretmenler, dersler dışında okulun eğitim, öğretim ve yönetim işlerine de faal bir şekilde iştirak etmek, kanun, yönetmelik ve emirlerle tesbit edilen ödevleri yapmakla mükelleftirler."

Öğretmenlerden öğrencilerini yetiştirmek hususunda her fırsattan istifade etmeleri, fedakar olmaları ve hizmet ruhu beslemeleri, öğrencilerine, öğretim işlerinde iyi bir yardımcı ve rehber, eğitim işlerinde, hayat ve hareket tarzlarıyla bir örnek teşkil etmeleri istenir."

Öğretmenin öğretim işlerindeki ödevleri ise yönetmelikte şöyle belirtilmiştir;

“(1) Öğretmen her ders yılı başında derslerin aylara dağılımını gösterir bir plan hazırlar. Ders yılı sonunda planın uygulaması ile ilgili bir raporu müdüre sunar.

(2) Derslerde faydalı olabilmek için derse hazırlıklı girer.

(3) Öğrencilerini kişisel çalışmalara yönlendirmek için önlemler alır.

(4) Zümre öğretmenleri ile aynı sınıfa giren öğretmenler aralarında toplanarak iş birliği yaparlar.

(5) Öğrencilere ödev verir, bunları inceler ve gerekli işlemi yapar.

(6) Öğretmenler, imtihan yönetmeliğinin kendilerine verdiği sorumluluğu yerine getirirler.

(7) Her ders işlenen konuları sınıf defterine işleyerek imzalar.

(8) Birinci derse giren öğretmenler dersin sonunda okula geç gelen ve gelmeyen öğrencileri okul idaresine bildirirler.

(10) Her öğretmen bir not tutar ve yoklamalarda yaptıkları değerlendirmeleri defterlerine yazarlar.”

Öğretmenin eğitim işlerindeki ödevleri de yönetmelikte şu şekilde belirlenmiştir;

“(1) Haftada en az bir gün nöbet tutar.

(2) Kendisine verilen öğrenci teşekkürlerini idare eder.

(3) Kendisine verilen sınıfın eğitim işlerini üzerlerine alır. Her öğrenci için bir fiş tutar ve topladığı bilgileri bu fişe kaydeder.

(4) Nöbet, birinci dersten yarım saat önce başlar ve günün faaliyetleri bittikten 15 dakika sonra biter.

(5) Birden fazla okulda görevli olan öğretmen dersinin en çok olduğu okulda nöbet tutar. Meslekte 25 yılını dolduran öğretmenler, öğretmenler kurulu kararı ile nöbet ödevinden muaf tutulur.

Öğretmenin ilgili yönetmelikte belirtilen nöbet ödevleri ise şöyleydi;

“ (1) Okulun sabah temizliğini kontrol eder, gördüğü eksiklikleri tamamlar.

(2) Okulun her mahallinde öğrencilere nezaret eder.

Öğretmenin yönetim ödevleri ise şöyledir;

“a- Öğretmen disiplin ve yönetim işlerinde kendisine verilen ödevleri yapar.

b- Öğretmenler Kurul Toplantısı’na katılır.

c- Okulun diğer idari işlerine yardımcı olur” (Orta Dereceli Okullar Yönetmeliği, 1961).

1985 yılında yapılan ve yürürlüğe konan 25/1985 sayılı öğretmenler yasasında okul müdürünün denetimine ve yönerilerine bağlı olarak öğretmenin yerine getirmekle yükümlü olduğu görevler şunlardır;

“ (1) Öğretmeni bulunduğu okulda, okul müdürünce kendisine verilen ders veya konuları, saptanan günlük ders programı çerçevesinde öğretmek;

(2) Okul müdürünce kendisine verilen diğer eğitim ve öğretim işleri ile okulla ilgili sosyal ve kültürel etkinlikleri yerine getirmek;

(3) Öğrencilerde ulusal değerlerin kökleşmesini ve gelişmesini sağlamak;

(4) Öğrencileri iyi birer yurttaş ve iyi birer insan olarak yetiştirmek;

(5) Öğrencilerin kişilik ve yeteneklerini tam olarak geliştirmeleri ve iyi alışkanlıklar kazanmaları için çaba göstermek;

(6) Öğrencilerin serbest düşünme ve hareket etmelerine ve toplum yaşamı ile ilgili iyi alışkanlıklar kazanmalarına yardımcı olmak;

(7) Halkın sosyal, ekonomik ve kültürel kalkınması ve halk eğitimi ile ilgili olarak Bakanlıkca verilecek görevleri yerine getirmek;

(8) Bu yasa ile veya bu yasa uyarınca çıkarılacak tüzüklerle verilecek görevleri yerine getirmek” (Öğretmenler Yasası, 1985:712).

b. Öğretmenlerin Göreve Gelmeleri

1905 yılında Maarif Encümeni öğretmenleri 3 sınıfa ayırmakla mükellefti. Bunun için de öğretmenleri imtihana tutardı. Birinci sınıf öğretmenler imtihana tabi tutulmazdı. İkinci ve üçüncü sınıf öğretmenlerden terfi almak isteyenler imtihana tabi tutulurlardı. Ehliyetli öğretmenler terfi ettirilirdi. İmtihana giren öğretmen ancak iki yıl sonra tekrar imtihana girebilirdi.

Öğretmenlerin sınıfları şöyleydi:

Birinci Sınıf: Mekteb-i İdadi veya Dar ul Muallimi'nden pek iyi derece ile mezun olan öğretmenler.

İkinci Sınıf: Kıbrıs İdadisi'ni orta derece ile bitiren öğretmenler.

Üçüncü Sınıf: İmtihan komisyonunun açtığı sınavda başarılı olanlar.

1932 yılından itibaren İngiliz Hükümeti'nce öğretmen olarak atanacaklardan Cyprus Certificate sınavında başarılı olması şartı aranırdı. Bunun yanında dininin İslam dini, yaşının ise 18 olması gerekirdi. Yabancı öğretmen sadece yabancı dil okutan hocalar olabilirdi (Behcet, 1969:170).

1928 yılında Lise'nin ıslahı için İngiltere'den gelecek ve müdür olarak atanacak öğretmen, okulun düzen ve disiplininden de sorumlu olacaktı. , bu göreve getirilecek öğretmende olması gereken nitelikler şöyleydi;

- 1- Oxford veya Cambridge mezunu
- 2- 40 yaşında,
- 3- 8 – 10 yıl öğretmenlik deneyimi olması

Türk öğretmenlerde aranan nitelikler ise şöyleydi;

- 1- Yüksek öğretmen okulu mezunu olanların Türkçe – Tarih – Felsefe – Pedagoji – Ruhیات dersleri verebilmesi
- 2- Matematik ve Tabiiye dersleri için Türk üniversitesi mezunu olması.
- 3- 3 – 5 yıllık tecrübe sahibi olmaları (Behcet, 129 – 130).

İngiliz Maarif Kanunlarından 1920 Maarif kanununda maarif encümeninin tavsiyesiyle öğretmenleri valinin tayini kanunlaştı.

1929 Maarif Kanununa göre ise öğretmenleri tayin, becayış terfi ve cezalandırmaları doğrudan valinin yetkisine verilmişti.

1932 – 1933 ders yılına kadar İdadi'yi bitiren öğretmen olurken bu tarihten itibaren öğretmen olabilmek için kanunla İngilizce ordinary ve distinction imtihanlarını geçmeleri koşulu getirildi (Behcet, 1969:171 – 175).

1963 yılında çıkartılan “Türk Cemaat Meclisi Orta, Mesleki ve Teknik Öğretim Müesseseleri Kanunu”na göre, herhangi bir şahsın, öğretmen olarak Meclis'in daimi amme hizmetine atanabilmesi için şu vasıflara haiz olması gerekirdi;

- “ 1- Bir üniversite veya icra heyetince bir üniversiteye muadil olduğu bir kararname ile gösterilen bir yüksek okuldan veya öğretmenlik vasfını kazandıran başka bir öğretim müessesesinden, herhangi bir okulda öğretilen herhangi bir ders veya konuda tahsil görerek mezun olmak;*
- 2- Türk Milli ahlak, vicdan ve şuuruna sahip olmak;*
- 3- Akli veya bedeni bir yetersizliği veya müzmin bir hastalığı olmadığına ve öğretmenlik görevinin görülmesine müsait, iyi bir sıhhi durumda olduğuna dair, kanunun 24. maddesinde gösterilen Sıhhiye Heyeti'nden bir rapor almış olmak.” (Feridun, 2002:322). ”*

Kıbrıs Cumhuriyeti döneminde Cemaat Meclisi'nce çıkartılan ilgili kanunlar Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti dönemine kadar zaman zaman küçük değişiklikler yapılarak uygulanmıştır. Ancak 1985 yılında hazırlanan yasa ile öğretmenliğe alınacak kişide olması gereken nitelikler yeniden belirlenmiştir. Buna göre öğretmen olarak öğretim okullarına atanacaklarda şu genel nitelikler aranır;

- “ a- Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti vatandaşı olmak;*
- b- Onsekiz yaşını bitirmiş olmak;*
- Kamu haklarından yasaklı bulunmamak;*

- Bir yıldan fazla hapis cezasına çarptırılmamış olmak ve affa uğramış olsalar dahi, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtekarlık, irtihap, ırza geçme, hileli iflas ve benzeri yüz kızartıcı suçlardan dolayı mahkum olmamış olmak;
- Atanacağı görevi, sürekli olarak yapmasına engel olabilecek bedensel bir hastalık veya sakatlığı veya akıl hastalığı bulunmadığı Devlet Hastahanesi Sağlık Kurulu Raporu ile belgelendirilmiş olmak;
- Yurt ödevi yükümlülüğünü yerine getirmiş olmak;
- Kamu görevinden emekli maaşı çekmemiş olmak; veya disiplin suçundan ötürü görevinden çıkarılmamış veya görevine son verilmemiş olmak;" (Öğretmenler Yasası, 1985:702).

25/1985 yasasına göre Ortaöğretim okullarına öğretmen olarak atanacaklarda aşağıda belirtilen özel nitelikler aranır;

" 1- Uygun konularda bir üniversiteden mezun ve pedagoji sertifikasına sahip olmak;

veya

2- Orta öğretim kurumlarında öğretmenlik yapma niteliğini kazandıran bir Yüksek Öğretim Kurumu'ndan mezun olmak;"

Yukarıda belirtilen özel ve genel niteliklere sahip olanlar Kamu Hizmeti Komisyonu tarafından atanırlar. İlgili yasanın 5. madesi şöyle der;

" (1) Öğretmenlerin atanmaları onaylanmaları, sürekli ve emeklilik hakkı veren kadrolara yerleştirilmeleri, yükselmeleri, yer değiştirmeleri, görevden çekilmiş sayılma, görevden uzaklaştırma veya göreve son verme dahil tüm disiplin işlemleri; bu yasa ve Kamu Hizmeti Komisyonu ve Dairesi Kuruluş, Görev ve Çalışma Esasları Yasası Kuralları çerçevesinde, Kamu Hizmeti Komisyonu'na yerine getirilir.

(2) Kamu Hizmeti Komisyonu, (1). Fıkarda öngörülen işlemleri yaparken, Bakanlığın görüşlerine de başvurur. Ancak, bu işlemleri yaparken bağımsız hareket eder ve bakanlığın öngörülerine uymak zorunda değildir.” (Öğretmenler Yasası, 1985:700 – 711).

c. Öğretmenler Kurulu

1 Ocak 1963 yılında yürürlüğe giren TCM Orta ve Mesleki Teknik Öğretim Müesseseleri Öğretmenleri Kanunu’na dayalı olarak çıkarılan Kıbrıs Türk Orta Dereceli Okullar Yönetmeliği’nde ilk defa Öğretmenler Kurulu ile ilgili şu bilgilere rastlanmıştır;

“Madde 44: Öğretmenler Kurulu, müdürün başkanlığında okulun bütün öğretmenlerinden teşekkül eder. Müdürün bulunmadığı zamanlarda müdürün seçeceği bir muavinin başkanlığı altında toplanır. Öğretmenler Kurulu ders yılı başında, ders yılı sonunda ve ders yılı içinde de müdürün göstereceği lüzum üzerine toplantılar yapar.

Madde 45: Öğretmenler Kurulu’nda, öğretim işlerinin düzeninde yürütülmesi, okulun intizam ve disiplin işleri, öğrencilerin eğitimi ve yetiştirilmesi, kanaat notlarının tetkiki ve tasdiki gibi öğretim ve eğitim işleri ile müdürün tayin ve tesbit edeceği veya Maarif Müdürlüğü’nün bildireceği konular üzerinde görüşmeler yapılır.

Öğretmenler Kurulu kararınca tesbit edilecek öğretim ve eğitim işlerine ait konular da müteakip toplantıların gündemleri arasına alınır. Öğretmenler Kurulu’nda, kişisel ve meslek dışı konular üzerinde görüşme ve münakaşa yapılmaz.”

25/1985 yasasına dayalı olarak çıkarılan Ortaokullar ile Ortaöğretim Kurumları Sınıf Geçme ve Sınav Tüzüğü’nün 14 (2). Maddesine göre de Öğretmenler Kurulu sınavlardan en geç bir gün önce toplanır ve sınavlarlar ilgili ayrıntıları görüşüp karara bağlar.

Öğretmenler Kurulu’nun bir başka görevi de, Ortaokul ile Ortaöğretim Kurumları içinde ve Dışında Uygulanacak Kurallar ve Disiplin Tüzüğü’nün 34.

maddesine göre Disiplin Kurulu'na ders yılı sonunda, Kurula getirilen davranış notu düşürülmüş öğrencilerin durumlarını değerlendirerek davranış notlarını iade edebilir.

d. Zümre Öğretmenleri

Kıbrıs Türk Ortadereceli Okullar Yönetmeliği'nde Zümre Öğretmenleri ile ilgili şu bilgiler verilmektedir.

Öğretmenler, ilki ders yılı başında, yıllık planların hazırlandığı sırada, daha sonra yıl içinde sık sık toplanırlar. İşlenecek konuların işlenişi ile ilgili metodları görüşürler ve yapılacak dersle ilgili etkinlikleri kararlaştırırlar. Bunları yaparken pedagojik esaslara uymaya özen gösterirler. Aldıkları kararları okul müdürüne bildirirler.

e. Görev Yapan Öğretmenler

Rüştiye olarak eğitim ve öğretime başladığı günden itibaren Lefkoşa Türk Lisesi'nde günümüze kadar 600'ü aşkın, çok değerli eğitimciler görev yapmıştır. Bunların en önemlilerinden biri de 1949 yılında TC Hükümeti'ni kuran Şemsettin Günaltay'dır (Bkz. Ek:2).

f. Değerlendirme

Kurulduğu günden bu yana 600'ü aşkın öğretmenin görev yaptığı LTL'de önceleri Lise'yi bitiren öğrenciler belli koşulları taşıması durumunda öğretmen olarak görev yapabiliyorlardı. 1940'lı yıllarda Türkiye'ye giden Lise mezunlarının öğrenimlerini tamamlayarak geri gelmeye başlamaları ile Lise mezunu öğretmenlerin yerini üniversite mezunu öğretmenler almıştır. Özellikle 1950'li yıllarda Türkiye'den çok sayıda öğretmen gelmeye başlamasıyla okuldaki öğretmenlerin tümü yüksek öğrenimliydi. Bundan böyle öğretmenler çok çeşit ders verme yerine uzmanlık alanı olan bir çeşit ders vermeye başlamıştır. Günümüzde öğretmeler arasında lisans diplomasının yanında lisansüstü diplomalara da sahip öğretmenlerin sayısı artmıştır.

4- Yardımcı Personel

a. Memurlar (Sekreterler)

Önceleri katip daha sonra memur günümüzde ise sekreter olarak isimlendirilen personel, okulun her türlü yazışma ve dosyalama işlerini yapmaktadır.

1961 yılında yürürlüğe giren “Türk Cemaat Meclisi Orta, Mesleki ve Teknik Öğretim Müesseseleri Kanunu”na bağlı çıkarılan “ Kıbrıs Türk Orta Dereceli Okullar Yönetmeliği’nde memurların yapacağı başlıca görevler şöyle belirlenmişti;

“a) Yazı ve daktilo işlerinin yapar, gelen ve giden kağıtlara ait defterleri tutar, bu kağıtların asıl veya suretlerini saklar, gerekenlere cevap hazırlar, işlemleri günü gününe neticelendirir.

b) Öğretmen künye defteri ve hizmetlilerin sicil dosyalarını, okulun mali ve ayniyat işleri ile ilgili defter ve dosyaları tutar.

c) Okul duhuliye ve sair ücretlerini öğrenciden makbuz karşılığı toplar, kayda geçirir ve bununla ilgili gerekli bütün işleri yapar.

d) Satın alınan veya satılan eşya ve malzeme ile ilgili muamele ve kayıtları yapar.

e) Okulun eşya ve tesisleri ile sair malzemeye ait demirbaş eşya esas defterlerini muhafaza eder.

f) Döner sermayesi olan okullarda bağımsız bir döner sermaye muhasibi bulunmadığı takdirde onun görevlerini yapar

(Feridun, 2000:356).

26/1997 sayılı Genel Ortaöğretim Dairesi (Kuruluş, Görev ve Çalışma Esasları) (Değişiklik) Yasası’yla oluşturulan “okul sekreteri” kadrosunda çalışan personelin görev, yetki ve sorumlulukları şöyle belirlenmiştir;

“1- Görev yaptığı okulun daktilo, basit muhasebe, arşiv, dosyalama, telefon, haberleşme, ambarlama ve kitaplık hizmetleri gibi iş ve işlemleri yerine getirir.

2- Amirleri tarafından verilecek mevkiye uygun diğer görevleri yapar.

3- Görevlerinin yerine getirilmesinden amirlerine karşı sorumludur.”

Bugüne kadar LTL’de görev yaptığı tesbit edilebilen memurlar (sekreterler) şöyledir;

- 1- Necdet Bey
- 2- Hüdaverdi Ali
- 3- Jülide Hasan
- 4- Emine Memiş
- 5- Leman Ulubay (Tokyay) - göreve devam etmektedir.
- 6- Servet Ersözlü
- 7- Huriye Çolak
- 8- Bahire Sevda Tulu
- 9- Emine Memiş
- 10- Nilay Demirtaş – Göreve devam etmektedir.
- 11- Suzan Bilgehan

b. Okul ve Öğrenci Yurdu Hekimi

Lisenin öğrencilerinin sağlık durumları ile ilgilenen bir sağlık görevlisinin bulunduğuna dair 1900’lü yılların başında rastlanmaktadır.

Okul doktorluğu görevi 1926 yılına kadar Dr. Rauf tarafından meccanen (ücretsiz) yürütülmekteydi. Türk Evkaf Murahhası Münir Bey, 19 Mart 1926’da toplanan Tali İslam Okulları Komisyonu’na Dr. Nuri Bey’in ayda £10 ücretle okul doktorluğu görevine getirilmesini önerdi. Dr. Nuri 1926 yılında Komisyon tarafından okul doktoru olarak atandı (Komisyon Tutanakları, 1926).

1950 yılında Dr. Nuri’nin emekliye ayrılmasıyla bu göreve Dr. Ziyat Hakkı getirildi. Okulda ilkyardım işlerini yurt müdürü Mr. Collins yapıyordu (Müderris, 2002:mülakat).

1961 yılında yürürlüğe giren “Kıbrıs Türk Orta Dereceli Okullar Yönetmeliği”nde Okul ve Öğrenci Yurdu Hekimi’nin ödevleri şöyle belirlenmişti;

“Madde 20. Okul hekimi, her ders yılı başında okula yeni giren öğrencileri muayene ederek okula devam etmelerine engel hastalıkları olanları ayırır.

Okul hekimi her ders yılı içerisinde yatılı ve gündüzlü bütün öğrenciyi birer muayeneden geçirerek neticelerini her birinin dosyasındaki sağlık sayfasına yazar. Sağlık durumları bakım altında bulunmayı gerektiren öğrencileri ayırarak bir listesini müdürlüğe verir. Yatılı okullarda bu gibi öğrencilere verilecek besinleri ve ilaçları tayin eder. Bu gibi öğrencileri sık sık muayene eder. Preventaryum ve senatoryuma gönderilmeleri gereken öğrencilerin raporlarını tanzim ederek okul müdürlüğüne verir.

Madde 21. Yılda iki defa okul beden eğitimi öğretmenlerinin yardımı ile öğrencilerin boy ve ağırlıklarının, dosyalarındaki sağlık sayfalarına yazılmasını sağlar.

Madde 22. Hekim, okul müdürünün tesbit edeceği programa göre okula gelerek okul idaresi tarafından muayeneye gönderilen öğrencileri muayene eder ve durumlarını bir deftere tesbit ederek her biri hakkında gereken tebirleri alır.

Madde 23. Okul hekimi okulun revirini idare ve revirde yatan hastaları tedavi eder. Lazım olan ilaçların daimi okulda bulundurulmasını sağlar.

Madde 24. Okul hekimi yiyecek ve içeceklerin cinsine ve safiyetine dikkat eder, yemek listelerinin tanziminde oyunu bildirir ve listelerin altını imzalar. Bundan başka okulun dersane, yemekhane, teneffüshane ve diğer kısımlarını sağlık bakımından sık sık teftiş ederek gerekli gördüğü tedbirleri okul müdürüne bildirir.

Madde 25. Hafif bir surette hasta olan öğrenciler okul revirine yatırılır. Uzun müddet tedaviye muhtaç olanlara hap, hummalı bulaşıcı hastalıklara tutulanlar velileri yanına, yahut bir hastahaneye gönderilirler. Bulaşıcı hastalıklardan kurtulan öğrenci, diğer öğrenciler arasında bulunmasına sıhhi bir mahzur olmadığını bildiren bir rapor getirmedikçe ve okul hekimi tarafından görülmedikçe okula devam ettirilemez.

Madde 26. Okulda ve çevresinde bulaşıcı hastalıklar çıktığı takdirde mahalli sağlık makamlarının verecekleri karar dahilinde ve tayin edilen müddet içinde okul tatil edilir. Okul hekimi bu tatilde okul içinde alınacak tedbirleri tesbit, şahsen de kontrol ve tatbik eder okul içinde salgın bir hastalık çıktığı takdirde bunu ve alınması gereken sıhhi ve idari tedbirleri yazı ile okul müdürlüğüne bildirir.

Madde 27. Okul hekimi, ders yılı sonunda okulun genel sağlık durumu ve ihtiyaçları, ders yılı içinde öğrenci arasında çıkan hastalıklarla alınan tedbirler ve öğrencilerin genel olarak sağlık durumları ile alınması gereken tedbirleri bildiren bir rapor tanzim eder. Bu raporun bir örneği okul genel raporu ile birlikte okul komisyonu ve Maarif Müdürlüğü'ne gönderilir (Feridun, 2000:357 – 359).

1960'lı yıllardan sonra okul hekimliği kadrosuna herhangi bir atama yapıldığı tesbit edilememiştir. Bugün LTL'de okul hekimliği diye bir kadro bulunmamaktadır.

c. Muhasip

Günümüzde okul sekreterlerinin yapmakta olduğu muhasebe işlerini, 1930'lu yıllarda okulun muhasibi yapardı. O yıllardaki okul muhasibi Kara Necdet'idi (Nesim, 1987:387). Okulda yazışma ve dosyalamalar için katip hesap işleri için de muhasip görevi yapıyordu. Günümüze ulaşan belgelerden anlaşıldığı kadarıyla Hoca

Salih Efendi uzun yıllar Lise'nin muhasipliğini yapmıştır (Kıbrıs Erkek Lisesi Mecmuası, 1934:14,15). Rumca dersi öğretmeni Fahri Akman 1940'lı yılların başında okulun katiplik görevini de yürütmüştür (Özeş, 2003: mülakat; Turan, 2003:mülakat).

d. Hizmetliler

Okulun kurulmasıyla birlikte hizmetlilerin de okulda çalışmaya başladığı bilinmektedir. 17 Haziran 1925 tarihli komisyon tutanak defterinde okula personel alınması kararında bir de hademe alınması kararına rastlanmaktadır.

Daha sonra 1930'lu yıllarda okulda 3 mubassırın (hademe) çalıştığına rastlanmıştır (Kıbrıs Erkek Lisesi Mecmuası, 1934,11). Hizmetliler okulun ve yurdun temizlik işleri ile mutfağında görev yapmaktaydılar (Müderrişoğlu, 2002: mülakat).

Kıbrıs Türk Orta Dereceli Okullar Yönetmeliği'nde okul hizmetlilerinin görevleri şöyle belirlenmiştir;

"Madde 17. Okulun bakımı, gündelik hizmetleri ile idare ve öğretim üyelerinin göstereceği her türlü okul işlerini yapmakla mükelleftir" (Feridun, 2000:356).

Bugüne kadar okulda çalıştığı tesbit edilebilen hizmetliler;

- 1- Hacı Efendi
- 2- Hüsnü Efendi
- 3- Cemal Güven – Ahçı (1930'lu yılların başı – 1960)
- 4- Ali Rıza Efendi
- 5- Fatma Mehmet (1940'lı yıllar)
- 6- Beyaz Ahmet
- 7- Şemsettin *
- 8- Ahmet Seyfi Müderriş – Ahçı, başhademe (1943 – 1988)
- 9- Şefik A. Zaim – Başhademe (1945 – 1983)
- 10- Hüseyin Sakallı
- 11- Hatice Karapaşa

- 12- Zehra Gözdağ
 - 13- Fatma *
 - 14- Nesrin *
 - 15- Meryem *
 - 16- Mukaddes *
 - 17- Kadriye Mustafa
 - 18- Raif Yorgancıoğlu
 - 19- Şule Erdil
 - 20- Gönül Keser – başhademe
 - 21- Neriman Kunt (Göreve devam etmektedir)
 - 22- Sezen Palabıyık
 - 23- Remziye Ersoy
 - 24- Cemile Recai
 - 25- Zehra Cemal
 - 26- Ali Dinçol (Göreve devam etmektedir)
 - 27- Veleddin Dikmenoğlu (Görevine devam etmektedir)
 - 28- Hatice *
 - 29- Melek *
 - 30- Mustafa Çınarlılı (Göreve devam etmektedir)
 - 31- Süreyya Bolcanlı
 - 32- Semra Onbaşıoğulları (Görevine devam etmektedir)
 - 33- Ayşe Özboran (Görevine devam etmektedir)
 - 34- Nursen Yenen (Görevine devam etmektedir)
 - 35- Şuayla Akar (Görevine devam etmektedir)
- (Okul Yıllıkları, 1962 – 2000), (Dikmenoğlu, 2002:mülakat), (Müderriş, 2002:mülakat), (Tokyay, 2002:mülakat)

* Bilgilere ulaşamamıştır.

e. Değerlendirme

Okulun her türlü yazışma, dosyalama işlerini yapan okul katiplerinin yerini günümüzde okul sekreterleri almıştır. Ancak muhasip olarak çalışan personelin işini de sekreterler üstlenmiştir. 1960'lı yıllara kadar okulda öğrenci v çevre sağlığı ile ilgilenen, aynı zamanda öğrencilerin sağlıklı beslenmelerinden de sorumlu bir okul doktoru bulunmaktaydı. Hatta 1932 – 1933 öğretim yılında okula sekiz yataklı bir de revir açılmıştı. Ancak günümüzde okulda böyle bir hizmet verilememektedir.

Okul hizmetlileri her zaman olduğu gibi okulun her türlü temizlik ve diğer okul işlerini yapmakla yükümlüdür.

V- ÖĞRENCİ İŞLERİ

1914 – 1916 yılları arasında Okul Komisyonu aldığı kararla öğrencilerin yurt işleri, tali okul programı ve üniforma konularında çalışmak üzere bir heyet oluşturdu. Bu heyet şu kişilerden oluşmuştur;

- 1- Müftü
- 2- Newham
- 3- Dr. Eyyüp
- 4- İbrahim Hakkı
- 5- Hami
- 6- Osman Cemal (Behcet, 1969:120).

1- Kayıt Kabul

Osmanlı Devleti'nin eğitim sistemine giren idadi okulları 1897 yılında "Kıbrıs idadsı" adı altında günümüzdeki ismiyle Lefkoşa Türk Lisesi olarak Kıbrıs'ta da açılarak, aynı koşullarda hayata geçirilmiştir. İdadilere kayıt yaptırabilmek için aşağıdaki koşulları taşımak gerekiyordu.

"...iptidai mektepleri mezunları, rüştiye mezunları ya da bu iki mektebe devam edemeyen ya da okula kayıt olduğu halde bitiremeyen ve meşru bir mazarate dayalı olarak mektebi terketmiş olanlar için 10 – 15, idadi kısmına kayıt olmak için 13

– 18 yaş şartı vardı. Kayıt için getirilen belgelerde ise silinti ve kazıntı bulunmaması gerekirdi.” (Aytekin, 1991:84)

1897 yılında eğitim ve öğretime başlayan Kıbrıs İdadisi’ne ilk kez kayıt yaptıracak olanların 1896 yılında okul komisyonunun aldığı kararla şu koşulları taşıması gerekiyordu.

- 1- Bir önceki yıla ait ilkokul şهادetnamesi (diploması)
- 2- Yapılacak giriş sınavında başarılı olmak.
- 3- En az £1 en çok £5 yıllık duhuliye (okul ücreti) verebilmek (Behcet, 1969:114).

1922 yılında İdadi eğitim ve öğretime Sultani ismiyle devam etmiştir. Sultani’nin tali kısmının ilk sınıfına 12,13,14 ve son devrenin birinci sınıfına 16,17,18 yaşlarında olan öğrenciler kabul ediliyordu. Ancak okulun kapasitesi oranında ara sınıflara da öğrenci alınıyordu. Ara sınıfların yaş sınırlaması ise şöyleydi;

7. sınıf 13,14,15 yaş
8. sınıf 14,15,16 yaş
9. sınıf 15,16,17 yaş
10. sınıf 16,17,18 yaş
11. sınıf 17,18,19 yaş
12. sınıf 18,19,20 yaş

Belirtilen yaşlardaki talebeler okula sınavla kabul ediliyordu.

Okula fazla talep olması nedeniyle 1933 yılında öğrenci sayısı sınırlandırılmıştı. Okula kayıt yaptırabilmek için giriş sınavında 10 üzerinden 6, parasız (meccani) okuyacaklar ise 10 üzerinden 7 almaları koşulu getirilmişti (Nesim, 1987:31).

1961 yılında uygulamaya giren “ Kıbrıs Türk Orta Dereceli Okullar Yönetmeliği” ile okula kayıt ve kabul koşulları şöyle belirlenmişti;

- 1) 15 yaşını bitirmek ve 18 yaşını tamamlamamış olmak.

2) Bu yaş sınırlarının bir yaş üsünde veya altında olanların okula alınması Maarif Müdürlüğü'nün iznine bağlıydı. Sınıf tekrarı yaparak okuldan ayrılanlar, gerekli sınavları verdikleri takdirde iki yaş büyük olsalar da bu izinden faydalanabilirlerdi. Öğrenime ara verilmemişse yaş kaydına bakılmaz.

3) Okula girme koşullarını taşıyan ve istekli olan kimse okula velisiyle başvurarak aşağıdaki belgeleri okul idaresine verir;

- a. Ortaokul diploması veya kayıt sureti.
- b. Doğum belgesi ve hüvviyet cüzdanı (Kimlik kartı)
- c. 4.5 x 6 boyutunda başı açık 4 adet gotoğraf.
- d. Kayıt bildirisi (okuldan verilir)

4) Nakil yoluyla kayıt yaptırmak isteyen öğrenciler ise şu koşullara bağlıydılar;

- a. Konut yerini değiştirmiş olması
- b. Muadili bir okuldan gelmeyen öğrencilerin, muadelet imtihanları yapılarak girecekleri sınıf tesbit edilir.

Muadelet imtihanı öğrencinin elindeki belgede gösterilen sınıfın bir alt sınıfından yapılır. Adayın başarısız olması halinde gireceği sınıf ayrıca yapılacak imtihanla belirlenir.

- c. Yabancı ülkelerden gelenlerin belgeleri Maarif Müdürlüğü'nce incelendikten sonra öğrenime devam durumları tesbit edilir.

5) Nakil yoluyla kayıt yaptıracak öğrencilerin okul idaresine şu evrakları vermeleri gerekiyordu;

- a. Tasdikname
- b. Doğum Belgesi ve Hüvviyet Cüzdanı
- c. 4.5 x 6 boyutunda cepheaden çekilmiş 4 adet fotoğraf.
- d. Kayıt bildirisi (Okuldan verilir)
- g. Herhangi bir nedenle bir veya iki yıl öğrenimine ara verip, tekrar devam etmek isteyenler, yaşları müsait ise öğrenim hayatı dışında

geçen sürede ne ile meşgul olduklarını belgelendirmeleri halinde okula kabul edilirlerdi.

- h. Yeni öğrenciler önce aday defterine kayıt edilirler.
Okul açılınca devamla başlayan öğrenci künye defterine kayıt edilerek asli öğrenci olur.
- i. Okulun eski öğrencileri kayıt süresi içinde okula başvurarak kayıtlarını yenilemek zorundadırlar. Kayıt yenilemeyen öğrenci okulu terk etmiş sayılır. Bu gibi öğrenciler tekrar okumak isterlerse haklarında kayıt kabul işlemleri yapılır.
- j. Gündüzlü veya yatılı tüm öğrenciler, okulun bulunduğu yerde ikamet eden ve öğrenciyle yakından ilgilenebilecek bir veli göstermek mecburiyetindeydiler.

50/1989 Genel Ortaöğretim Dairesi (Kuruluş, Görev ve Çalışma Esasları) Yasası'na bağılı olarak çıkarılan "Ortaokullar ile Ortaöğretim Kurumları Kayıt – Kabul, Devam – Devamsızlık Tüzüğü" gereğince Lise'ye kayıt – kabul koşulları şöyleydi;

- 1- 14 yaşını bitirmek ve 18 yaşından büyük olmamak. Bu yaş sınırından bir yaş büyük veya küçük olanlar ilgili daire müdürlüğünün onayıyla olur. Nişanlı veya nikahlı olanlar okula devam edemezler.
- 2- Ortaokuldan geçişte öğrenime ara verilmemişse yaş kaydına bakılmaz.
- 3- Kayıt için gerekli evraklar;
 - a. Ortaokul diploması veya daha sonra ortaokul diplomasıyla değiştirilmek üzere ortaokul mezuniyet belgesi

- b. Doğum belgesi ve / veya onaylı kimlik belgesi fotokopisi
- c. 4.5 x 6 cm. boyutunda cepheden çekilmiş, başı açık 4 adet vesikalık fotoğraf.
- d. Kayıt bildiriği (okuldan alınıp doldurulduktan sonra okula verilecek).
- e. Muhtardan onaylı resmi ikamet belgesi.

4- Nakil Koşulları

"a. Yurt içi nakillerde tasdikname verilmesi:

Dönem sonu sınavlarının başlama tarihinden 10 iş günü öncesinden sınavların bitiş tarihine kadar geçen süre içinde nakil amacı ile tasdikname verilmez.

b. Konut yerini değiştirenler:

Konut yerini değiştirdiği için aynı tür bir okula nakil yaptıracaklar durumlarını kanıtlayıcı belgelerle (Muhtar/noter tasdikli konut yerini değiştirdiğine dair belge) ilgili okul müdürlüğüne başvurulur. Başvurular incelenir, onaylanırsa nakil yaptırılabilir.

c. Farklı bir okul türüne devam etmek isteyenler:

Bulundukları okul türünden farklı bir okul türüne geçilecekse velinin yazılı isteği ile Ekim ayının son iş gününe kadar Genel Ortaöğretim Dairesi Müdürlüğü'ne başvurabilirler. Talim ve Terbiye Dairesi'nin belirleyeceği fark derslerine girilmesi gereklidir. Başarılı olanların nakilleri yapılırken, başarısız olanlar tekrar sınava alınırlar. Gene başarısız olmaları halinde geri okullarına dönerler.

Okula nakil yolu ile kayıt yaptıracak öğrenciler okul idaresine tasdikname yanında okula kayıt için gerekli diğer belgeleri de vermeleri gerekmektedir.

Ortaokul ve Ortaöğretim Kurumları Kayıt – Kabul Devam – Devamsızlık Tüzüğüne göre:

“Madde 10. Harhangi bir nedenle bir veya daha fazla öğretim yılı öğrenime ara verenlerin yaş durumları madde 5 'te belirtilen (14 yaşını bitirmiş, 18 yaşını doldurmamış olmak) hususlarına uygun olduğu takdirde öğrenim hayatı dışında geçen süre içinde ne ile uğraştıklarını resmi bir belge ile kanıtlamaları gerekmektedir.

Madde 12. Okul öğrencileri de kayıt süresi içinde okula gelerek ve karnesini göstererek kayıtlarını yenilerler. Öğretim yılı başında kayıtlarını yeniletmeyen öğrenciler okulu terketmiş sayılır.

Madde 13. Okula kayıtlarını yapan öğrenciler hangi alan / bölüm ve seçmeli ders veya derslere devam edeceklerini yazılı olarak bildirirler. Öğretim yılı başında seçilmiş bir alan / bölüm ve seçmeli ders veya derslerden başka bir alan / bölüm ve seçmeli ders veya derslere geçmek için yapılacak başvurular, dersler başladıktan sonra 20 iş günü içinde mümkündür. Bu sürenin bitiminden sonra yapılacak başvurular bakanlık onayı ile olur.

Madde 14. Her öğrencinin öğrenim ve eğitim durumu ile yakından ilgilenebilecek bir velisinin olması koşuldur. Tasdikname isteyen öğrenciye ancak velisinin onayı ile tasdikname verilir.

2- Devam – Devamsızlık

İdadi mekteplerde nihari (gündüzlü) talebeler okulun açık olduğu günlerde derslere girmek, yatılı ve meccani (ücretsiz) okuyan öğrenciler ise bütün gün okulda bulunmak zorundaydılar. Yatılı öğrenciler sadece resmi tatillerde, meccani öğrenciler ise akşam tatilinden sonra evlerine gidebilirlerdi. Yatılı öğrencilerin okul dışına çıkmaları velilerin okul idaresine yazacağı tezkere ile mümkündü. Okula gelmeyen öğrenci geçerli nedenlere dayanan bir mazareti olduğunu isbat etmek zorundaydı. Aksi halde ceza verilirdi. Bir öğretim yılı süresince okulun açık olduğu günlerin üçte biri kadar devamsızlık yapan öğrencinin mazareti ne olursa olsun sınıfta bırakılırdı. (Aytekin, 1991:86)

Sultani mekteplerinde Leyli (yatılı) ve nehari (gündüzlü) öğrenciler okul ücretlerini ödemedikleri takdirde kayıtları silinerek okulla ilişkileri kesilirdi. Öğrencilerin devamsızlıklarını okul idaresi belli aralıklarla velisine bildiriyordu. Her ne sebeple olursa olsun, okulun açık bulunduğu günlerin üçte biri kadar devamsızlığı olan öğrenciler sınıfta bırakılırdı. (Aytekin, 1991:119)

1961 yılında uygulamaya giren “Kıbrıs Türk Orta Dereceli Okullar Yönetmeliği’nde”;

Okula sürekli olarak 10 gün devam etmeyen ve makul bir özür bildirmemiş olan öğrencinin velisine, öğrencinin devamını veya özrünü belirtmemesi halinde kaydının silineceği yazılı olarak bildirilir müteakip 10 gün içinde öğrenci okula devam etmez veya velisi tarafından makul bir özür bildirilmezse, öğrenci okıldan ayrılmış sayılır. Durumu künyesine işlenir. Bu durumdaki öğrenciler tekrar okula devam etmek isterlerse haklarında kayıt – kabul koşulları uygulanır.

1985 – 1986 öğretim yılına ait “KKTC Milli Eğitim, Gençlik ve Spor Bakanlığı Ortaokullar ile Ortaöğretim Kurumları Sınıf Geçme ve Sınav Yönetmeliği’nin” 3. bölümünde “Kıbrıs Türk Orta Dereceli Okullar Yönetmeliği’nde” Devam – Devamsızlık konusunda farklılık gösteren 18.2 maddesi şöyle:

“Öğrenciler okula devam etmek zorundadırlar. Bir ders yılı içinde 20 (yirmi) gün okula devam etmeyen, dönem notları ne olursa olsun, başarısız sayılır. Bu süre okul idaresinin takdiriyle 30 güne çıkarılabilir. Ancak son 10 (on) güne giren özürler için sadece özür tezkeresi gönderilmesi yetmez. Velisinin veya temsilcisinin bizzat okul idaresine gelerek öğrencinin özürünü belgelendirmesi gerekir.”

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu Genel Ortaöğretim Dairesi (Kuruluş, Görev ve Çalışma Esaslar) Yasası’nın (50/1989 sayılı yasa) 13/1 maddesi ve Mesleki Teknik Öğretim Dairesi’nin (Kuruluş, Görev ve Çalışma Esasları) Yasası’nın (69/89 sayılı yasa) 17/1 maddesi uyarınca 29.6.1998 yılında yaptığı

“Ortaokullar ve Ortaöğretim Kurumları Kayıt – Kabul, Devam – Devamsızlık Tüzüğü” 29.12.1999, 30.6.2000 ve son olarak 22.04.2002’de bazı değişiklikler yapılarak uyulamaya konmuştur.

İlgili tüzüğün “üçüncü bölüm” altında bulunan 15. maddesi ve onu takip eden maddelerinde okula devam – devamsızlık ile ilgili koşulları şöyle belirlenmiştir;

“Madde 15. Ders yılının süresi, derslerin başladığı günden II. Dönem, dönem sonu sınavlarının son gününe kadar, okulun açık bulunduğu günler sayılarak hesaplanır. Sabah ve öğleden sonra öğretim yapılan günlerde, sabah ve öğleden sonraki süreler yarışar gün, yalnız sabah öğretim yapılan günler ise tam gün sayılır. Günün 1 (bir) dersine özürsüz olarak girmeyen öğrenciler yarım gün devamsız sayılır. Ayrıca haklarında disiplinle ilgili tüzük kuralları uygulanır.

Madde 16. Öğrencilerin okula sürekli olarak devamları zorunludur.

(1-) Bir ders yılı içinde toplam 15 gün özürsüz olarak okula devam etmeyen öğrenci, notları ne olursa olsun devamsızlıktan dolayı başarısız sayılır. Bu gibiler, özürsüz devam günleri tamamlandığı andan itibaren sınavlara alınmazlar.

(2-) Yurt içinde ve yurt dışında tiyatro, spor, müzik, folklor ve benzeri eğitici ve kültürel faaliyetlere katılan öğrenciler okula devam edemedikleri süre içinde iznli sayılırlar. Ancak bu izinlerin toplamı ile diğer izinsizliklerin toplamı ders yılı süresinin yarısını aşamaz. Aşması halinde devamsızlıktan başarısız sayılırlar.

(3-) Okula zamanında gelmeyen öğrenciler, okul yönetimine başvurarak, geç gelme nedenlerini bildirip uygun görülürse “geç belgesi” alırlar ve derse kabul edilirler. Geç belgesi ile

sınıfa alınan öğrenci hakkında yoklama fişine geç geldi diye not düşülür. Geç gelmeyi alışkanlık haline getirenler için ayrıca disiplin işlemi yapılır.

Madde 17. Okula devam ederken yangın ve deprem gibi doğal afetler yüzünden veya ana, baba, kardeş gibi yakınlarından birinin ağır hastalığı, ölümü gibi önemli sebeplerden dolayı kendilerine izin verilenler ile tedaviyi gerektiren hastalıktan dolayı okula özürlü olarak devam edemeyenler ve her ne nedenle olursa olsun güvenlik güçleri tarafından tutuklanan öğrencilerin tutukluluk veya yargılanma nedeniyle meydana gelen devamsızlıklarında:

(1-) Özürleri resmi bir makam veya özel sağlık kurumu veya kuruluşundan usulüne göre alınmış ve zamanında okul yönetimine teslim edilmiş bir rapor veya belge ile saptanmış ve özür belgesini okula devama başladığı gün veya ertesi gün vermiş olan öğrencilerin okula devam etmedikleri süreler devamsızlıktan sayılmaz. Ancak kaza, ölüm, doğal afet gibi durumlarda belge ibraz etme süresi okul yönetiminin takdirine bırakılır.

Madde 18. Devamsızlığı 5 günü ve beşin katlarını bulan öğrenci hakkında okul yönetimi tarafından velisine yazılı bilgi verilir. Geç gelmeyi alışkanlık edinen öğrencilere de aynı işlem uygulanır.

Madde 19. Sürekli olarak 10 iş günü okula devam etmeyen ve bu hususta kabul edilebilir bir özür bildirmemiş olan öğrencinin velisine bir yazı ile öğrencinin devamının sağlanmasını veya özrünün saptanmasını aksi takdirde zorunlu eğitim çağında olanlar için yasal işlem yapılacağı; zorunlu eğitim çağı üzerinde olanlar için ise kaydının silineceği bildirilir. Müteakip 10 gün içinde okula devama başlamadığı

veya velisi tarafından kabul edilebilir bir özür bildirmediği takdirde; zorunlu eğitim döneminde olanlar için yasal işlem başlatılır, zorunlu eğitimin üzerindeki sınıflarda ise öğrencinin kaydı silinir.

Madde 20. 19. madde kapsamında kaydı silinen öğrenci, tekrar okumak isterse hakkında kayıt ve kabul şartlarına göre işlem yapılır. Ancak kaydı silinmiş olan öğrenci aynı öğretim yılında tekrar kayıt yaptıramaz.

Madde 21. Bir sınıfta okuma hakkının kullanılmış sayılacağı haller şunlardır;

- (1-) Öğretim yılı sonunda "Ortaokullar ile Ortaöğretim Kurumları Sınıf Geçme ve Sınav Tüzüğü'ne" göre bir üst sınıfa geçme hakkını kazanmamış olmak.*
- (2-) Birinci dönem notu almış ve ikinci dönemde okula başlayıp her ne nedenle olursa olsun okuldan ayrılmış olmak.*
- (3-) Yıl sonu notları ne olursa olsun bu tüzük hükümlerine göre devamsızlıktan başarısız sayılmış olmak.*

Madde 22. Okula devam etmeyen veya ikinci dönem okula hiç devam etmeden ayrılan öğrenciler o yıla ait okuma hakkını kullanmamış sayılırlar.

3- Okul Ücreti (Duhuliye)

Kıbrıs İdadisi olarak kurulan ve birçok isim değişikliği ile bugüne kadar gelen lise, yatılı öğrencisi de olan ücretli bir okuldu. Her konuda olduğu gibi duhuliyenin nasıl ve ne zaman ödeneceğine Okul Komisyonu karar verirdi. Komisyon bazı durumlarda bazı konularda karar verecek heyetler de oluşturmaktaydı.

Tali Okular İdare Heyeti (Okul Komisyonu) duhuliye ödeyecek çocukların gruplara ayrılmasına ve duhuliye (ücret) ile ilgili karar almak üzere aşağıdaki Tali Okul İdare Heyeti üyelerini görevlendirmiştir;

- 1- Hacı Hafız Ziyai
- 2- Fahri
- 3- Mısırlızade Ahmet
- 4- İslam Okuları Müfettişi

Bazı yıllara göre belirlenen duhuliye miktarları;

1912 – 1914 yılları arasında komisyon öğrencileri duhuliye öderken üç kısma ayırmış ve duhuliyenin üç taksitte toplanmasına karar verilmiştir. Buna göre;

- 1- Zenginler 30 şilin*
- 2- Orta halliler 15 şilin
- 3- Fakirler 6 şilin
- 4- Çok fakirler meccani (ücretsiz)

Duhuliyeyi bağışlama yetkisi Komisyon'a aitti.

1914 – 1916 yılları arasında Komisyon'un duhuliyelerin ödenmesi ile ilgili aldığı kararı şöyleydi;

Öğrenciler beş sınıfa ayrılmıştır:

- 1- £2 2 şilin
- 2- £1 10 şilin
- 3- £1 1 şilin
- 4- - 12 şilin
- 5- - 6 şilin

* Şilin: Bir İngiliz Pound'unun 20'si biridir.

Aynı komisyon daha sonra duhuliyelerde düzenleme yapmış ve %20 muafiyet uygulanmasına karar vermiştir. Buna göre ödenecek ücret şöyleydi;

- 1- £3 -
- 2- £2 8 şilin
- 3- £1 16 şilin
- 4- £1 4 şilin
- 5- - 12 şilin (Behcet, 1969:118 – 123)

1922 – 1925 yılları arasında Lise'nin Sultani adı ile eğitim ve öğretim yaptığı dönemde ilk üç sınıfta okuyan öğrencilerden £2, diğer sınıflardan £3, son sınıfta okuyan öğrencilerden ise £3 10 şilin duhuliyeye alınır. Okula devam eden iki kardeşin birinden duhuliyenin tümü, diğerinden ise duhuliyenin yarısı alınır.

1925 – 1926 yıllarında öğrencilerin okula ödedikleri duhuliyeye ise şöyleydi; İlk üç sınıfa devam eden öğrenciler £3 ve son sınıfta okuyan öğrenciler £3 10 şilin öderlerdi. Okuldaki ikinci ve üçüncü kardeşler ise duhuliyenin yarısını ödüyor.

Duhuliyenin birinci taksidi okula girerken, ikinci taksidi 1 Ocak'ta, üçüncü taksidi de 1 Mart'ta olmak üzere üç eşit taksitte ödeniyordu (Behcet, 1969:125).

Okul bandosunda görev yapan öğrencilere duhuliyenin yarısı bağışlanıyordu.

1928 – 1930 yılları arasında Komisyon %20 duhuliyeye bağışının kıstaslarını şöyle belirledi;

- 1- Sınıf öğretmeninin tavsiyesi ile fakir ve zeki öğrencilere dağıtılması,
- 2- Bir önceki sene duhuliyeleri bağışlanan öğrencilerden tembellik edenlerin meccaniler listesinden silinerek dilekçelerinin reddedilmesi.

Aynı Komisyon duhuliyelerin Lise'de £3 ve Kolej'de £5 olmasına, koğuş ücretinin ise £3 olmasına karar verirken duhuliyelerin iki taksitte ödenmesine karar vermiştir.

Birinci taksidin 1 Ekim, ikinci taksidin ise 1 Şubatta ödenmesini kararlaştırmıştır (Behcet, 1969:131,132).

Meccani (ücretsiz) okuyan öğrenciler, durumlarının devamı ve okula kayıtlarının yapılması için her yıl mutlaka muhtardan fakir olduklarına dair belge getirmek zorundaydılar. Getirmeyen öğrenciler okula alınmazlardı.

1956 – 1957 Komisyonu okul duhuliyesinde kardeş indirim koşullarını şöyle belirlemişti;

£12 olan duhuliyenin,
Birinci karde tümünü,
İkinci kardeş 2/3'ünü,
Üçüncü kardeş 1/3'ünü öder,
Dördüncü kardeş ödemezdi.

24 Ağustos 1962 tarih ve 182 numaralı tamim gereği ilk defa kayıt yaptıracak öğrencilerden bir defaya mahsus alınacak olan £1 kayıt ücretinden TCM İcra Heyeti'nin 04.06.1963 tarih ve 607 sayılı kararı uyarınca şehit çocuklarının muaf tutulması kararlaştırılmıştır.

TCM İcra Heyeti'nin 2 Temmuz 1963 tarihinde aldığı kararla “Okuma Ücreti” iki taksitte toplanacaktır. Buna göre 1. taksit şubat tatilinden sonra okulun başladığı ilk gün sınıf öğretmenine ödenecekti. Okul ücretini zamanında ödemeyen öğrenciler okula devam ettirilmeyecek ve derslere alınmayacaktı (Türk Maarif Bülteni, 1965:sayı 36).

1964 – 1965 ders yılında £6 olarak belirlenen okul ücretleri 1965 – 1966 ders yılında da aynen uygulanmıştır. Şehit, kayıp, göçmen ve diğer fakir öğrencilerin okul ücretlerinin bağışlanması için yaptıkları müracaatları, oluşturulan komisyonlarca değerlendirilerek karar verilirdi (TCM Ders Yılı Raporu, 1965 – 1966:3). 1970’li yılların başında okullarda duhuliyeye tamamen kaldırılmıştır.

4- Sınıf Geçme ve Sınav

Lise, İdadi olduğu dönemde (1897 – 1922) öğrencilerin bilgi düzeylerinin tesbiti on rakamı üzerinden yapılıyordu. Bu rakamlardan beşten aşağı olanlar derecelendirilmiyordu. Bunların tümüne zayıf (başarısız) denilirdi. Bu notları alan öğrenciye notları söylenmeyerek sadece durumunun zayıf olduğu belirtilirdi. Beş ve beşten yukarı olan rakamlar ise derecelendirilmiş ve bu rakamların dereceleri ise şöyle belirlenmişti;

5 Vasat

6 Karib ala

7-8 Ala

9-10 Aliyy-ül-ala

1914 yılında Okul Komisyonu on üzerinde beş olan geçme notunu on üzerinden üç olarak belirlemiştir (Behcet, 1969:120).

Bir öğretim yılı içerisinde her ders için ikisi yazılı, biri sözlü olmak üzere üç sınav yapılıyordu. Sınavların ne zaman yapılacağı okul idaresi tarafından önceden belirleniyordu. Yazılı sınavın (yoklama) birincisi okulun açılışından üç ay, ikincisi altı ay; sözlü sınav (yoklama) ise öğretim yılı sonunda yapılıyordu.

Yazılı sınavlarda, ders öğretmeni tarafından sorulacak soru sayısının üç katı sayıda hazırlanan sorular arasından okul idaresince tercih edilen sorular soruluyordu. Böylece sorulara “çift denetim” sistemi getiriliyordu.

Sınav kağıtları ders öğretmeni tarafından okunur ve değerlendirilirdi. Sonuçların sınav tarihinden itibaren en geç iki hafta içinde öğrencilere duyurulması şartı vardı. Sınavdan başarısız not alan öğrenciler de ikaz edilirdi.

Sözlü sınavlar okul idaresi tarafından kurulan komisyonlarca yapılırdı. Komisyonlar, dersin öğretmeni ile okulda görev yapan diğer öğretmenlerden meydana gelirdi.

Sınıf geçme notunun belirlenmesi için, önce yazılı sınavlarda alınan notların ortalaması alınırđı. Bu ortalama notu, sözlü sınavlarda alınan nota eklenerek tekrar ortalama bulunurdu.

Öğrencinin sınıfı geçebilmesi için, içinde bulunduğu ğretim yılında okuduğu ders sayısının yarısının başarılı olması ve hiçbir dersten de ikiden aşağı not almamış olması gerekirdi.

Son sınıf ğrencilerinin sınavları da, ara sınıflar için tesbit edilen koşullara göre yapılmaktaydı. Son sınıfta sınavlarda başarı gösteren öğrencilere “şehadetname” (diploma) verilirdi.

İdadi’nin rüştiye kısmını tamamlayanlardan idadi kısmına devam etmeyecek olan öğrencilere rüştiye şaadetnamesi (diploma) verilirdi. İdadi kısmına devam edecek öğrencilere ise herhangi bir nedenle idadinin herhangi bir sınıfından ayrılması durumunda mktesap hakkı olan rüştiye şaadetnamesi (diploma) hazırlanıp verilirdi (Aytekin; 1991:86,87,88).

1912 – 1914 yılları arasında görev yapan Okul Komisyonu iki yıl üstüste aynı sınıfı okuyan öğrencinin başarısız olması halinde okuldan çıkarılmasına karar vermiştir.

Komisyonun 1918 yılında aldığı bir başka kararla, İdadi’ye girebilmek için yapılan sınavlarda başarısız olan öğrenciler için bir ihzar (hazırlık) sınıfı uygulamaya konmuştur. Bu uygulama yerine ihzar sınıfı uygulamasına 1922 yılında son verilmiştir (Maarif Yıllığı, 1959:69).

Aynı yıllarda İdadi’nin birinci sınıfındaki öğrenciler “ileri öğrenciler” ve “geriler” diye ikiye ayrılması uygulaması başlatılmıştır.

Sultani’de öğrencinin bilgisi 10 (on) rakamı üzerinden değerlendiriliyordu. Kullanılan rakamlar ve dereceleri ise şöyle belirlenmişti;

Sıfır: fena

1-2: pek zayıf

3-4: zayıf

5: karib vasat

6: vasat

7: karib ala

8: ala

9-10: Aliyy-ül-ala

İdadi'de olduğu gibi, Sultani'de de her dersten ikisi yazılı biri sözlü olmak üzere üç sınav yapılıyordu. Yazılı sınavlar, okul açıldıktan biri üç ay, ikincisi altı ay sonra, sözlü sınavlar ise dokuz ay sonra yapılıyordu. Sınav kağıtları bir hafta içinde okunarak, idareye teslim edilirdi (Aytekin, 1991: 119 – 120).

1920 – 1921 yıllarında Tali Okullar İdare Heyeti sınıf geçme ve sınavlarla ilgili “Mekatib – iptidaiyye Umumiye Talimatnamesi”ne bağlı olarak aşağıdaki kararları alarak uygulamaya koymuştur;

- X., XI., XII. Sınıflarda geçme notu 10 (on) üzerinden 5 (beş) olması, aynı zamanda tüm derslerden alınan notların toplamının ders sayısına bölümünden ortaya çıkacak ortalama (average) 10 (on) üstünden 5 (beş) olması.
- VII., VIII., ve IX. Sınıfların Türkçe ve Matematik ders notunun 10 (on) üzerinden 5 (beş) olması, başarı ortalamasının (average) 10 (on) üzerinden 5 (beş), diğer derslerin ise 10 (on) üzerinden 3 (üç) not alınması halinde başarılı sayılmaları. İki dersten 3'ün altında not alanların bütünleme sınavına girmesi, üç ve daha fazla dersten 3'ün altında not alanların sınıfta kalması.
- Başarı ortalaması 10 (on) üzerinden 5'in altında olan öğrencilerin sınıfta kalmasına (Behçet, 1969:124).

İsmail Hikmet Ertaylan'ın Lise'ye müdür atandığı 1933 yılında sınıf geçme notu 3'ten 6'ya yükseltilmiştir (Nesim, 1987:352).

1937 – 1938 öğretim yılına ait sınıf geçme defterlerinde ilk kez buçuklu not kullanıldığı dikkat çekmektedir. Daha önce 10 üzerinden verilen notlar, 1950 – 1956 yılları arasında 100 üzerinden verilmiştir.

1937 yılından itibaren bütünleme sınavları kaldırılmıştır (Sınıf Geçme Defteri, 1937).

1952 yılında, Tali Okullarda uygulanmak üzere düzenlenen “İmtihan Yönetmeliği”ne göre;

- Bir yıl içinde üç yazılı sınav yapılacak,
- I. Sınavın $\frac{1}{4}$ 'ü
- II. Sınavın $\frac{1}{4}$ 'ü
- III. Sınavın $\frac{1}{2}$ 'sinin toplamı alınarak sınıf geçme notu oluşturulacak,
- Üç veya daha fazla dersten %50 not alamayan öğrenci bütünlemeye kalacaktır (Behçet, 1969:136).

1955 – 1956 ders yılından itibaren Lise’de Türkiye İmtihan Yönetmeliği uygulamasına, Kolej kısmında ise İngiliz Okulu imtihan usulünün uygulanmasına başlanmıştır.

1957 – 1958 öğretim yılında olağanüstü durum nedeniyle komisyon, bir defaya mahsus olmak üzere en çok üç dersten başarısız olan öğrencilerin, başarılı sayılarak bir üst sınıfa geçmeleri için karar almıştır (Behçet, 1969:138 – 142). 1957 yılına kadar sınıf geçme üç sınav yapılarak değerlendirilirken, 1957 – 1958 öğretim yılından itibaren her dönem için bir sınav yapılarak bu sınavların basit ortalamasına göre sınıf geçme notu belirlenmeye başlanmıştır.

1960 – 1961 öğretim yılında yürürlüğe giren Kıbrıs Türk Orta Dereceli Okulları Sınıf Geçme ve İmtihan Yönetmeliği’ne göre imtihan ve sınıf geçme şu koşullara göre belirlenmekteydi;

Madde 2'ye göre her öğrencinin başarısı;

- a) öğretmen tarafından yapılacak yoklamalar ve öğrenci hakkındaki kanaatı.
- b) Aşağıda belirtilen şekilde yapılacak sınav ve durumlarla belirlenir.

Yapılan yoklama ve sınavlarda öğrencinin gereken bilgi ve beceriyi kazanıp, uygulayıp uygulayamadığı ölçülür. Ezbercilikten uzak olmasına dikkat edilir.

Madde 3'e göre ara sınıflarda kanaat notları esas alınarak sınıf geçme notları tesbit edilir.

Madde 4'e göre son sınıflarda, kanaat notlarıyla bitirme sınavlarından aldıkları notları esas alınarak sınıf geçme notları tesbit edilir.

Madde 5'e göre kanaat notunun verilmesi,

- b) Ders sırasında yapılacak sözlü sınavda,
- c) Yazılı yoklamalarda (her dönemde en az 3 kez)
- d) Okul içinde ve dışında yapılmak üzere verilen ödevlerin değerlendirilmesiyle belirlenir.

Kanaat notu verilirken sözlü ve yazılı yoklamaların ortalaması alınır. Ödevler göz önüne alınarak ortalama nota bir not ilave veya eksiltme yapılabilir.

Madde 6'ya göre öğretmen verdiği notları kaydedeceği bir not defteri tutar ve bu defter idareye verilecek not cetvelleri için esas alınır. Not defteri istenildiği zaman yetkililere gösterilir. Defterde silinti olmaz.

Madde 8'e göre TC Devlet Lise Bitirme İmtihanları dışında yapılan imtihanlar, imtihan komisyonunun kararı okul müdürünün onayıyla yazılı, sözlü veya uygulamalı olarak yapılır.

Madde 9'a göre yazılı imtihanlarda kopya yapan veya yapılmasına yardım edenler, hemen sınav salonundan çıkarılarak bu dersin sınavından başarısız sayılırlar. Ayrıca bu gibi öğrencilere disiplin yönetmeliğinin ilgili maddesi uygulanır.

- 4 – Madde 10’a göre imtihan Komisyonlarının oluşumu;
 2 – Bütünleme ve engel imtihanları, dersin öğretmeni ve okul müdürünün seçeceği en az bir öğretmen tarafından yapılır.

Bitirme imtihanlarını yapacak komisyonlar okul müdürleri tarafından tesbit edilir.

Bu komisyonlar dersin öğretmeni ve iki ayrıtmandan oluşur. Komisyon üyeleri, derslere olan ilgileri göz önüne alınarak seçilir.

Madde 11’e göre sözlü imtihanlara giren öğrenciye sorular yazılı olarak verilir. Düşünmek için on dakikalık bir süre verilir.

Madde 12’ye göre sorular açık ve anlaşılır olmalı, öğrenciye cevabı sezdirecek, onu korkutacak, kıracak veya şaşırtacak davranış ve sözlerden kaçınılmalı. Öğrenci cevap verirken sözü kesilmemeli.

Madde 13’e göre imtihan günleri ve saatleri okul idaresi tarafından tesbit edilerek duyurulur.

Madde 14’e göre not takdiri imtihan komisyonuna aittir. Bu konuda başka hiç kimse yetkili değildir. Komisyon üyeleri anlaşarak not verir. Üyeler arasında anlaşmazlık olması halinde üyeler ayrı ayrı değerlendirme yapar. Notların ortalaması öğrencinin imtihan notu olarak belirlenir.

Madde 15’e göre imtihan odasına müdür, md. muavinleri veya okulu denetleme yetkisi olanların dışında kimse giremez.

Madde 16’ya göre kanaat ve imtihan notları on üzerinden verilir. Bunların değerleri şöyle belirlenmiştir;

10 – 9 Pek iyi

8 – 7 İyi

6 – 5 Orta

4 – 3 Zayıf

2 – 1 Pek Zayıf

0 Boş

Kıbrıs Türk Orta Dereceli Okullar Sınıf Geçme ve İmtihan Yönetmeliği'ne göre bir öğrencinin başarılı sayılarak bir üst sınıfa geçmesi şu koşullara bağlıdır;

Madde 28'e göre ara sınıflarda bulunan öğrencilerin her iki kanaat döneminde her ders için verilen kanaat notları ortalamasının en az 5 (beş) olması gerekiyordu. Birinci kanaat dönemi sonunda, aynı sınıfa giren öğretmenler kurulu toplanarak her öğrencinin durumunu inceleyerek geri durumda olan öğrencilerle ilgili tedbirler alırdı.

Madde 29'a göre ikinci kanaat dönemi sonunda, ara sınıflardaki öğrencilerin başarı durumlarını incelemek üzere sınıf öğretmenleri toplantıya çağırılır.

Madde 30'a göre aynı sınıfa giren öğretmenlerden oluşan kurul, okul müdürü veya kuruldaki öğretmenlerden seçeceği bir öğretmen başkanlığında her öğrencinin, ayrı ayrı her dersten ve genel başarı durumunu inceler.

Bir sınıf öğrencileri ile ilgili karar verilirken o sınıf ve şubede ders veren öğretmen oy kullanabilir. Okul müdürü katıldığı kurullarda oy kullanırdı.

Madde 31'e göre öğretmenler kurulunda uygun bulunmayan notlar, ilgili ders öğretmenin de onayıyla öğrenciden yana veya karşı çokluk kararıyla değiştirilebilir.

- a) Birinci ve ikinci sınıflarda birinci kanaat notları döneminde başarılı olmuş ancak ikinci kanaat döneminde yapılan sözlü ve yazılı yoklamalarda (sınavlarda) bulunmamış, ödevlerini yapmamış ve çalışmayarak başarısız olmuş bir öğrenci, kanaat notlarının ortalaması geçer durumda da olsa sınıf öğretmenler kurulu kararıyla başarısız sayılır.

- b) Birinci ve ikinci sınıflarda birinci kanaat, orta veya zayıf olan bir öğrenci, ikinci kanaat döneminde bütün derslerde öğretmenlerinin takdirini kazanacak şekilde başarı göstermiş ve bir üst sınıfın derslerini takip edebilecek kadar gelişmiş ise, kurul kararıyla bu derslerden başarılı sayılır.

Madde 32'e göre birinci ve ikinci sınıflarda, kabul edilebilir bir engelden dolayı, iki kanaat notundan birinde kanaat notu almamış öğrenci, bütün derslerden öğretmenin takdirini kazanan ve bir üst sınıfın derslerini takip edebilecek öğrenci, kurul kararıyla başarılı sayılır.

Madde 33'e göre sınıf öğretmenlerinden oluşan kurul tarafından kabul edilen notlar değiştirilmez.

"Kurul Kararı" ile sınıf geçme uygulamasına ilk kez 1955 – 1956 öğretim yılı kayıtlarında rastlanmıştır. Kurulun toplantıda aldığı kararlar, kurul tutanağına yazılarak kurula katılan öğretmenler tarafından imzalanırdı. 1985 – 1986 öğretim yılında Kurul Kararı ile sınıf geçme uygulamasına son verilmiştir. Aynı yıl ortalama ile sınıf geçme uygulamaya konmuştur (Sınıf Geçme Defterleri, 1955 – 1956, 1985 – 1986).

Madde 34'e göre ortalaması 5'ten az olan ara sınıf öğrencileri bütünlemeye kalır. Bütünleme sonucunda iki dersten zayıf not (5'in altında) alan öğrenci sınıfta kalır. Tek dersten zayıf not alan öğrenci bir üst sınıfa devam edebilir. Tek dersten bir üst sınıfa geçen öğrenciler kanaat notu dönemleri içinde (Kasım ve Nisan aylarında) tesbit edilen günlerde sorumlu oldukları dersin öğretmeni tarafından yoklamaya (sınava) alınırlar. Bu sınavların herhangi birinde geçer not alanlar sorumluluktan kurtulurlar.

Kasım ve Nisan aylarında yapılan yoklamaların herhangi birinde sorumluluktan kurtulamayan ve bulunduğu sınıfta da bu dersten başarısız olan öğrenciler, bütünleme veya engel imtihanları zamanında yalnız sorumlu oldukları

sınıfın müfredatından sınava girerler. Sınavda başarılı olanların sorumlulukları kalkar.

Sorumlu olarak bir üst sınıfa devam edenler

- Bulundukları sınıfın tüm derslerinden başarılı oldukları takdirde, bir alt sınıftan olan sorumlulukları kalkar. Bulunduğu sınıfta ilgili dersten aldığı not sorumlu olduğu ders için de geçerli olur.
- Sorumlu olunan dersten bir üst sınıfta başarılı olunması halinde, sınıfta kalsa bile, bu durumdaki öğrencinin sorumluluğu kalkar.
- Sorumlu ders bir üst sınıfta yoksa bile, o öğrenci için var sayılır. Bulunduğu sınıfın bütün derslerinden başarılı olması halinde bir üst sınıfta da sorumluluğu devam eder. Sorumluluktan kurtulmayan öğrenci Lise bitirme imtihanlarına giremez.

Madde 35'e göre bütünleme sınavları ertesi ders yılı başında yazılı sözlü test şeklinde veya pratik olarak yapılır. Sınavların hangi günler yapılacağı okul idaresince belirlenir.

Madde 36'ya göre özürleri nedeni ile sınava giremeyenler, özürlerini yazılı olarak okul idaresine bildirmek zorundadırlar. Özürleri kabul edilenlerin sınavları yazılı olarak Ekim ayı sonuna kadar yapılır. Özürleri kabul edilmeyenler, engel sınavına girmeyenler veya girip de başaramayanlar başarısız sayılırlar. Olağanüstü hallerde, engel süresi uzayan öğrenciler ancak Maarif Müdürlüğü'nün izni ile sınava alınırlar.

Madde 37'ye göre ara sınıflarda üst üste iki yıl sınıfta kalan öğrencilere, belge verilerek okulla ilişkileri kesilir. Bu öğrenciler;

- Yaşları uygunsa, bir yıl sonra, kaldıkları derslerden yaz, güz ve engel sınavlarına girebilirler. Girdiği derslerin tümünden başarılı olanlar veya bir dersten başarısız olanlar, okula devam şartlarını taşıyorlarsa, okula devam

Kar hakkını elde ederler. Bu durumdaki öğrenciler isterlerse kaldıkları dersler ve daha sonraki sınıfların derslerinden dışarıdan bitirme sınavlarına girebilirler.

- Sınava giren ve bir dersten başarısız olup da devam şartları taşımadığı için bir üst sınıfa devam edemeyenler, başarısız oldukları dersin sınavına müteakip dönemlerde devam edebilirler.

1985 – 1986 öğretim yılında uygulanan Ortaokullar ile Ortaöğretim Kurumları Sınıf Geçme ve Sınav Yönetmeliği'ne göre;

- Her öğrencinin başarısı dönem içinde yapılan sınavlar ile ödevlerin sonucuna göre verilecek notla saptanır.

- Sınavlarda öğrencinin verilen bilgileri ne kadar benimsediği ve uygulama gücüne sahip olup olmadığı aranır.

1- Sınavlar, yazılı kısa cevaplı çok sorulu ve / veya yazılı kompozisyon türünde yapılır.

Yetenek gerektiren dersler ile uygulamalı derslerin sınavları özelliğine göre hem yazılı hem sözlü, hem sözlü hem uygulamalı ya da hem yazılı hem uygulamalı veya yalnızca biriyle yapılabilir.

Birden fazla çeşitle yapılan ölçmelerde, ölçme sonuçlarına eşit ağırlık verilecekse basit aritmetik ortalaması alınır.

Yazılı sınav sonuçlarına en az %60 sözlü sınav sonuçlarına ise en çok %40 ağırlık verilmesi uygun bulunur.

Sınavlarda kopya yapan veya yapılmasına yardım eden öğrenciler, hemen sınav odasından çıkarılarak o dersten başarısız sayılırlar. Kendisine o dersten sıfır (0) not verilir ve ayrıca durumu okul idaresine bildirilerek bu öğrenciler Disiplin

Kurulu'na havale edilerek Disiplin Yönetmeliği'nin ilgili maddesine göre, disiplin işlemi uygulanır.

Not verme düzeni

Sınav notları on (10) esaslı üzerinden verilir. Öğrenciye kesirli bir not verilmez. Ortalama alınırken yarım veya daha büyük kesirler tama yükseltilir. Yarımdan küçük olan kesirler dikkate alınmaz.

Notlar ve dereceleri şu şekilde belirlenmiştir;

10 – 9: Pek iyi

8 – 7 : İyi

6 – 5 : Orta

4 – 3 : Zayıf

2 – 1 : Pek zayıf

0 : Boş

Öğrenciye, her dersten her dönem için ders öğretmeni tarafından bir not verilir

Ancak;

- Türk Dili ve Edebiyatı dersinde Dil ve Edebiyat ile Kompzisyon ayrı ayrı değerlendirilerek tümünün ortalaması alınır ve öğrencinin başarısı tek not olarak belirlenir.

- Türkçe dersi dönem notu okuma, söz ve yazıyla anlatım, irşat, imla ve yazı için verilen notların toplamıdır.

- Rehberlik ve eğitsel çalışmalar notla değerlendirilmez.

- Yabancı dil sınav notları, Oral – Composition – Comprehension – Usage için verilen notların toplamı alınarak dönem notu bulunur.

- Milli Güvenlik Bilgisi dersinin notları saptanırken ve sınavlarında özel yönetmeliğe uyulur.

- Beden Eğitimi dersine giremeyecek durumda olan öğrenciler, varsa okul

doktorundan veya resmi bir hastahaneden rapor almak zorundadırlar. Bu gibi öğrenciler rapor süresince Beden Eğitimi dersinden muaf tutularak not verilmez. Gerekli yerlerde raporlu olduğu belirtilir.

Herhangi bir nedenden dolayı seslerinin müzik dersi uygulamasına elverişli olmadığı saptanan öğrenci, yalnızca teorik sınava alınır. 2002 yılında yürürlüğe giren değişiklik tüzüğünde müzik dersi ile ilgili yukarıda belirtilen koşullar kaldırılmıştır.

Öğrenci Karnesi

Her dönem sonunda öğrencinin başarı, devam, gelişme ve disiplin durumu karnesi ile velisine bildirilir.

Karnede öğrencinin her dersten aldığı başarı notu, sınıf öğretmeninin öğrenci ile ilgili görüşü belirtilir. Öğretmen görüşünde öğrencinin öğrenim durumu, karşılaştığı güçlükler, okul içi ve dışındaki hareketleri, arkadaşları ile geçimi hakkında bir bütün halinde değerlendirme yapar.

Dönem Notu

Öğrenci her dönemde, her dersten bir dönem notu alır. Her dönem için bir ara sınav bir de dönem sonu sınavı yapılır. Dönem notu, ara ve dönem sonu sınav notu ile yazılı ve uygulamalı ödevlerin ortalama notunun ağırlıklı ortalamasıdır.

Birinci Dönem Ara Sınavı

Kasım ayının 3. haftasında dönem başından itibaren okutulan müfredatı kapsar. Ders kesimi yapılarak bir hafta süre içerisinde okul idaresi tarafından programlanarak yapılır.

1 Ağustos 1994 tarihinde resmi gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren “Ortaokullar ile Orta Öğretim Kurumları Sınıf Geçme ve Sınav (değişiklik) Tüzüğü’nde madde 9’da Birinci Dönem Ara Sınavları ile ilgili şöyle der;

“Dönem başından itibaren uygulanmış bulunan müfredat kısmına inhisar ettirmek üzere; yıllık çalışma takviminde gösterilmesi halinde ders kesimi yapılarak belirtilen süre içerisinde veya ders kesimi yapılmadan gerçekleştirilecek ise Bakanlık genelgesinde yer alacak esaslara göre yapılır.”

Birinci Dönem Sonu Sınavı

Ocak ayının 3. haftasında okutulan tüm konular sınava tabidir. Ders kesimi yapılarak okul idaresi tarafından programlanarak yapılır.

1 Ağustos 1994 yılında yürürlüğe giren değişiklik tüzüğünde birinci dönem sonu sınavları ile ilgili şöyle der;

“Birinci dönemde uygulanmış bulunan müfredatın tümüne inhisar ettirmek üzere ve yıllık çalışma takviminde belirtilen süre içerisinde veya Bakanlık genelgesinde belirtilen esaslara uygun olarak okul idaresince hazırlanan programlara göre yapılır.”

Dönem içinde alınan notların dönem notu etkileme ağırlıkları şöyle belirlenir;

Ödev ortalaması: 1

Ara sınav notu: 2

Dönem sonu sınav notu: 3

Bir dersin dönem notu şöyle belirlenir;

	Örencinin aldığı not	Ağırlıkları	Ağırlıklı Not
Ödev Ortalaması	6	1	6
Ara Sınav	4	2	8
<u>Dönem Sonu Sınavı</u>	2	+3	+ 6
		6	20

$$\text{Dönem Notu} = \frac{\text{Ağırlıklı Notlar Toplamı}}{\text{Ağırlıklar Toplamı}} = \frac{20}{6} = 3.3 = 3$$

İkinci Dönem Notu

Birinci dönem notunun saptandığı yöntemle göre saptanır. İkinci ara sınavı Nisan ayının birinci haftasında, dönem sonu sınavı ise Mayıs ayının son haftasında yapılır. Sınavlar her yıl düzenlenen çalışma takvimine uygun olarak yapılmaktadır.

Öğrenci iki dönem notu aldığı dersten başarılı sayılabilmesi için iki dönem notunun aritmetik ortalamasının en az 5 olması gerekir. Ancak ikinci dönem notu 7 olan öğrencinin birinci dönem notu ne olursa olsun o dersten başarılı sayılır.

Öğrencinin yalnız bir dönem notu alınan dersten başarılı sayılması için o dersten en az 5 alması şarttır.

Öğrencinin, ikinci dönem sonunda, bütün derslerdeki başarı durumuna göre;

- Bütün derslerden başarılı olan öğrenciler doğrudan sınıf geçer.
- Yıllık genel başarı ortalaması "5" veya daha fazla olup, koşullu ders olmamak şartı ile, yalnız bir dersin yıl sonu notu "5" in altında olursa ortalama ile sınıfı geçer.

Koşullu derslerden başarılı olup da yıllık genel başarı ortalaması 5.00 veya üstünde olan ve en çok üç dersten yıl sonu başarı notu üç veya dört olan öğrenciler ortalama ile sınıfı geçer.

Yıllık genel başarı ortalaması 5'in altında olan öğrenciler, doğrudan veya ortalama ile sınıf geçemeyenler başarısız oldukları derslerden bütünleme sınavlarına girerler.

1 Ağustos 1994 tarihli Sınıf Geçme ve Sınav (Değişiklik) Tüzüğü'nde öğrencinin başarılı sayılacağı durumlar madde 4'te şöyle belirlenmiştir;

"a) Ortalaması 5 ve yukarı olan öğrenciler bir üst sınıfa geçerler veya mezun edilirler. Bu konumda olanların sorumlu dersleri ortadan kalkar.

b) Ortalaması 5'ten aşağıya olan öğrencilerden;

- 4 dersten notu 4 olanlar,
- 3 dersten notu 3 olanlar,
- 2 dersten kalır notu alanlar,

zayıf derslerden sorumlu olarak bir üst sınıfa geçerler. Bu konumdaki Lise III. sınıf öğrencilerine zayıf oldukları derslerde bütünleme sınavlarından ayrı olarak ek bir sınav hakkı verilir.

c) Yukarıda belirtilen başarı koşullarına sahip olmayan öğrenciler başarısız oldukları bütün derslerden bütünleme sınavlarına girerler.

a. Yukarıdaki koşullara uyarak bir üst sınıfa sorumlu olarak geçen öğrencilerin, bir üst sınıfta aldıkları ve sorumluluk taşıdığı dersin üst programı olan derste başarılı olması durumunda alt sınıftaki derse karşı olan sorumluluğu kalkar. Üst sınıfta aldığı derste de başarısız olması durumunda alt sınıftaki sorumluluğu devam eder.

b. Her öğrenci her sınıf düzeyinde en çok iki kez sınıf tekrarı yapabilir."

1996 yılında uygulamaya giren değişiklik tüzüğünde sınıf geçme koşulları ile ilgili madde 13, "b" bendindeki koşullar aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir;

"Ders yılı sonunda Alan/Bölüm derslerinin her birinden ders yılı notu en az 5 (beş) veya daha fazla olan ve yıllık genel başarı ortalaması da "5.00" (kesirler tama dönüştürülmeyecek) veya daha fazla olan öğrencilerden;

- i. Bir dersten (ders yılı notuna bakılmaksızın) başarısız olanlar.*

- ii. *Herhangi iki dersten yılı sonu 4 (dört) alan öğrenciler bir üst sınıfa geçerler. Bu durumdaki son sınıf öğrencileri diploma almaya hak kazanırlar.*

Yukardaki madde değişikliği ile sorumlu olarak bir üst sınıfa geçme kaldırılmış oldu. Madde 13'te aynı sınıfı tekrar etmiş ve başarısız olmuş öğrenciler için şöyle der;

"Sınıf tekrarı sonucunda başarısız olmuş olan ara sınıf öğrencileri; sınıf tekrarını takip eden en çok iki yıl içinde dıştan beklemek sureti ile bu sürenin yaz ve güz dönemlerinde bekleme sınavlarına girebilirler. Ancak, bu sürede öğrencilik haklarından yararlanamazlar. Bu sınavlarda başarılı olanlar bir üst sınıfa kayıt yaptırabilirler. Bu süre içinde sınav hakkını kullanmayanlar süre sonunda beklemeli durumdan çıkarlar ve önceki başarıları saklı kalmak koşulu ile okul dışında Lise Dıştan Bitirme Sınavları'na girebilirler."

2002 yılında uygulamaya giren tüzükte sınıf geçme koşullarında ortalaması "5.00" veya daha fazla olan öğrencilerden;

"i. Bir dersten (ders yılı notuna bakılmaksızın) başarısız olan..." yerine

i. Bir dersten ders yılı sonu en az 2 (iki) alan öğrenciler..."

bir üst sınıfa geçer şeklinde değişiklik yapılmıştır.

Koşullu Dersler (1985 – 1986)

Lise II Edebiyat sınıflarında Türk Dili ve Edebiyatı

Lise II Fen sınıflarında Matematik

Lise III Tabii Bilimler sınıflarında Biyoloji

Lise III Edebiyat sınıflarında Türk Dili ve Edebiyatı

Lise III Matematik sınıflarında Matematik

1 Ağustos 1994 Sınıf Geçme ve Sınav (Değişiklik) Tüzüğü'nde koşullu dersler şu şekilde belirlendi;

Lise I Sosyal Bilimler ve Edebiyat Bölümünde:

- Türk Dili ve Edebiyatı
- Tarih
- Coğrafya
- T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük
- İngilizce

Lise I, Fen Bölümünde:

- Türk Dili ve Edebiyatı
- Matematik
- Fizik
- Kimya
- İngilizce

Lise II Sosyal Bilimler ve Edebiyat Sınıflarında:

- Türk Dili ve Edebiyatı
- Tarih
- Coğrafya
- T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük

Lise II Fen Sınıflarında:

- Türk Dili ve Edebiyatı
- Matematik
- Fizik
- Kimya

Lise III Sosyal Bilimler ve Edebiyat Sınıfında:

- Türk Dili ve Edebiyatı
- Tarih
- T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük

- Coğrafya

Lise III Fen Sınıfında:

- Fizik
- Kimya
- Biyoloji

Lise III Matematik Sınıfında:

- Matematik
- Fizik
- Kimya

2002 – 2003 Öğretim yılında çıkarılan genelgede Alan / Bölüm ve zorunlu dersler ise şöyle belirlenmiştir;

Lise I. Sınıf:

Lise I Ortak Sınıf - 1- Türk Dili ve Edebiyatı

Lise II. Sınıf:

Fen Bilimleri Alanı – 1. Türk Dili ve Edebiyatı

2. fizik

3. Kimya

Sosyal Bilimler Alanı – 1. Türk Dili ve Edebiyatı

2. Tarih

3.Coğrafya

Yabancı Dil Alanı – 1. İngilizce

2. Türk Dili ve Edebiyatı

Türkçe – Matematik Alanı – 1. Türk Dili ve Edebiyatı

2. Matematik

Lise III. Sınıf

Fen Bilimleri Alanı – 1. Matematik

2. Fizik
3. Kimya
4. Biyoloji

Sosyal Bilimler Alanı – 1. Türk Dili ve Edebiyatı

2. Tarih
3. Coğrafya
4. Felsefe

Yabancı Dil Alanı - 1. İngilizce

2. Türk Dili ve Edebiyatı

Türkçe – Matematik Alanı – 1. Türk Dili ve Edebiyatı

2. Matematik

Bütünleme Sınavları

Bütünleme sınavları Yıllık Çalışma Takvimi'nde belirtilen tarihlerde yapılır. Beklemeli öğrencilerin sınavları ise II. Dönem sonu sınavları ile bütünleme sınavları döneminde yapılır. Yetenek gerektiren dersler ile uygulamalı derslerin sınavlarının nasıl olacağına sınav komisyonu karar verir.

Bütünleme sınavları, ders öğretmeni ile müdürün seçeceği en az bir üyeden kurulan komisyon tarafından yapılır. Müdür tüm sınav komisyonlarının başkanıdır.

Okul müdürleri sınavlarda yeteri kadar öğretmeni gözcü olarak görevlendirir. Sınavlardan en geç bir gün önce öğretmenler kurulu toplanarak sınavlarla ilgili ayrıntıları görüşür. Sınav programı da en geç bir hafta önce ilgililere duyurulur. Programın bir örneği ise ilgili Öğretim Müdürlüğü'ne gönderilir.

Sınav soruları ve cevap anahtarları önceden hazırlanarak okul müdürlüğünce onaylanır. Sınav kağıtları cevap anahtarlarına göre değerlendirilir. Kağıtlarda tesbit edilen yanlışların altı renkli kalemle çizilebilir.

Yazılı sınavlarda öğrenciye en çok iki saat süre verilir. Sınav odasına görevlilerden başkası giremez.

Sınav komisyonu kağıtları değerlendirirken ayrı ayrı değerlendirir. Notlarda ayrılık olması halinde gerekçe bir tutanakla not çizelgesine eklenir. Verilen notların ortalaması, öğrencinin sınav notu olarak not çizelgesine geçirilir.

Bütünleme sınavları sonunda 5'ten (beşten) aşağı not alan öğrencilerin aldığı notlar kapatılarak kağıdı yeniden gözden geçirilir. Sonuç bir tutanakla tespit edilir. Değerlendirmeler bittikten sonra notlar not çizelgesine geçirilir. Kesinleşen notlar kimseye gösterilmez. Tüm sınav evrakları iki yıl saklanır.

Sözlü sınavlarda öğrenciye soru verilerek düşünmesi için 10 dakikalık bir süre verilir. Cevaplama süresi ise 30 dakikadır.

Yazılı sınavlarda okul müdürlüğünce mühürlenmiş kağıtlar kullanılır. Aksi halde öğrencinin sınavı geçersiz sayılır.

Bütünleme sınavlarında bir dersten 5 alan öğrenci başarılı sayılır.

Bütünleme sınavlarında kaldığı derslerin tümünden 5 alan öğrenciler, bütünlemede doğrudan geçmiş olurlar. Bütünleme sınavlarında da ortalama ile sınıf geçebilme koşulları geçerlidir. Ancak öğrencinin kaldığı derslerin tümünden bütünleme sınavlarına girmiş olması gerekmektedir.

Bütünleme sınavları sonunda başarısız olan öğrenciler sınıfta kalırlar. Bütünleme sınav sonuçları Sınıf Öğretmenler Kurulu'nda görüşülmez.

Sınıfta kalan öğrenciler;

- Aynı sınıfı tekrar eder veya
- Dışta beklemek suretiyle ders yılı sonunda kaldığı derslerin sınavlarına girer.

Ancak,

- Lise son sınıflar sınıf tekrarı yapamazlar.
- 1 Eylül itibariyle 15 yaşından küçük öğrencilerin, sınıf tekrarı yapmaları zorunludur.

Sınıfta kalan öğrencinin bir sonraki yıl için hangi uygulamaya tabi olmak istediği velisi tarafından okul idaresine yazılı olarak bildirilir. Bildirilmemesi durumunda dışarda beklemesi tavsiye edilir.

1996 değişiklik tüzüğü gereğince bulunduğu sınıfta başarısız olan öğrenci, sınıf tekrarı yapar. Üst üste iki yıl başarısız olması halinde beklemeli öğrenci durumuna düşer.

Beklemeli öğrenciler sınava girdikleri her dersten geçer not almaları gerekir. Ancak başarısız oldukları derslerini bire indirirlerse, bu ders koşulsuz olması halinde bir üst sınıfa geçebilirler. 1996'da yapılan tüzük değişikliği ile başarısız olup da sınava girdiği derslerin tümünden en az 5 (beş) alması şartı getirildi. Sınıf tekrarı ypaan öğrencilerin durumları diğer öğrenciler gibi belirlenir.

Beklemeli durumuna düşen öğrencilerin, dört defa sınava girme hakları vardır. Girmedikleri sınavların hakkını kaybederler. Beklemeli oldukları süre içinde öğrencilik haklarından yararlanamazlar.

Bu sınavlarda başarılı olan beklemeli öğrenciler, bir üst sınıfa devam ederler. Kayıt kabul şartı taşımayan veya başarısız olanların kaydı silinir. Bu öğrencilerin önceki başarıları saklı kalmak koşuluyla dıştan bitirme sınavlarına girebilirler.

Bütünleme Sınavlarının Engeli

Bütünleme sınavlarının engeli yoktur. Ancak yatakta tedaviyi gerektiren bir hastalık sebebi ile sınavlara girecek durumda olmadığı raporla belgelenmesi durumunda engel sınavı düzenlenir. (Rapor süresi engel sınav süresini aşması halinde, sınava girecek öğrenci, sınava girmesinde bir sakınca olmadığını belirten ikinci bir rapor getirmek durumundadır.) Sınav gününün akşamına kadar rapor getirmeyenler engel sınavına alınmazlar.

Engel sınavları bütünleme esaslarına göre yapılır. Bütünleme sınavlarının bitiminden itibaren en geç 10 gün içinde okul müdürlüğünce belirlenecek günlerde yapılır.

Tek Ders Sınavı

Bütünleme sınavları sonunda koşullu ders dışında tüm derslerden 5 ve yukarı not alan öğrenciler tek ders sınavına alınırlar. Tek ders sınavının engeli yoktur ve çalışma takviminde belirtilen tarihte yapılır.

1996 yılında uygulamaya giren Sınıf Geçme ve Sınav (Değişiklik) Tüzüğü'nde, tek ders sınavı kaldırılmıştır. Bu değişiklik tüzüğünde, bütünleme sınavında da başarılı olamayan son sınıf öğrencileri için "Ek Bütünleme" adı altında bir sınav hakkı daha verilmiştir.

Bir Ders Yılı Sonu Notu ve Yıl Sonu Başarı Notu

- Bir dersin yıl sonu notu, o dersten alınan birinci ve ikinci dönem notlarının ortalamasıdır. (Bir dönem notu alan öğrencinin bu notu, yıl sonu notu olarak kabul edilir.)
- Bir dersin yıl sonu başarı notu, öğrencinin yıllık genel başarı ortalaması ve diploma derecesinin saptanmasında esas alınan nottur.
- Yıl sonu başarı notu doğrudan geçirilen derste, o dersin yıl sonu notudur

. Bütünleme, engel ve tek ders sınavlarında alınan notu olarak kabul edilir. Hiç dönem notu almayan öğrencinin bütünleme veya engel sınavlarında aldığı not yıl sonu başarı notudur.

Yıllık Genel Başarı Ortalaması

- O yıl okunan bütün derslerin yıl sonu başarı notlarının ağırlıklı ortalaması, yıllık başarı ortalamasıdır.
- Bir dersin ağırlığı, haftalık ders dağıtım çizelgesinde gösterilen ders saati sayısı kadardır. Yalnız İngilizce dersi haftalık ders sayısı 5'in üzerinde olması durumunda ağırlığı 5 olarak alınır.
- Bir dersten alınan yıl sonu notu ile dersin ağırlığının çarpımı o dersin ağırlıklı notunu verir.
- Aynı yıl okunan derslerin ağırlıklı notu toplamalarının, haftalık ders saatlerinin toplamına bölünmesinden çıkan sonuç yıllık genel başarı ortalaması'dır. Bölme virgülden sonra iki basamak yürütülür.

Diploma Verilmesi

Aşağıdaki koşulları yerine getiren öğrencilere "Bitirme Diploması" verilir.

- Doğrudan sınıf geçen
- Ortalama ile sınıf geçen
- Bütünlemede sınıf geçen (Doğrudan veya ortalama ile)
- Tek ders sınavı ile sınıf geçen
- Ek bütünleme sınavları ile sınıf geçen

Diploma Notu ve Derecesi

Diploma notu öğrencinin 3 yıllık başarı ortalamalarının aritmetik ortalamasıdır. Diploma notu diplomaya yazılır. Diploma notu ve dereceleri şöyledir;

10.00 – 8.50 Pek iyi

8.49 – 6.50 İyi

6.49 – daha az Orta

Diploma Tarihi

Doğrudan veya ortalama ile geçenler için ikinci dönem sonu sınavlarının son günü, bütünleme sınavlarında başarılı olanlar için bütünleme sınavlarının son sınav günü, engel ve tek ders sınavları için tek ders sınav tarihi, ek bütünleme sınavları için son sınav gününün tarihi diploma tarihi olarak diplomada belirtilir. İmza yerinde bulunan tarih yerine ise diplomanın düzenlendiği tarih yazılır.

5- İmtihanlar

a. Giriş İmtihanları

Lefkoşa Türk Lisesi'nin, İdadi olarak eğitim ve öğretime başladığı ilk yıldan itibaren okula kayıt yaptıracakların yapılacak giriş imtihanlarında başarılı olması koşulu aranmıştır (Behcet, 1969:114). 1902 – 1904 yılları arasında görev yapan komisyon, İdadi'nin giriş sınavlarının Temmuz ayının ilk haftasında yapılmasına karar vermiştir (Behcet, 1969:116).

Zayıf öğrencilerin okula geçişlerini engellemek ve imtihanların adil yapılmasını sağlamak için titiz davranmayan okul müdürleri hakkında cezai hükümler konmuştu. Buna göre birinci defada “ihtar”, ikinci defada “rub” (çeyrek maaş) üçüncü defada “tam maaş” kesimi ve tekrarı durumunda “azil” (işine son verme) cezası veriliyordu (Aytekin, 1991:84).

Okula kayıt ve imtihan şeklini okul komisyonu belirlemekteydi. 1921 yılında Komisyon, okula kayıt için 5 Ekim'i son gün olarak belirlemişti. Bu süre içerisinde fazla müracaat olması ve binanın yeterli olmaması nedeniyle önlem olarak;

- Duhuliye ödemeyen öğrencilerin okula alınmaması,
- Meccani (ücretsiz) alınacak öğrencilerin imtihana alınması süretiyle okula alınacak öğrencilerin azaltılması uygun görülmüştü (Behcet, 1969:126).

1933 yılında giriş sınav tarihi 20 Eylül olarak belirlenmiş ve öğrenciler Türkçe, İngilizce, hesap, hendese (geometri), coğrafya ve tarih derslerinden sınava alınmışlardı (Nesim, 1987:31).

Rüştiye mezunları Lise'ye imtihansız olarak alınmaktaydı. 1935 yılında rüştiyelerin kaldırılmasıyla Lise'ye herkes sınavla alınmaya başlandı (Behcet, 1969:190).

İdadi'nin duhul (giriş) imtihanlarında başarılı olan öğrenciler okulu 4 senede bitirirler, geçemeyenler ihzariye (hazırlığa) alınırlar ve okulu 5 senede tamamlarlardı (Nesim, 1987:191). 1928 yılından itibaren öğrenciler Lise'ye imtihansız olarak alınmaya başlanmıştır. İmtihansız alınan öğrencilerin tümü hazırlık sınıfı olan yedinci sınıfa alınıyorlardı. Lise'ye sınavsız öğrenci alınması 5 yıl sürmüştür. İsmail Hikmet Ertaylan'ın müdür olduğu 1933 yılında giriş imtihanları yeniden başlatılmıştır (Nesim, 1987:307,309).

1949 yılında Türk İşleri Komisyonu'nun hazırladığı Ara Rapor'un VI. Bölümünde Maarif ile ilgili kısımda Giriş Sınavları'nın kaldırılması ile ilgili şöyle denmektedir;

“(v) Tali Okullara girmek için yapılan duhul imtihanları kaldırılmalı, ilk ve orta okul mezuniyet şهادetnamesine sahip olan öğrenciler daha başka bir imtihana tabi tutulmaksızın Lise'ye kabul edilmelidirler. Maarif müdürü, bu hususta başkan tarafından sorulan soruları cevaplandırırken şu malumatı vermiştir: Duhul imtihanlarının mahiyeti ve onların yapılmasını icap ettiren sebebler. – Bütün öğrenciler, basit imtihan kağıtlarından ibaret olan duhul imtihanlarını geçmelidirler. Duhul (giriş) imtihanlarını yapmaktan maksad, bir öğrencinin tali tahsilden faydalanıp, faydalanmayacağını anlamaktır. Lise Müdürü ise aynı soruya şu açıklamayı yapmıştır: “İtiraf edilir ki Duhul imtihanı namzetlerin çoğunluğundan dolayı, ehliyet imtihanı olmaktan ziyade bir müsabaka imtihanı şeklini almak istidadını gösteriyor.” (Behcet, 1969:193).

Nesim'e (1987:36) göre, 1933 yılında Lise'ye son kez giriş sınavı yapılmıştır.

Ancak Maarif Müdürü imzasıyla Lise Müdürlüklerine gönderilen 09.07.1963 tarih ve 23/61 sayılı tamimle “Giriş Sınavları” ile ilgili şöyle denilmekteydi.

“1963 – 1964 Ders yılında liselerin birinci sınıflarına, 1962 – 1963 ders yılı başında her okulda bu sınıflara kaydolunan öğrenci sayısından fazla olmamak şartıyla öğrenci alınması kararlaştırılmıştır. Lisesi bulunan Orta Dereceli Okullarda, 1963 – 1964 ders yılı başında lise birinci sınıfa kaydolunmak üzere müracaat eden ortaokul mezunları, ortaokulun üçüncü sınıfı müfredatının gerektirdiği seviyede olmak üzere Türkçe, Matematik ve İngilizce derslerinden Lise Giriş İmtihanları’na tabi tutulacaklardır.

Aday öğrenciler okulun kontenjanı nisbetinde, Lise Giriş İmtihanlarındaki ortalama başarı derecelerine göre Lise I. Sınıfına kabul edileceklerdir.

Ortaokul Bitirme İmtihanlarında tek dersten sorumlu bulunan öğrenciler 1963 – 1964 ders yılından itibaren Lise sınıflarına kabul edilmeyecektir. Bu gibi öğrenciler, Lise Giriş imtihanlarına alınmayacaklardır.”

1963 – 1964 öğretim yılından sonraki yıllarda giriş sınavı yapıldığı tesbit edilmemiştir.

b. Lise Bitirme İmtihanları

Lise son sınıfta bulunan öğrenciler yıl sonunda ayrıca bitirme sınavlarına girerlerdi.

Kıbrıs Orta Dereceli Türk Okulları Sınıf Geçme ve İmtihan Yönetmeliği, Lise Bitirme İmtihanları ile ilgili şöyle der;

Madde 119’a göre Son sınıf öğrencilerinden devamları yerinde olanlar. Madde 33’e göre bitirme imtihanlarında öğrencinin, herhangi bir dersten başarılı olabilmesi için iki kanaat notu ortalaması ile imtihan notunun ortalaması en az beş

(5) olması gerekir. Aynı zamanda imtihandan da en az beş (5) alması şarttır. Ancak imtihanlarda yedi (7) veya daha yukarı not almış olanların iki kanaat notu ortalaması ile imtihan notu ortalaması beş (5) tutmadığı halde geçer kabul edilerek işlem yapılır. Haziran döneminde başarılı olamayanlar Eylül döneminde girdikleri imtihanlarda en az 5 aldıkları takdirde ders yılı içindeki kanaat notları ne olursa olsun başarılı olmuş sayılırlar.

Son sınıfta sınıf tekrarı yoktur. Yaz döneminde başarılı olamayan öğrenciler, başarısız oldukları derslerden güz döneminde imtihana alınırlar. Güz döneminde de başarılı olamayanlar, başarısız oldukları derslerin imtihanlarına (sorumlu ders dahil) ertesi yıllarda sınırsız girebilirler.

Bir dersten sorumlu olarak son sınıfa devam eden öğrencilerin bitirme imtihanları, dersin hem son sınıf hem de sorumlu oldukları sınıfın konularından ayrı zamanda yapılır ve her biri ayrı değerlendirilir.

Sorumlu dersten en az beş almış olanların sorumlulukları kalkar. Bir dersten sorumlu olarak imtihana giren öğrencilerden, son sınıf derslerinden başarılı olup da aynı dersin bir önceki sınıf konularından başarılı olamayanların son sınıfta imtihanlarındaki başarıları saklı kalır.

Son dönemde sorumlu dersten başarılı olmayanlar bu dersin imtihanına sorumluluk haliyle, ondan sonraki dönemlerde devam ederler.

Sorumlu ders son sınıfta okunmuyorsa imtihan konusu olarak var kabul edilir.

Madde 54'e göre bir yıl içinde iki dönem vardır. Bunlardan birisi ders yılı sonunda, ötekisi ders yılı başındadır. Ancak herhangi bir engel nedeni ile bu imtihanlara girememiş olanlar engel imtihanlarına alınırlar.

Madde 55'e göre bitirme imtihanları, imtihan komisyonunun müdürlükçe onaylanacak kararına göre yazılı, sözlü veya pratik olmak üzere, son sınıfta okutulan derslerin tüm konularından yapılır.

Madde 56'ya göre bitirme imtihanlarının ne gün yapılacağı okul müdürü tarafından belirlenir ve duyurulur.

Madde 57'ye göre bitirme imtihanlarında başarılı olanlara diploma verilir.

Kıbrıs Türk Maarif Müdürlüğü tarafından 31 Mayıs, 1962 tarihinde yayınlanan 27 nolu Türk Maarif Bülteni'nin 171 nolu tamimi TC Devlet Lise İmtihanları ile ilgili şöyle der; yazılı bölümüne giren derslerin 1962 Yaz Dönemi imtihan günleri şöyle belirlenmiştir;

<u>Tarih</u>	<u>Edebiyat Bölümü</u>	<u>Fen Bölümü</u>
4 Haziran	Türkçe – Kompozisyon	Türkçe – Kompozisyon
5 Haziran	Edebiyat	Matematik
7 Haziran	Tarih / Felsefe	Fizik / Jeoloji

Bir dersin imtihan süresi 4 saattir. İmtihanlara saat 8:30'da başlanacaktır.

1965 – 1966 Ders Yılı Güz Dönemi'nde bitirme imtihanlarında başarısız olan mücahit öğrenciler için Maarif Müdürlüğü'nün 11/64 sayı ve 20.9.1966 tarihli mahrem (gizli) yazısına dayanılarak notu beşten düşük olan öğrencilerin notları beşe yükseltilerek başarılı gösterilmişlerdir (Sınıf Geçme Defteri, 1965 – 1966).

c. TC Devlet Lise İmtihanları (Olgunluk veya Konsolosluk İmtihanları)

T.C. Milli Eğitim Bakanlığı'nın uygulamakta olduğu "TC Devlet Lise İmtihanları" İngiliz Yönetimi'nin Kıbrıs'ta da yapılmasına izin vermesiyle 1944 yılında ilk defa son sınıf öğrencilerine uygulanmaya başlandı (Feridun, 2001:40, Behcet, 1969:322). Bu imtihanlara Olgunluk İmtihanları veya Konsolosluk İmtihanları da denirdi (Emeklinin Sesi: Başar, 1999:13).

Türkiye üniversitelerine girebilmek için TC Devlet Lise imtihanlarında başarılı olmak koşulu vardı. Sorular klasik tipte açıklamalı cevap isteyen şekilde soruluyordu (Feridun, 2001:43).

Kıbrıs Orta Dereceli Türk Okuları Sınıf Geçme ve İmtihan Yönetmeliği, TC Devlet Lise yazılı imtihanları ile ilgili şöyle demektedir;

Madde 58'e göre TC Devlet Lise yazılı imtihanları soruları okullarca hazırlanır.

Madde 59'a göre TC Devlet Lise İmtihanları;

- I. Edebiyat kolu öğrencilerinin sınava girdiği dersler;
 - a- Türkçe kompozisyon
 - b- Türk dili ve edebiyatı
 - c- Felsefe veya Tarih
- II. Fen kolu öğrencilerinin sınava girdiği dersler;
 - a- Türkçe kompozisyon
 - b- Matematik
 - c- Fizik veya Jeoloji

Öğrenciler yazılı imtihanlarda yukarıda I ve II bölümlerinin c fıkralarındaki felsefe veya tarih, fizik veya jeoloji derslerden birini seçerler. Seçmedikleri dersin sözlü veya yazılı imtihanlarına girerler. Devlet yazılı imtihanlarına giren öğrenciler, sınava girdikleri derslerden ayrıca Bitirme İmtihanları'na girmezler.

Madde 60' a göre Devlet yazılı imtihan soruları son sınıf müfredatının seviyesine göre hazırlanır.

Soruların cevaplarını yazmak için adaylara dört (4) saat süre verilir. Yazılı imtihana giren bütün adayların verdikleri cevaplar incelenirken bunların edindikleri bilgi, kavrayış, kabiliyetleri, bir mesele veya konuyu ifadedeki bilimsel anlayışları dikkate alınır.

Madde 61'e göre imtihan kağıtları komisyonca seçilen her üye tarafından ayrı ayrı incelenerek notla değerlendirilir. Bu notlar komisyona ayrı ayrı sunulur. Komisyon isterse bu notların ortalamasını alır gerek görürse o kağıdı birlike inceleyerek kesin bir not verir. Komisyon kararı ile kesinleşen notlar değiştirilmez.

TC Devlet Lise yazılı imtihanlarından sonra okul müdürü, imtihana kaç öğrenci girdiğini, bunlardan kaçının başarmış olduğunu, adayların genel seviyesini, ortak meziyet ve hususlarını gösterir bir rapor, imtihan soruları, cevap anahtarları, not baremlerini gösterir belgeleri ikişer nüsha halinde Maarif Müdürlüğü'ne gönderir.

Sınavlarda başarılı olan öğrencilere diplomalarının arkasına TC Devlet Lise imtihanlarında başarılı oldukları yazılarak mühür vurulurdu, ayrıca başarılı olduklarını gösteren bir belge verilirdi. Bu belgelerin Türkiye üniversitelerinde kabul edilebilmesi için Maarif Müdürlüğü, Kıbrıs İdari Sekreterliği ve en son olarak da TC Konsoloslugu tarafından tasdik edilirdi. Bu imtihanlar 1960'lı yıllarda uygulamaya son verilmiştir (Çağlar, mülakat:2003).

1975 yılından itibaren Türkiye üniversitelerine girebilmek için öğrenci seçme ve yerleştirme sınavı yapılmaya başlandı.

d.Lise Dıştan Bitirme İmtihanları

Lise'yi dıştan bitirmek isteyenler için, Kıbrıs Orta Dereceli Türk Okulları Sınıf Geçme ve İmtihan Yönetmeliği ile getirilen koşullar şöyleydi;

Madde 50'ye göre bitirme imtihanlarına dışarıdan girmek isteyenler, imtihanlardan en az 3 gün önce bir dilekçe ile okul müdürlüğüne baş vururlar. Hangi bölümden imtihana girmek istediklerini bildirirler. Dilekçeleri ile birlikte şunları da vermeleri gerekmektedir;

- Öğrenim durumlarını gösteren belge ve okula devam etmediği yıllarda ne ile uğraştığını gösterir belge.
- 4 adet fotoğraf (yeni çekilmiş)

c) Doğum belgesi, kimlik veya onaylanmış kopyası.

Madde 51'e göre bir süre okula devam etmiş olanlar ancak kendi sınıf arkadaşları mezun olduktan bir yıl sonra dıştan bitirme imtihanlarına girebilirler.

Madde 52'ye göre dışardan başvuranların belgeleri okul müdürlüğünce incelenir ve uygun bulunursa imtihana kabul edilirler. Başarılı sayılmaları için girdikleri her dersin sınavından en az beş (5) almaları gerekmektedir. Önceden okula devam edenler okulda iken başarılı oldukları derslerden imtihana alınmazlar.

"Dıştan Bitirme Sınavları İdare Talimatnamesi" 8 Haziran, 1978 tarihli resmi gazetede yayınlanarak yürürlüğe girmiştir. Bu talimatname ile Dıştan Bitirme Sınavları merkezleştirilmiş ve LTL'si Lise Dıştan Bitirme Sınavları merkezi olarak belirlenmiştir.

Dıştan Bitirme Sınavları'nın merkezleştirilmesindeki amaç Talimatname'nin 3. maddesinde şöyle belirlenmiştir;

"... sınavlara tek düzen ve değişmezlik getirmek, görevlendirilecek öğretmen ve yönetici sayısında ekonomi ilkesine uymak, sınavların daha etkin bir denetim altına alınmasını ve olumsuz dış etkenlerden uzak tutulmasını sağlamaktır."

Talimatname'nin 4. maddesinde Sınav Komisyonları Denetleme Kurulu'nun oluşumu ve görevleri şöyle belirlenmiştir;

"a) Sınav Komisyonları Denetleme Kurulu Eğitim Öğretim Genel Müdürü Başkanlığı'nda, Temel Eğitim Müdürü, Genel Ortaöğretim Müdürü ile Mesleki ve Teknik Eğitim Müdürü'nden oluşur."

b) Sınav Komisyonları Denetleme Kurulu sınavların tarihlerini, kapsayacağı konuları saptar ve duyurur, sınav uygulama ve ölçme değerlendirme komisyonlarında görev alacak üyeleri seçer ve görevlendirir, sınav sonuçlarını ilgili okul müdürlüklerine duyurur, soru hazırlayıcı ve cevap değerlendircilerine, uygulayıcı ve görevlilere verilecek ücretleri saptar, sınav sonuçlarına yapılacak yazılı itirazları inceleyerek sonuca bağlar ve sonucu ilgililere duyurur.”

İlgili talimatnamenin 5. maddesine göre Sınav Yürütme Komisyonu, ilgili daire müdürü veya Başmüfettiş başkanlığında yeteri kadar üyeden oluşur. Bu komisyon, gizlilik koşuluna bağlı kalarak sınav sorularını hazırlar, sınav ortamını hazırlar, sınavın güvenilirlik ve geçerliliğinden sorumlu olur. Kusurlu görülen işlem ve kişiler hakkında tutanak tutarak Denetleme Kurulu'na bildirir. Sınavları değerlendirir ve Denetleme Kurulu'na sınavla ilgili rapor sunar.

Sınavlar, onaylanmış ve uygulanmakta olan öğretim programlarının tümünü kapsar.

Yılda iki kez gerçekleştirilen bu sınavlar 1995 yılında talimatnamede yapılan tadilatla yılda üç kez yapılmaya başlandı.

Talimatnamenin 9.maddesine göre sınavlara başvuru, sınavların başlama tarihinden 15 gün önce yapılır. 1983 yılında sınav harcı her sınav döneminde, sınava girilecek her ders için 200 TL olarak belirtilmesine karşın bu ücret Sınav Komisyonları Denetleme Kurulu tarafından, her yıl yeniden belirlenmektedir.

Sınavlarda başarılı olanlara “Lise Diploması” verilirken, başarılı olamayanlar ise sınavlara istedikleri dönemlerde girebilmektedirler.

Talimatname'nin 14. maddesine göre sınav sonuçlarına, yazılı bir dilekçe ile Sınav Komisyonu Denetleme Kurulu başkanlığında itiraz edilebilir. İtiraz süresi 3

gündür. Bunun için maliye veznesine 20TL yatırılması gerekiyordu. Günümüzdeki uygulamada böyle bir harç uygulaması öngörülmemektedir. İtiraz sonucuna yeniden itiraz edilemez.

24 Mart, 2003 tarih ve 27 sayılı resmi gazetede, 203 nolu sayıda yayınlanan “dıştan okul bitirme sınav tüzüğü” ile şu değişiklikler getirilmiştir;

Madde 5’e göre sınav üst kurul başkanı müsteşar, icra kurulu başkanı her yıl dönüşümlü olarak bir daire müdürü, sınav yürütme komisyon başkanı ise okul müdürüdür.

Madde 10’a göre sınavlar ilgili öğretim yılında, eğitim basamağı ve türünde uygulanmakta olan öğretim programlarını kapsar.

14. maddenin (b) bendine göre 16 yaşını doldurmuş ortaokul mezunları dıştan bitirme sınavlarına katılabilirler.

Madde 15’e göre sınava girecek öğrenci her ders için 1 günlük asgari ücretin yarısı kadar ödeme yapması, ayrıca yılda bir defaya mahsus bir günlük brüt asgari ücret kadar kayıt harcı ödemesi gerekmektedir.

6- Disiplin

Disiplin ile ilgili kayıtlarda bulunabilen ilk bilgiler 1916 – 1918 yıllarında görev yapan komisyonun disiplin konusunda aldığı kararlardır. Bu kararlar şöyleydi;

Okulda bir şikayet defteri bulunur ve bu deftere şikayet edilen öğrencinin adı, şikayet sebebi, şikayet edenin adı, müdürün raporu ve sonuç yazılırdı (Behcet, 1969:122). Ceza vermek okul müdürünün yetkisindeydi. Ancak okul komisyon başkanının öğrenciyi affetmesi durumunda müdürün verdiği ceza uygulamaya konmazdı (Savalaş, 2003:mülakat).

İdadide çalışan, terbiyeli ve gayretli olan orta kısım (rüştîye kısmı) öğrencilerini ödüllendiren; devamsızlık, derslere ilgisizlik, okul içinde ve dışında düzensizliği görülenleri ise takdir edici bir disiplin şekli vardı. Bedeni ceza kesinlikle yasaktı. Taltifler (ödülleri) farklı renkteki belgelerle şu şekilde düzenlenmişti;

- aferin – kırmızı
- tahsin – yeşil
- imtiyaz – sarı

Bu belgeler yaldızlı harflerle ve matbu hazırlanmıştı. Belgelerin dereceleri vardı. Bir tahsin belgesi dört aferin, bir imtiyaz belgesi de iki tahsin yerine geçerdi (Savalaş, 2003:mülakat).

Bir hafta boyunca derslerinde, hareket ve davranışlarında başarılı olan öğrencilere “aferin”; bir ay boyunca başarılı olan öğrencilere “tahsin”; bir öğretim yılı boyunca başarılı olanlara ise “imtiyaz” belgesi verilirdi. Beş imtiyaz belgesi alan öğrenciye de kitap hediye ediliyordu.

- tevbih
- izansızlık
- aleni takdir
- geçici ihraç, Takdir cezası olarak veriliyordu. Buna göre;
- Devam ve gayrette, hal ve harekette kusurlu olanlara, belli saatlerde okulda bulunmayanlara “Tevhid”
- Belli saatlerde okulda olmayan ve derslerinde gayret göstermemeyi alışkanlık haline getirenlere “izansızlık”;
- Bir ay içinde dört gün izinsiz okula gelmeyen, okul personeline itaatsizlik etmek, arkadaşlarını rahatsız etmek, yasaklanmış yayın taşımak ve okumak gibi davranışlara “aleni takdir” cezası verilirdi.

Yukarda sözü edilen davranışların tümünü alışkanlık haline getirene ise “geçici ihraç” verilirdi.

İdadi'de verilen bu cezaları, hafifletmek, bağışlamak, unutmak ve mümkün olduğu kadar talebeyi eğitmek ve hoşgörülü davranmak disiplinde temel anlayıştı (Aytekin, 1991:88,89).

Öğrenciler yanlış ve uygunsuz bir davranış içerisine girdikleri zaman okul müdürü tarafından cezalandırılırdı. Genellikle bu ceza öğlen arasında okul dışına çıkamama ve öğlen yemeğinden mahrum bırakılma cezaları olurdu.

İsmail Savalaş'ın konuyla ilgili anlattığı anısı şöyledir;

Birgün okul dışına çıkmama ve öğlen aç kalma cezasına çarptırılan arkadaşlarına gözcülükle görevlendirilen İsmail Savalaş, sabahleyin kahvaltı yapma olanağını bulamayan arkadaşları olabileceğini düşünerek cezaya çarptırılan 11 arkadaşına okul mübassırı Hüsnü Efendi'den satın aldığı 12 simidin birini kendine ayırarak 11'ini arkadaşlarına dağıttı. Daha sonra kendi isteğiyle okul müdürü Mücteba Bey'e giderek durumu anlattı. "Efendim, bu çocukların içinde köyden sabah kahvaltısını yapmadan gelmek zorunda kalanlar olabilir. Onları aç bırakmak yanlıştır. Suçları varsa nasihat ya da ihtar edebilirsiniz, ailelerine yazı gönderip çocuklarının durumlarını anlatabilirsiniz, veya başka türlü cezalandırabilirsiniz ama aç bırakmak doğru değildir." Bunun üzerine müdür Mücteba Bey "Evlat bak, ben diktatör bir müdürüm, kimseyi tanımam, ama bu dediklerinden ders aldım. Bu yemek yememeyi kaldıracam." Bu konuşmadan sonra artık okulda aç bırakma cezası kaldırılmış oldu (Savalaş, 2003:mülakat).

1940'lı yıllarda disiplinsizlik nedeniyle ahlak notu düşen öğrenciler Türkiye'de üniversitelere alınmıyordu (Nesim, 1987:356).

Kıbrıs Cumhuriyeti döneminde eğitimin tamamen Türklerin yönetim ve denetimine geçmesiyle hazırlanan Disiplin Yönetmeliği'nin birinci maddesinde öğrencinin bilip uygulaması gereken ahlak kuralları şöyle belirlenmiştir;

- Doğru sözlüdür, yalanı sevmez.
- Kanunlara, ahlak kurallarına ve okul kurallarına uyar.

- Öğretmene saygılıdır.
- Arkadaşlarının şeref, haysiyet, sıhhat ve haklarına saygı gösterir, ahlak kurallarına uyar. Devlet malı ile okul eşyasını korur.
- İyi işler başarır, dinlendirici faaliyetlerde bulunmak için zaman ayırır.
- Vakit kaybettiren en kötü alışkanlıklardan uzak durur.
- Okul dışındaki zamanını ailesi ile birlikte, spor yaparak, kitaplıkta, sosyal etkinliklerle uğraşarak geçirir.
- Kaba söz ve davranışlardan kaçınır.
- Okula düzenli devam eder, görevlerini mükemmel yapar.
- Bedenini, zekasını ve bunları verimli kılacak irade yeteneğini geliştirir. Milleti için hayırlı işler yapar.

Öğrencinin okul içinde ve dışında yapması suç sayılabilecek hareketler 2. maddede şöyle sıralanmıştır.

- Yalan söylemek.
- Ahlak kurallarına uymamakta ısrar etmek.
- Laubali hareketleri alışkanlık haline getirmek.
- Yasaklanmış kıyaget ve tuvalette ısrar etmek.
- Verilen görevleri yapmamak ve bunu alışkanlık haline getirmek.
- Okula özürsüz geç gelmek ve bunu alışkanlık haline getirmek.
- Okula özürsüz gelmemek ve bunu alışkanlık haline getirmek.
- Çalışmamak ve tembellikte ısrar etmek.
- Okulda olduğu halde derse girmemek ve bunu alışkanlık haline getirmek.
- Okuldan kaçmak ve bunu alışkanlık haline getirmek.
- Çirkin sözler sarfetmek ve arkadaşlarını tehdit etmek.
- Çirkin ve kaba bir şekilde hitap etmek.
- Arkadaşlarına sataşmak.
- Arkadaşların eşyalarına kasıtlı zarar vermek.(Zarar ödetilir)
- Okul eşyasına kasıtlı zarar vermek. (Zarar ödetilir)
- Her nereye olursa olsun çirkin yazı yazıp, çirkin resim yapmak.

- Öğrencinin bulundurması uygun olmayan kitap ve resim bulundurmak ve bunu arkadaşlarına göstermek ve vermek.
- Gidilmesi yasak olan kahvehane, gazino ve kulüp gibi yerlere ve balolara gitmek.
- Ders saatlerinde okul dışında başka yerlere gitmek.
- Okul dışında, gidilmesi yasaklanmış yerlerde bulunmak.
- Okul spor yurtlarının dışında, spor kuluplerine üye olmak ve yarışlara katılmak.
- Sigara içmek.
- İçki ve diğer keyif verici maddeleri kullandığı tesbit edilmiş olmak, sarhoş olmak.
- Okula içki getirmek.
- Hırsızlık, yaralama ve sahtekarlık gibi cezayı gerektiren suçları işlemek.
- İdareci ve öğretmenlerine karşı itaatsizlik yapmak.
- İdareci ve öğretmenlerine karşı saygısızlık yapmak.
- İdareci ve öğretmenlerine karşı hakaret etmek ve tecavüzde bulunmak.
- İdareci ve öğretmenlerini tehdit etmek.
- Sınavlarda kopyaya teşebbüs etmek, kopya çekmek veya kopya vermek.
- Kumar oynamak.
- Okula tabanca ve bıçak getirmek.
- Okulun düzenini bozacak bir harekete katılmak, böyle bir hareketi teşvik etmek.
- Herhangi bir suçtan hükümlü olmak.
- Namusa aykırı bir davranışta bulunduğunu tesbit etmek.

4. Madde'ye göre suç işleyen öğrenciye verilen cezalar şunlardır;

- a) Tembih – Öğrenciye davranışının cezayı gerektirdiğinin bildirilmesidir. Ceza müdür veya müdür muavini tarafından bildirilir.
- b) İhtar – Hareketin cezayı gerektirdiğinin öğrenciye ihtar edilmesidir. Ceza müdür veya müdür muavini tarafından bildirilir.
- c) Tekdir – Öğrencinin hareketinin cezayı gerektirdiğinin kesin ve sert bir dille söylenmesidir. Ceza müdür veya müdür muavini tarafından bildirilir.

- d) Okuldan uzaklaştırma – Suçlu öğrencinin 3 günden bir haftaya kadar okuldan uzaklaştırılmasıdır. Ceza müdür tarafından bildirilir.
- e) Tasdikname ile uzaklaştırma – Suçlu öğrencinin başka bir okula devam edebilecek şekilde tasdikname verilerek okuldan uzaklaştırılmasıdır. Uzaklaştırılırken öğrencinin bulunduğu bölgede mi yoksa başka bölgedeki bir okula mı gideceği disiplin kurulu kararında belirlenerek tasdiknameye yazılır.
- f) İlişik kesilmesi – Suçlu öğrencinin bir veya iki ders yılı için okuldan uzaklaştırılmasıdır.
- g) Kovma – Suçlu öğrencinin örgün eğitimden tamamen çıkarılmasıdır.
- h) İlişik kesme ve tasdikname ile uzaklaştırma – Suçlu öğrenciye tasdikname verilerek bir veya iki yıl öğrenimine devam ettirilmemesidir. Verilen kararlar öğrencinin bu süre sonunda aynı bölgede mi yoksa başka bölgede bir okula mı gideceği yazılır. Cezalı olduğu süre içinde sınava giremez, başka bir okula kayıt yaptıramaz.

6. maddeye göre “tembih” cezası dışındaki cezaları yalnız disiplin kurulu verir.

7. maddeye göre tembih, ihdar, takdir, okuldan uzaklaştırma cezaları okul idaresi tarafından uygulanırken, 9. maddeye göre de tasdikname ile uzaklaştırma ve kovma cezaları üst disiplin kurulunun tasdikini gerektirir.

8. maddeye göre tembih, ihtar, takdir ve okuldan uzaklaştırma cezaları mahrumiyet (okul etkinliklerinden men etme) cezası ile birlikte verilebilir.

10. maddeye göre tembih ve ihtar cezaları dışındaki cezalar ertelenemez.

Üst Disiplin Kurulu, disiplin kurulunca verilen cezalarda gerekli gördüklerini inceleme ve cezaları başka bir ceza ile değiştirmeye, kaldırmaya veya tembih, ihtar, takdir cezalarının dışındaki cezaları erteleme yetkisine sahiptir.

Bir ders yılı içinde üç tembih cezası alan öğrencinin cezası bir ihtara, üç ihtar alan öğrencinin cezası bir takdir cezasına çevrilir.

Bir tekdir cezası alan öğrencinin hareket notu bir not kırılır. Üç tekdir cezası alan öğrenciye okuldan uzaklaştırma cezası verilir. Bu gibi öğrencilerin hareket notundan dört not kırılır. Bir ders yılı içinde iki kez okudlan uzaklaştırılan öğrenciye, tasdikname ile “uzaklaştırma” veya “ilişik kesilme” cezası verilir ve hareket notundan altı not kırılır.

19. maddeye göre durumunu düzelttiği görülen öğrencinin kırılmış olan hareket notları da disiplin kurulunca geri iade edilebilir.

Disiplin kurulunca yapılan uygulamalar öğrenci siciline geçirilir. Tembih dışındaki cezalar öğrencinin velisine yazılı olarak bildirilir.

25. maddeye göre öğrencinin her sınıftaki hareket notlarının ortalaması diplomasına yazılır.

Her ders yılı sonunda hareket notları kırılan öğrencilerin durumları disiplin kurulu tarafından öğretmenler kuruluna getirilerek tasdik olunur.

29. maddeye göre disiplin kurulu müdür veya bir muavin başkanlığında, öğretmenler kurulu tarafından seçilen iki asil üye ile gereği kadar yedek üyeden oluşur.

Türk Maarif Müdürlüğü tarafından 1961 – 1962 yılında uygulanmak üzere yayınlanan 149 no’lu tamimle Disiplin Yönetmeliği’nde aşağıdaki şu değişiklikler yapılmıştır.

- Öğrenciye verilecek cezaların kayda geçirilmesi için bir defter tutulur.
- “Disiplin Kurulu”, müdürün tayin edeceği bir muavin, muavin yoksa seçeceği bir öğretmenin başkanlığında iki asil ve değişen bir üyeden oluşur. Üyeler oy ile seçilir. Değişen üye disiplinde durumu görüşülen öğrencinin sınıf öğretmeni olur.

29 Haziran 1998 tarihinde, yürürlüğe giren yeni Disiplin Tüzüğü'nde Öğrencilerin uyacağı kurallar küçük değişikliklerle güncelleştirilmiştir.

Tüzüğün 14. maddesine göre belirlenen cezalar şöyledir;

- a) Uyarma – Mahrumiyet – Kınama
- b) Kusurlu davranışın tekrarlanması halinde okuldan uzaklaştırma cezası verilebilir.
- c) Okuldan kısa süreli uzaklaştırma.
- d) Okuldan taddikname ile uzaklaştırma.
- e) Örgün eğitim dışına çıkarma.

Tasdikname ile uzaklaştırma ve örgün eğitim dışına çıkarma cezaları Üst Disiplin Kurulu'nun onayı ile uygulamaya girer.

Yukarıda belirtilen cezalar verilirken öğrencinin kişisel özellikleri, davranışlarının niteliği, önemi ve hangi şartlarda yapıldığı, öğrencinin psikolojik durumu ve başarısı, aynı yıl içinde başka ceza alıp almadığı ve söz konusu yanlış davranışı alışkanlık haline getirip getirmediği göz önünde bulundurulur. Öğrencinin davranışının değişeceğine kanaat getirilirse bir alt gruptaki ceza verilebilir. Gerekli durumlarda rehberlik servisi ile istişare edilir.

Öğrencilerin davranış notu okula başlarken 10'dur. Ceza verilmediği sürece bu devam eder. "Okuldan Kısa Süreli Uzaklaştırma" cezası için iki (2) not, "Okuldan Tasdikname ile Uzaklaştırma" cezası için dört (4) not, "Örgün Eğitim Dışına Çıkarma" cezası için altı (6) not düşülür.

Öğrenciye cezayı gerektiren bir davranışından dolayı birden fazla ceza verilmez.

Öğrenciye verilen "uyarma", "mahrumiyet", "kınama", ve "okuldan kısa süreli uzaklaştırma" cezaları okul müdürünün, "okuldan tasdikname ile

uzaklaştırma” ve “örgün eğitim dışına çıkarma” cezaları da üst disiplin kurulunun onayından sonra uygulanır.

15. maddede öğrencinin hangi yanlış davranışına hangi cezanın verileceği ayrı ayrı belirtilmiştir.

Okul Disiplin Kurulu her ders yılının ilk 15 günü içinde Öğretmenler Kurulu’na gizli oyla seçilen iki öğretmen ve başmuavinden, başmuavin bulunmayan okullarada müdürün görevlendireceği bir muavinden oluşur. Oylama sırasında oy sırasına göre iki de yedek üye belirlenir.

Disiplin Kurulu, müdürün havale edeceği olayları görüşür ve karara bağlar. Her dönem başında toplanır, okulun disiplin bakımından durumunu değerlendirir ve okul yönetimine önerilerde bulunur. Ders yılı içinde meydana gelen disiplin olaylarını gözden geçirerek olayları, nedenlerini, alınan önlemleri ve sonuçları bir rapor halinde okul müdürüne sunar.

30. maddeye göre Disiplin Kurulu’nun aldığı kararlar ya “Disiplin Kurulu Karar Defteri”ne yazılır ya da yazılı olarak deftere yapıştırılır.

Ceza verilirken dikkate alınan hususlar, cezayı verirken tüzüğün hangi maddelerine dayanıldığı belirtilir. Karar tüm üyeler tarafından imzalanır. İşlemlerin yürütülmesi ve karar defterinin korunup saklanması Disiplin Kurulu Başkanı’nın sorumluluğundadır.

Tüzüğün 7. maddesine göre öğrencilerin okul yönetimine katılmasını sağlamak amacıyla 1961 Disiplin Yönetmeliği’nde de bulunan Onur Kurulu oluşturulur. Her sınıfın bütün şubelerinden birer öğrenci seçilerek Onur Genel Kurulu’nu oluşturur. Bu kurul da Onur Kurulu’nu seçer. Onur Kurulu başkanlığına ise Öğretmenler Kurulu’na seçilen bir öğretmen getirilir.

Okul Müdürü tarafından iletilen “uyarma”, “mahrumiyet” ve “kınama” cezası gerektiren olayları inceler ve aldığı kararları okul müdürüne bildirir.

Okuldaki temizlik, düzen ve disiplinle ilgili konularda planlar yapar ve uygular. Kurul aldığı tüm kararları karar defterine işler.

Tüzüğün 36. maddesinde Üst Disiplin Kurulu’nu oluşturan üyeler şöyle belirlenmiştir.

Kurul ilgili öğretim dairesi müdürünün başkanlığında yedi (7) üyeden oluşur.

- En kıdemli kolej müdürü
- En kıdemli lise müdürü
- En kıdemli endüstri meslek lisesi müdürü
- En kıdemli ticaret lisesi müdürü
- En kıdemli bağımsız iki ortaokul müdürü

Disiplin dosyaları ilgili öğretim dairesi müdürlüğüne ulaştıktan 15 iş günü içerisinde Üst Disiplin Kurulunca görüşülerek, karar verilir ve dosya kapatılır.

Üst Disiplin Kurulu kararına itiraz eden öğrenci velisi Yüksek İdare Mahkemesi’ne başvurabilir.

7- Üniforma

1914 – 1916 yılları arasında görev yapan Tali Okullar İdare Heyeti tarafından öğrenciye “yatı yeri” program ve resmi elbise (üniforma) kabulü için aşağıdaki komisyon oluşturulmuştur (Behcet, 1969:120).

- 1- Müftü
- 2- Newham
- 3- Dr. Eyyüp
- 4- İbrahim Hakkı
- 5- Hami
- 6- Osman Cemal

Üniformanın kabulü için komisyon oluşturulmasından öğrencilerin daha önce üniforma giymedikleri anlaşılmaktadır. Ancak okulun İdadi olarak öğretime başladığı üçüncü yıl olan 1899 yılında, okul öğrencileri ile öğretmenlerinin toplu olarak çektiirdikleri fotoğrafta (Bkz. Ek:9), öğrencilerin büyük çoğunluğunun koyu renk hakim yaka, metal düğmeli ceket, koyu renk pantolon giydikleri ve başlarında fes bulunduğu görülmektedir. 1936 yılına kadar okulun üniforması yoktu. Öğrenciler üniforma olarak ceket, gömlek ve kıavat giyorlardı. Başlarına önceleri fes, daha sonra kalpak ve Atatürk Devrimleri'nden sonra da şapka giymeye başladılar.

1918 – 1920 yılları arasında görev yapan Okul Komisyonu öğrencilerin okul ceketlerinin yakalarında okul armasının taşıması kararını aldı. Armaların İslam İnas Sanayi Mektebi öğrencileri tarafından yapılarak ücretsiz olarak öğrencilere dağıtılmasına karar verildi (Behcet, 1969:123).

Türkiye'de Şapka Devrimi'nin gerçekleşmesi ile başta öğretmenler olmak üzere şapka giymeye başlanmıştır. Lise öğrencileri de o güne kadar üniforma olarak giydikleri fes ve kalpak yerine şapka giymek istediklerini yetkili makamlara bildirmişler, ancak dönemin Maarif Başmüfettişi Canon Newham öğrencilerin bu isteklerine mani olmaya çalışmıştır. Lise öğrencilerinin aşırı ısrarları üzerine 1926 – 1927 öğretim yılında üniformadan kalpak kaldırılarak yerine Türkiye'de Kuleli Askeri Lisesi öğrencilerinin kullandıkları şapka tipinde subay şapkası giymeye başlandı (Nesim, 1987:387; Savalaş, 2003:mülakat). 1926 yılına ait bir grup öğrenci ile öğretmenin çektiirdiği fotoğrafta (Bkz. Ek:11), öğrencilerin giydikleri şapkaların önünde Osmanlıca yüksek anlamına gelen “Âliye” yazılı arma bulunmaktadır. Aynı fotoğrafta bulunan öğretmenlerin de armasız aynı tip şapka giydikleri görülmektedir. 1936 yılında Lise'ye müdür olarak atanan Harold Wood, okula İngiliz sistemi getirmeyi kendine hedef olarak seçmiştir. İlk değişikliğe üniformadan başlamış ve giyilen şapkaları yasaklayarak İngiliz okullarında giyilen üniforma tipinde üniforma giyme zorunluluğu getirmiştir. Buna göre yeşil çuhadan kenarları kırmızı şeritli, göğüs cebinde KİL harfli okul armasını taşıyan ceket, gri pantolon ve kep giyme zorunluluğu getirmiştir. Keplerin önünde de cekette olduğu gibi KİL harfleri

bulunmaktaydı. Özellikle okul dışında da üniformanın giyilmesi zorunluydu (Feridun, 2000:24, Nesim, 1987:378).

1950 yılında Mr. Wood emekliye sevk edilerek yerine Türk müdür Yavuz Konnolu'nun atanmasıyla üniforma yeniden değiştirilmiştir. Bundan sonra öğrenciler gri pantolon, beyaz gömlek, üzerinde okulun arması bulunan kırıvat ve sol göğüs cebi üzerinde okulun iri bir arması bulunan lacivert ceket giyilmeye başlandı. Kep yerine yeniden üzerinde KTL harfleri bulunan şapka üniforma olarak kullanıldı. 1951 – 1952 öğretim yılı diploma defterinde okul mezunlarından Erdoğan Ahmet'in KTL harflerini taşıyan şapkalı bir fotoğrafı kullanılmıştır (Bkz. Ek:28).

1955 yılında Ertan Rüstem (Doğaç)'e ait okul şapkasıyla çekilmiş fotoğrafında, şapkanın önünde KTL yerine ay yıldızlı bir amblem görülmektedir (Bkz. Ek:28). 1960 yılından itibaren de üniformadan şapka kaldırılmıştır.

Okulda çok az sayıda olan kız öğrenciler pantolon yerine gri etek giyiyorlardı.

Kıbrıs Türk Orta Dereceli Okullar Yönetmeliği'nin 93. maddesinde öğrencilerin kıyafetleri ile ilgili şöyle denmektedir;

“Öğrencilerin kıyafetleri sade ve temiz olacak, sık sık temizlik ve kıyafet muayenesi yapılacaktır. Öğrencilerin saçları normal bir şekilde olacaktır. Göze batan gayri tabii saç tuvaleti yapmaları, sivil kasket veya şapka giymeleri, muayyen bazı zümrelerin kılık ve kıyafetlerini taklit etmeleri yasaktır.”

1995 yılında beyaz gömlek yerine mavi gömlek, bordo kırıvat yerine de üzerinde okul arması bulunan kordon kullanılmaya başlanmıştır. Lacivert kazağın üniforma olarak kullanılmasına devam edilmiştir. 2001 yılında ise kız öğrencilerin pantolon giymelerine izin verilmiştir (Demirtaş, 2003:mülakat).

8- Değerlendirme

1964 yılına kadar LTL'ye öğrenciler sınırlı sayıda ve sınavla alınırdı. Günümüzde ise ortaokulu bitiren her öğrenci mezun olduğu yıl kayıt kabul koşullarını yerine getirmesi halinde okula kayıt yaptırabilmektedir. Zorunlu eğitimi tamamlayan her öğrenci ara eleman yetiştiren yeterli sayıda meslek okulları bulunmadığından LTL'ye kayıt yaptırmaktadır. Diğer okulların öğrencileri sınavla, kısıtlı sayıda alması ve LTL'nin kendi bölgesindeki tek genel lise olmasından dolayı öğrenci sayısı artmış, sınıflar kalabalıklaşmıştır.

Devam – devamsızlık koşullarında küçük farklılıklar olmasına karşın öğrencinin okula devamı geçmişte de günümüzde de zorunludur. Öğrenciler okula kayıt yaparken belirlenen miktardaki parayı okul ücreti olarak öderdi. Günümüzde okul ücreti uygulaması kaldırılmıştır. Bunun sonucunda okul ihtiyaçlarının karşılanmasında büyük zorluklar yaşanmaktadır.

Bir öğrencinin başarılı sayılması için getirilen koşullarda yıllar içerisinde değişiklikler yapılmıştır. Sınavla yapılan değerlendirmelerde ise birden fazla yazılı sınav yapılmaktaydı. Verilen notlar genelde on üzerinden olmasına karşın yüz üzerinden verildiğine de rastlanmıştır. Klasik soru türü yerine test soru türünün sınavlarda yaygın biçimde kullanılması, öğrencinin kendisini ifade etmede zorlanmasına neden olmuştur.

Türkiye üniversitelerine girebilmek için yapılan TC Devlet (Olgunluk) İmtihanları kaldırılmış, onun yerine ÖSS getirilmiştir.

Lise diploması almak isteyenler için Lise Dıştan Bitirme Sınavları , önceleri okulu yarım bırakan öğrencilere tanınan bir haktı. Daha sonraları ortaokul diploması olan herkese tanınmıştır. Bu da hayat boyu eğitim anlayışı doğrultusunda atılan bir adım olarak yerinde bir uygulama olmuştur.

Mustafa Kemal Atatürk'ün “Nerede disiplin varsa orada sevgi ve saygı vardır. Sevgi ve saygının olduğu yerde itaat ve itimat vardır. İtaat ve itimatın olduğu yerde başarı ve mutluluk vardır” sözlerinden de anlaşıldığı gibi sevgi, saygı ve başarının

temelinde disiplin vardır. Bu nedenledir ki okulda disiplin her zaman önemli olmuştur.

Disiplin ve birlikteliğin simgesi olan tek tip giyime okulda önem verilmiş ve üniforma bütünlüğü günün koşullarına göre değişerek devam etmiştir.

VI. EĞİTİM SÜRESİ, ÇALIŞMA ESASLARI ve TATİLLER

1- Eğitim Süresi

1897 yılında üç sınıflı Rüştîye'ye iki sınıf daha eklenerek beş senelik İdadi açılmıştır. Okul sekizinci sınıftan başlayıp onikinci sınıfın sonunda tamamlanıyordu. 1906 yılında İdadi'ya iki yüksek sınıf daha ilave edilmiş ve mektep yedi senelik İdadi derecesine getirilmiştir.

1907 yılında Salahettin Bey'in idaresinde yeni bir Rüştîye kurularak İdadi'nin ilk üç sınıfı buraya aktarılmıştır. Geriye kalan 2 sınıfa da 2 yeni sınıf daha eklenerek 4 sınıf oluşturulmuştur.

1922 yılında okulun adı Sultani'ye çevrilmiş ve bir yüksek sınıf daha ilave edilerek, Okul Türkiye'deki Sultaniler seviyesine çıkarılmıştır.

1924 yılında Türkiye'deki Sultanilerin oniki seneden onbir seneye indirilmesiyle, Kıbrıs'ta da aynı uygulama yapılmış onbirinci ve onikinci sınıf öğrencileri birlikte mezun edilmişlerdir (Maarif Yıllığı, 1959:68 – 69, Kıbrıs Erkek Lisesi Mecmuası, 1934:110 – 119).

1934 – 1935 yılına kadar Lise'de 7., 8., 9., 10., ve 11. sınıf olmak üzere 5 sınıf bulunmaktaydı. 1935 yılında Rüştîye'ler kapatılarak 1935 – 1936 öğretim yılından itibaren 5 sınıfı bulunan İdadi'ye altıncı sınıf da eklenerek sınıf sayısı altıya çıkarılmıştır. Altı sınıflı Lise'nin ilk üç sınıfı ortaokul ondan sonraki üç sınıfı da lise sınıflarıydı (1934 – 1935, 1935 – 1936 sınıf geçme defterleri, Behcet, 1969:190).

1952 – 1953 öğretim yılında Lise 4 yıla çıkarılmıştır. 1954 – 1955 öğretim yılında ise tekrar 3 yıla indirilmiştir. 1960 yılında da Lise yeni binasına taşınırken bünyesinde bulunan ortaokul sınıfları Lise’den ayrılmış ve Bayraktar Ortaokulu adı altında öğrenim hayatına devam etmiştir (LTL Yıllığı, 1966 – 1967:16).

1974 yılında okulda ortaokul sınıfları yeniden açılmış ancak 3 yıl sonra 1977 yılında tekrar kapatılmıştır (1974 – 1977 sınıf geçme defterleri). LTL 1977 yılından itibaren de 3 yıllık lise eğitimi veren bir okul olarak devam etmektedir

2- Çalışma Esasları

a. Yıllık Çalışma Esasları

İdadi’nin yıllık çalışma takvimi Okul Komisyonu’nun kararları doğrultusunda belirlenirdi. Öğretim yılının kaç ay süreceği konusu talimatname ve programlarda belirtilmemiştir. Ancak uygulamalardan görüldüğü üzere yıllık eğitim süresi 9 – 10 ay olduğu anlaşılmaktadır (Aytekin, 1991: 89, 90). Okulun açılış ve kapanış tarihlerinde farklılıklar vardı. Her yıl okulun hangi tarihte açılıp, hangi tarihte kapanacağına okul komisyonu karar verirdi. 1905 yılında komisyon okulun, 1 Ekim tarihinde açılıp 21 Temmuz tarihinde kapanmasına karar vermiştir (Behcet, 1969:170). Öğretmenlerin Eylül ayı başında okulda olmaları isteniyordu (Aytekin, 1991:90).

1918 – 1920 yılları arasında görev yapan komisyon Okul’un ders süresinin 15 Eylül – 15 Temmuz arasında olmasına karar vermiştir (Behcet, 1969:123).

Okul Eylül ayından Haziran ayının sonuna kadar açık bulunmaktadır. Bir öğretim yılı boyunca okulun açık olacağı günler, tatil günleri, anma, kutlama günleri ile sınav dönemleri her öğretim yılı başında, ilgili daire (G.O.Ö.) tarafından hazırlanan çizelgeyle belirlenmektedir (Sonder, mülakat, 2003).

b. Haftalık ve Günlük Çalışma Easaları

İdadi'de Cuma günün dışında haftanın 6 günü Perşembe yarım gün olmak kaydıyla ders işleniyordu. Dersler sabah 08:00 ile akşam 16:30 saatleri arasında yapılıyor ve ders programı okul idaresi tarafından hazırlanıyordu (Savalaş, 2003:mülakat).

Günlük ders saatleri şu şekilde belirlenmişti (Aytekin, 1991:90,91);

1. Ders	08:00 – 08:40
Teneffüs	08:40 – 09:00
2. Ders	09:00 – 09:40
Teneffüs	09:40 – 10:15
3. Ders	10:25 – 11:00
Teneffüs	11:00 – 11:15
4. Ders	11:15 – 12:00

Öğle Paydosu 12:00 – 13:30

5. Ders	13:30 – 14:10
Teneffüs	14:10 – 14:30
6. Ders	14:30 – 16:30

(Tatbiki Dersler)

1912 – 1914 yılları arasında görev yapan Okul Komisyonu Mayıs ayında okulun sadece 08:00 – 13:00 saatleri arasında olmasına ve öğleden sonra kapanmasına karar vermişti (Behcet 1969:118).

Sultani'de Cuma günü dışında haftanın 6 günü, 5 saat günde ders yapılıyordu. Haftalık ders programı okul müdürü tarafından yapılmaktaydı.

Günlük ders saatleri ise şöyle belirlenmişti (Ayrekin, 1991:122,123);

1. Ders	08:15 – 09:15
Teneffüs	09:15 – 09:30
2. Ders	09:30 – 10:30

Teneffüs 10:30 – 10:40

3. Ders 10:40 – 11:40

Öğle Paydosu 11:40 – 13:15

4. Ders 13:15 – 14:15

Teneffüs 14:15 – 14:30

5. Ders 14:30 – 15:30

Cumartesi ve Pazar günleri dışında uygulanmakta olan ders saatleri (LTL günlük program:2001);

1. Ders 7:55 – 8:35

2. Ders 8:55 – 9:15

3. Ders 9:15 – 9:55

Teneffüs 9:55 – 10:10

4. Ders 10:10 – 10:50

5. Ders 10:50 – 11:30

Teneffüs 11:30 – 11:40

6. Ders 11:40 – 12:20

7. Ders 12:20 – 13:00

Öğle Paydosu 13:00 – 14:00

8. Ders 14:00 – 14:40

Pazartesi günleri dışında günde 7 ders yapılmaktadır. Öğleden sonraları kol etkinlikleri için kullanılmaktadır (Sonder, mülakat:2003).

3- Tatiller

LTL’de haftalık tatil günleri Perşembe yarım gün ve Cuma tam gün olmak kaydıyla birbuçuk gündü. 1943 yılından itibaren haftalık tatil günü, Cumartesi yarım gün ve Pazar tam gün olmak üzere değiştirildi (Behcet, 1969:322).

1905 Maarif Kanunu'nda ders yılı süresi şöyle belirlenmişti:
Okul 1 (bir) Ekim'de başlayıp 21 Temmuz'da tatile girecekti (Behcet, 1969: 98,99,170).

Öğretim yılı süresi 9 – 10 ay sürerdi. Yılın geriye kalan 2 (iki) ayı da yaz tatili olarak kullanılıyordu (Aytekin, 1991:91,123). Öğretim yılı süresi aynen bugün de devam etmektedir. Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı GOÖ Dairesi tarafından hazırlanan çizelgeyle belirlenmektedir.

Cemaat Meclisi İcra Heyeti'nin 6 Mart, 1958'de aldığı kararla aşağıda belirtilen kutlama ve anma günleri resmi olarak uygulamaya konmuştur;

- 1- 23 Nisan Çocuk Günü (23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı)
- 2- 19 Mayıs Gençlik ve Spor Bayramı
- 3- 9 Eylül Türk Şehitlerini Anma Günü (18 Mart Şehitleri Anma Günü)
- 4- 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı

Kıbrıs Cumhuriyeti döneminde (1960) Maarif Encümeni tarafından tatil olarak belirlenen günler şöyle;

1- Ramazan Bayramı	3 gün
2- Kurban Bayramı	4 gün
3- Regaip (Namaz)	1 gün
4- Yılbaşı	1 ^{1/2} gün
5- Yarıyıl Tatili	15 gün (1 Şubat – 15 Şubat)
6- Cumhuriyet Bayramı	2 ^{1/2} gün (28, 29, 30 Ekim)
7- 19 Mayıs Gençlik ve Spor Bayramı	2 gün
8- Yaz Tatili	2 ay (Haziran sonu – Eylül başı)

(Becet, 1969:273).

Her öğretim yılı başında resmi tatil günleri ile yıl içinde yapılacak çalışmalar, Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı, Genel Orta Öğretim Dairesi tarafından hazırlanan çizelgeyle belirlenmektedir

4- Değerlendirme

LTL'nin geçmişine bakıldığında okulun eğitim süresi ile yıl içinde verilen tatillerde pek bir değişiklik gözlenmemektedir. Buna karşın günlük programda her ders arasında teneffüs bulunmaktaydı. Bu teneffüsler öğrencilerin ihtiyaçlarını karşılayabilecek süredeydi. Sabah birinci dersten sonra yirmi dakika, ikinci dersten sonra otuzbeş dakika ve üçüncü dersten sonra onbeş dakikalık teneffüsler vardı. Uygulanmakta olan ders programında sabah yapılan yedi ders arasında üçüncü dersten sonra onbeş dakikalık, beşinci dersten sonra on dakikalık iki teneffüs öğrencilerin ihtiyaçlarını gidermeleri için yetersiz kalmaktadır.

Ayrıca derslerin birbiri ardına yapılmasından dolayı öğretmen, sınıf değiştirirken zaman kaybı olmaktadır.

VII. YATILILIK

Lefkoşa Türk Lisesi, 1944 yılına kadar tek lise olduğundan, Lise seviyesinde öğrenim görmek isteyenlerin gideceği tek lise Lefkoşa Türk Lisesi idi. Lefkoşa dışından gelen öğrencilerin kalabilmesi için yurt açılmıştır. İlk olarak 1920 –1922 yılları arasında görev yapan komisyonun Evkaf'a yaptığı talep doğrultusunda, yeni bina bulununcaya kadar İdadi öğrencilerinin Büyük Medrese binasında yatılı olarak kalmasına izin verilmiştir (Behcet,1969:123). Büyük Medrese, okulun İdadi ve Sultani olduğu dönemlerinde yurt olarak kullanılmıştır. Öğrenciler yurttaki kendi yemeklerini kendileri pişiriyorlardı (Nesim, 1987:265,266).

1929 – 1930 öğretim yılında, eğitim ve öğretime açılan yeni okul binasının (şimdiki Turizm Bakanlığı binası) içinde yurt bulunmaktaydı. Öğrenciler okulun yurdunda kalıyorlardı. 1933 yılında okul müdürlüğüne getirilen İsmail Hikmet Ertaylan, yurttaki yemeğin topluca pişirilmesini sağlamıştır. Bu zamana kadar öğrenciler yemeklerini okulun arkasında bulunan eski çinkolardan yapılmış barakaların içerisinde pişiriyorlardı. Hergün her sınıftan birer, ikişer kişi sırayla bir program dahilinde yemek pişirme işini yapıyordu. Böylece yemek pişirme ve satın

alma işi topluca yapılmaya başlanmıştı. Öğrencilerin köyden getirdiği yumurta, yoğurt, ekmek, bulgur, patates gibi yiyecekler okul tarafından satın alınıyordu. Getirilen yiyeceklerin parası öğrencinin okula olan borcundan düşüylüyordu. Yurtta odalar oldukça kalabalıktı. 60 kişi bir odada kalıyordu (Nesim, 1987:352,371).

Okul Komisyonu (1928 – 1930) tarafından uygulamaya konan koğuş talimatnamesi şöyleydi;

- a. Koğuşta bir nezaretçi öğretmen yatılı kalacak.
 - b. Koğuştaki öğrenci her sabah banyo yapacak.
 - c. Yataklar ve çarşafklar öğrenciler tarafından sağlanacak.
 - d. Gece hiçbir öğrenci okuldan ayrılmayacak.
 - e. Okulun değişik yerlerine öğrenci görevlendirerek, öğrencilerin yatmalarını kontrol edecek.
 - f. Yemekler belli saatlerde yenecek. Müdür ve koğuş öğretmeni gıdaların iyi ve kaliteli hazırlanmasından sorumlu olacak.
 - g. Koğuş öğretmeni yemek yenirken öğrenciyle birlikte olacak
- (Behcet,1969:132).

Yurtta yemek dağıtma görevini nöbetle öğrenciler yapardı. Yemek listeleri haftalık çıkarılırdı. Öğrenciler günde 3 öğün yemek için öğün başına 1 kuruş öderdi. Gece mütalâalarında (etüd) nöbetçi öğretmen bulunurdu. Yatakhane ise sorumlu bir öğretmen yanında sürekli bir de mubassır (hademe) vardı (Kıprıs Erkek Lisesi Mecmuası,1933 – 1934:87 – 89).

1940 yılında yurt öğretmeni olan Reşat Ebeoğlu, öğrencileri temizlik kontrolü için her sabah yemekhanenin önünde sıralardı. Boyasız ayakkabı ve uzun tırnak, büyük suç sayılırdı (Nesim, 1987:390).

1941 yılında okul Lapta'ya taşınmıştı. Lapta'da bazı ev ve dükkanlar okul, yurt ve yemekhane olarak kullanılmıştır. Ayanastaşa Kilisesi'nin yanında tek katlı, yatay uzanan kemerli küçük manastır da yurt olarak kullanılmıştı (Feridun, 2000:31).

Cuma günleri banyo günüydü. Koğuşta duş olmadığından, hademeler suyu tenekelerle taşırdı. Her öğrencinin bir teneke sıcak, iki teneke de soğuk su alma hakkı vardı (Nesim, 1987:390).

1941 yılından itibaren yemekhanede Cemal Güven'in aşçı olarak görev yaptığı ve Ahmet Seyfi Müderrisoğlu'nun 13 – 14 yaşlarında yemekhanede götür getir işleri yaptığını, gene hayatta olan Ahmet S. Müderrisoğlu'ndan öğreniyoruz (Müderrisoğlu, mülakat, 2003).

1956 yılından itibaren yeni okulların (Sedat Simavi Yapı Sanat Enstitüsü, ve daha sonra Haydarpaşa Ticaret Lisesi) açılmasıyla, bu okullara köyden gelerek devam eden öğrenciler de Lefkoşa Türk Lisesi öğrenci koğuşunda kalıyorlardı. Karma okul öğrencilerinin kaldığı koğuş Maarif Dairesi'ne (Genel Orta Öğretim Dairesi'ne) bağlı Erkek Öğrenci Yurdu olarak hizmet verirken, yurt binası 1995 yılında Demokrasi Ortaokulu olarak hizmete girmiştir (Çeliker, mülakat: 2003).

Değerlendirme

Lise, Türkler'in tek ortaöğretim kurumu olması nedeniyle okumak isteyen gençler liseye devam etmek zorundaydılar. Ulaşımın da zor olması dönemlerde, okuklun yurdunun olması bir zorunluluktur. Zaman içinde, bölgelerde ortaöğretim okullarının açılması ve ulaşım olanaklarının çoğalması nedeniyle yurttan kalan öğrenci sayısı giderek azalmıştır. Buna bağlı olarak da okulun yurt ihtiyacı kendiliğinden ortadan kalkmıştır.

VIII. ÖĞRENCİ SAYILARI

Kurulduğu günden itibaren hep erkek öğrenci alan okulda ilk defa 1937 – 1938 öğretim yılına ait sınıf geçme defterinde bir kız öğrenciye rastlanmaktadır. 1937 – 1938 öğretim yılında Türkiye'den gelerek okula kayıt yaptıran 18 numaralı Nermin Tahsin Gözmen'dir. X. Sınıfa kayıt yaptırmış, XI. Sınıfı da okuyarak mezun olmuştur (Sınıf Geçme Defteri: 1937 – 1938, 1938 – 1939; Dip. Defteri: 1938 – 1939; Feridun, mülakat:2003).

Nermin Tahsin Gözmen, Lefkoşa'nın ilk Belediye Başkanı olan göz doktoru Tahsin Gözmen'in kızıdır. Liseyi Türkiye'de okurken tatil için geldiği Kıbrıs'ta rahatsızlanır. Sene kaybına uğramamak için müfettiş İbrahim Bey'e başvurarak Lise'nin yıl sonundaki sınavlarına girmek için izin alırlar. Daha sonra derslere de girmeye başlayarak iki yıl okula devam eder ve Lise'den ilk ve o yıllarda tek kız öğrenci olarak mezun olur.

Hayatta olan Nermin Tahsin Gözmen (Tolgay) Ankara Üniversitesi'nde parazitoloji profesörü olarak uzun yıllar hizmet etmiştir. Yakın geçmişte Üniversite tarafından profesörlükte 50. yılı anısına hizmet ödülü olarak bir anı plaketi ile ödüllendirilmiştir (Tolgay, 2003:mülakat).

1942 – 1943 yılında okulda matematik öğretmeni olan Salih Mecit'in kızı Pervin, 183 numara ile okulun IV. Sınıfına (Lise I'e) kaydolmuş ve 1943 – 1944 öğretim yılında mezun olduğuna okul kayıtlarında rastlanmıştır.

Okul kayıtlarından 1942 – 1943 öğretim yılında okulun lise I. Sınıfına Ümran Ahmet ve Sevim Ülfet isimli kız öğrencilerin de kayıt yaptırıldığını ilgili yılların sınıf geçme defterlerinden anlıyoruz.

Arada bazı yıllarda okulda kız öğrenciye rastlanmasa da okula kız öğrenci kaydı her geçen yıl artarak devam etmiş ve 1985 yılından itibaren erkek ve kız öğrenci sayısı dengelenmiştir.

1928 – 1933 yılları arasında okulda bulunan kolej sınıfları, 1938 yılında tekrar açılmış ve 1966 yılında yeni öğrenci kaydı olmadığından kendiliğine kapanmıştır.

Okulun öğrenci sayısı genelde artarak çoğalmıştır, ancak 2000 – 2001 öğretim yılında okula gelecek öğrencilerin bir kısmı başka okullara yönlendirildiklerinden, toplam öğrenci sayısında belirgin bir azalma gözlenmiştir.

Öğrencilerin sayısal durumunda kayda değer bir başka noktada 1952 – 1955 öğretim yılları arasında lise kısmına giden öğrenci sayısında büyük bir azalma olurken kolej kısmına giden öğrenci sayısında ise önemli bir artış olmuştur. Bu durumun gözlemlendiği yıllarda okulun lise kısmı 4 yıla çıkarılmış, kolej kısmı ise 3 yıl olarak devam etmiştir. Bu nedenle eğitim süresi bir yıl daha az olan kolej kısmının bu yıllar arasında tercih edildiği anlaşılmaktadır.

Değerlendirme

Erkek Lisesi olarak bilinen ve 1970’li yılların başına kadar zaman zaman çok az sayıda kız öğrencinin gittiği Lise’ye bu tarihten sonra kız öğrenci sayısının giderek atmasıyla Erkek Lisesi görünümünden çıkarak karma bir lise haline gelmiştir. Günümüzde ise kız öğrencilerin sayısı erkek öğrencilerin sayısını zaman zaman aşmaktadır.

IX. MEZUNLAR

Tablo: 1

1905 – 2001 yılları arasında öğrencilerin her beş yıldaki sayısal durumu.

ÖĞRETİM YILI	LİSE			KOLEJ			TOPLAM	
	K	E	T	K	E	T	Öğrenci Sayısı	Şube Sayısı
1905 – 1906	-	102	102	-	-	-	102	5
1910 – 1911	-	50	50	-	-	-	50	7
1915 – 1916	-	135	135	-	-	-	135	4
1920 – 1921	-	158	158	-	-	-	158	4
1925 – 1926	-	144	144	-	-	-	144	5
1930 – 1931	-	192	192	-	59	59	251	7
1935 – 1936	-	250	250	-	-	-	250	6
1940 – 1941	-	302	302	-	31	31	333	12
1945 – 1946	6	357	363	-	49	49	412	14
1950 – 1951	1	60	61	2	163	165	226	10
1955 – 1956	-	120	120	-	314	314	433	13
1960 – 1961	3	413	416	-	129	129	545	14
1965 – 1966	-	472	472	-	10	10	482	14
1970 – 1971	18	519	537	-	-	-	533	13
1975 – 1976	121	617	738	-	-	-	738	19
1980 – 1981	244	458	702	-	-	-	702	20
1985 – 1986	357	397	754	-	-	-	754	19
1990 – 1991	300	390	699	-	-	-	699	20
1995 – 1996	654	648	1301	-	-	-	1301	35
2000 – 2001	446	524	970	-	-	-	970	35

(Sınıf geçme defterleri 1905 - 2003).

1- Okul İçi Mezunlar

1899 – 1906 ve 1925 – 1930 yıllarına ait öğrencilerin kayıtlarına rastlanılmamıştır. 1906 – 1925 yılları arasında mezun olan öğrencilerin not ortalamaları ise kayıtlarda belirtilmemiştir. Kayıtlarda o yıla ait tüm mezunların başarı sıralamaları belirtilmiştir.

1928 – 1929 öğretim yılında açılan kolej kısmı, 3 yıllık eğitim süresi sonunda 1930 – 1931 öğretim yılında ilk mezunlarını vermiş olması gerekirdi ancak ilgili yıllara ait sınıf geçme defterlerinde kolej 3. sınıf kayıtlarına rastlanılmamıştır. 1931 – 1932 öğretim yılında 14 erkek mezun veren kolej kısmından 4 öğrenci Pek iyi derece ile mezun olmuştur. 1932 – 1933 öğretim yılında kolej kısmı son öğrencilerini mezun etmiş olmalı, ancak o yıla ait mezun kayıtlarına da rastlanılmamıştır.

1937 – 1938 öğretim yılında Lise'den 124 öğrenci mezun olmuştur. Hep erkek öğrenci aldığı bilinen Lise'den Nermin Tahsin Gözmen (Tolgay) mezun olan ilk kız öğrenci olmuştur. 1943 – 1944 öğretim yılında 29 öğrenci mezun olmuştur. Mezun öğrencilerin bir tanesi okulun matematik öğretmeni Salih Mecit'in kızı Pervin Salih'ti.

1944 – 1945 yılında mezun olan 40 kişiden 2'si,
 1946 – 1947 yılında mezun olan 27 kişiden 2'si,
 1947 – 1948 yılında mezun olan 44 kişiden 1'i,
 1948 – 1949 yılında mezun olan 34 kişiden 2'si,
 1954 – 1955 yılında mezun olan 31 kişiden 1'i,
 1958 – 1959 yılında mezun olan 58 kişiden 2'si,
 1960 – 1961 yılında mezun olan 59 kişiden 1'i kız öğrenciydi.

Kolej kısmından 1950 – 1951 yılında mezun olan 41 öğrenciden 3'ü, 1951 – 1952'de mezun olan 49 öğrenciden 1'i, 1957 – 1958 yılında mezun olan 33 öğrenciden 1'i kız öğrenciydi. 1961 – 1970 yılları arasında okuldan kız öğrenci mezun olmamıştır. 1970 – 1971 öğretim yılında mezun olan 210 öğrenciden 21'i kız öğrenciydi. Her geçen yıl okuldaki kız öğrenci sayısı artmıştır. 1986 – 1987 öğretim

yılında ilk defa mezun olan 154 öğrenciden 126'sı erkek, 128'i ise kız öğrenci olmuştur. 1993 – 1994 öğretim yılında 221 mezun öğrenciden 126'sı kız, 95'i erkek, 1995 – 1996 öğretim yılında 444 mezundan 239'u kız, 205'i erkek, 1997 – 1998 öğretim yılında 393 mezun öğrenciden 228'i kız, 165'i erkek, 1998 – 1999 öğretim yılında 400 mezunun 211'i kız, 189'u erkek, 1999 – 2000 öğretim yılında 321 mezunun 231'i kız, 165'i erkek, 2001 – 2002 öğretim yılında ise 254 mezundan 135'i kız, 119'u da erkek öğrenciydi.

Yıllara göre kız ve erkek mezun sayısına bakıldığında son 20 yılda erkek ve kız mezun sayısı dengelenmiştir. Son 10 yılda ise kız mezunların sayıca fazla olduğu dikkat çekmektedir.

Yıllara göre pek iyi derece ile mezun olan öğrenci sayısına bakıldığında zaman, mezun olan öğrenci sayısına oranı en yüksek olan yıl %66.66 ile 1952 – 1953 öğretim yılı olmuştur. 1949 – 1950 yılında %51.72, 1943 – 1944 yılında %48.27 1942 – 1943 yılında %42.98, 1945 – 1946 yılında %40.81, pek iyi derece ile mezun olanların mezunlara oranının en yüksek olduğu yıllardır.

1995 – 1996 öğretim yılında pek iyi derece ile mezun olanların mezunlara oranı %0.9 ile en düşük yılı olmuştur. 1962 – 1963 öğretim yılında %1.01, 1996 – 1997 yılında %1.65, 1958 – 1959 yılında %1.72 ile oranın en düşük olduğu yıllardır.

1995 – 1996 öğretim yılı aynı zamanda Lise'nin 444 öğrenci ile en fazla mezun verdiği yıldır.

1939 – 1940 ile 1954 – 1955 öğretim yılları arasında kolej kısmından mezun olanların dereceleri belirtilmemiş, onun yerine sınıf birincileri belirtilmiştir. İlgili yılların kayıtlarında sınıf birincileri şöyle belirlenmiştir;

1942 – 1943 Fevzi Yağtuğ

1943 – 1944 Kamuran Mehmet Celalettin

1944 – 1945 Mehmet Oldaçay. Okulun o yıl mezun olan tek kolej öğrencisidir.

1945 – 1946 Abdülkadir Sait Tansu

1946 – 1947 Mustafa Cemal Güven ve Rüstem Zihni Tatar

1947 – 1948 Mehmet Yıldırım, Nevzat Ali ve Ahmet İzzet

1948 – 1949 Mahmut Mehmet ve İsmet İsmail

1949 – 1950 Refet Mehmet Ali ve Necati Hasan

1951 – 1952 yılında Necal Ramadan. Aynı yıl lise kısmından ise Murat Cafer

1954 – 1955 yılında ise Hasan Mustafa'nın I. olarak mezun olduğu ilgili yılların sınıf geçme defterlerinde belirtilmiştir. Aynı yıl lise kısmından ise Zihni Uzman ile Hasan Mustafa birincilikle mezun olmuşlardır.

1941 – 1942, 1942 – 1943, 1950 – 1951, 1952 – 1953, 1953 – 1954 öğretim yıllarında mezuniyet dereceleri belirtilmediği gibi sınıf birincileri de belirtilmemiştir.

Kolej kısmında pek iyi derece ile mezun olan öğrencilerin mezunlara oranının %28.57 ile en yüksek olduğu yıl 1931 – 1932 öğretim yılıdır. Mezun olan 14 öğrenciden 4'ü Pekiyi derece ile mezun olmuştur.

1958 – 1959 öğretim yılı pek iyi derece ile mezun olanların mezunlara oranı %2.50 ile en düşük olduğu yıl olarak dikkat çekmektedir. 1955 – 1956 öğretim yılı da 130 öğrenci ile en fazla mezun verdiği yıldır.

1949 – 1957 yılları arasında kolej kısmındaki öğrenci sayısının lise kısmından daha fazla olduğu dikkat çekmektedir.

Lefkoşa Türk Lisesi 106. yılını geride bırakırken onbirbinin(11,000) üzerinde mezun vermiştir.

Tablo: 2
1906 – 1930 yılları arasında mezun olan öğrencilerin sayısal durumu

LİSE				
Öğretim Yılı	Kız	Erkek	Toplam	Birincilikle Mezun Olanlar
1899 – 1906	-	*	*	-
1906 – 1907	-	6	6	Hafız Yunuz Ziya Efendi
1907 – 1908	-	4	4	Yusuf Ziya Efendi
1908 – 1909	-	5	5	Ahmet Rumi Efendi
1909 – 1910	-	7	7	Muhammed Rauf Efendi
1910 – 1911	-	11	11	Hasan Hilmi Efendi
1911 – 1912	-	13	13	Mehmet Naci Efendi
1912 – 1913	-	11	11	Mustafa Nevzat Efendi
1913 – 1914	-	13	13	Hasan Cahid Efendi
1914 – 1915	-	17	17	Saffan Efendi
1915 – 1916	-	16	16	Mehmet Ali Efendi
1916 – 1917	-	15	15	Hasan Ali Efendi
1917 – 1918	-	13	13	Mehmet Feyyaz Efendi
1918 – 1919	-	24	24	Mustafa Cemal Efendi
1919 – 1920	-	32	32	Derviş Efendi
1920 – 1921	-	27	27	Mehmet Zeka Efendi
1921 – 1922	-	21	21	Mehmet Arif Efendi
1922 – 1923	-	2	2	Mehmet Salih Efendi
1923 – 1924	-	13	13	Fevzi Buldan Efendi
1924 – 1925	-	15	15	Mehmet Cemil Efendi
1925 – 1930	-	*	*	-

* Mezunların dereceleri belirtilmemiştir.

Tablo: 3

1930 – 1970 yılları arasında mezun olan öğrencilerin sayısal durumu

LİSE					
Öğretim Yılı	Kız	Erkek	Toplam	Pek iyi ile bitiren	%
1930 – 1931	-	26	26	*	-
1931 – 1932	-	74	74	*	-
1932 – 1933	-	64	64	*	-
1933 – 1934	-	32	32	*	-
1934 – 1935	-	43	43	*	-
1935 – 1936	-	26	26	*	-
1936 – 1937	-	26	26	*	-
1937 – 1938	1	23	24	*	-
1938 – 1939	-	20	20	*	-
1939 – 1940	-	27	27	7	25.92
1940 – 1941	-	12	12	3	25
1941 – 1942	-	26	26	7	26.92
1942 – 1943	-	21	21	9	42.98
1943 – 1944	1	28	29	14	48.27
1944 – 1945	2	38	40	12	30
1945 – 1946	-	49	49	20	40.81
1946 – 1947	2	25	27	8	29.62
1947 – 1948	-	43	43	14	31.81
1948 – 1949	-	32	32	11	32.35
1949 – 1950	-	29	29	15	51.72
1950 – 1951	-	27	27	*	-
1951 – 1952	-	15	15	*	-
1952 – 1953	-	15	15	10	66.66
1953 – 1954	-	18	18	*	-
1954 – 1955	1	30	31	*	-
1955 – 1956	-	31	31	7	22.58
1956 – 1957	-	32	32	3	9.37
1957 – 1958	-	33	33	8	24.24
1958 – 1959	2	56	58	1	1.72
1959 – 1960	-	58	58	3	5.30
1960 – 1961	1	58	59	4	6.77
1961 – 1962	-	100	100	4	4
1962 – 1963	-	99	99	1	1.01
1963 – 1964	-	135	135	3	2.22
1964 – 1965	-	154	154	23	14.93
1965 – 1966	-	121	121	25	20.66
1966 – 1967	-	111	111	29	26.12
1967 – 1968	-	127	127	26	20.47
1968 – 1969	-	187	187	18	9.62
1969 – 1970	-	131	131	28	21.37

Tablo: 4

1970 – 2002 yılları arasında mezun olan öğrencilerin sayısal durumu.

ÖĞRETİM YILI	Kız	Erkek	Toplam	Pek iyi ile bitiren	%
1970 – 1971	1	148	149	23	15.43
1971 – 1972	10	160	170	25	15.62
1972 – 1973	20	146	166	16	9.63
1973 – 1974	22	196	218	34	15.59
1974 – 1975	37	185	222	21	9.45
1975 – 1976	37	178	215	23	10.69
1976 – 1977	45	173	218	15	6.88
1977 – 1978	42	186	228	17	7.45
1978 – 1979	52	204	256	21	8.20
1979 – 1980	56	104	160	19	11.87
1980 – 1981	73	125	198	19	9.59
1981 – 1982	113	123	236	22	9.32
1982 – 1983	68	126	194	22	13.34
1983 – 1984	97	114	211	19	9
1984 – 1985	104	122	226	14	6.19
1985 – 1986	105	110	215	18	8.37
1986 – 1987	128	126	154	20	12.98
1987 – 1988	110	127	237	23	9.70
1988 – 1989	86	119	205	14	6.82
1989 – 1990	92	124	216	9	4.16
1990 – 1991	87	96	183	17	9.28
1991 – 1992	70	78	148	11	7.43
1992 – 1993	111	156	267	8	2.99
1993 – 1994	126	95	221	8	3.61
1994 – 1995	145	166	311	10	3.21
1995 – 1996	239	205	444	4	0.9
1996 – 1997	201	221	422	7	1.65
1997 – 1998	228	165	393	11	2.79
1998 – 1999	211	189	400	12	3
1999 – 2000	231	165	321	20	6.23
2000 – 2001	106	135	241	11	4.56
2001 – 2002	135	119	254	13	5.11

Tablo: 5
1930 – 1966 yılları arasında LTL'nin Kolej kısmından mezun olan öğrencilerin sayısal durumu

KOLEJ						
Öğretim Yılı	Kız	Erkek	Toplam	Pek iyi ile bitiren	%	Toplam Mezun (Lise & Kolej)
1930 – 1931			*			*
1931 – 1932	-	14	14	4	28.57	88
1932 – 1933	-	-	*	-	-	*
1933 – 1934	-	-	-	-	-	-
1934 – 1935	-	-	-	-	-	-
1935 – 1936	-	-	-	-	-	-
1936 – 1937	-	-	-	-	-	-
1937 – 1938	-	-	-	-	-	-
1938 – 1939	-	-	-	-	-	-
1939 – 1940	-	11	11	*	-	38
1940 – 1941	-	10	10	*	-	22
1941 – 1942	-	5	5	*	-	31
1942 – 1943	-	9	9	*	-	30
1943 – 1944	-	7	7	*	-	36
1944 – 1945	-	1	1	*	-	41
1945 – 1946	-	9	9	*	-	58
1946 – 1947	-	15	15	*	-	42
1947 – 1948	-	17	17	*	-	61
1948 – 1949	-	29	29	*	-	63
1949 – 1950	-	22	22	*	-	51
1950 – 1951	2	39	41	*	-	68
1951 – 1952	-	49	49	*	-	64
1952 – 1953	-	56	56	*	-	71
1953 – 1954	-	39	39	*	-	57
1954 – 1955	-	87	87	*	-	118
1955 – 1956	-	130	130	8	6.15	161
1956 – 1957	-	57	57	5	8.77	89
1957 – 1958	-	33	33	1	3.03	66
1958 – 1959	-	40	40	1	2.5	98
1959 – 1960	-	16	16	2	12.5	74
1960 – 1961	-	29	29	2	6.89	88
1961 – 1962	-	39	39	3	7.69	139
1962 – 1963	-	18	18	*	-	117
1963 – 1964	-	26	26	*	-	161
1964 – 1965	-	37	37	4	10.81	191
1965 – 1966	-	11	11	1	9.09	132

2- Okul Dışı Mezunlar

Okulu dıştan bitirme ile ilgili rastlanan ilk bilgi 1957 – 1958 öğretim yılında Komisyon'un 18.02.1958 tarih ve 13/50 sayılı yazısıdır. Buna göre lise son sınıfta okumuş ancak farklı nedenlerle mezun olamamış olan öğrenci, istediği herhangi bir yılda başarısız olduğu derslerin sınavına girerek mezun olabilecekti.

Komisyonun aldığı bu karardan ilk yararlanan 1940 – 1941 öğretim yılı son sınıf öğrencilerinden 171 numaralı Mustafa Enver olmuştur. 1960 – 1961 öğretim yılında kolej kısmından 3 erkek öğrenci mezun olmuştur. 1961 – 1963 yılları arasında dıştan mezun verilmemiştir.

1963 – 1964 öğretim yılında lise kısmından 35, kolej kısmından 1, 1964 – 1965 öğretim yılında öğretim yılında lise kısmından 5, kolej kısmından 2, 1965 – 1966 öğretim yılında lise kısmından 29, kolej kısmından ise 3 öğrenci Lise'yi dıştan bitirerek mezun olmuştur.

1969 – 1970 öğretim yılına kadar dıştan bitirme sınavlarına herhangi bir nedenle son sınıfta başarısız olarak okulu bırakan okulun kendi öğrencileri katılmaktaydı. 1970 yılından itibaren dıştan sınava girenler daha çok farklı okul türünden mezun olan ve Lise'nin diplomasını almak isteyen öğrenciler son sınıfın derslerinden sınava girerek diploma alırlardı. Günümüzde okula devam etme şansı bulamayan veya okulu yarım bırakan öğrenciler katılmaktadır.

Tablo: 6

1960 –2002 yılları arasında Lefkoşa Türk Lisesi'ni Dışardan Bitiren Öğrencilerin Sayısal Durumu

LİSE			
Öğretim Yılı	Kız	Erkek	Toplam
1960 – 1961	-	-	-
1961 –1962	-	-	-
1962 – 1963	-	-	-
1963 – 1964	-	32	32
1964 – 1965	-	8	8
1965 – 1966	-	30	30
1966 – 1967	-	12	12
1967 – 1968	1	8	9
1968 – 1969	2	1	3
1969 – 1970	6	9	15
1970 – 1971	21	18	39
1971 – 1972	7	11	18
1972 – 1973	4	7	11
1973 – 1974	5	27	32
1974 – 1975	4	10	14
1975 – 1976	1	3	4
1976 – 1977	1	-	1
1977 – 1978	1	2	3
1978 – 1979	5	9	14
1979 – 1980	10	2	12
1980 – 1981	4	1	5
1981 – 1982	4	2	6
1982 – 1983	2	6	8
1983 – 1984	-	1	1
1984 – 1985	3	3	6
1985 – 1986	3	-	3
1986 – 1987	1	7	8
1987 – 1988	6	-	6
1988 – 1989	4	2	6
1989 – 1990	3	2	5
1990 – 1991	7	10	17
1991 – 1992	-	3	3
1992 – 1993	14	9	23
1993 – 1994	11	7	18
1994 – 1995	11	5	16
1995 – 1996	13	9	22
1996 – 1997	4	3	7
1997 – 1998	4	5	9
1998 – 1999	22	14	36
1999 – 2000	18	10	28
2000 – 2001	9	2	11
2001 – 2002	11	21	32

Tablo: 7

1960 – 1966 yılları arasında LTL'nin Kolej kısmını dışarıdan bitirenlerin sayısal durumu

KOLEJ			
Öğretim Yılı	Kız	Erkek	Toplam
1960 – 1961	-	-	-
1961 – 1962	-	-	-
1962 – 1963	-	-	-
1963 – 1964	-	1	1
1964 – 1965	-	3	3
1965 – 1966	-	3	3

3- Değerlendirme

Okula sınavla öğrenci alındığı yıllarda, az sayıda ve seçilmiş olan öğrencilerin pek iyi derece ile mezun olan öğrenci yüzdesi daha yüksek görünmektedir. Ancak son yıllarda, pek iyi derece ile mezun olan öğrenci sayısında bir düşüş gözlemlenmektedir. Son 15 yılda pek iyi dereceyle mezun olanların oranı 10%'un üzerine çıkmamıştır. Bunun en büyük etkenlerinden biri, LTL'nin, sınavla öğrenci alan okulların, bölgedeki toplam öğrencinin 50%'sini aldıktan sonra geriye kalan öğrencilerden meslek lisesine de giremeyenlerin geldiği tek genel lise olmasıdır.

Lise'yi dışardan bitiren öğrenciler ise özellikle son zamanlarda yaptığı görev veya girmek istediği iş için lise diploması gerekli olduğundan sınavlara katılmaktadırlar. Bu nedenle mezun olanların sayısı her geçen yıl artarken pek iyi ile mezun olanların sayısı değişkendir.

X. EĞİTİM PROGRAMI

Bir okulun eğitim programı sadece derslerden oluşmaz. Programda belirtilen derslerle birlikte, okulun eğitim amaçlarını gerçekleştirmek için yapılan tüm planlı eğitim etkinlikleri eğitim programının kapsamına girer.

Derslerin yanında eğitsel kol çalışmaları, anma, kutlama, kültürel etkinlikler ve tamamlayıcı kurslar da eğitim programının içinde yer almaktadır)Başaran, 1992:96).

1- Öğretim Programı (Dersler)

Türk Lisesi 1897 – 1898 öğretim yılında 5 senelik İdadi olarak eğitim – öğretim faaliyetlerine başlamıştır.

Okul kayıtlarında 1906 yılından öncesi ile herhangi bir kayıda rastlanamamış ancak Hasan Behcet'in Kıbrıs Türk Maarif Tarihi adlı kitabında 1903 yılında İdadi'nin son sınıfında okutulan dersler şöyle verilmiştir;

“Arabi, Farisi, Türkçe, İngilizce, Rumca, Akait, Hesap, Cebir, Hendese, Tarih, Coğrafya, Ziraat, Hikmet, Hıfzısıhha, İlm-i ahlak.” (Behcet, 1969:221).

1905 – 1906 öğretim yılında 5 senelik İdadi'nin son 3 senesinde Türkçe dersinin olmaması dikkat çekmektedir. Ancak okul 1907 – 1908 öğretim yılında 7 senelik İdadi olmasıyla birlikte (ilk 3 yılı rüştiye olarak ayrılmıştı) tüm sınıflarında Türkçe dersi okutulmaya başlanmıştır.

5 yıllık İdadi'nin ilk 4 senesinde okutulan Farisi dersi 7 yıllık İdadi'nin son 4 senesinde tamamen kaldırılmıştır. 5 yıllık İdadi'nin her sınıfında okutulan Ahlak dersi, 7 yıllık idadi programında malumatı Medeniye ve Ahlakiye adı altında okutulmuştur. 1905 – 1906 öğretim yılında ilk sene okutulan Tarih dersi 1907 – 1908 öğretim yılında her sınıfta okutulmaya başlanmıştır.

5 yıllık İdadi'de okutulan Hüsni Hat (güzel yazı), Tarih – i İslam, Tarih – i Osmani, Nahvi Osmani, Kitabet, Tarih – i Umumi, Edebiyat, Hayvanat ve Ziraat dersleri 7 yıllık İdadi programında kaldırılmıştır. 7 yıllık İdadi'de programa giren dersler ise şöyledir; Malumat-ı Medeniye ve Ahlakiye, 4. ve 5. sınıflarda, Mebadii Hikmeti Tabiiye 4. sınıfta, Mebadii ilmi 5. sınıfta, Usulu Defteri 5. ve 6. sınıflarda, Kavanin, İktisat, Hikmeti Tabiiye 6. ve 7. sınıflarda, Ulumu Tabiiye ve Hayvanat 6. sınıfta, Ulumu Tabiiye ve Nebatat ile Kozmoğrafya ise 7. sınıfta okutuluyordu.

Tablo: 8

1905 – 1906 öğretim yıllarında Mekteb – i İdadisi'nde okutulan dersler.

1905 – 1906					
DERSLER	II. Sınıf	III. Sınıf	IV. Sınıf	V. Sınıf	VI. Sınıf
Ulumi Diniye	*	*	*	*	*
Türkçe	*	*			
Arabi	*	*	*	*	*
Farisi	*	*	*	*	
İngilizce	*	*	*	*	*
Ahlak	*	*	*	*	*
Tarih	*				
Coğrafya	*	*	*	*	
Hesap	*	*	*	*	*
Hüsni hat	*	*			
Resim	*				
Fransızca		*	*	*	
Tarih - i İslam		*			
Hendese		*	*	*	*
Tarih - i Osmani			*		
Rumca			*	*	*
Nahvi Osmani			*		
Cebir			*	*	*
Kitabet (Usulu Defter)				*	*
Tarih - i Umumi				*	*
Hikmet				*	*
Edebiyat					*
Hıfzıshha (Sağlık Bilgisi)					*
Müsellelat (Trigonometri)					*
Kimya					*
Tabakat (Jeoloji)					*
Hayvanat					*
Ziraat					*

* Okutulan dersleri gösterir.

Tablo: 9

1907 – 1908 öğretim yıllarında Mekteb – i İdadisi'nde okutulan dersler.

1907 – 1908				
DERSLER	IV. Sınıf	V. Sınıf	VI. Sınıf	VII. Sınıf
Ulumi Diniye	*	*	*	*
Türkçe	*	*	*	*
Arabi	*	*	*	*
İngilizce	*	*	*	*
Tarih	*	*	*	*
Coğrafya		*	*	*
Hesap	*	*		
Resim	*	*		
Fransızca	*	*	*	*
Hendese	*	*	*	*
Tarih - i Osmani				
Rumca	*	*	*	*
Nahvi Osmani				
Cebir		*	*	
Hikmet		*		
Edebiyat				*
Hıfzısıhha (Sağlık Bilgisi)			*	
Müsellesat (Trigonometri)			*	*
Kimya				*
Malumatı Medeniye ve Ahlakiye	*	*		
Mebadii Hikmeti Tabiiye (Tabiat Bilgisine Giriş)	*			
Usulu Defteri		*	*	
Mebafii ilmi (İlme Giriş)		*		
Kavanin (Hukuk)			*	*
İktisat			*	*
Hikmet – i Tabiiye (Tabiat Bilgisi)			*	*
Ulumu Tabiiye ve Hayvanat Bilgisi (Tabiat Bilgisi ve Hayvanlar)			*	
Ulumu Tabiiye ve Nebatat (Tabiat Bilgisi ve Botanik)				*
Kozmoğrafya				*

* Okutulan dersleri gösterir.

7 senelik İdadi ders programında bulunmayan İngilizce, Cebir ve İngilizce Hesap derslerinin 1910 – 1911 öğretim yılı programında yer aldığı görülmektedir. 1959 yılı Kıbrıs Türk Maarif Yıllığı'nda 1922 yılında İdadi'ye bir yıl daha eklenerek 12 yıllık sultani seviyesine getirildiği belirtilirken, 1920 – 1921 öğretim yılı programında 7 yıllık İdadi'ye bir yıl daha eklenmiş olduğu görülmektedir. 7 yıllık İdadi'nin ilk 3 sınıfı rüştiye olarak ayrıldığı için 4 sınıf olarak programlanan İdadi sınıflarına 1920 – 1921 öğretim yılında yılında 1 yıl daha eklenerek, program 5 yıla çıkarılmıştır.

1910 – 1911 öğretim yılında programda bulunan Müsellesat ve Hakikat – 1 tabiiye dersleri 1920 – 1921 öğretim programında bulunmamaktadır.

İlm – i Eşya, Resim, Hüsni Hat, Malumat – 1 Medeniye, Malumat – 1 Fenniye, Cebir, Malumat – 1 Kanuniye, Münşeat ile Hendese ve Muhasebe dersleri 5 yıl süreli İdadi programında ilk defa yer almıştır.

Tablo: 10

1910 – 1911 öğretim yıllarında Mekteb – i İdadisi’de okutulan dersler.

1910 – 1911				
DERSLER	IV. Sınıf	V. Sınıf	VI. Sınıf	VII. Sınıf
Ulumu Diniye (Din İlimleri)	*	*	*	*
Arabi (Arapça)	*	*	*	*
Türkçe	*	*	*	*
Malumat – ı Nafia (Faydalı Bilgiler)			*	*
Nebatat – ı Tabiiye (Tabiat Bilgisi)				*
Hikmet (Fizik)			*	*
Hendese (Geometri)	*	*	*	*
İngilizce Cebir		*	*	*
İktisat				*
Kozmografya				*
Hıfzısıhha (Sağlık Bilgisi)			*	*
Tarih	*	*	*	*
İngilizce	*	*	*	*
Fransızca	*	*	*	*
Rumca	*	*	*	*
Hesap (Matematik)	*			
Coğrafya	*	*	*	
Malumat – ı Fenniye	*	*		
İngilizce Hesap	*	*		
Nebat – ı Ulumu (Tabiat Bilgisi)	*		*	
Usulu defter (Muhasebe)		*		
Narenciye – ı Tabiiye Tatbikat		*		
Hayvanat			*	
Farisi				*
Kimya			*	
Müsellesat (Trigonometri)			*	
Hakikat – ı Tabiiye			*	

* Okutulan dersleri gösterir.

Tablo: 11

1920 – 1921 yılında Kıbrıs Lefkoşa Mekteb – i İdadisi'nde okutulan dersler.

1920 – 1921					
DERSLER	I. Sınıf	II. Sınıf	III. Sınıf	IV. Sınıf	V. Sınıf
Ulumu Diniye (Din İlimleri)	*	*	*		*
Arabi (Arapça)	*	*	*	*	*
Türkçe	*	*	*	*	*
Malumat – ı Nafia (Faydalı Bilgiler)					*
Nebatat – ı Tabiiye (Tabiat Bilgisi)					*
Hikmet (Fizik)			*	*	*
Hendese (Geometri)	*	*	*		
İktisat				*	
Kozmografya				*	
Hıfzısıhha (Sağlık Bilgisi)				*	
Tarih	*	*	*	*	*
İngilizce	*	*	*	*	*
Fransızca				*	*
Rumca	*	*	*	*	*
Hesap (Matematik)	*	*	*		
Cografya	*	*	*	*	
İngilizce Hesap				*	
Usulu defter (Muhasebe)		*	*	*	
Hayvanat			*	*	
Farisi	*	*	*		
Kimya			*	*	*
İlm – i Eşya	*				
Resim	*	*	*		
Hüsni Hat	*				
Malumat – ı Medeniyye		*	*		
Malumat – ı Fenniye		*			
Cebir		*	*	*	
Malumat – ı Kanuniye				*	
Münşeat (Kompozisyon)				*	
Hendese ve Muhasebe					*

* Okutulan dersleri gösterir.

Tablo: 12

1935 – 1936 öğretim yılında Kıbrıs Türk Lisesi'nde okutulan dersler.

1935 – 1936						
DERSLER	VI. Sınıf	VII. Sınıf	VIII. Sınıf	IX. Sınıf	X. Sınıf	XI. Sınıf
Türkçe	*	*	*			
Tarih	*	*	*	*	*	*
Coğrafya	*	*	*	*	*	*
Hayvanat	*			*		
*Laboratuvar	*					
Hesap	*	*	*			
Hendese	*	*	*	*	*	*
Din Dersi	*	*	*	*	*	*
İngilizce	*	*	*	*	*	*
Rumca	*	*	*			
Resim	*	*	*	*		
Musiki	*	*	*			
Cimnastik	*	*	*	*	*	*
Medeni Bilgiler		*	*			
Nebatat		*		*		
Fizik		*	*	*	*	*
Kimya		*	*	*	*	*
Arziyat			*		*	
Fizyoloji ve Hıfzısıhha			*			
Cebir			*	*	*	*
Türkçe – Edebiyat				*	*	*
Ruhiyat					*	
Nazari Hesap						*
Mihanik						*
Müsellesat						*
Kozmoğrafya						*
Felsefe						*
İçtimaiyat						*

* Okutulan dersleri gösterir.

Hep 7. sınıftan başlayan İdadi 1935 – 1936 öğretim yılında bir ön sınıf ilavesiyle ilk defa 6. sınıftan başlamıştır. İlk defa laboratuvar ayrı bir ders saati olarak programa girerken, Müzik ve Cimnastik dersleri de programa alınmıştır.

1937 – 1938 öğretim yılında tekrar açılan kolej kısmına 1941 – 1942 öğretim yılında son sınıfta okutulmak üzere programa Türkçe dersi konulmuştur. Sadece o yıl okutulan Türkçe dersi programı 1945 – 1946 öğretim yılında son sınıfta okutulmak üzere programa alınmıştır. 1951 – 1952 öğretim yılında tüm sınıflarda okutulmaya başlanmıştır.

Programda bulunan Business Methods, Commercial Arithmetic ve Fransızca dersleri 1941 – 1942 öğretim yılından itibaren programdan kaldırılmıştır.

1945 – 1946 öğretim yılından itibaren kolej kısmı matriculation (academic) ve commercial (ticaret) diye iki kısma ayrıldı. Beden Eğitimi dersi de kolej kısmının programına ilk kez 1945 – 1946 öğretim yılında girmiştir.

1956 – 1957 öğretim yılında matriculation kısmının ders programından science (fen) dersi kaldırılarak yerine Biology, Physics ve Chemistry (Biyoloji, Fizik ve Kimya) dersleri kondu. Türkçe dersi yerine de tüm sınıflarda Türkçe Edebiyat ile Türkçe Kompozisyon dersleri konmuştur.

Commercial (ticaret) bölümünde tüm sınıflara Commercial Arithmetic (ticari aritmetik), Commerce (ticaret) ve Correspondance (yazışma) dersleri konmuştur. Economics (ekonomi) dersi ise 2. ve 3. sınıfların programına girmiştir.

Tablo:13

1937 – 1938 öğretim yılında tekrar açılan kolej (modern) kısımda okutulan dersler.

1944 – 1945			
Modern			
Dersler	I.	II.	III.
English	*	*	*
Greek	*	*	*
History (Eng)	*	*	*
Geography	*	*	*
Science	*	*	*
Arithmetic	*	*	*
Algebra	*	*	*
Geometry	*	*	*
Book keeping	*	*	*
Type Writing	*	*	*
Latin		*	*
Shorthand		*	*
Turkish	-	-	-

* Okutulan dersleri gösterir.

Tablo: 14

1946 – 1947 öğretim yılında kolej kısmında oturulan dersler.

1946 – 1947						
Matriculation (akademik)				Commercial (ticaret)		
Dersler	I.	II.	III.	I.	II.	III.
English	*	*	*	*	*	*
History (Eng)	*	*	*	*	*	*
Geography	*	*	-	*	*	-
Science	*	*	-	*	*	-
Arithmetic	*	*	*	*	*	*
Algebra	*	*	*	*	*	*
Geometry	*	*	*	*	*	-
Book keeping				*	*	*
Type Writing				*	*	-
Shorthand	-	-	-	*	*	*
Turkish			*			*
P.T.	*	*	*	*	*	*
Trigonometry			*			

* Okutulan dersleri gösterir.

Tablo: 15

1951 – 1952 öğretim yılında kolej kısmında okutulan dersler.

1951 – 1952						
Matriculation				Commercial		
Dersler	I.	II.	III.	I.	II.	III.
English	*	*	*	*	*	*
Greek				*	*	*
History (Eng)	-	-	-	*	*	*
Geography	*	*	*	*	*	*
Science	*	*	*	-	-	-
Arithmetic	*	*	*	*	*	*
Algebra	*	*	*	*	*	*
Geometry	*	*	*	*	*	*
Book keeping				*	*	*
Type Writing				*	*	*
Latin	*	*	*	-	-	-
Shorthand				*	*	*
Turkish	*	*	*	*	*	*
P.T.	*	*	*	*	*	*
Trigonometry	-	-	*	-	-	-
History (Turkish)	*	*	*	*	*	*

* Okutulan dersleri gösterir.

1945 yılına kadar Lise'de tek tip eğitim verilmekteydi. Fen ağırlık eğitim verildiğinden mezun olan öğrencilere Fen Bölümü diploması verilmekteydi. Ancak fen derslerinde başarılı olamayan öğrencilere Edebiyat Bölümü diploması veriliyordu.

1945 – 1946 öğretim yılında ilk kez lise 3. sınıfta Fen ve Edebiyat diye iki bölüme ayrılmıştır. 1951 – 1952 öğretim yılında lise 3. sınıfta Fen ve Edebiyat diye ayrılan bölümler kaldırıldı. 1952 – 1953 öğretim yılında lise 4 yıla çıkarılarak lise 4. sınıflar Fen ve Edebiyat bölümlerine ayrıldı.

Biyoloji dersi 1941 – 1942 öğretim yılında sadece lise 1'de, 1944 – 1945 öğretim yılında tüm sınıflarda, 1946 – 1947 öğretim yılında lise 1. ve 2. sınıflarda okutulurken, 1951 – 1952 öğretim yılında biyoloji programda yoktu.

1944 – 1945'te programda bulunan hendese, müsellesat, kozmoğrafya, içtimaiyat ve felsefe dersleri bu yıldan itibaren programdan kaldırılmıştır.

Tabiat bilgisi, ticaret, sanat tarih ve müzik dersleri ise 1951 – 1952 yıllarında programa konmuştur.

Rumca dersi 1955 – 1956 öğretim yılında programdan kaldırılmıştır (Behcet 1969:323).

Tablo: 16

1944 – 1945 öğretim yılında lise kısmında okutulan dersler

1944 – 1945			
Dersler	I.	II.	III.
Türkçe – Edebiyat	*	*	*
İngilizce	*	*	*
Tarih	*	*	*
Coğrafya	*	*	*
Fizik	*	*	*
Kimya	*	*	*
Biyoloji	*	*	*
Hendese	*	*	*
Cebir	*	*	*
Astronomi	-	-	-
Psikoloji	-	*	-
Nazari Hesap	-	-	*
Müsellesat	-	-	*
Kozmografya	-	-	*
İçtimaiyat	-	-	*
Felsefe	-	-	*

Tablo: 17

1945 – 1946 öğretim yıllarında lise kısmında okutulan dersler

1945 – 1946				
Dersler	I.	II.	Fen III.	Edebiyat III.
Türkçe – Edebiyat	*	*	*	*
İngilizce	*	*	*	*
Tarih	*	*	*	*
Coğrafya	*	*	*	*
Fizik	*	*	*	*
Kimya	*	*	*	*
Biyoloji	*	*		
Cebir	*	*	*	*
Astronomi	-	-	*	*
Psikoloji	-	*	-	-
Lojik	-	-	*	*
Nazari Hesap	-	-	*	*
Filozofi	-	-	-	*
Sosyoloji	-	-	*	*
Geometri	*	*	*	-
Cimnastik (Beden Eğitimi)	*	*	*	*
Jeoloji	-	-	*	*

* Okutulan dersleri gösterir.

Tablo: 18

1951 – 1952 öğretim yıllarında LTL’de okutulan dersler

1951 - 1952			
Dersler	I.	II.	III.
Türkçe – Edebiyat	*	*	*
İngilizce	*	*	*
Tarih	*	*	*
Coğrafya	*	*	*
Fizik		*	*
Kimya	*	*	*
Cebir	*	*	*
Psikoloji			*
Geometri	*		*
Cimnastik (Beden Eğitimi)	*	*	*
Tabiat Bilgisi	*	*	*
Ticaret	*	*	*

Tablo: 19

1952 – 1953 öğretim yılında LTL’de okutulan dersler

1952 – 1953		
Dersler	IV. Fen	IV. Edebiyat
Türkçe – Edebiyat	*	*
İngilizce	*	*
Tarih	-	*
Fizik	*	*
Cebir	*	*
Astronomi	*	*
Lojik	*	*
Filozofi	-	*
Sosyoloji	*	*
Geometri	*	-
Cimnastik (Beden Eğitimi)	*	-
Tabiat Bilgisi	*	-
Ticaret	-	*
Sanat Tarihi	-	*
Müzik	*	-

Mr. Weir'in Education in Cyprus adlı kitabında 1938 – 1950 yılları arasında Türkiye’de ortaöğretimde okutulan ders programı temeline oturtulan Kıbrıs’taki Lise ders programı şöyleydi (Weir, 1952:82);

Tablo: 20

Mr. Weir’e göre 1938 – 1950 yılları arasında Kıbrıs İslam Lisesi’nde Okutulan Dersler

Lise III				
Dersler	Lise I	Lise II	Fen	Edebiyat
Edebiyat	3	3	2	5
Felsefe & Sosyoloji	-	-	3	6
Psikoloji	-	2	-	-
Tarih	2	2	3	3
Cografya	2	2	1	1
Matematik	5	4	7	2
Doğa Tarihi	3	2	1	1
Fizik	3	3	3	1,5
Kimya	3	3	3	1,5
Yabancı Dil	5	5	3	5
Cimnastik	1	1	1	1
Milli Güvenlik	2	2	2	2
Toplam Ders Saati	29	29	29	29

Weir, derslerin haftalık okutulan saatleri ile ilgili bilgiyi Education in Cyprus adlı kitabında vermektedir. Bu programda buçuklu ders saatleri dikkat çekmektedir. Fizik ve Kimya dersleri Edebiyat sınıflarında 1,5 saat olarak verilmiştir.

Tablo: 21

1966 – 1967 öğretim yılında LTL’de okutulan dersler ve ağırlıkları.

Dersler	I	II Fen	II Edebiyat	III Fen	III Edebiyat
Edebiyat – Kompozisyon	5	4	5	3	6
İngilizce	7	7	7	7	7
Tarih	2	2	2	2	3
Coğrafya	2	2	2	1	1
Psikoloji		2	2		
Sosyoloji-Mantık-Felsefe				3	3
Fizik	3	3	2	4	2
Kimya	3	3	2	3	2
Biyoloji	3	2	2		
Geometri – Cebir	5	6	4		
Fransızca / Almanca	3	3	3	2	2
Resim	2	1	2	1	2
Müzik	2	1	2	1	2
Beden Eğitimi	1	1	1	1	1
Daktilografi			2		2
Sanat Tarihi			1		1
Cebir – Astronomi					3
Geometri-Cebir-Astronomi			6		
Jeoloji			1		

1966 – 1967 öğretim yılı ders programında Edebiyat ve Kompozisyon dersleri tek ders, tek not olarak değerlendiriliyordu.

1974 – 1975 öğretim yılında Lise 3. sınıfta Fen Bilimleri ve Edebiyat bölümlerine ek olarak ilk kez Matematik bölümü de açılmıştır.

Tablo:22

1977 – 1978 öğretim yılında LTL’de okutulan dersler ve ağırlıkları.

Dersler	Lise I	II Ed.	II Fen	III Ed.	III Tab B.	III Mat.
Türk Dili ve Kompozisyon	2	2	2	2	2	2
Türk Dili ve Edebiyatı	3	4	3	4		
Psikoloji		2	2			
Felsefe/Sosyoloji/Mantık				6	3	3
Tarih	2	2	2	3	3	3
Coğrafya	4					
Matematik / Jeoloji	5	3	5		2	8
Fen Bilgisi	4	6				
Biyoloji				6	6	
Fizik			7			
Kimya					6	6
İngilizce	5	5	5	5	5	5
Beden Eğitimi	2	2	2	1	1	1
Resim / Müzik	2					
Sanat Tarihi		2		1		
Milli Güvenlik		1	1	1	1	1
Ahlak	1	1	1	1	1	1
Din	1	1	1	1	1	1
Ek Seçmeli Ders	2	2	2	2	2	2

1977 – 1978 öğretim yılında okutulan ders programında, Türk Dili ve Kompozisyon, Türk Edebiyatı dersinden ayrı ders olarak okutularak ayrı not veriliyordu. Fen Bilgisi dersi okutulurken lise II Fen ve III. Sınıflarda Fizik, Kimya ve Biyoloji dersleri okutulmaktaydı.

Tablo: 23

1991 – 1992 öğretim yılında LTL’de okutulan dersler ve ağırlıkları.

Dersler	I	II SB. Ed	II Fen	III Sb ve Ed.	III Fen	III Mat.
Türk Dili ve Edebiyatı	5	6	4	7	4	4
İngilizce	5	5	5	4	5	5
Coğrafya	2	2		3	2	2
Tarih	2	2	2	3	2	2
Sanat Tarihi		2				
Psikoloji		2	1			
Fel - Sos – Mantık				6	2	2
Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi	1	1	1	1	1	1
Milli Güvenlik		1	1			
Matematik	5	3	6	2	3	7
Jeoloji						
Biyoloji ve Sağlık Bilgisi	3		2		4	2
Kimya	2		3		4	3
Fizik	3		4		3	4
Beden Eğitimi	2	1	1	2	1	1
T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük	1	1	1	1	2	2

1991 – 1992 öğretim yılında okutulan ders programında daktilo, müzik, spor ve bilgisayar dersleri haftada 2 saat olmak üzere seçmeli ders olarak okutulmaktaydı.

Tablo: 24

1999 – 2000 öğretim yılında LTL’de okutulan dersler ve ağırlıkları.

Dersler	I	II Sos Bil.	II Fen Bil.	II TM	II Y.Dil	III Sos Bil.	III Fen Bil.	III TM	III Y. Dil
Türk D.ve Ed.	5	7	4	7	7	7	4	5	7
İngilizce	5	5	5	5	8	5	4	4	5
Coğrafya	3	4	-	4	4	4	-	4	3
Tarih	2	4	2	4	4	4	-	4	3
Sanat Tarihi	-	2	-	-	-	-	-	-	-
Psikoloji	-	2	-	2	2	-	-	-	-
Felsefe Grubu	-	-	-	-	-	6	2	4	5
Din K. Ve Ahlak Bilgisi	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Milli Güvenlik	-	1	1	1	1	-	-	-	-
Matematik	5	4	6	3	3	3	6	6	3
Biyoloji ve Sağlık Bilgisi	2	-	3	-	-	-	4	-	-
Kimya	3	-	5	-	-	-	5	-	-
Fizik	3	-	5	-	-	-	6	-	-
Beden Eğitimi	2	2	2	2	2	2	2	2	2
TC İnkılap T ve Ata. – KKT Müc. T	1	3	1	3	3	3	1	3	3
Bilgisayar	2	-	-	-	-	-	-	-	-

1998 – 1999 öğretim yılı ders programında yalnızca lise III. Sınıfta ayrılan bölümler, 1999 – 2000 öğretim yılı ders programında lise II. sınıftan ayrılmaya başladı. Bilgisayar, daktilo, ingilizce, resim, müzik ve matematik dersleri seçmeli ders olarak haftada 2 saat verilmekteydi.

1999 – 2000 öğretim yılında uygulamaya konan ders programı halen uygulanmaktadır.

2- Eğitsel Kol Etkinlikleri

Okullarda gerçekleştirilen eğitsel kol etkinlikleri, öğrencilerin okul ortamında kişisel gelişmelerini, toplumsal eğitim, yurtseverlik, yardımseverlik ve sorumluluk duygularını geliştirip güçlendirmek; onları ulusal ve toplumsal yaşamın gerektirdiği iş bölümü ve iş birliğine alıştırmak; boş zamanlarını iyi kullanma ve iyi alışkanlıklar kazandırmayı amaçlar (Eğitsel Kol Etkinliklerinin Ders Saatlerinde Denkliği Tüzüğü – 1986). Bu amaç doğrultusunda okulda gerekli görülen kollar açılır.

İsmail Hikmet Ertaylan’ın müdürlük yaptığı 1934 – 1935 öğretim yılında kol etkinliklerine çok önem verilmiş ve bu amaçla okulda atölyeler açılmıştır.

Marangozluk, dölgerlik, ciltçilik, resim, heykeltraşçılık ve kunduracılık atölyeleri kurulmuştur. İzçilik kolu bu dönemde yeniden hayata geçirilmiştir. Voleybol, basketbol ve masa tenisi oyunları okula İsmail Hikmet Bey'in döneminde girmiştir.

Bando

Lefkoşa Türk Lisesi'nin tarihinde LTL Bandosu'nun önemli bir yeri vardır. Her dönemde okul bandosu etkin bir kol faaliyeti olarak yer almıştır. Baondunun yanı sıra okul orkestrası da oluşturulmuştur. Bando aynı zamanda Kıbrıs Türkü'nün sosyal yaşamının bir parçasıydı.

1920 yılında Mücteba Bey'in müdürlüğü zamanında, son sınıf öğrencilerinin de maddi ve manevi yardımlarıyla 12 flüt ile bir trompet alınarak LTL Bandosu'nun temeli atılmıştır. 1921 yılında dönemin Evkaf Murahhası İrfan Bey'in Evkaf bütçesinden yaptığı yarım ile eksik olan bando aletleri alınarak tümü de tamamlanmış oldu.

Okul Bandosu'nu Polis Bandosu Müdürü Mr. Josephine çalıştırmaya başlar. 1923 yılında Bando'ya yeni aletler ilave edilerek Bando mükemmel hale getirilmiştir (Halkın Sesi Gazetesi, 1949).

Bando Kıbrıs Türkü'nün sosyal yaşamında da yerini almıştı. 22 Şubat 1925 yılında Birlik Ocağı Başkanlığı'na yazılan cevabi yazı şöyle (Kıbrıs Gazetesi, 2002);

“22 Şubat 1925 tarihli tahriratınıza cevaben bandonun ancak münasib bir meblağ mukabilinde gönderilebileceği karar – ı vaki iktizasından olduğu beyan olunmuştur.”

Yukarıdaki cevap yazısında LTL bandosu nun ücret karşılığı okul etkinlikleri dışında da çalıştığı anlaşılmaktadır.

Bando öğretmeni Mrç Josephine öldükten sonra 1927 yılında yerine H. Bedelyan getirilmiştir (An, 2002:490,491).

1928 – 1929 öğretim yılında Müdür Henry bandoya önem vererek ilerlemesini sağlamıştır.

1932 – 1933 öğretim yılında İsmail Hikmet Bey müdür olarak geldiğinde bando öğretmenini Bedelyan bir orkestra kurmak için İsmail Hikmet Bey’le girişim yapar. O yıl Lise’nin tarihinde hiç görülmemiş 35 kişilik bir orkestra kurulur.

H. Bedelyan bando ile ilgili görüşlerini şöyle açıklar;

“Bir bando bir mektebin veya bir cemiyetin harici gösterişidir.

Şu halde bando için verilen ehemmiyet boşa gitmez.” (Kıprıs

Erkek Lisesi Mecmuası, 1933 – 1934).

Lise Bandosu’nun okul gezilerinde, yarışlarda, kutlamalarda ve okul müsamerelerinde ve yürüyüşlerde kusursuz olarak çaldığı milli parçalar herkesi duygulandırmaktaydı. 1933 – 1934 öğretim yılı müsamesesini izleyen Lise’nin eski müdür vekili Mr. Canon Newham gönderdiği mektuhta bandonun şayanı takdir bir şekilde ilerlemiş olduğunu belirterek tebrik etmiştir (Kıprıs Erkek Lisesi Mecmuası, 1933 – 1934).

Müzik hocası Bedelyan’ın olmadığı bir gün bandodaki öğrenciler çalışırken, Mr. Wood’a haber taşıyan bir öğrenci davulu vurarak patlatır. Öğrenciler bunu Wood’a söyledikleri zaman “Yenisini yaptırın ama üzerine, Türk Lisesi değil İslam Lisesi yazdırın” der.

Bando’nun Lise’de çok önemi vardı. Bayramlarda halk Cami’den çıkarken Bando çalar ve halk toplanırdı.

Bedelyan aniden görevden alınır. Alınma nedeni Kral Marşı’nı provada öğrencilere oturarak çaldırmasıydı (Nesim, 1987:360,361).

Bedelyan Efendi’nin ayrılmasından sonra Polis Bandosu elemanlarından Zeki Taner, Vecihi Turgay ve Turgut Yartuğ kısa bir süre okul bandosunu çalıştırırlar.

1938 yılında Mr. Wood Bando'nun bütün aletlerini satarak Bando'yu dağıtır (Maarif Yıllığı, 1959:72).

Uzunca bir süre Lise bandosuz kaldıktan sonra 1950 yılında okul bandosu yeniden kuruldu (Emeklinin Sesi Gazetesi, 1998). 1952 yılında Zeki Taner Bando'nun şefliğini üstlenir. Türk Sigaret Fabrikası, Bando'nun ihtiyaçlarını karşılanması için 160 Lira bağış yapar. Böylece Lise Bandosu yeniden hayata geçmiş olur (Halkın Sesi gazetesi, 1952).

Zeki Taner, 1965 yılına kadar LTL'si Bandosu'nda birçok öğrenciye müzik aleti çalmayı öğretmiş ve eğitmiştir.

1965 yılında Lise Bandosu Kıbrıs Türk Mücahitler Bandosu'na dönüştürülmüştür (An, 2002:494).

Daha sonraki yıllarda okulda müzik çalışmaları devam etmiştir. 1969 – 1970 yılında müzik öğretmeni Fikret Özgün'ün yönetiminde yeniden bir bandonun ve "LETÜL" adı ile çalışmalarını sürdüren bir orkestranın kurulmuş olduğuna o yıllara ait okul arşivinde rastlanmaktadır. LTL'nde orkestra çalışmaları günümüzde de devam etmektedir.

Kıbrıs Türk Lisesi Talebe Birliği

1932 – 1933 öğretim yılında kurulan Kıbrıs Türk Lisesi Talebe Birliği kollara ayrılmıştı.

Birliğin Nizamnamesi vardı ve bu Nizamname'ye göre çalışırdı.

"Kıbrıs Türk Erkek Talebe Birliği Nizamnamesi

- Teşkilatın ismi "Kıbrıs Türk Erkek Lisesi Talebe Birliği'dir.
- Kıbrıs Türk Lisesi Talebe Birliği Teşkilatını berveçhiati şubelere ayrılmıştır:

Müsamere, hitabet ve inşaat, musiki, mecmua, resim ve heykeltraşi, sıhhat ve spor, inzibat ve tenezüh.

- Kıbrıs Türk Lisesi 'nin her talebesi, Birliğin tabii azasıdır.
- Birliğe her sınıftan berveçhiati her adette mümessiller, intihap olunur:

XI 10 kişi

X 6 kişi

IX 4 kişi

VIII 4 kişi

VII 4 kişi

mecmu: 28 kişi

- Her şubenin faal azaları mümessiller arasından intihap olunur.
- Her şubenin azalarının adedi:
Müsamere 6, Hitabet ve İnşat 5, Müsiki 5, Mecmua 9, Resim 5, Spor 3, Sıhhat 3, İnzibat ve Tenezzüh 12.
- Para işleri için son sınıftan umumi bir sandık emini bulunur.
- Sandık emini, yanında bir liradan fazla bulunduramaz. Bu miktar geçince mektep idaresinin gösterdiği herhangi bir bankaya reisle beraber teslim edecektir.
- Sandık emini 10 şiline kadar masraf yapabilir.
- Sandık emini her ay nihayetinde teşkilatın varidat ve mesarifatı hakkında bir rapor verecektir.
- Mümessiller her onbeş günde bir, içtima edecektir.
- Müzakeratı idare için mümessiller arasından bir reis ve mukarreratı kayıt için bir katip intihap olunur.
- Fevkalade ahval zuhurunda reis meclisi içtimaa davet edebildiği gibi azalardan asgari 10 kişinin arzusu ile reis meclisi toplamağa mecburdur.
- Mümessillerden biri reisin gayri kanuni bir halini gördüğünü mecliste iddia ve isbat eder ve mümessillerin ekseriyeti reise ademi itimat beyan ederse, reis, reislikten düşer."

1933 – 1934 öğretim yılında müsamere ve musiki kolları birleşerek yıllık müsamere düzenlemişlerdir. Bu müsamernin özelliği tüm faaliyetlerin öğrenciler tarafından yapılmasıdır. Oynanan oyunlar öğrenciler tarafından yazılmış, şarkılar öğrenciler tarafından yazılıp bestelenmiş, öğrenciler tarafından yapılan sazlarla zeybek ekibi gösteri yapmıştır. Her kol kendi sorumluluğu çerçevesinde çalışmıştır (Kıprıs Erkek Lisesi Mecmuası, 1933 – 1934:71-75).

Futbol

Türk Lisesi'nde futbol 1902 yılında İdadi'de İngilizce öğretmeni Mr. Thompson tarafından başlatılmıştır. 1926 senesinden başlayarak futbol takımına girebilmek için bir şilin ödemek gerekiyordu.

Okul çok iyi oyuncular yetiştirmiş ve çok başarılı sonuçlar elde etmiştir. 1932 – 1933 yıllarına kadar daha çok kulüp takımları ile karşılaşma yapıyordu.

Futbola büyük ilgi vardı. Öğrencilerden fazla başvuru gelmesi nedeniyle 1932 yılında dört takım, 1933 yılında ise üç takım sahada okul adına karşılaşmalara çıkmıştır (Kıprıs Erkek Lisesi Mecmuası, 1933 – 1934:7 – 80).

Atletizm

Atletizm Lise'de 1923 yılında başlamıştır. Her sene ilkbahar mevsiminde genellikle Nisan ayında gerçekleştirilmekteydi. Yarışlar, okulun kendi öğrencileri arasında yapılmaktaydı. Her yıl birbuçuk iki ay kadar bir süre ayrılarak atletizm yarışlarına hazırlanırdı. Günümüzde de atletizm okulun en önemli kollardan birisi olarak faaliyetlerini sürdürmektedir (Kıprıs Erkek Lisesi Mecmuası, 1933 – 1934:81,82).

Boks

1929 – 1930 yılında Mr. Grant tarafından başlatılan boks, çok yorucu ve ağır bir spor olmasına rağmen çok sayıda öğrenci bu kolda çalışmaya istekliydi. Boksun

birbuçuk ay gibi bir çalışma süresi vardı (Kıprıs Erkek Lisesi Mecmuası, 1933 – 1934:85). Günümüzde boks okul programında bulunmamaktadır.

Voleybol

1931 - 1932 yılında Canon Newham tarafından başlatılmış daha sonra atletizm koluna katılmıştır. Bu kolda her yıl için 30 öğrenci çalışmaktaydı (Kıprıs Erkek Lisesi Mecmuası, 1933 – 1934:85). Kız ve erkek olmak üzere iki takım olarak voleybol çalışmaları, günümüzde de devam etmektedir.

Basketbol

1932 yılında basketbol ve ping pong oyunları İ. Hikmet Bey tarafından başlatılmıştır. Basketbol ilk defa İngiliz askerleri basketbolcularından öğrenildi. İlk maçı da öğrenciler İngiliz askerlerinin basketbolcularıyla yapmıştır. Çok yorucu bir oyun olması nedeniyle, genellikle kış mevsiminde oynanmaktadır (Kıprıs Erkek Lisesi Mecmuası, 1933 – 1934:86). Önemli ve sevilen bir branş olarak, okulun basketbol kız ve erkek takımları mevcuttur.

Kıbrıs Türk Orta Dereceli Okular Yönetmeliği'nde Eğitsel Kollar'la ilgili şu bilgilere yer verilmiştir.

“ - Kollar okulun ihtiyaçlarına göre düzenlenir. Öğrencilerin de katılımıyla kollara ait yönetmelikler hazırlanarak öğretmenler kurulunca tasdik olunur.

- Kollarda çalışacak öğrenciler, serbestçe öğrenciler tarafından seçilerek bir öğretmen veya bir muavinin sorumluluğuna verilir.

-İmkan nisbetinde bütün öğrencilerin katılımı sağlanır.

-Kollar düzenli olarak toplantı yapar ve defter tutar.

-Kol çalışmaları ders dışında yapılır.

Yönetmeliğe göre kurulması öngörülen kollar şöyle:

“ - Sağlık , Temizlik ve Muaşeret Kolu

- Kızılay Gençlik Derneği

- *İzcilik Kolu*
- *Spor Yurdu ve Spor Yuvası*
- *Müzik Kolu*
- *Öğrenci Kooperatifi*
- *Müsamere Kolu*
- *Kitaplık Kolu*
- *Kültür ve Edebiyat Kolu*
- *Gezinti ve İnceleme Kolu*
- *Fotoğrafçılık Kolu*
- *Bahçe İşleri Kolu*

44, A.E. 257 sayılı ve 14.5.1986 tarihli Resmi Gazete’de yayınlanarak yürürlüğe giren “Eğitsel Kkol Etkinliklerinin Kol Saatlerine Denkliği Tüzüğü” eğitsel kol etkinliklerinin amacı ile şöyle der:

“... öğrencilerin gerek derslerde ve grekse okulun genel hayatı içinde kişisel gelişmelerini, toplumsal eğitimlerini, yurtseverlik ve yadımseverlik ile ödev ve sorumluluk duygularını besleyip güçlendirmek; onları ulusal ve toplumsal hayatın gerektirdiği iş bölümüne ve işbirliğine alıştırmak; boş zamanlarını iyi kullanma ve iyi alışkanlıklar kazandırmayı amaçlar.”

Bu amaç için, okullarda kurulması erekli görülen bazı kollar ve bunların ders saatlerine denkliği şöyledir:

- *“- Kültür Edebiyat ve yayın Kolu – 3 ders saati*
- *Müzik Kolu – 3 ders saati*
- *Spor Kolu – 3 ders saati*
- *Folklor Kolu – 2 ders saati*
- *Temizlik, Sağlık ve Görgü Kolu – 2 ders saati*
- *Fen ve Teknoloji Kolu – 2 ders saati*
- *Kitaplık Kolu – 1 ders saati*
- *Turizm, Gezi ve İnceleme Kolu – 1 ders saati*
- *Fotoğrafçılık Kolu – 1 ders saati”*

Lefkoşa Türk Lisesi'nde 2002 – 2003 yılında açılan kollar şöyle;

- Kültür – Edebiyat Kolu (Müsamere, dergi, milli günleri anma ve kutlama)
- Müzik Kolu (koro, orkestra)
- Sivil Savunma Kolu
- Çevre ve Sağlık Kolu
- Spor Kolu (dans, atletizm, voleybol, basketbol, hendbol, badmington, yüzme, güreş)
- Fen ve teknoloji Kolu
- Dil Kolu (İngilizce)
- Araştırma ve İnceleme Kolu
- İzcilik Kolu

Ortaya çıkacak gereksinimlere göre yeni kollar açılabilmektedir.

3- Bölümler

Lise

1944 – 1945 ders yılına kadar Lise'de eğitim tek tipti. Fen derslerinde daha başarılı olanlara Fen Bölümü diploması, Edebiyat derslerinde daha başarılı olanlara Edebiyat Bölümü diploması veriliyordu (LTL Yıllığı, 1966 – 1967:13).

1945 – 1946 öğretim yılından itibaren lise III. Sınıflar Edebiyat ve Fen Bölümü olmak üzere iki bölüme ayrılmıştır (Sınıf Geçme Defteri, 1945 – 1946). 1957 – 1958 öğretim yılında Fen ve Edebiyat Bölümleri Lise II.sınıfta ayrılmaya başlanmıştır (Sınıf Geçme Defteri, 1957 – 1958).

1951 – 1952 öğretim yılında bölümler ayrılmamıştır. 1952 yılında okul dört yıla çıkarılmış ve sadece dördüncü sınıfta Fen ve Edebiyat bölümleri ayrılmıştır. 1954 – 1955 öğretim yılında üçüncü sınıfta da bölümler Edebiyat ve Fen olarak ikiye ayrılmıştır. 1955 –1956 yılında lise tekrar üç yıla düşürülmüştür. 1956 – 1957 yılında ise Fen ve Edebiyat bölümleri lise II. Sınıftan açılmıştır. 1969 – 1970 yılına kadar bu şekilde devam etmiştir.

Daha sonra 1970 – 1971 öğretim yılında var olan Fen ve Edebiyat bölümlerine ilaveten Modern Fen bölümü açılmıştır. Bu bölümü seçen öğrenciler lise I’den itibaren bölüm seçiyorlardı (Sınıf Geçme Defteri, 1970 – 1971).

Okulun 1970 –1971 yıllığından ilgili yıllara ait sınıf resimleri ile ilgili açıklamalarda, Lise I’den başlayan Modern Fen sınıfları olduğu görülmektedir. Ancak, ilgili yıla ait sınıf geçme defterlerinde bu sınıflardan “Fen” olarak söz edilmektedir. “Modern Fen” adı ile herhangi bir sınıfa rastlanmamıştır. 1972 – 1973 yılında Modern Fen bölümü kaldırıldığı ilgili yıla ait okul yıllığından anlaşılmaktadır.

1974 – 1975 öğretim yılında ise son sınıflarda “Fen” ve “Edebiyat” bölümlerine ek olarak “Tabii Bilimler” bölümü de açılmıştır.

1975 – 1976 öğretim yılında ise Fen bölümü, Matematik ve Tabii bilimler diye iki bölüme ayrılmıştır.

1991 – 1992 öğretim yılında bölümler lise birinci sınıftan arılmaya başlandı. Lise I ve II. Sınıflarda Fen, Edebiyat ve Sosyal Bilimler diye iki bölüme ayrılırken, Lise III. Sınıfta Fen, Matematik, Edebiyat ve Sosyal Bilimler diye üç bölüme ayrıldı.

1994 – 1995 öğretim yılında “Edebiyat ve Sosyal Bilimler” bölümünün ismi “Türkçe – Sosyal” olarak değiştirildi, ve Fen bölümüne ilaveten “Türkçe – Matematik” bölümü eklendi.

1999 – 2000 öğretim yılından itibaren bölümler, dörde ayrıldı; “Fen Bilimleri”, “Sosyal Bilimler”, “Türkçe – Matematik” ve “Yabancı Dil” bölümleri.

Bu yıldan itibaren bu dört bölüm, lise iki ve üçüncü sınıflarda uygulamaya konu ve devam etmektedir (Sınıf geçme defterleri).

Kolej

Okul Komisyonu 1928 – 1929 öğretim yılında Lise bünyesinde kolej kısmı açılmasına ve 3 yıl süreli olmasına karar vermiştir. Her yıl yeni bir sınıf ilave edilerek 1930 – 1931 öğretim yılında 3 sınıf tamamlanmıştır (Behcet, 1969:131). Kolej müdürü İngiltere’den sözleşmeli olarak getirilmiş, sözleşmesi 1931’de bitince de okulun kolej kısmına öğrenci alımı durdurulmuştur.

Mr. Henry döneminde açılan kolej sınıfları 1932 – 1933 öğretim yılında son öğrencilerini mezun ettikten sonra kapanmıştır. 1968 – 1939 öğretim yılında İngiliz müdür Mr. Wood’un müdürlüğe atanmasıyla kolej kısmı A ve B olmak üzere 2 şube olarak yeniden açılmıştır.

Modern olarak eğitim veren kolej kısmı 1945 – 1946 öğretim yılında Matriculation (Akademik) ve Commercial (ticaret) olmak üzere iki bölüme ayrılmıştır (1945 – 1946 sınıf geçme defteri). 1959 – 1960 öğretim yılında Lise’nin kolej kısmında bulundan Commercial (ticaret) bölümü Haydarpaşa binasında ayrı bir Ticaret Lisesi olarak eğitime devam etmiştir.

Lise’nin bünyesinde bulunan kolejin Matriculation (akademik) bölümü 1966 yılında son mezunlarını vermiş ve talep olmadığından kendiliğine kapanmıştır (1965 – 1966 sınıf geçme defteri).

4- Değerlendirme

LTL’de temel olarak iki bölüm bulunmaktaydı. İhtiyaca göre zaman zaman farklı bölümler açılmış veya kapanmıştır. Üniversitelere giriş sınavlarının uygulamaya konmasıyla, buna paralel olarak da yeni bölümler açılmış veya bulunan bölümler değişikliğe uğramıştır. Günümüzde dört ayrı bölümle eğitim veren LTL, öğrencileri üniversite sınavlarına yönelik olarak hazırlamaktadır.

1929 – 1966 yılları arasında okulun içinde bulunan kolej kısmı, 1959’da Haydarpaşa Ticaret Lisesi adıyla yeni bir okul olarak yaşamını sürdüren commercial bölümü ve 1966 yılında kendiliğinden kapanan matriculation bölümünden

oluşmaktaydı. Bu iki bölüm, öğrencileri İngiltere üniversitelerine hazırlamada oldukça başarılı olmuştur.

XI. DİPLOMALAR

Liseyi tamamlayanlara “şehadetname” verilirdi. Okuldan verilen her belge karşılığında bir ücret alınırdı. Bazı yıllar için duhuliyeden ayrı olarak belgeler için alınan ücretler şöyleydi;

Behçet’e (1969:134) göre 1930 – 1932 yıllarında uygulanan ücret;

Kolej Diploması - £ 1

Lise Diploması - £ 1

Orta Diploması - £ 0.10

Sınıf Bitirme Belgesi - £ 0.5

22 Haziran 1931 tarihinde Maarif Müdürlüğü’nden el yazısı ile okul müdürüne gönderilen yazıda, ücretlerle ilgili 1929 – 1930 öğretim yılında itibaren alınmaya başlanmış olan diploma harçları şöyleydi;

Kolej Diploması için £ 5

Lise Diploması için £ 3

Lise’nin Orta bölüm Diploması için £ 1.10

Herhangi bir sınıfı tamamlayıp ayrılmak isteyenlerden tasdikname harcı £0.10’dı.

Meccani (ücretsiz) okuyan öğrencilerden diploma harcı alınmayacaktı. Diplomaların tekrar hazırlanması durumunda

Kolej Diploması için £ 1

Lise Diploması için £ 1

Orta Bölüm Diploması için 10/

Tasdikname için 5/ alınacaktı.

29 Haziran 1932 yılında Maarif Müdürlüğü tarafından okul müdürüne gönderilen yazıda ise ücretler şöyle belirlenmişti;

Kolej ve Lise Diploması için £ 2

Orta Bölüm Diploması için £ 1

Tasdikname için 10/

İdadi, Sultani veya Lise olarak okulu tamamlayarak diploma alanlar öğretmen olabiliyorlardı. 1928 – 1930 yılları arasında Tali Okullar İdare Heyeti'nin aldığı kararla, öğretmen olmak isteyenler bir yıl da kolej kısmında okuduktan sonra öğretmen olabilirlerdi (Behcet, 1969:132).

Lefkoşa Türk Lisesi bugüne kadar değişik tipte diplomalar vermiştir. İdadi ve Sultani dönemlerine ait diploma örneğine ulaşılammıştır.

1- Lefkoşa - Kıbrıs Türk Lisesi Şehadetnamesi (Diploması) 1925 – 1936

Rastlanan en eski diploma örneği 1927 – 1928 senesi mezunlarından Hasan Behcet Efendi'ye aittir. Hasan Behcet “Kıbrıs Türk Maarif Tarihi” adlı kitabında diplomanın şeklini çizerek içeriğini yazmıştır. Buna göre diplomanın en başında, ortada Kraliyet Arması, hemen altında “Colony of Cyprus Education Office” yazısı ve onun altında da “Kıbrıs Ceziresi Maarif Dairesi, Lefkoşa – Kıbrıs Türk Lisesi Şehadetnamesi, 1927 – 1928 senesi” ifadeleri bulunmaktadır.

Diplomanın sağ üst köşesinde “Şehadetname Alanın Künyesi” yazılmıştır. Bu bir dikdörtgen içine alınmıştır.

İsmi	Hasan Behcet Efendi
Pederi ve Künyesi	Mehmet Arif Efendi
Kaza ve Kariyesi	Baf – İstavrokonno
Doğduğu Tarih	1910
Mezhebi	İslam

Diplomanın sol üst köşesinde ise Hasan Becet'e ait resim bulunmaktadır. Resmin hemen altında Hususi Numara 3 ifadesi yazılmıştır.

Derslerin ve notların yazıldığı dikdörtgenin altında sağda ise; “İşbu şهادetname ve mektebin tam devreli lise derecesinde olduğu ve Türkiye Liseleri programını takip ettiği tarafımızdan tasdik olunur. Kıbrıs Mekatib – i Umumiye Ser Müfettişi, 25 Haziran 1928, imza, mühür” ifadeleri vardır.

Diplomanın sol alt tarafında ise şu ifadeler bulunmaktadır.

“Mehmet Arif Efendi oğlu Hasan Behcet Efendi’nin onbir senelik Kıbrıs Türk Lisesi’nin devre – i saniye Fen kısmında bercvechi bala durustan imtihanı bilicra aliyül ala derecede şهادetname muma ileyhe ita kılındı.” İfadelerinin sol altında “sene 23 Haziran 1928” sağ altta ise “Okul Müdürünün imzası ve mühür” ifadeleri yer almaktadır.

Tablo: 25

Hasan Behcet’in Kıbrıs Türk Lisesi’nde aldığı dersler, notları ve dereceleri;

1. Sıra

Ders	Notu	Derecesi	Bugünkü Karşılığı
Felsefe	10	Aliyül ala	Pek iyi
Ruhiyat	10	Aliyül ala	Pek iyi
Edebiyat	9	Aliyül ala	Pek iyi
Türkçe	8	Ala	İyi
Tarih	8	Ala	İyi
Coğrafya	8	Ala	İyi
İçtimaiyat	10	Aliyül ala	Pek iyi

2. Sıra

Ders	Notu	Derecesi	Bugünkü Karşılığı
Kozmoğrafya	10	Aliyül ala	Pek iyi
Cebir	9	Aliyül ala	Pek iyi
Müsellesat	10	Aliyül ala	Pek iyi
Hsabi – i Nazari	10	Aliyül ala	Pek iyi
Hendese ve resm- i haddi	9	Aliyül ala	Pek iyi
Mihanik	10	Aliyül ala	Pek iyi

3. Sıra

Ders	Notu	Derecesi	Bugünkü Karşılığı
Fizik	7	Karib – i ala	İyi (yakın)
Kimya	9	Aliyül ala	Pek iyi
Hayvanat	6	Vasat	Orta
Nebatat	10	Aliyül ala	Pek iyi
Arziyat	9	Aliyül ala	Pek iyi

4. Sıra

Ders	Notu	Derecesi	Bugünkü Karşılığı
Arabi	10	Aliyül ala	Pek iyi
Farisi	9	Aliyül ala	Pek iyi
İngilizce	8	Ala	İyi
Rumca	9	Aliyül ala	Pek iyi

Diplomanın sol alt köşesinde şehadetname derecesi aliyül ala (pek iyi) olarak yazılmıştır. Hasan Becet Efendi Lise'den "Pek İyi" derece ile mezun olmuştur (Behcet, 1969:225).

2- Kıprıs –Lefkoşa İslam Lisesi Şehadetnamesi (Diploması) 1937 - 1950

1943 – 1944 senesi mezunlarından Mehmet Özeş'e ait şehadetnamenin en üst orta kısmında şu ifadeler yer almaktadır. "Governing Body of Moslem Secondary Schools Cyprus" hemen altında Türkçe'si "Kıprıs İslam Tali Mektepleri İdare Heyeti" ifadesi vardır. Bu ifadelerin altında ise "Kıprıs – Lefkoşa İslam Lisesi Şehadetnamesi" yazılmıştır.

Diplomanın sağ üst köşesinde "Şehadetname alan Efendinin Künyesi" ifadesi yazılmıştır. Künye bir kare içine alınmıştır.

İsim	Mehmet Özeş
Pederi ve Künyesi	Mustafa Molla Osman
Kaza ve Karyesi	Konedra
Doğduğu Tarih	1924
Mezhebi	İslam

Diplomanın sol üst köşesinde ise Mehmet Özeş'in beyaz gömlek, kıravat ve koyu renk ceketle çekilmiş siyah – beyaz vesikalık bir fotoğrafı yapıştırılmıştır. Yarısı fotoğrafın üzerine gelecek şekilde fotoğrafın üst sağ köşesinde Maarif Müdürü (Director of Education) mühürü, fotoğrafın her iki alt köşesinde 1922 tarihli İslam Lisesi Müdürlüğü'ne ait yuvarlak mühür vardır.

Dersler ve notlar diplomanın orta kısmında dikdörtgen içinde verilmiştir. Bu dikdörtgenin dışında, sol üstte “Hususi Numara – 18, Umumi Numara 890 ve Kayıt Numarası 169” olarak yazılmıştır. Aynı hizada ortada “1943 – 1944 senesi” yazılmıştır. Devamında sağ tarafta “Tavru Hareket Pek İyi” Derece “İyi” ifadeleri vardır. Dersler ve notları içine alan dikdörtgenin hemen altında ise şöyle denmektedir;

“Mustafa Molla Osman oğlu Mehmet Özeş Efendi’nin onbir senelik Kıbrıs İslam Lisesi’nin Fen Kısmında bervechi bala derslerden imtihanı bilicra iyi derecede şehadetname ahzına kesbi istihkak eylediğini mübeyyin işbu şehadetname mumaileyhe ita, kılındı.” Bu açıklamanın sağ alt kısmında müdür Harold Wood’un imzası ve İslam Lisesi yazılı yuvarlak bir mühür vurulmuştur.

Bu ifadenin hemenaltında ortada “16 ilk kanuni 1944” tarihi konmuştur. Tarihin altında “işbu şehadetname ve mektebin tam devreli lise derecesinde olduğu ve Türkiye Liseleri programını takip ettiği tarafımızdan tasdik olunur.” Bu ifadenin sağ altında “Kıbrıs Maarif Müdürü” yazısının üzerinde Maarif Dairesi’ne ait yuvarlak ve üzerinde “Director of Education, Nicosia, Cyprus” yazılı bir mühür vurularak Maarif Müdürü tarafından imzalanmıştır.

Diplomanın alt kısmında ortada “18 ilk kanuni, 1944” tarihi bulunmaktadır.

Mehmet Özeş’in diplomada da bulunan fotoğrafının alt köşelerinde ayrı olarak

Tablo: 26

Mehmet Özeş’in Lefkoşa İslam Lisesi’nde aldığı dersler, notlar ve dereceleri;

1. Sıra

Dersler	Notu	Derecesi
Felsefe	7	*
Ruhiyat	10	
Edebiyat / Türkçe	7	
Tarih	8	
Coğrafya	7	

2. Sıra

Dersler	Notu	Derecesi
İçtimaiyat	7	*
Kozmografya	6	
Cebir	7	
Müsellesat	7	
Hesab	8	
Hendese ve resmi hatti	6	
Mihanik	7	

3. Sıra

Dersler	Notu	Derecesi
Tabii Bilimler	6	*
Fizik	8	*
Kimya	7	
Hayvanat	8	
Arziyat	7	

4. Sıra

Dersler	Notu	Derecesi
İngilizce	9	*

Mehmet Özeş'in diplomasında hiçbir notunun derecesi yazılı değildir.

* Diplomada derece yeri olmasına karşın derece yazılmamıştır.

3- Kıbrıs – Lefkoşa Türk Lisesi Diploması

1950 – 1957 yılları arasında verilen diploma örneği 1952 – 1953 senesinde notları ve bazı bilgileri eksik olarak doldurulmuştur.

25 Haziran 1953 tarihli okul müdürü Yavuz Kannolu tarafından imzalanan tamamlanmamış diplomanın kime ait olduğu belli değildir (Bkz. Ek: 23).

4- Kıbrıs – Lefkoşa Türk Erkek Lisesi Kolej Kısmı Şahadetnamesi (Diploması)

1950 – 1957 yılları arasında Lise'nin kolej kısmını tamalayanlara verilen diploma 1951 – 1952 senesinde dönemin okul müdürü Yavuz Kannolu tarafından imzalanmış ancak diploma doldurulmamıştır.

Lise ve kolej diplomaları arasındaki farklar şunlardır:

- a. Birinci diploma Lise kısmına verilen diplomadır. Bu diplomanın altında Türkiye'deki Liselere denk olduğu belirtilmezken, kolej kısmına ait ikinci diplomada Lise'nin Türkiye Liselerine denk olduğu ve 3 yıllık olduğu belirtilmiştir.
- b. İkinci diplomada okulun adından söz ederken kullanılan ama kayıtlarda ve evraklarda rastlanmayan "Erkek Lisesi" ifadesi diplomada ilk kez görülmektedir.

4- Celal Bayar Lisesi – Lise Bitirme Diploması

Celal Bayat Lisesi – Lise Bitirme Diploması 1958 – 1960 yılları arasında iki yıl verilmiştir. 1957 – 1958 öğretim yılı mezunlarından Ertan Rüstem'e ait diplomanın sol üst köşesinde beyaz gömlek, kıravat ve koyu renk ceketle çekilmiş vesikalık bir resmi bulunmaktadır. Resmin köşesine Tali Okullar İdare Heyeti mühürü bulunmaktadır. Diplomanın sağ üst köşesinde diploma saibinin kimliği yazılmıştır.

Adı ve Soyadı	Ertan Rüstem
Baba Adı	Rüstem Onbaşı
Doğum Yeri	Lefkoşa
Doğum Tarihi	14. 2. 1940
Kayıd Numarası	1039

Diplomanın üst tarafında ortada büyük ve koyu harflerle “Celal Bayar Lisesi Lefkoşa – Kıbrıs” yazmaktadır. Onun altında küçük harflerle “Lise Bitirme Diploması” ve “1957 – 1958 Öğretim Yılı” ve “Diploma Numarası 1316” olarak yazılmıştır.

Diploma numarasının hemen altında şu ifadelere yer verilmiştir.
 “Rüstem Onbaşı oğlu, Ertan Rüstem Türkçe kompozisyon, Türk Dili ve Edebiyatı, İngilizce, Felsefe, Sosyoloji, Mantık, Psikoloji, Tarih, Coğrafya, Cebir, Geometri, Astronomi, Tabii Bilgisi, Fizik, Kimya, Sanat Tarihi, Müzik ve Beden Eğitimi derslerinden imtihan geçirerek Lise Edebiyat Kolundan “Pek iyi” derece ile Lise Bitirme Diploması almağa hak kazanmıştır;”

Diplomanın sol alt tarafında Lefkoşa Türk Tali Okulları İdare Heyeti Başkanının imzası ve mühür vardır. Sağ alt köşede ise okul müdürü Hayri Günden’in imzası ve okul mühürü bulunmaktadır. En altta ortada ise diplomanın verildiği 19.9.1958 tarihi bulunmaktadır.

6- Lise Diploması

1997 – 1998 öğretim yılı mezunlarından Mine Çeliker’e aittir. Bu diplomada şu ifadeler yazılır.

KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ
MİLLİ EĞİTİM KÜLTÜR GENÇLİK ve SPOR BAKANLIĞI
GENEL ORTAÖĞRETİM DAİRESİ MÜDÜRLÜĞÜ

LİSE DİPLOMASI

Adı – Soyadı: Mine Çeliker
Baba adı: Behzat
Anne adı: Dervişe
Doğum Yeri ve Tarihi: Lefkoşa 31 – 3 – 1981
Yabancı Dil: İngilizce

Okulu Bitirdiği Öğretim Yılı: 1997 – 1998
Okul Numarası: 2475
Diploma Notu ve Derecesi: 7.86 ~ İyi ~
Diploma Numarası ve Tarihi: 7831 29/5/1998
Diplomayı Veren Okul: Lefkoşa Türk Lisesi

Mine Çeliker Lise programlarını başarı ile tamamlayarak Sosyal Bilimler ve Edebiyat bölümünden diploma almaya hak kazanmıştır.

Diplomanın sol alt köşesinde okul müdürü Kamil Ö. Kutalmış'ın imzası ve Lefkoşa Türk Lisesi Müdürlüğü'nün 1897 tarihli mühürü vardır. Diplomanın sağ alt köşesinde dönemin Genel Ortaöğretim Dairesi Müdürü Soner Arca'nın imzası ve Milli Eğitim Bakanlığı'nın mühürü bulunmaktadır. Diplomanın alt kısmında ortada diplomanın verildiği tarih olan 23/ 6/ 1998 yazılmıştır.

Diplomanın sağ üst köşesinde ise Mine Çeliker'in beyaz okul gömleği ve kıravatla çekilmiş bir resmi vardır. Yarısı resmin üzerine gelecek şekilde Lefkoşa Türk Lisesi Müdürlüğünün mühürü vurulmuştur. Türk Maarif Müdürlüğü, Talim ve Terbiye Kurulu Tüzüğü'nün 68. maddesine göre Lise imtihanlarını tamamlayan öğrencilere Lise Bitirme Diploması verilirdi.

22 Nisan 2002 tarihinde yürürlüğe giren Ortaokullar ve Ortaöğretim Kurumları Sınıf Geçme ve Sınav Tüzüğü'nün 16. maddesine göre, Lise son sınıfta olup da mezun olmaya hak kazanan öğrencilere “Bitirme Diploması” verilir.

Verilecek diplomalara “Diploma Derecesi”, “Diploma Notu”, “Diploma Tarihi” ve öğrencinin okuduğu “Yabancı Dil” yazılır.

Tüzüğün 17. maddesine göre Diploma Notu, öğrencinin 3 yıllık başarı ortalamalarının aritmetik ortalamasıdır.

Diploma notları ve dereceleri şöyledir;

<u>Diploma Notu</u>	<u>Diploma Derecesi</u>
10.00 – 8.50	Pek iyi
8.49 – 6.50	İyi
6.49 – 5.00	Orta
4.49 – ve daha az	Geçer

7- Değerlendirme

Değişik dönemlerde verilen diplomaların hepsinde ortak olan noktalar, öğrencinin resminin bulunması ve künyesinin yazılmış olmasının yanında mezuniyet derecesinin de yazılmış olmasıdır. 1925 – 1936 yılları arasında verilen diplomalarda ders notlarının karşısında dereceleri yazılırken daha sonraki yıllarda yazılmamıştır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

ÖZET SONUÇ VE ÖNERİLER

ÖZET

“Lefkoşa Türk Lisesi’nin Tarihsel Süreç İçerisindeki Yönetimi” adını taşıyan bu araştırmadan çıkarılan sonuç şudur.

1862 yılında ilkokulun 3 aylık ikinci kademesi olarak açılan ve Rüştîye diye adlandırılan okul, 1897 yılında 2 yıl daha ilave edilerek 5 yıl süreli İdadi durumuna getirilmiştir. Günümüzdeki Lefkoşa Türk Lisesi böylece İdadi adı ile kurulmuş oldu.

1906 – 1907 öğretim yılında ilk 3 sınıfı oluşturulan yeni Rüştîye okuluna aktarıldı. İdadi’deki sınıflara 2 sınıf daha ilave edilerek 7 senelik İdadi derecesine getirildi. 1922 yılında mevcut sınıflara bir yüksek sınıf daha eklenerek Türkiye’deki 12 yıllık sultaniyeler düzeyine getirilerek okulun adı Sultani’ye çevrilmiştir. 1924 yılında Türkiye’deki sultaniyeler 11(onbir) yıla indirilince Kıbrıs’ta da 12. ve 11. sınıf öğrencileri o yıl birlikte mezun edildiler. 1925 yılında okulun Sultani olan adı “Kıbrıs Türk Lisesi” olarak değiştirildi.

1928 yılında okulun bünyesinde amacı, İngiltere üniversitelerine öğrenci hazırlamak, devlet dairelerine bürokrat ve ticaret alanında eksikliği duyulan girişimci ruha sahip gençler yetiştirmek olan kolej kısmı açıldı. Üç yıl öğrenci alan kolej kısmı, son mezunlarını 1933 yılında vermiş başka öğrenci alınmadığından kapanmıştır.

1929 yılında Osmanlıca eğitimden ilk kez Türkçe eğitime geçilmiştir. 1937 yılında göreve gelen İngiliz müdür Okulun “Kıbrıs Türk Lisesi” olan adını “Kıbrıs İslam Lisesi” olarak değiştirmiştir.

1945 yılında Lise Fen ve Edebiyat Bölümü olarak iki kısma ayrılırken, Kolej kısmı da Matriculation ve Commercial diye iki bölüme ayrılmıştır.

Türk Lisesi'nde Türkiye'den gelen öğretmenler özenle seçiliyorlardı. 1950 yılına kadar milli duygular açıkça ifade edilemezken, 1950 yılında son İngiliz müdürün gidişi ve yerine Kıbrıs asıllı Yavuz Konnolu'nun müdürlüğe getirilmesiyle milli duygular coşmaya başlamıştı.

1958 yılında okulun adı "Celal Bayar Lisesi" diye değiştirilmiştir. İki yıl sonra 1960 yılında okulun ismi günümüzdeki ismi olan "Lefkoşa Türk Lisesi" olarak tekrar değiştirilmiştir.

1959 yılında Haydarpaşa Ticaret Lisesi'nin açılmasıyla Commercial (ticaret) bölümü, okulun bünyesinden alınmıştır. 1960 yılında okulun ortaokul kısmı Bayraktar Ortaokulu adı altında ayrı bir ortaokul olarak LTL'den ayrıldı.

1963 yılında meydana gelen 21 Aralık olayları dolayısı ile okulun faaliyetleri 1964 Ocak ayına kadar durduruldu. 1964 Mart ayında yalnızca son sınıflar için eğitime başlandı. 1964 – 1965 öğretim yılında "intikal sınıfı" adı verilen sınıflar oluşturularak özel müfredat ile dönem kapatılmış ve 1965 – 1966'da normal müfredatın uygulanmasına başlanmıştır.

1966 yılında kolej kısmı son öğrencilerini de mezun ederek, yeni öğrenci müracaatı olmadığından kendiliğine kapanmıştır.

1963 – 1974 yılları arasında Lefkoşa Türk Lisesi'inn hem öğrencisi hem de öğretmeni gündüz okulda gece yurt savunması için mevzilerdeydi.

Günümüzdeki LTL'nin amacı öğrencileri yüksek öğrenime hazırlamaktır. Lise I. Sınıf ortak program takip etmektedir. Öğrenci Lise II. Sınıfta var olan dört bölümden birini seçerek devam eder. Bölümler Fen Bilimleri, Sosyal Bilimler, Türkçe – Matematik ve Yabancı Dil olarak ayrılmaktadır.

LTL'si bünyesinde bulunan ve İngilizce tedrisat yapan kolej commercial (ticaret) kısmı 1959 yılında Hayarpaşa Ticaret Lisesi'nin açılmasıyla kapatılır. 1964 yılında Türk Maarif Koleji'nin açılmasıyla da İngilizce tedrisat yapan kolej matriculation (modern) kısmı başvurabilecek öğrencilerin Maarif Koleji'ne gitmeleri sonucu başvuru olmaması nedeniyle 1966 yılında kendiliğinden kapanmış oldu.

1993 yılına kadar 1960'ta taşındığı kendi binasında geçmişinin gururuyla eğitim ve öğretimini başarıyla sürdüren LTL bu tarihte 20 Temmuz Lisesi'nin bünyesinde bulunan fen sınıfları 20 Temmuz Fen Lisesi adı altında LTL'nin binasına aktarılmış, LTL de 20 Temmuz Lisesi binasına nakledilmiştir. Böylece 20 Temmuz Lisesi fen sınıfları dışında kalan tüm sınıflar ve LTL'si, 20 Temmuz Lisesi binasında LTL olarak eğitim ve öğretime devam etmişlerdir. Bu birleşim sonucunda, okulun öğrenci sayısı iki katına çıkarken, 20 Temmuz Fen Lisesi'nin öğrencilerini sınavla ve az sayıda almaya başlaması LTL'de sıkıntılı günlerin başlangıcı olmuştur. Açılan her yeni okul LTL'nin sıkıntılarının artmasına neden olmuştur. 1964 yılına kadar sınavla öğrenci alırken Lefkoşa'da sınavsız öğrenci kabul eden tek lise olmuştur.

LTL bugüne kadar toplam onbirbinin üzerinde okul içi mezun vermiştir. Mezunlarının 850 kadarı kolej kısmından mezun olurken, 3320 kadarı kız öğrencidir.

Okul dışından toplam 560 kadar mezun vermiş, bunun 9'u kolej kısmı mezunudur. Mezunların 222'si kız 328'i erkektir.

Kurulduğu günden başlayarak LTL'de 600 (altıyüz) kadar öğretmen görev yapmıştır.

SONUÇ

LTL'nin geçmişi Kıbrıs Türk'ünün eğitim tarihini oluşturmaktadır. LTL'si siyasal, sosyal, ekonomik ve daha birçok alanda ülkesine büyük katkılar sağlayan, çok değerli kişiler yetiştirmiştir. LTL'nin geçmişine bakıldığında inanılmaz başarılarla imza atmış olan kişiler yetiştiren bu okulun eğitim – ğretim kadrosunda çok başarılı ve çok değerli eğitimcilerin görev yapmış olduğunu görürüz. LTL'de görev yapan yönetici ve öğretmenlerin çoğu siyasal ve akademik başarılarla sahip, dönemlerinin aydın kişileriydiler. Bunlar arasında Türkiye Cumhuriyeti Siyaset tarihinde 1949 yılında kurulan kabinenin başbakanı olarak adını yazdıran şemsettin Günaltay ve Atatürk'ün yakın arkadaşlarından Kazım Nami Duru, edebiyatçılar ve daha sonra profesörlüğe kadar yükselmiş eğitimciler de vardı.

1950 – 1959 yılları arasında büyük bir uğraş verilerek , İngiliz idaresinde bulunan Türk Maarif'i 1959 yılında Türk Cemaati idaresine geçmiştir. Böylece Türk Milli Eğitimi, Türkler'in yetki ve sorumluluğuna verilmiştir. Bu tarihten itibaren, Kıbrıs Türkler'i kendi eğitim politikalarını kendileri belirlemiştir.

Lefkoşa bölgesinde sınavsız ğrenci alan tek Genel Ortaöğretim lisesi olması nedeniyle sınıflar diğer liselere göre daha kalabalıktır. Sınav ve sınıf geçme tüzüğüne göre bir öğrencinin aynı sınıf düzeyinde 2 yıl okuma, başarısız olması halinde de 2 yıl okul dışında bekleyerek sınavlara girme hakkı vardır. Başarılı olması durumunda ise okula devam hakkını elde etmesinden dolayı okulda fazla sayıda yaşça büyük ğrenci olması, bazı olumsuzlukları da beraberinde getirmektedir.

Okulun fiziki yapısı denetime son derece elverişsizdir. Her iki sınıfa ayrı merdivenlerden çıkılması ve bahçeden hiçbir sınıfın görülememesi denetimi en alt düzeye indirmektedir.

Kıbrıs Trk'nn varolma mücadelesinde çok önemli bir yeri olan LTL, içinde bulunduğu birçok olumsuzluğa karşı onurlu geçmişinin gururunu yaşarken daha iyiye bulmak ve başarı çıtasını yükseltebilmek için özveriyle çalışan öğretmenleriyle büyük bir uğraş vermektedir.

ÖNERİ

Bir ülkenin geleceği, o ülkede yaşayan bireylerin iyi yetişmiş olmasıyla paraleldir. Bireylerin iyi yetişmiş olması ise eğitim politikasının hükümetlerin politikası değil, devletin milli bir politikası olmalıdır.

Üreten ve sürekli gelişen bireyler yetiştirebilmek ise iyi yetişmiş, donanımlı, sürekli kendini geliştiren ve yenilikleri yakından takip eden öğretmenlerle mümkündür. Bu nedenle öğretmenlerin yetiştirilmesi konusu eğitimin önemli bir unsuru olarak tekrardan ele alınmalıdır. Öğretmenin görev, hak ve sorumlulukları yeniden gözden geçirilerek öğretmeni motive edecek şekilde düzenlenmelidir.

Teftiş mekanizması çalıştırılarak denetleme ve yönlendirme yapılmalıdır. Ödül ve ceza tüzüğü işletilmeli, görevini yapma kişinin keyfi isteğine bırakılmamalıdır. Ancak gerekli her türlü koşulun oluşturulması gerekmektedir.

Eğitim ve öğretim yapılırken yasal düzenleme eksiklikleri nedeniyle eğitim minimum düzeye inmiştir. Eğitime bağlı olarak da öğretimdeki başarı yüzdesi düşmüştür. Eğitim ve öğretim düzeyinin yükseltilmesi için öğretmenler yasasının yeniden gözden geçirilerek gerekli koşulların oluşturulmasına olanak verecek şekilde yeniden düzenlenmesi kaçınılmazdır.

Öğretmenlerin terfi ve atamalarında kıdem, liyakat ve başarı gerçek etken olması için her türlü bağlayıcı önlem alınmalıdır.

Öğretmenlerin, öğretmen okullarında yetiştirilerek en az bilgi kadar önemli olan eğitimin, sağlıklı bir şekilde yapılmasına olanak verilmelidir.

İyi eğitim verebilmek için öğretmenin öğretmen olarak iyi yetişmiş olması gerekmektedir. İyi yetişmiş öğretmen çok bilen öğretmen değil bildiğini en fazla aktarabilen öğretmendir. Gün geçtikçe değişik birçok nedenden dolayı eğitim anlayışı farklılaşmıştır. Öğretmen dendiği zaman önce eğitim akla gelirken şimdi öğretim akla gelmektedir.

ÖNERİLER

Bir ülkenin geleceği, o ülkede yaşayan bireylerin iyi yetişmiş olmasıyla paraleldir. Bireylerin iyi yetişmiş olması ise eğitim politikasının hükümetlerin politikası değil, devletin milli bir politikası olmalıdır.

Üreten ve sürekli gelişen bireyler yetiştirebilmek ise iyi yetişmiş, donanımlı, sürekli kendini geliştiren ve yenilikleri yakından takip eden öğretmenlerle mümkündür. Bu nedenle öğretmenlerin yetiştirilmesi konusu eğitimin önemli bir unsuru olarak tekrardan ele alınmalıdır. Öğretmenin görev, hak ve sorumlulukları yeniden gözden geçirilerek öğretmeni motive edecek şekilde düzenlenmelidir.

Teftiş mekanizması çalıştırılarak denetleme ve yönlendirme yapılmalıdır. Ödül ve ceza tüzüğü işletilmeli, görevini yapma kişinin keyfi isteğine bırakılmamalıdır. Ancak gerekli her türlü koşulun oluşturulması gerekmektedir.

Eğitim ve öğretim yapılırken yasal düzenleme eksiklikleri nedeniyle eğitim minimum düzeye inmiştir. Eğitime bağlı olarak da öğretimdeki başarı yüzdesi düşmüştür. Eğitim ve öğretim düzeyinin yükseltilmesi için öğretmenler yasasının yeniden gözden geçirilerek gerekli koşulların oluşturulmasına olanak verecek şekilde yeniden düzenlenmesi kaçınılmazdır.

Öğretmenlerin terfi ve atamalarında kıdem, liyakat ve başarı gerçek etken olması için her türlü bağlayıcı önlem alınmalıdır.

Öğretmenlerin, öğretmen okullarında yetiştirilerek en az bilgi kadar önemli olan eğitimin, sağlıklı bir şekilde yapılmasına olanak verilmelidir.

İyi eğitim verebilmek için öğretmenin öğretmen olarak iyi yetişmiş olması gerekmektedir. İyi yetişmiş öğretmen çok bilen öğretmen değil bildiğini en fazla aktarabilen öğretmendir. Gün geçtikçe değişik birçok nedenden dolayı eğitim anlayışı farklılaşmıştır. Öğretmen dendiği zaman önce eğitim akla gelirken şimdi öğretim akla gelmektedir.

Tüm okullarda, günün koşullarına paralel gelişen sorunları görmezlikten gelmek çözüme katkı koymaz. Özellikle öğrenci sayısı fazla olan LTL’de sorunların aşılması için Milli Eğitim Bakanlığı’nın süratle bilimsel zeminde araştırma yaparak, sorunları ortadan kaldırmak için gerekli uygulamaları hayata geçirmesi gereklidir.

Okul nüfusu hem öğrenci hem öğretmen hem de diğer çalışanlar olarak çok fazla artmıştır. Okul nüfusunun çok az olduğu 1920’li ve 1930’lu yıllarda bile muhasebe işleri için ayrıca görevli muhasip vardı. Günümüzde bu görev de okul sekreterleri tarafından yürütülmektedir. Muhasebe işleri için konusunda uzman kişilerin okullara atanması , aynı şekilde okul sekreterliğine atanacak personelin de konusunda eğitilmiş olması işlerin daha sistemli ve süratli yürütmesini sağlayacaktır.

Her yıl ortalama 300 mezun veren LTL ciddiye alınmalıdır. Geleceğimiz olan bu gençlerimizin sağlıklı ve üretken bireyler olarak toplum yaşamında yer almalarını sağlamak hepimizin ama öncelikle Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı’nın sorumluluğudur.

Okul binası mimari yönden ödül almış ancak okul olarak kullanım zorlukları son derece fazla bir bina olması nedeniyle yönetim ve denetimi en alt düzeydedir. Eğitim ve öğretim çıtasını yukarıya çekilebilmesi, okulun yönetim ve denetime olanak verecek bir binaya taşınmasıyla mümkün olacaktır.

LTL kendi kalabalık nüfusunun yanında Dıştan Bitirme Sınavları’nda merkez okul olarak görev yapması nedeniyle de birçok konuda sıkıntı yaşamaktadır. Bu nedenle okulun yükünün hafiflemesi için Dıştan Bitirme Sınavları’nın “Açık Lise” açılarak okul bünyesinden çıkarılması ve liseyi dıştan bitireceklere talepler doğrultusunda ders verilmesi için de gerekli düzenlemeler yapılması kaçınılmazdır.

Öğrencilerin okulda sosyal etkinliklere katılımını sağlamak ve sağlıklı bir ortamda denetim ve gözetim altında sosyal faaliyetlere katılmalarını sağlamak gerekir.

Okul programında kol faaliyeti olarak yapılması öngörülen çalışmaların şekli, zamanı ve nasıl olacağı konusunda yeni çalışmalar yapılarak günün koşullarını da dikkate alıp yeni düzenlemeler yapılması önem taşımaktadır.

Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı uzman kişilerden oluşan bir komisyon kurarak eğitimin sorunlarını tesbit edip çözüm üretmeli, yeni eğitim politikaları ortaya koymalıdır. Bunu yaparken de parasız eğitim politikasıyla eğitimde teknolojik gelişmelere yetişip kaliteli bir eğitim yakalamanın mümkün olmayacağı bilinciyle hareket edilmelidir.

Uygulamaya konacak yeni eğitim politikaları ile LTL'nin onurlu geçmişine sahip çıkmalı, tarihin karanlıklarına gömülmemesi ve iyi eğitilmiş bireyler yetiştirilmesi için Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı'nca gerekli tedbirler alınmalıdır.

KAYNAKLAR

A- ARŞİV BELGELERİ

a. Sınıf Geçme Defterleri

- 1- Lefkoşa Türk Lisesi 1906 – 1907 Öğretim Yılı Sınıf Geçme Defteri
- 2- Lefkoşa Türk Lisesi 1907 – 1908 Öğretim Yılı Sınıf Geçme Defteri
- 3- Lefkoşa Türk Lisesi 1908 – 1909 Öğretim Yılı Sınıf Geçme Defteri
- 4- Lefkoşa Türk Lisesi 1909 – 1910 Öğretim Yılı Sınıf Geçme Defteri
- 5- Lefkoşa Türk Lisesi 1910 – 1911 Öğretim Yılı Sınıf Geçme Defteri
- 6- Lefkoşa Türk Lisesi 1911 – 1912 Öğretim Yılı Sınıf Geçme Defteri
- 7- Lefkoşa Türk Lisesi 1912 – 1913 Öğretim Yılı Sınıf Geçme Defteri
- 8- Lefkoşa Türk Lisesi 1913 – 1914 Öğretim Yılı Sınıf Geçme Defteri
- 9- Lefkoşa Türk Lisesi 1914 – 1915 Öğretim Yılı Sınıf Geçme Defteri
- 10- Lefkoşa Türk Lisesi 1915 – 1916 Öğretim Yılı Sınıf Geçme Defteri
- 11- Lefkoşa Türk Lisesi 1916 – 1917 Öğretim Yılı Sınıf Geçme Defteri
- 12- Lefkoşa Türk Lisesi 1917 – 1918 Öğretim Yılı Sınıf Geçme Defteri
- 13- Lefkoşa Türk Lisesi 1918 – 1919 Öğretim Yılı Sınıf Geçme Defteri
- 14- Lefkoşa Türk Lisesi 1919 – 1920 Öğretim Yılı Sınıf Geçme Defteri
- 15- Lefkoşa Türk Lisesi 1920 – 1921 Öğretim Yılı Sınıf Geçme Defteri
- 16- Lefkoşa Türk Lisesi 1921 – 1922 Öğretim Yılı Sınıf Geçme Defteri
- 17- Lefkoşa Türk Lisesi 1922 – 1923 Öğretim Yılı Sınıf Geçme Defteri
- 18- Lefkoşa Türk Lisesi 1923 – 1924 Öğretim Yılı Sınıf Geçme Defteri
- 19- Lefkoşa Türk Lisesi 1924 – 1925 Öğretim Yılı Sınıf Geçme Defteri
- 20- Lefkoşa Türk Lisesi 1930 – 1931 Öğretim Yılı Sınıf Geçme Defteri
- 21- Lefkoşa Türk Lisesi 1931 – 1932 Öğretim Yılı Sınıf Geçme Defteri
- 22- Lefkoşa Türk Lisesi 1932 – 1933 Öğretim Yılı Sınıf Geçme Defteri
- 23- Lefkoşa Türk Lisesi 1933 – 1934 Öğretim Yılı Sınıf Geçme Defteri
- 24- Lefkoşa Türk Lisesi 1934 – 1935 Öğretim Yılı Sınıf Geçme Defteri
- 25- Lefkoşa Türk Lisesi 1935 – 1936 Öğretim Yılı Sınıf Geçme Defteri
- 26- Lefkoşa Türk Lisesi 1936 - 1937 Öğretim Yılı Sınıf Geçme Defteri

- 27- Lefkoşa Türk Lisesi 1937 – 1938 Öğretim Yılı Sınıf Geçme Defteri
- 28- Lefkoşa Türk Lisesi 1938 – 1939 Öğretim Yılı Sınıf Geçme Defteri
- 29- Lefkoşa Türk Lisesi 1939 – 1940 Öğretim Yılı Sınıf Geçme Defteri
- 30- Lefkoşa Türk Lisesi 1940 – 1941 Öğretim Yılı Sınıf Geçme Defteri
- 31- Lefkoşa Türk Lisesi 1941 – 1942 Öğretim Yılı Sınıf Geçme Defteri
- 32- Lefkoşa Türk Lisesi 1942 – 1943 Öğretim Yılı Sınıf Geçme Defteri
- 33- Lefkoşa Türk Lisesi 1943 – 1944 Öğretim Yılı Sınıf Geçme Defteri
- 34- Lefkoşa Türk Lisesi 1944 – 1945 Öğretim Yılı Sınıf Geçme Defteri
- 35- Lefkoşa Türk Lisesi 1945 – 1946 Öğretim Yılı Sınıf Geçme Defteri
- 36- Lefkoşa Türk Lisesi 1946 – 1947 Öğretim Yılı Sınıf Geçme Defteri
- 37- Lefkoşa Türk Lisesi 1947 – 1948 Öğretim Yılı Sınıf Geçme Defteri
- 38- Lefkoşa Türk Lisesi 1948 – 1949 Öğretim Yılı Sınıf Geçme Defteri
- 39- Lefkoşa Türk Lisesi 1949 – 1950 Öğretim Yılı Sınıf Geçme Defteri
- 40- Lefkoşa Türk Lisesi 1950 – 1951 Öğretim Yılı Sınıf Geçme Defteri
- 41- Lefkoşa Türk Lisesi 1951 – 1952 Öğretim Yılı Sınıf Geçme Defteri
- 42- Lefkoşa Türk Lisesi 1952 – 1953 Öğretim Yılı Sınıf Geçme Defteri
- 43- Lefkoşa Türk Lisesi 1953 – 1954 Öğretim Yılı Sınıf Geçme Defteri
- 44- Lefkoşa Türk Lisesi 1954 – 1955 Öğretim Yılı Sınıf Geçme Defteri
- 45- Lefkoşa Türk Lisesi 1955 – 1956 Öğretim Yılı Sınıf Geçme Defteri
- 46- Lefkoşa Türk Lisesi 1956 – 1957 Öğretim Yılı Sınıf Geçme Defteri
- 47- Lefkoşa Türk Lisesi 1957 – 1958 Öğretim Yılı Sınıf Geçme Defteri
- 48- Lefkoşa Türk Lisesi 1958 – 1959 Öğretim Yılı Sınıf Geçme Defteri
- 49- Lefkoşa Türk Lisesi 1959 – 1960 Öğretim Yılı Sınıf Geçme Defteri
- 50- Lefkoşa Türk Lisesi 1960 – 1961 Öğretim Yılı Sınıf Geçme Defteri
- 51- Lefkoşa Türk Lisesi 1965 – 1966 Öğretim Yılı Sınıf Geçme Defteri
- 52- Lefkoşa Türk Lisesi 1966 – 1967 Öğretim Yılı Sınıf Geçme Defteri
- 53- Lefkoşa Türk Lisesi 1970 – 1971 Öğretim Yılı Sınıf Geçme Defteri
- 54- Lefkoşa Türk Lisesi 1974 – 1975 Öğretim Yılı Sınıf Geçme Defteri
- 55- Lefkoşa Türk Lisesi 1975 – 1976 Öğretim Yılı Sınıf Geçme Defteri
- 56- Lefkoşa Türk Lisesi 1976 – 1977 Öğretim Yılı Sınıf Geçme Defteri
- 57- Lefkoşa Türk Lisesi 1980 – 1981 Öğretim Yılı Sınıf Geçme Defteri

- 58- Lefkoşa Türk Lisesi 1985 – 1986 Öğretim Yılı Sınıf Geçme Defteri
- 59- Lefkoşa Türk Lisesi 1990 – 1991 Öğretim Yılı Sınıf Geçme Defteri
- 60- Lefkoşa Türk Lisesi 1991 – 1992 Öğretim Yılı Sınıf Geçme Defteri
- 61- Lefkoşa Türk Lisesi 1995 – 1996 Öğretim Yılı Sınıf Geçme Defteri
- 62- Lefkoşa Türk Lisesi 1996 – 1997 Öğretim Yılı Sınıf Geçme Defteri
- 63- Lefkoşa Türk Lisesi 1997 – 1998 Öğretim Yılı Sınıf Geçme Defteri
- 64- Lefkoşa Türk Lisesi 1998 – 1999 Öğretim Yılı Sınıf Geçme Defteri
- 65- Lefkoşa Türk Lisesi 1999 – 2000 Öğretim Yılı Sınıf Geçme Defteri
- 66- Lefkoşa Türk Lisesi 2000 – 2001 Öğretim Yılı Sınıf Geçme Defteri

b. Diploma Defterleri

- 67- Kıbrıs İslam Lisesi 1938 – 1939 Öğretim Yılı Diploma Defteri
- 68- Kıbrıs Türk Lisesi 1951 – 1952 Öğretim Yılı Diploma Defteri
- 69- Celal Bayar Lisesi 1959 – 1960 Öğretim Yılı Diploma Defteri
- 70- Lefkoşa Türk Lisesi 1960 – 1961 Öğretim Yılı Diploma Defteri
- 71- Lefkoşa Türk Lisesi 1961 – 1962 Öğretim Yılı Diploma Defteri
- 72- Lefkoşa Türk Lisesi 1962 - 1963 Öğretim Yılı Diploma Defteri
- 73- Lefkoşa Türk Lisesi 1963 – 1964 Öğretim Yılı Diploma Defteri
- 74- Lefkoşa Türk Lisesi 1964 – 1965 Öğretim Yılı Diploma Defteri
- 75- Lefkoşa Türk Lisesi 1965 – 1966 Öğretim Yılı Diploma Defteri
- 76- Lefkoşa Türk Lisesi 1966 – 1967 Öğretim Yılı Diploma Defteri
- 77- Lefkoşa Türk Lisesi 1967 – 1968 Öğretim Yılı Diploma Defteri
- 78- Lefkoşa Türk Lisesi 1968 – 1969 Öğretim Yılı Diploma Defteri
- 79- Lefkoşa Türk Lisesi 1969 – 1970 Öğretim Yılı Diploma Defteri
- 80- Lefkoşa Türk Lisesi 1970 – 1971 Öğretim Yılı Diploma Defteri
- 81- Lefkoşa Türk Lisesi 1971 – 1972 Öğretim Yılı Diploma Defteri
- 82- Lefkoşa Türk Lisesi 1972 – 1973 Öğretim Yılı Diploma Defteri
- 83- Lefkoşa Türk Lisesi 1973 – 1974 Öğretim Yılı Diploma Defteri
- 84- Lefkoşa Türk Lisesi 1974 – 1975 Öğretim Yılı Diploma Defteri
- 85- Lefkoşa Türk Lisesi 1975 – 1976 Öğretim Yılı Diploma Defteri
- 86- Lefkoşa Türk Lisesi 1976 – 1977 Öğretim Yılı Diploma Defteri

- 87- Lefkoşa Türk Lisesi 1977 – 1978 Öğretim Yılı Diploma Defteri
- 88- Lefkoşa Türk Lisesi 1978 – 1979 Öğretim Yılı Diploma Defteri
- 89- Lefkoşa Türk Lisesi 1979 – 1980 Öğretim Yılı Diploma Defteri
- 90- Lefkoşa Türk Lisesi 1980 – 1981 Öğretim Yılı Diploma Defteri
- 91- Lefkoşa Türk Lisesi 1981 – 1982 Öğretim Yılı Diploma Defteri
- 92- Lefkoşa Türk Lisesi 1982 – 1983 Öğretim Yılı Diploma Defteri
- 93- Lefkoşa Türk Lisesi 1983 – 1984 Öğretim Yılı Diploma Defteri
- 94- Lefkoşa Türk Lisesi 1984 – 1985 Öğretim Yılı Diploma Defteri
- 95- Lefkoşa Türk Lisesi 1985 – 1986 Öğretim Yılı Diploma Defteri
- 96- Lefkoşa Türk Lisesi 1986 – 1987 Öğretim Yılı Diploma Defteri
- 97- Lefkoşa Türk Lisesi 1987 – 1988 Öğretim Yılı Diploma Defteri
- 98- Lefkoşa Türk Lisesi 1988 – 1989 Öğretim Yılı Diploma Defteri
- 99- Lefkoşa Türk Lisesi 1989 – 1990 Öğretim Yılı Diploma Defteri
- 100- Lefkoşa Türk Lisesi 1990 – 1991 Öğretim Yılı Diploma Defteri
- 101- Lefkoşa Türk Lisesi 1991 – 1992 Öğretim Yılı Diploma Defteri
- 102- Lefkoşa Türk Lisesi 1992 – 1993 Öğretim Yılı Diploma Defteri
- 103- Lefkoşa Türk Lisesi 1993 – 1994 Öğretim Yılı Diploma Defteri
- 104- Lefkoşa Türk Lisesi 1994 – 1995 Öğretim Yılı Diploma Defteri
- 105- Lefkoşa Türk Lisesi 1995 – 1996 Öğretim Yılı Diploma Defteri
- 106- Lefkoşa Türk Lisesi 1996 – 1997 Öğretim Yılı Diploma Defteri
- 107- Lefkoşa Türk Lisesi 1997 – 1998 Öğretim Yılı Diploma Defteri
- 108- Lefkoşa Türk Lisesi 1998 – 1999 Öğretim Yılı Diploma Defteri
- 109- Lefkoşa Türk Lisesi 1999 – 2000 Öğretim Yılı Diploma Defteri
- 110- Lefkoşa Türk Lisesi 2000 – 2001 Öğretim Yılı Diploma Defteri
- 111- Lefkoşa Türk Lisesi 2001 – 2002 Öğretim Yılı Diploma Defteri

B- KİTAPLAR

- 1- AN, Ahmet. (2000). Kıbrısın Yetiştirdiği Değerler, Ankara: Akçağ Basım Yayın Pazarlama A.Ş.
- 2- AYTEKİN, Halil. (1993). KKTC Eğitim Sisteminde Yapısal Dönüşüm, Lefkoşa.

- 3- ----- . (1991). İttihat ve Terakki Dönemi Eğitim Yönetimi, Ankara.
- 4- BEHCET, Hasan. (1969). Kıbrıs Türk Maarif Tarihi, Lefkoşa.
- 5- FERİDUN, Hüsnü. (2000). Eğitimle Bir Ömür, İstanbul: Boğaziçi A.Ş.
- 6- ----- . (2001). Kıbrıs Türk Eğitiminin Tarihçesi, Lefkoşa: Gazi Üniversitesi Yayınları.
- 7- NESİM, Ali. (1978). Batmayan Eğitim Güneşlerimiz, Lefkoşa: KKTC Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı Yayınları.
- 8- MAPOLAR, Hikmet Arif. (2002). 40 Yılın Anıları –1. 1.b, Derleyen Remzi Yektaoğlu, Lefkoşa: Galeri Kültür Yayınları.
- 9- GAZİOĞLU, Ahmet C. (2000). Kıbrıs'ta Türkler, 2.b, Lefkoşa: CYREP Yayınları.
- 10- ----- . (1995). Kıbrıs Türk Tarihi – Türk Dönemi – Lefkoşa: CYREP Yayınları.
- 11- ÖZCAN, Hüdaverdi, Z. ÖZDEMİR, N. SAĞDUYU. (1995). Kıbrıs Tarihi, Lefkoşa: Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı Yayınları.
- 12- IRKAD, Ulus. (1997). Kıbrıs Türk Eğitiminde Tarihsel Gelişmeler Lefkoşa: KTÖS Yayınları.
- 13- WEİR, W.W. (1952). Education in Cyprus, Cyprus.
- 14- Görsel Büyük Kültür Ansiklopedisi, 1984. c.6, s:3713.
- 15- BAŞARAN, İbrahim Ethem. (1996). Eğitim Yönetimi, Ankara: Yargıcı Matbaası.
- 16- MANİZEDE, Derviş. (1975). KIBRIS – Dün, Bugün, Yarın. İstanbul: Yayılcık Matbaası.
- 17- Vali Stoors'un Anıları, (1987). Mez – Koop Yayınları.
- 18- Osman Örek – Kıbrıs Türk Liderleri, (2000). KKTC Dışişleri ve Savunma Bakanlığı ve TC Lefkoşa Büyük Elçiliği Yayını.

C- SÜREKLİ YAYINLAR

- 1- Emeklinin Sesi Gazetesi 1 Ekim 1998
- 2- Halkın Sesi Gazetesi 6 Mayıs 1949
- 3- ----- 23 Nisan 1952
- 4- Kıbrıs Gazetesi 21 Ağustos 2002
- 5- ----- 2 Eylül 2002.

D- YILLIKLAR

- 1- The Magazine of Turkish Lycee 1929, Lefkoşa, 1929.
- 2- Kıbrıs Türk Erkek Lisesi Mecmuası 1933 – 1934, Lefkoşa, 1934.
- 3- Maarif Yıllığı 1959, Lefkoşa, 1959.
- 4- Lefkoşa Türk Lisesi Yıllığı, 1961 – 1962, Lefkoşa, 1962.
- 5- Lefkoşa Türk Lisesi Yıllığı 1962 – 1963, Lefkoşa, 1963.
- 6- Lefkoşa Türk Lisesi Yıllığı 1964 – 1965, Lefkoşa, 1965,
- 7- Lefkoşa Türk Lisesi Yıllığı 1965 – 1966, Lefkoşa, 1966.
- 8- Lefkoşa Türk Lisesi Yıllığı 1966 – 1967, Lefkoşa, 1967
- 9- Lefkoşa Türk Lisesi Yıllığı 1967 – 1968, Lefkoşa, 1968.
- 10- Lefkoşa Türk Lisesi Yıllığı 1968 – 1969, Lefkoşa, 1969.
- 11- Lefkoşa Türk Lisesi Yıllığı 1969 – 1970, Lefkoşa, 1970.
- 12- Lefkoşa Türk Lisesi Yıllığı 1970 – 1971, Lefkoşa, 1971,
- 13- Lefkoşa Türk Lisesi Yıllığı 1971 – 1972, Lefkoşa, 1972.
- 14- Lefkoşa Türk Lisesi Yıllığı 1972 – 1973, Lefkoşa, 1973.
- 15- Lefkoşa Türk Lisesi Yıllığı 1973 – 1974, Lefkoşa, 1974.
- 16- Lefkoşa Türk Lisesi Yıllığı 1974 – 1975, Lefkoşa, 1975.
- 17- Lefkoşa Türk Lisesi Yıllığı 1975 – 1976, Lefkoşa, 1976.
- 18- Lefkoşa Türk Lisesi Yıllığı 1976 – 1977, Lefkoşa, 1977.
- 19- Lefkoşa Türk Lisesi Yıllığı 1977 – 1978, Lefkoşa, 1978.
- 20- Lefkoşa Türk Lisesi Yıllığı 1978 – 1979, Lefkoşa, 1979.
- 21- Lefkoşa Türk Lisesi Yıllığı 1979 – 1980, Lefkoşa, 1980.
- 22- Lefkoşa Türk Lisesi Yıllığı 1980 – 1981, Lefkoşa, 1981.
- 23- Lefkoşa Türk Lisesi Yıllığı 1981 – 1982, Lefkoşa, 1982.

- 24- Lefkoşa Türk Lisesi Yıllığı 1982 – 1983, Lefkoşa, 1983.
- 25- Lefkoşa Türk Lisesi Yıllığı 1983 – 1984, Lefkoşa, 1984.
- 26- Lefkoşa Türk Lisesi Yıllığı 1984 – 1985, Lefkoşa, 1985.
- 27- Lefkoşa Türk Lisesi Yıllığı 1985 – 1986, Lefkoşa, 1986.
- 28- Lefkoşa Türk Lisesi Yıllığı 1986 – 1987, Lefkoşa, 1987.
- 29- Lefkoşa Türk Lisesi Yıllığı 1987 – 1988, Lefkoşa, 1988.
- 30- Lefkoşa Türk Lisesi Yıllığı 1988 – 1989, Lefkoşa, 1989.
- 31- Lefkoşa Türk Lisesi Yıllığı 1989 – 1990, Lefkoşa, 1990.
- 32- Lefkoşa Türk Lisesi Yıllığı 1990 – 1991, Lefkoşa, 1991.
- 33- Lefkoşa Türk Lisesi Yıllığı 1991 – 1992, Lefkoşa, 1992.
- 34- Lefkoşa Türk Lisesi Yıllığı 1992 – 1993, Lefkoşa, 1993.
- 35- Lefkoşa Türk Lisesi Yıllığı 1993 – 1994, Lefkoşa, 1994.
- 36- Lefkoşa Türk Lisesi Yıllığı 1994 – 1995, Lefkoşa, 1995.
- 37- Lefkoşa Türk Lisesi Yıllığı 1995 – 1996, Lefkoşa, 1996.
- 38- Lefkoşa Türk Lisesi Yıllığı 1996 – 1997, Lefkoşa, 1997.
- 39- Lefkoşa Türk Lisesi Yıllığı 1997 – 1998, Lefkoşa, 1998.
- 40- Lefkoşa Türk Lisesi Yıllığı 1998 – 1999, Lefkoşa, 1999.
- 41- Lefkoşa Türk Lisesi Yıllığı 1999 – 2000, Lefkoşa, 2000.

E- TŪZŪKLER

- 1- Dıştan Okul Bitirme Sınav TŪzŪğü, 2003.
- 2- Eđitsel Kol Etkinliklerinin Ders Saatlerine Denkliđi TŪzŪğü, 1986.
- 3- Ortaokullar ile Ortaöđretim Kurumları Sınıf Geçme ve Sınav TŪzŪğü.
- 4- Ortaokullar ile Ortaöđretim Kurumları Kayıt – Kabul, Devam – Devamsızlık TŪzŪğü.
- 5- Ortaokullar ile Ortaöđretim Kurumları İçinde ve Dışında Uyulacak Kurallar ve Disiplin TŪzŪğü, 29 Haziran 1998.

F- YÖNETMELİKLER – TALİMATNAMELER - TAMİMLER

- 1- Dıştan Bitirme Sınavları İdari Talimatnamesi, 1978.
- 2- Kıbrıs Türk Orta Dereceli Okullar Yönetmeliği, 1961.
- 3- Türk Maarif Müdürlüğü, Tamim no:149, 1961 – 1962.

G- YASALAR

- 1- Genel Ortaöğretim Dairesi, Kuruluş, Görev ve Çalışma Easasları (Değişiklik) Yasası, 26 / 1997.
- 2- KKTC Milli Eğitim Yasası İçdüzeni, 17 / 1986.
- 3- KKTC Öğretmenler Yasası, 1985, Lefkoşa.
- 4- TCM Orta, Mesleki ve Teknik Öğretmenler Yasası.

H- RESMÎ YAZI – YAYIN ve RAPORLAR

- 1- Türk Lisesi Müdürünün, Yüksek Orman Mektebi Müdürlüğüne gönderdiği 28.10.1931 tarihli yazı.
- 2- Maarif Müdürünün, Lise Müdürlüğüne gönderdiği 29 Haziran 1932 tarihi yazı.
- 3- Türk Maarif Bülteni, KTM Müdürlüğü 1961 tarih ve 20, 21 sayılı yayın.
- 4- Türk Maarif Bülteni, KTM Müdürlüğü 1962 tarih ve 127 sayılı yayın.
- 5- Türk Maarif Bülteni, KTM Müdürlüğü 1965 tarih ve 36 sayılı yayın.
- 6- ----- 1960 tarih ve 85 sayılı yayın.
- 7- ----- 1963 tarih ve 36 sayılı yayın.
- 8- Cyprus Blue Book no:27 : 1913 – 1914.
- 9- Türk İşleri Komisyonu Ara Raporu: 1949.
- 10- TCM Ders Yılı Raporu: 1965 – 1966.

I- MÜLAKATLAR

- 1- MÜDERRİSOĞLU, Ahmet Seyfi. “Koğuş ve Okul” Konulu Görüşme, Lefkoşa, 8 Aralık 2002.
- 2- LAMBASUYUCU, Tezcan. “Tezcan Lambasuyucu’nun Özgeçmişi” Konulu Görüşme, Lefkoşa, 20 Kasım 2002.
- 3- DİLMEN, Mustafa. “Mustafa Dilmen’in Özgeçmişi” Konulu Görüşme, Lefkoşa, 28 Kasım 2002.
- 4- ÇAĞLAR, Mustafa. “LTL’de Üniforma ve İmtihan” Konulu Görüşme, Lefkoşa, 23 Ocak 2003.
- 5- FERİDUN, Hüsnü. “LTL” Konulu Görüşme, Girne, 18 Mart 2003.
- 6- BEDİOĞLU, Oğuz Veli. “LTL ve Üniforma” Konulu Görüşme, Lefkoşa, 2 Nisan 2003.
- 7- ATUN, Hakkı. “LTL” Konulu Görüşme, Lefkoşa, 9 Mayıs 2003.
- 8- TOLGAY, Nermin Tahsin. “LTL’de İlk Kız Öğrenci” Konulu Görüşme, İzmir, 7 Nisan 2003.
- 9- TERZİOĞLU, Hande. “LTL Binaları” Konulu Görüşme, Lefkoşa, 27 Şubat 2003.
- 10- SONDER, Hülya. “LTL’de Uygulamalar” Konulu Görüşme, Lefkoşa, 8 Mart 2003.
- 11- ORTAŞ, Nilgün. “LTL Binası” Konulu Görüşme, Lefkoşa, 15 Mayıs 2003.
- 12- SAVALAŞ, İsmail. “Koğuş, Disiplin ve Üniforma” Konulu Görüşme, Lefkoşa, 12 Haziran 2003.
- 13- ÇELİKER, Behzat. “Okul Binaları” Konulu Görüşme, 3 Mart 2003.
- 14- TOKYAY, Leman. “Çalışan Personel” Konulu Görüşme, Lefkoşa, 2 Aralık 2003.
- 15- DEMİRTAŞ, Nilay. “Üniforma” Konulu Görüşme, Lefkoşa, 20 Mart 2003.
- 16- DİKMENOĞLU, Veleddin. “Çalışan Personel” Konulu Görüşme, Lefkoşa, 2 Aralık 2002.

- 17- DEĞGİN, Celal. “Celal Değgin’in Özgeçmişi” Konulu Görüşme, Lefkoşa, 17 Mayıs 2003.
- 18- ZAIMOĞLU, Yalçın. “Yalçın Zaimoğlu’nun Özgeçmişi” Konulu Görüşme, Lefkoşa, 17 Mayıs 2003.
- 19- KUTALMIŞ, Kamil. “Kamil Kutalmış’ın Özgeçmişi” Konulu Görüşme, Lefkoşa, 28 Nisan 2003.

IV. TUTANAKLAR

- 1- Tali Okullar İdare Heyeti – Tutanak Defteri: 1925.
- 2- Tali Okullar İdare Heyeti – Tutanak Defteri: 1926.
- 3- LTL Öğretmenler Kurul Tutanağı: 1954.
- 4- LTL Öğretmenler Kurul Tutanağı: 1955.
- 5- LTL Öğretmenler Kurul Tutanağı: 1956.
- 6- LTL Öğretmenler Kurul Tutanağı: 1957.
- 7- LTL Öğretmenler Kurul Tutanağı: 1958.
- 8- LTL Öğretmenler Kurul Tutanağı: 1959.
- 9- LTL Öğretmenler Kurul Tutanağı: 1960.
- 10- LTL Öğretmenler Kurul Tutanağı: 1961.
- 11- LTL Öğretmenler Kurul Tutanağı: 1962.
- 12- LTL Öğretmenler Kurul Tutanağı: 1963.
- 13- LTL Öğretmenler Kurul Tutanağı: 1964.
- 14- LTL Öğretmenler Kurul Tutanağı: 1965.

EK: 1

**TALİ OKULLAR İDARE HEYETLERİ (OKUL KOMİSYONLARI)
ÜYELERİNİN İSİM, GÖREV VE YILLARI**

1-	Hacı Ali Rıfkı	Müftü	1896 – 1910
2-	Derviş Paşa	Meb'us	1896 – 1910
3-	Faik		1896 – 1902
4-	M. Asaf		1896 – 1902 / 1916 – 1918
5-	Rev. J. Spencer	Okullar Müfettişi (Sekreter)	1896 – 1902
6-	Hayness Smith	Kıbrıs Yüksek Komiseri (Başkan)	1902 – 1904
7-	Osman Nuri	Başkadı	1902 – 1910
8-	Hacı Hafız Zıya	Meb'us / Müftü (Sekreter)	1902 – 1930
9-	Sadık Efendi	Türk Evkaf Murahhası	1902 – 1904
10-	Hafız Ramadan	Meb'us	1902 – 1904
11-	Sir C. A. King	Yüksek komiser (Başkan)	1904 - 1910
12-	Musa İrfan	Türk Evkaf Murahhası	1904 – 1925
13-	Hacı Hamit		1904 – 1910
14-	Rev. C. F. Newham	Okullar Müfettişi, daha sonra Maarif Müdürü (Sekreter)	1904 – 1929 / 1930 – 1932
15-	Numan	Başkadı (Başkan)	1910 – 1911
16-	Ali Rifat	Başkadı (Başkan)	1911 – 1918 / 1922 – 1928
17-	Ahmet İzzet		1910 - 1912

18-	Şevket		1910 – 1912
19-	M. Fahri		1910 – 1922
20-	Mehmet Ziya		1910 – 1924
21-	Mısırlızade Ahmet Hulûsi		1910 – 1912
22-	Mr. Cade	Lefkoşa Komiseri (Başkan)	1910 – 1914
23-	M. Hami	Meb'us	1912 – 1916 / 1918 – 1920
24-	Dr. Hafız Cemal		1912 – 1922
25-	Lucil Smith	İngiliz Evkaf Murahhası	1912 – 1914
26-	İbrahim Hakkı	Türk Okulları Müfettişi	1914 – 1916
27-	Hakkı Hürremzade		1914 – 1924 / 1930 – 1932
28-	Dr. Eyyüp	Meb'us	1914 – 1916
29-	Osman Cemal		1914 – 1916 / 1922 / 1926 - 1932
30-	A.Sait(Sait Hoca)	Meb'us	1916 – 1922
31-	Yorgancıbaşızade Sami	Meb'us	1918 – 1920
32-	Col Galagher	İngiliz Evkaf Murahhası	1920 – 1928
33-	Dr. Rauf		1920 – 1932
34-	M. Münir	Türk Evkaf Murahhası	1925 – 1932
35-	Ahmet Nimetullah		1924 – 1930
36-	M. Baha		1924 – 1930

37-	Mahmut Celâlettin	Meb'us	1926 – 1932
38-	J. R. Cullen	Maarif Müdürü (Sekreter)	1929 – 1932
39-	Dr. Küfi		1928 – 1932
40-	Mehmet Kemal	Evkaf Murahhası (Başkan)	1950 – 1956
41-	Dr. Ziyat Hakkı	Başkan Yardımcısı	1950 – 1956
42-	Nekibzade Fadıl	(Lefke)	1950 – 1952
43-	Ali Ratip	(Baf)	1950 – 1952
44-	Ahmet Faiz	(Baf)	1950 – 1952
45-	Dr. Niyazi Manyera	(Mağusa)	1950 – 1952
46-	M. Zeki Mulla Osman	(Mağusa)	1950 – 1952
47-	Ramadan Cemil	(Limasol)	1950 – 1952
48-	Hasan Osman Hacı Emin	(Limasol)	1950 – 1952
49-	Ahmet Hulisi Müderris	(Limasol)	1950 – 1952
50-	Osman İbrahim	(Larnaka)	1950 – 1952
51-	Ahmet Niyazi	(Girne)	1950 – 1952
52-	Ahmet Pertev		1952 – 1956
53-	Ülfet Emin	Avukat	1952 – 1956
54-	Dr. Fikret Rasım		1952 – 1956
55-	Dr. Ziver Kemal		1952 – 1956
56-	Ali Rauf	(Luricina)	1952 – 1956
57-	Vedia Hayrettin		1952 – 1956
58-	Kamuran Aziz		1952 – 1956
59-	Şemi		1952 – 1956

60-	Nazım Ali İleri	(Başkan)	1956 – 1963
61-	Ali Vasıf	(Başkan Yardımcısı)	1956 – 1963
62-	Ümit Süleyman		1956 – 1961
63-	Hamit Orundalı		1956 – 1961
64-	Kemal Deniz		1956 – 1961
65-	Ahmet Rauf		1956 – 1961
66-	Mustafa Kenan		1956 – 1961
67-	Dolun Ali Rıza		1956 – 1961
68-	Hale Avkıran		1956 – 1961
69-	Dr. Tahsin Salih Gözmen		1961 – 1963
70-	Hatice Necati		1961 – 1963
71-	Hüseyin İrfan		1961 - 1963

(Behcet, 1969: 114 – 143).

EK: 2

**LTL'DE OKULUN KURULDUĞU GÜNDEN GÜNÜMÜZE KADAR
GÖREV YAPTIĞI TESBİT EDİLEBİLEN ÖĞRETMENLER.**

1. A. Beyar	*
2. A. Burhan Bey	Çizim
3. A. Değirmencioğlu	Almanca
4. A. M. Makand	*
5. A. R. Değirmenci	*
6. A. Şefki	Type – Writing (daktilo)
7. Abdullah Alpay	Matematik
8. Abdullah Selim	*
9. Adnan Anık	Kimya
10. Ahmet Batmazoğlu	Tarih
11. Ahmet Bilir	Coğrafya
12. Ahmet Burhan	Beden Eğitimi
13. Ahmet Çobanoğlu	Kimya
14. Ahmet Eker	Elektronik Bilgisi
15. Ahmet Güleç	Rehber (görevine devam etmektedir)
16. Ahmet Hulusi	Din
17. Ahmet Hüseyin	Kimya - Type Writing (daktilo)
18. Ahmet Niyazi	Matematik
19. Ahmet Refik Çağlar	Arapça – Farsça – Din
20. Ahmet Savalaş	Türkçe
21. Ahmet Tansel	Türkçe
22. Ahmet Topal	Beden Eğitimi (görevine devam etmektedir)
23. Alev Tatlıcioğlu	Matematik (görevine devam etmektedir)
24. Ali Beyaz	*

25. Ali Dinçer	Tarih – Md. Mv.
26. Ali Dümenci	Fizik
27. Ali Manavoğlu	Fizik (görevine devam etmektedir)
28. Ali Mustafa Kutrıza	İngilizce
29. Ali Nazmi	Fizik
30. Ali Nesim	Felsefe – Md. Mv.
31. Ali Rıza Altay	Beden Eğitimi
32. Ali Rıza Efendi	*
33. Ali Rıza Nazım	Biyoloji
34. Ali Yaman Işık	Kimya (görevine devam etmektedir)
35. Aliye Çelebi (Başar)	Edebiyat (görevine devam etmektedir)
36. Alpay Lisani	İngilizce
37. Altan Beyzade	Beden Eğitimi
38. Altan Volkan Avcı	Edebiyat (görevine devam etmektedir)
39. Altay Ali	Beden Eğitimi
40. Arif Hocalar	Ticaret
41. Arif İşgüzar	Tarih – Md. Mv.
42. Aşık Özsergen	Tarih (görevine devam etmektedir)
43. Ata Sami	Kütüphane
44. Avni Yakalıoğlu	*
45. Avukat Mithat Bey	Türkçe – Tarih
46. Aydın Sami	Türkçe
47. Ayer Hasan	*
48. Ayhan Mullaoğlu	İngilizce
49. Ayhan Mustafa	Sanat Tarihi
50. Aylin Örek	Resim – Sanat Tarihi
51. Aysan Bayramoğlu	*
52. Ayşe Kaplan	Beden Eğitimi
53. Ayşe Refik	Edebiyat
54. Ayşe Şule Korman	İngilizce (görevine devam etmektedir)

55. Ayşe Yüksel	İngilizce
56. Aysel Hasan Nihat	Yurt Bilgisi
57. Ayşen Atun	Biyoloji
58. Aytül Türkkkan	Edebiyat (görevine devam etmektedir)
59. Babür Nihat	Beden Eğitimi
60. Baha Hami	T. Aritmetik – Cebir – Geometri
61. Bahaeddin Bölüm	Tarih
62. Bahire Buda	İngilizce (görevine devam etmektedir)
63. Belma Umar	*
64. Beria Hüseyin	Felsefe
65. Berna Ongan	Fizik (görevine devam etmektedir)
66. Beyrutlu Misbah Efendi	*
67. Bilge Bayraktar	Resim
68. Bodamyalızade Mehmet Şefket Bey	Fransızca – Türkçe
69. Bülent Ecevit Bereketli	Biyoloji
70. Burcu Tüccaroğlu	Bilgisayar
71. Burhan Dinçer	*
72. C. L. Fowler	İngilizce
73. Canev Yönel	Beden Eğitimi (görevine devam etmektedir)
74. Çavuşyan	Fransızca
75. Celal Değgin	Felsefe – Md.
76. Celal Öztürk	Bilgisayar (görevine devam etmektedir)
77. Cemal Alpin	Edebiyat
78. Cemal Bey	*
79. Cemal Önem	İngilizce
80. Cemaliye Ersoy	Ticaret
81. Cengiz Yiğit	Fizik
82. Çetin Tavukçuoğlu	Fizik (görevine devam etmektedir)
83. Ceylan Dimililer	Resim
84. Ciğdem Birol	Rehber
85. Coşkun Cilal	*

86. Cüferiye Cüfer	Beden Eğitimi
87. Cuma Arıkbuka	Fizik
88. D. Risley	İngilizce
89. Demirel Suphi	İngilizce
90. Didem Akkır	Sanat Tarihi
91. Dilaver Mustafa	Matematik
92. Dinçer Raif	Beden Eğitimi
93. Dr. Hafız Cemal	Fransızca – Sıhhat Bilgisi
94. Dr. Kufi Asaf	Kimya – Hayvanat- Nebatat – Jeoloji
95. Dr. Nuri Bey	Psikoloji – Felsefe – Tabiat
96. Dr. Salih Karaali	Matematik
97. Düriye Ali	Edebiyat
98. Düriye Öktemer	Edebiyat
99. Ebru Bayşar	Beden Eğitimi
100. Ece Sucuoğlu	Psikoloji
101. Ecvet Yusuf	Yurt Bilgisi
102. Eczacı Memduh Bey	Tabiiyat
103. Ekrem Esat	İngilizce
104. Ekrem İzzi	İngilizce
105. Elif Gezer	Edebiyat
106. Elmas E. Hüseyin	Ticaret
107. Elvan Yılmaz	*
108. Emel Özbek	Biyoloji
109. Emine Ayla Tekiner	Fizik
110. Emine Başarenel	Kimya (görevine devam etmektedir)
111. Emine Beyit (Güven)	Kimya (görevine devam etmektedir)
112. Emine Hakkı	Kimya
113. Emir Ali Başar	Kimya
114. Engin Anıl	İngilizce
115. Enver Tunceri	Daktilo
116. Eray Cemil	Türkçe

117. Ercan Vechi	Matematik (görevine devam etmektedir)
118. Erdoğan Arif	İngilizce
119. Erdoğan Ersever	İngilizce
120. Eren Selçuk	Fizik – Matematik
121. Ergün Çetin	Edebiyat
122. Erife Nami (Yağcıoğlu)	Edebiyat
123. Erol Özçelik	Tarih
124. Erol T. Yücesoy	İngilizce
125. Ertan Ali Beşir	Coğrafya
126. Ertan Azer	Beden Eğitimi (görevine devam etmektedir)
127. Esat Hilmi	İngilizce
128. Esat Varoğlu	Matematik
129. Eşber Salahi	Tarih
130. Esin Koral	Fizik (görevine devam etmektedir)
131. Ezgi Soysal	Sosyoloji
132. Fahri Akman	Rumca - Muhasebe
133. Fahri Belen	Matematik
134. Faik Müftüzade	İngilizce
135. Fatih Akçay	Din
136. Fatma Zorlu Ramiz	Fizik
137. Fatma Anıl	Beden Eğitimi (görevine devam etmektedir)
138. Fatma Ergüdenler	Rehber
139. Fatma F. Yenen	Rehber (görevine devam etmektedir)
140. Feray Asal	Bilgisayar
141. Ferda Hızal	Matematik
142. Feyzi Müftüzade	Türkçe – Farsi – Arabi
143. Fikret Özgün	Matematik
144. Fikri İbrahim	*
145. Fuat Sami	İngilizce
146. G. M. Salih	*

147. Gencay Eroğlu	Beden Eğitimi
148. Gökmen Maniler	Biyoloji
149. Gökmen Mehmet	Tabiyat
150. Gökmen Salih	Biyoloji
151. Gül Uğurlu	Beden Eğitimi
152. Gülçin Argın	Fizik
153. Gülçin Erkmen	Tarih – Md. Mv.
154. Gülgün Bayraktar	Bilgisayar
155. Gülsen Sencer	Müzik
156. Gülsün Çek	Edebiyat (görevine devam etmektedir)
157. Gültekin Ramadan	Edebiyat
158. Gülten Özyiğit	Sanat Tarihi
159. Günay Ali	*
160. Günay Yorgancıoğlu	Coğrafya
161. Güner Pir	Rehber
162. Güney Vaizoglu	Ekonomi
163. Günfer Erkmen	Fizik
164. Güniz Ali Riza	Kimya
165. Gürkan Korakan	Matematik (görevine devam etmektedir)
166. Güven Uludağ	Tarih (göreve devam etmektedir)
167. Güzin Okutan	Resim – Md. Mv.
168. H. F. Grant	İngilizce
169. H. Günden	Coğrafya
170. H. Niyazi	Coğrafya
171. H. Oğuz Veli	Matematik
172. H. Rofo	İngilizce
173. H. Selçuk Osman	*
174. H. Şenol	Müzik
175. H.M. Emin	*
176. Hacı Veli Efendizade	Din Dersleri
177. Hadi Bey	Tabiiyat – Kimya – Fizik

178. Hakan Fıncıoğulları Matematik (görevine devam etmektedir)
179. Hakkı Efendi Maani – Beyan – Mantık – Mecelle –
Kavanin - Akit
180. Hakkı Korkuter Fizik
181. Haldun Pakarı Coğrafya (görevine devam etmektedir)
182. Halil Efendi Tarih – Türkçe
183. Halil Fikret Alasya Tarih – Coğrafya – Sosyoloji – Fen –
Yurt Bilgisi
184. Halit Ali Rıza *
185. Hasan Başaranel Fizik
186. Hasan Emirzade Almanca
187. Hasan Erman Commerce (ticaret) - Book – keeping
(muhasabe)
188. Hasan M. Emin *
189. Hasan Nidai İngilizce
190. Hasan Saffet *
191. Hasan Şefik Altay Edebiyat
192. Hasan Tahsin Türkçe
193. Hasan Tekman Fizik
194. Hasan Tonyalı Beden Eğitimi
195. Hasan Türközü *
196. Hasan Yılmaz *
197. Hasib Altay Fen Bilgisi
198. Hatice Akat (Reis) Sanat Tarihi (görevine devam etmektedir)
199. Hatice Alav Kimya (görevine devam etmektedir)
200. Hatice Ece Uzun Edebiyat
201. Hatice Örek Resim
202. Hidayet Gürsoy Tarih
203. Hoca Fehim Efendi *
204. Hoca Mehmet Ziyai Efendi *

205. Hoca Salih Efendi	Arabi – Faarisi – Din Ahlak – Türkçe – Edebiyat
206. Hoca Şukri Efendi	*
207. Hüda Mehmet	Yurt Bilgisi
208. Hülya Aktan	*
209. Hülya Çorba (Mazharoğlu)	Beden Eğitimi
210. Hülya Devaşan	Fizik
211. Hülya Sonder	El Sanatları – Md. Mv.
212. Hülya Soykut	Beden Eğitimi (görevine devam etmektedir)
213. Huriye Sevay	Tarih
214. Hürremzade Mehmet Hakkı Efendi	Din Dersleri – Farsca – Arapça
215. Hürsoy Süley	*
216. Hüseyin Giritli	Daktilo – Ticaret
217. Hüseyin Nasıfoğlu	Coğrafya
218. Hüseyin Uzun	Matematik
219. Hüseyin Uzunoğulları	Tarih (görevine devam etmektedir)
220. Hüseyin Vasfi	Rehber – Psikoloji
221. Hüsnü Feridun	Kimya
222. Hüsrev Süleyman	İngilizce
223. İbrahim Hilmi Damdelen	İngilizce – İzcilik
224. İbrahim Toprakçı	Almanca
225. İhsan Aksu	Din
226. İhsan Ataoğlu	Müzik
227. İlkin Hüseyin	Beden Eğitimi
228. İnanç Nizami	Felsefe – Psikoloji
229. İrfan Gündüz	*
230. Işıl Ahmet	İngilizce
231. Işın Berkut	İngilizce
232. Işın Nabi	İngilizce
233. İsmail Hakkı	Matematik
234. İsmail Hikmet Ertaylan	Edebiyat

235. İsmail Uluçgür	Edebiyat
236. İsmet Efe Öztunç	Edebiyat (görevine devam etmektedir)
237. İsmet Güven	İngilizce – Md. Mv. (görevine devam etmektedir)
238. İsmet Mehmet	*
239. İsmet Vehit Güney	Resim
240. İzzet Bey	*
241. J. A. Hilton	İngilizce
242. J. B. Greig	*
243. J. P. C. Toalster	İngilizce
244. Jale Aşman	Bilgisayar
245. Jale Çiner	Edebiyat (görevine devam etmektedir)
246. Jale Derviş	Müzik
247. Jennifer Kemal	İngilizce
248. Jülin Aksoy	Tarih (görevine devam etmektedir)
249. Kadri Çetin	Müzik
250. Kamil Hüseyin	Matematik
251. Kamil Kutalmış	Tarih – Md. – Bş. Mv.
252. Kazım Altay	Tarih
253. Kemal Ahmet Atay	Kimya
254. Kemal Ankaç	Resim (görevine devam etmektedir)
255. Kemal Gündüz	Müzik
256. Kemal Hasan	Daktilo
257. Kemal Mehmet Ali	Edebiyat
258. Kemal Oram	Türkçe – Rumca – Muhasebe
259. Kemal Tekakpınar	Tarih
260. Kevakipzade Mesut	Müzik
261. Kezban Erkoyuncu	Tarih
262. Kezban Taşbel	Fizik (görevine devam etmektedir)
263. Kiraz Koç	Edebiyat (görevine devam etmektedir)
264. Köfüniteli Celal Bey	Tarih - Coğrafya
265. Koncay Hüseyin	Fizik – Matematik

266. Konedralı Kafa Rıza	Riyaziye
267. Kubilay Rauf	Beden Eğitimi
268. Kutay Bektaşoğlu	Matematik (görevine devam etmektedir)
269. Lalehan Dikengil	Kimya
270. Levent İlgin	Beden Eğitimi (görevine devam etmektedir)
271. Lütfi Mehmet	Tabiat Bilgisi – Biyoloji
272. M. Mithat Bey	Tarih – İngilizce – Edebiyat
273. M. N. T. Beniston	*
274. M. Necati Özkan	Tarih – Coğrafya – Türkçe
275. M. Necdet	Riyaziyat
276. M. Özdural	Tarih – Coğrafya
277. M. Raşid	Fizik
278. M. Remzi Bey	Kimya
279. M. Rıza	*
280. M. Zekai	Tabiiyat
281. M.N. Ahmet	Fizik
282. Mahmut Bayram	İngilizce
283. Mahmut Necmi Bodamyalızade	İngilizce
284. Makbule Hatay	Matematik (görevine devam etmektedir)
285. Mamhut Bayram	İngilizce
286. Maşuk	Müzik
287. Mehmet Akyıl	Edebiyat (görevine devam etmektedir)
288. Mehmet Doğanöz	Beden Eğitimi
289. Mehmet Erdinç Güney	Beden Eğitimi
290. Mehmet Irmak	Türkçe
291. Mehmet Kemal Yurdal	Edebiyat
292. Mehmet Mevlanaoğlu	Matematik (görevine devam etmektedir)
293. Mehmet Necat	Rumca – Türkçe – Translation(tercüme)
294. Mehmet Necati Ahmet	Fizik
295. Mehmet Öke	İngilizce (görevine devam etmektedir)
296. Mehmet Önder	Edebiyat

297. Mehmet Öztürk	Tarih
298. Mehmet Şanlıtürk	Felsefe (görevine devam etmektedir)
299. Mehmet Şevket	Tabiat Bilgisi
300. Mehmet Ünlüsoy	*
301. Mehmet Ziya Efendi	Din Dersleri
302. Melek Şükrü	Resim
303. Meliha Volkan	Beden Eğitimi
304. Memnune Bildik	*
305. Meral Aygün	Edebiyat
306. Mervya B. Evans	İngilizce
307. Meryem Hansel	Matematik (görevine devam etmektedir)
308. Meryem Öksüzoğlu	İngilizce – Md. Mv. – Md. (görevine devam etmektedir)
309. Mes'ut Bey	Müzik
310. Mesut Yüzer	*
311. Mete Oğuz	Tarih (görevine devam etmektedir)
312. Mr. C. Alfrod	Spor – Ticaret
313. Mr. Collins	İngilizce
314. Mr. Dale	İngilizce
315. Mr. Donaldson	İngilizce
316. Mr. Hamilton	İngilizce
317. Mr. Jezefin	Bando
318. Mr. Makand	İngilizce – Latin
319. Mr. Morris	İngilizce
320. Mr. S. H. Dalzel	*
321. Mr. S. Williams (ticaret)	Correspondance (yazışma) – Commerce
322. Mr. Thompson	Riyaziyat – Matematik – İngilizce
323. Mr. V. Badelian	Müzik
324. Mr. Vedva	İngilizce
325. Mr. Vigar	İngilizce

326. Mr. W. R. Price	*
327. Mrs. Christin	İngilizce
328. Mrs. Petlow	İngilizce
329. Mrs. Williams	İngilizce
330. Muammer Yağcıoğlu	Edebiyat
331. Müderris Ahmet	*
332. Müge Yorgancıoğlu	Müzik
333. Muharrem Faiz	Felsefe
334. Muhittin Bey	Tabiiyat
335. Muhsin Paksoy	*
336. Mustafa Ağa	Beden Eğitimi
337. Mustafa Alsancak	Daktilo
338. Mustafa Çağlar	İngilizce – Md. Mv.
339. Mustafa Erçikan	Fen Bilgisi – Matematik
340. Mustafa Güner	İngilizce
341. Mustafa Kemal Küçüksönmez	Edebiyat – Md. Mv. (görevine devam etmektedir)
342. Mustafa Kofalı	Biyoloji (görevine devam etmektedir)
343. Mustafa M. Kavuklu	Coğrafya
344. Mustafa Mehmet	İngilizce
345. Mustafa Müezzinoğlu	Coğrafya
346. Mustafa Sakallı	*
347. Mustafa Şefketoğlu	İngilizce
348. Mustafa Serdengeçti	Ticaret – Folklor
349. Mustafa Ulaş	Edebiyat
350. Mustafa Uyguroğlu	Coğrafya (görevine devam etmektedir)
351. Müsteyde Alphan	İngilizce (görevine devam etmektedir)
352. Muzaffer Gürses	Edebiyat
353. Nacim Yücelt	Tarih
354. Nadi Kadioğlu	Tabiiyat
355. Nahide Yalyalı	Kimya

356. Nalan Özyol İngilizce (görevine devam etmektedir)
357. Nazif Süleyman Ebeoğlu Daktilo – Steno – İngilizce
358. Nazmiye Özçağ Ticaret
359. Necmi Avkıran Rumca
360. Necmussagib İngilizce
361. Neriman İsmet Beden Eğitimi
362. Nesime Volkan Bilgisayar
363. Nevzat Mehmet Almanca
364. Nicole Therese Marie Beniston Fransızca
365. Niyazi Türkseven Biyoloji (görevine devam etmektedir)
366. Nügen Derman (Duru) Felsefe Grubu (görevine devam etmektedir)
367. Numan Bey Tabiiyat
368. Nurgen Tosun Coğrafya (görevine devam etmektedir)
369. Öksel Niyazi (Apaydın) Matematik
370. Olcay Üzmen Tarih (görevine devam etmektedir)
371. Olgun Gürçınar Sosyoloji – Md. Mv. (görevine devam etmektedir)
372. Ömer Ateşoğlu Kimya
373. Önder Ünveren Daktilo
374. Orhan Genç Matematik (görevine devam etmektedir)
375. Orhan Kabataş Edebiyat
376. Orhan Salih Tarih
377. Orhan Tokhan Tarih
378. Orhan Tolun Ticaret – Daktilo
379. Osman Adalier Coğrafya
380. Osman Necati Çelik Matematik – Fizik
381. Osman Nuri Bey Coğrafya – Tarih
382. Osman Safa Biyoloji
383. Oya Atikol (Boral) Matematik
384. Ozan Zeki Fikret Felsefe
385. Özay A. Zaim Fizik
386. Özben Aksoy İngilizce – Md. Mv.

387. Özdemir Günçe	Kimya – Md. Mv.
388. Özdemir Sennaroğlu	Matematik
389. Özel Özçelik	Tarih – Md. Mv.
390. Özkan Hasan	Felsefe
391. Özkan Pastırmacıoğlu	Müzik
392. Özlem Öykün	Bilgisayar
393. Özlem Tural	İngilizce
394. Özlem Uğurlubirel(Onar)	Felsefe Grubu (görevine devam etmektedir)
395. Özten Fikri (Lütfi) Soyer	Matematik
396. Özten Fikri Soyer	Matematik – Astronomi
397. P. Bnb. Nuri Özbek	Milli Güvenlik
398. P. Yb. Baki Şanlıer	Milli Güvenlik
399. Paye Altınel	Fizik
400. Pembe Mesutoğlu	Felsefe
401. Pembe Turhan	Müzik
402. Peter W. Young	İngilizce
403. Polat Tolga	Coğrafya
404. R. Hudson	İngilizce
405. Raif Mustafa	Beden Eğitimi
406. Ratip Dostoğlu	*
407. Refik Bey	Matematik
408. Refika Kutrafalı	Biyoloji (görevine devam etmektedir)
409. Remzi Paşa	*
410. Reşat Ebeoğlu	Biyoloji – Fizik – Kimya (yurt öğretmeni)
411. Reşat Vasfi	Matematik – Md. Mv.
412. Rifat Bey	*
413. Saadet Günden	Türkçe
414. Sabahattin Başol	Coğrafya
415. Sabahattin Topçu	Din (görevine devam etmektedir)
416. Şaban Seyhan	Tarih

417. Sabri Bey	Edebiyat
418. Sacide Acar	Fizik – Kimya
419. Sacit A. Hamdi	Matematik
420. Sadrettin Efendi	Tarih – Coğrafya
421. Saffet Ergin	*
422. Salih Ali	Matematik
423. Salih Behcet Coşar	Matematik
424. Salih Karaali	Matematik - Astronomi
425. Salih Mecit	Matematik – İngilizce – Müdür
426. Sami Bahaeddin	Kimya
427. Sami Bey	Rumca
428. Sami Ergün	Edebiyat
429. Sami Tecen	*
430. Samiye Taşkın	İngilizce (görevine devam etmektedir)
431. Sarper İnce	Fizik – Matematik
432. Şebnem Çobanoğlu	Matematik (görevine devam etmektedir)
433. Sedat Kaplan	Beden Eğitimi (görevine devam etmektedir)
434. Şefket Süreyya Aytaç	*
435. Şehbal Hamzaogulları	Sanat Tarihi
436. Selahattin Yalvaç	Edebiyat
437. Selahettin Efendi	Edebiyat
438. Selçuk Osman	*
439. Selçuk Zihni	İngilizce
440. Selim Hasan Abdullah	Fizik
441. Sema Levent (Kabataş)	Edebiyat
442. Semra Çağıl	Tarih
443. Semra Eren	Edebiyat
444. Semra Mehmet Ali	Matematik
445. Şenay Hilmi	Psikoloji
446. Seniha Kutalmış	Coğrafya (görevine devam etmektedir)
447. Seral Tan	Beden Eğitimi (görevine devam etmektedir)

448. Serap Manavoğlu İngilizce (görevine devam etmektedir)
449. Şeref Ataöv Felsefe Grubu (görevine devam etmektedir)
450. Şerife Alasya Rehber
451. Serkan Ekşici Coğrafya
452. Şermin Kotak Matematik
453. Servet Canova *
454. Sevdâ Işıktaş Bilgisayar
455. Sevgül Koparan (Teksoylu) Coğrafya (göreve devam etmektedir)
456. Sevilay Cangül İngilizce
457. Sevim Girgin Sanat Tarihi
458. Sevinç Mallıdağlı (Baki) Tarih (görevine devam etmektedir)
459. Seyfi Köprülü Rumca
460. Seyfullah Köprülü *
461. Seyit Ahmet Üral Matematik
462. Sinan Esendal Tarih
463. Soley Aksunlar Müzik (görevine devam etmektedir)
464. Solmaz Ersöz Fen
465. Sonay Uluç Edebiyat – Md. Mv.
466. Sözü Alkan Beden Eğitimi
467. Süheyla Ercafer Matematik
468. Şükran Avcı Edebiyat
469. Süleyman Çelmen Felsefe
470. Süleyman Göktaş Beden Eğitimi
471. Süleyman Mehmet Edebiyat - Felsefe
472. Sündüz Belgin Bardak Edebiyat
473. Suphi İrfan İngilizce – Rumca
474. Taçlan Manavoğlu Matematik
475. Taçlan Niyazi Matematik
476. Tahir Vehbi Zeki Mehmet Tarih
477. Teoman Ersöz Felsefe
478. Tevfik Ali İleri *

479. Tefvik Ali Rıza	T. Tarih
480. Tijen Güder	İngilizce (görevine devam etmektedir)
481. Tolga Tekin	Beden Eğitimi (görevine devam etmektedir)
482. Tözün Tunalı	Beden Eğitimi
483. Tr. Abdülkadir Dayı	Fizik – Kimya
484. Tr. Abdullah Evenos	Matematik
485. Tr. Ali Cengiz Gökoğlu	Tarih
486. Tr. Arif Nihat Asya	Edebiyat
487. Tr. Avni Yakalıoğlu	Kimya
488. Tr. Burhan Dinçer	Matematik
489. Tr. Cemil Fenman	Fizik
490. Tr. Emin Çakıroğlu	Coğrafya
491. Tr. Emine Akmandor	Fizik
492. Tr. Hüseyin Gürtünca	Edebiyat
493. Tr. İbrahim Zeki Burdurlu	Türkçe
494. Tr. Mehmet Durulgan	Türkçe
495. Tr. Mübeccel Fenman	Biyoloji
496. Tr. Naim Bulunç	Edebiyat
497. Tr. Sabri Beşer	Matematik
498. Tr. Servet Asya	Kimya
499. Tr. Suphi Ayduk	*
500. Tr. Zeynep Evenos	Kimya
501. Tülay İmamoğlu	Rehber
502. Tülay Pilli	Rehber
503. Tulin Solmaz	İngilizce – Md. Mv.
504. Tuncel Sabancı	Edebiyat (görevine devam etmektedir)
505. Tüner Tanpınar	İngilizce (görevine devam etmektedir)
506. Turgut Rıza	Ticaret – Daktilo
507. Türkan Güneş	Edebiyat (görevine devam etmektedir)
508. Uğur Bilir	Coğrafya (göreve devam etmektedir)
509. Ulus Gerçek	Edebiyat (görevine devam etmektedir)

510. Ünal Ahmet	Fransızca
511. Ünal Tuna	Matematik
512. Ünsal Soysal	Biyoloji
513. Urfalı Hasan İhsan	Tarih – Coğrafya
514. Utku Altınkalem	Rehber
515. Uzay Avkıran	İngilizce
516. Vedat Ertay	Edebiyat
517. Vergi H. Bedevi	Tarih
518. Victor Vedova	İngilizce – Fransızca
519. Vural Niyazi	Fizik – Kimya
520. W. S. Beniston	İngilizce
521. Yalçın Hasan Hüseyin	Fizik
522. Yavuz Mehmet	Almanca
523. Yavuz Selçuk	Tarih – Coğrafya
524. Yeliz Bilen	Beden Eğitimi
525. Yeliz Çolakoğlu	Bilgisayar
526. Yeşim Eltutan	Matematik
527. Yeşim İlkan	Müzik
528. Yeşim Tokhan	Tarih
529. Yıldan Birand	Müzik
530. Yılmaz Haki Hakeri	Sanat Tarihi
531. Yıltan Taşçı	Edebiyat
532. Yonca Dağbaşı	Tarih (görevine devam etmektedir)
533. Yurdal Cihangir	Edebiyat
534. Yusuf Salih	Beden Eğitimi
535. Yusuf Ziya Kaptan	Beden Eğitimi
536. Zalihe Mustafa	Fizik
537. Zehra Arkın	Edebiyat
538. Zehra Keskindağ	Kimya (görevine devam etmektedir)
539. Zehra Özerem	*
540. Zehra Zeki	Felsefe – Psikoloji

541. Zeki Fikret	Daktilo
542. Zeki Taner	Müzik
543. Zeynel Arıkan	*
544. Ziver Kutrafalı	Coğrafya
545. Ziya Efendi	Din
546. Ziya İlşen	Fizik
547. Zübeyde İçemen	İngilizce (görevine devam etmektedir)

(LTL Okul Yıllıkları, 1961 – 2002; Gözmen, 2003: Mülakat; Kıbrıs Türk Erkek Lisesi Mecmuası, 1933 – 1934; The Magazine of the Turkish Lycee, 1929; Öğretmenler Kurul Tutanakları, 1954 – 1965; An, 2002; Vali Stoors'un Anıları, 1987; Nesim, 1987:109).

EK: 3

Rüştiye Binası'nın yerine yaptırılan eski İdadi, Sultani ve eski Lise binası.

Ortada ilk İdadi Müdürü Ali Rıza Bey ve ikinci muallim Misbah Efendi ile birlikte okulun tüm öğrencileri toplu halde.

EK 4:

Lise'nin 1929 – 1930 öğretim yılında hizmete giren binası.

1929 yılında Lise binasının açılış töreni. Oturan Tali Okullar Komisyonu Başkanı Sir M. Münir, ortada Müdür Henry ve tercüme yapan Mithad Bey.

EK: 5

1941 – 1943 yılları arasında Lapta'da yurt olarak kullanılan Aynastaşa Manastırı'nda öğrenciler çalışırken.

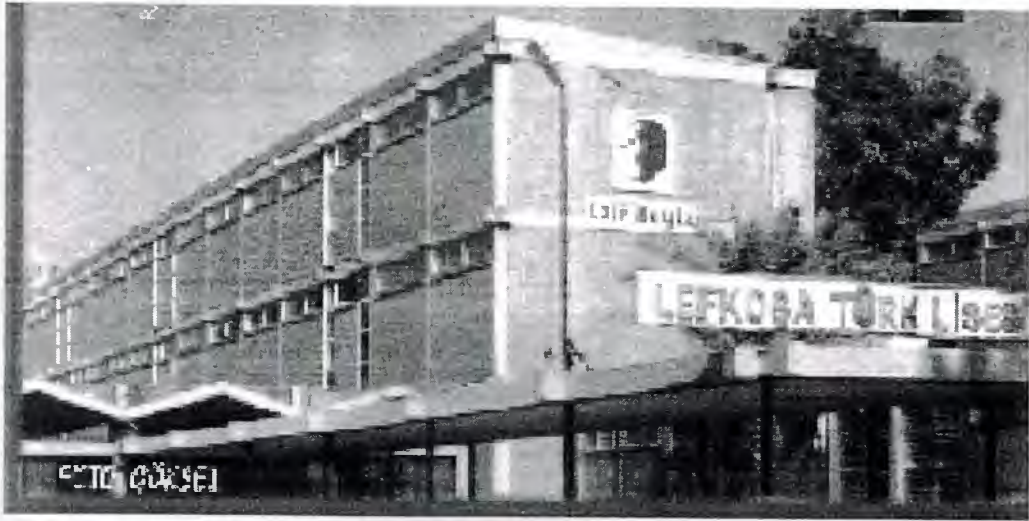

1943 – 1944 öğretim yılı mezunları öğretmenleri Salih Mecit ile birlikte toplu halde.

EK: 6

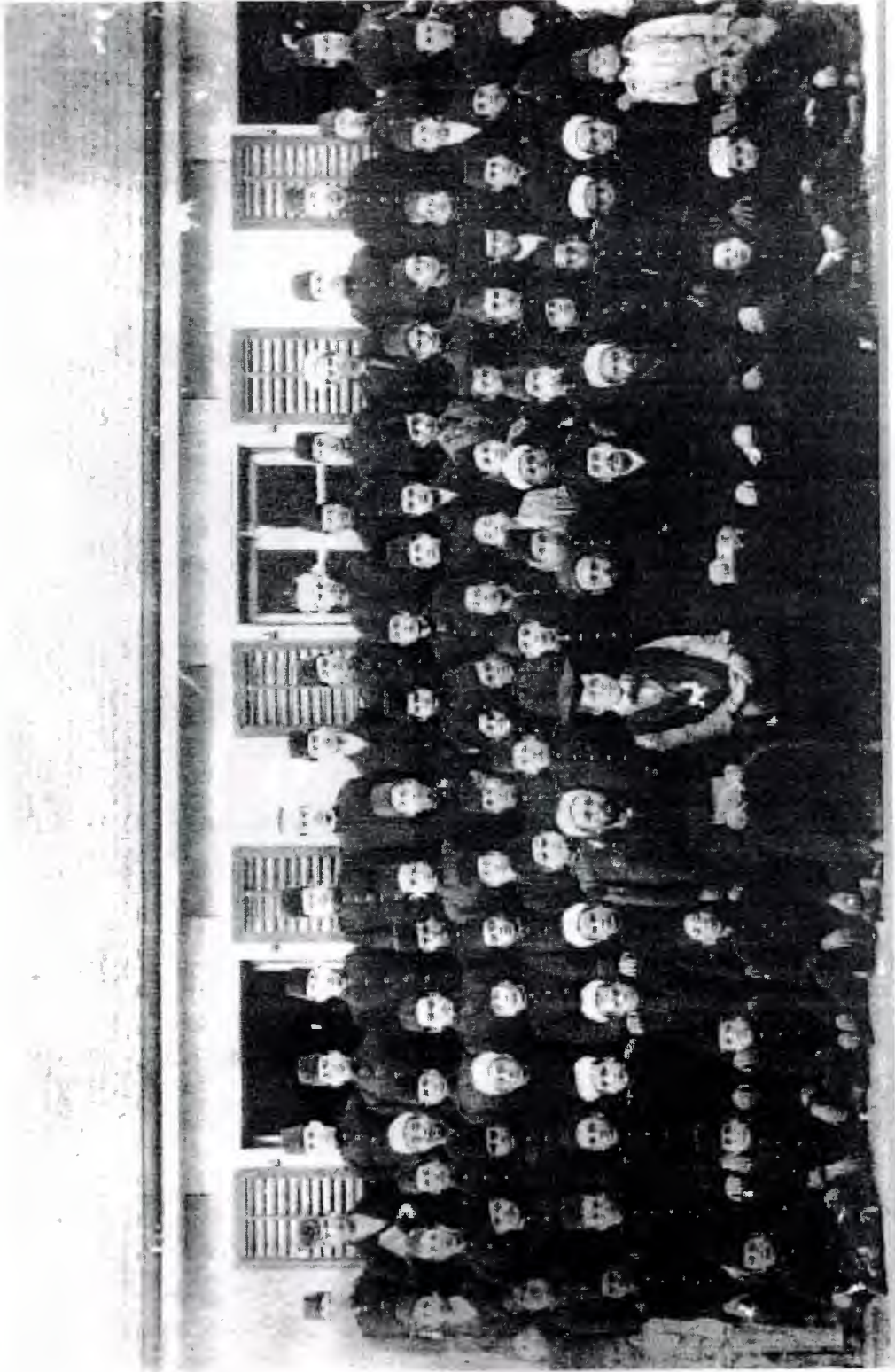
1960 yılında LTL olarak inşa edilen bina. (Günü müzde 20 Temmuz Fen Lisesi olarak kullanılmaktadır).

Lefkoşa Türk Kız Lisesi binası olarak inşa edilen ve 1993 yılından itibaren Lefkoşa Türk Lisesi olarak kullanılmakta olan bina.

[illegible]

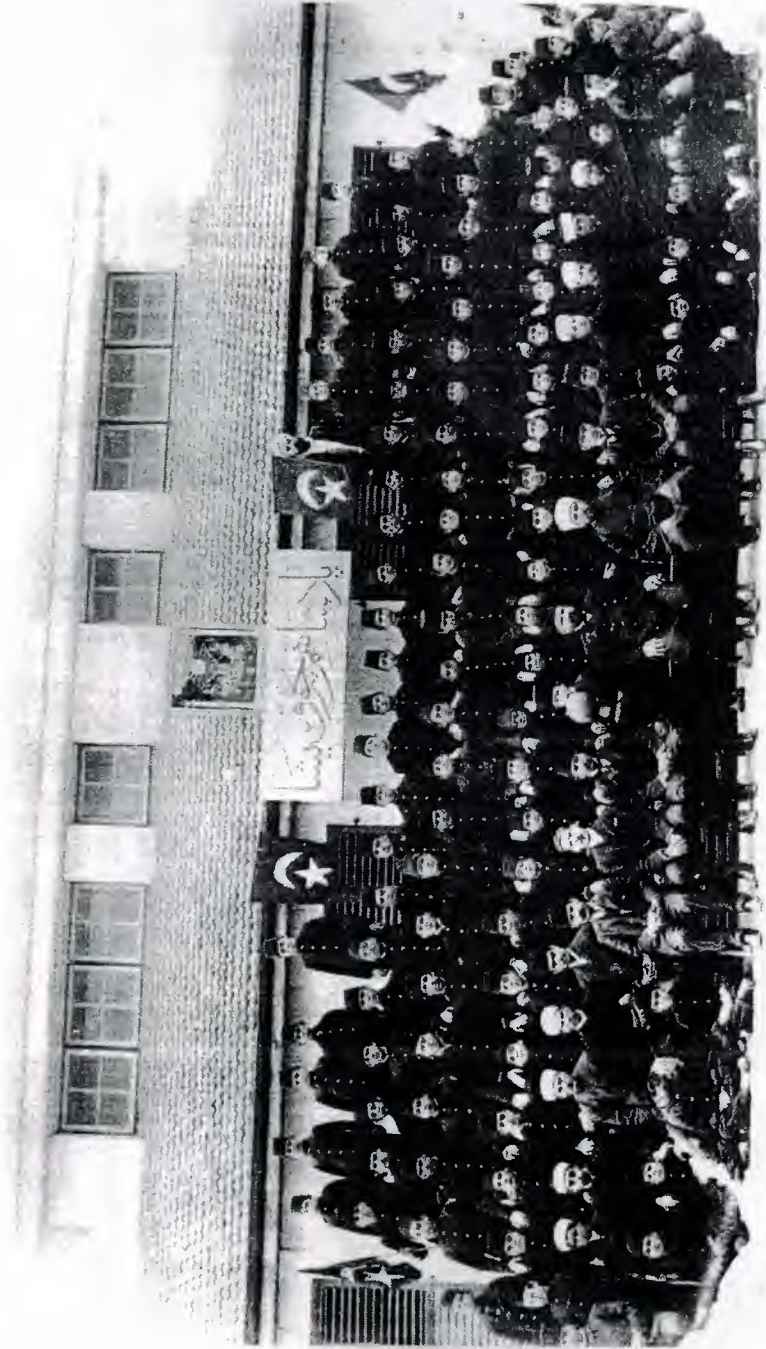
EK: 9

1899 yılında Lefkoşa İdadisi öğretmen ve öğrencileri toplu halde.

Oturanlar soldan sağa: Fevzi Ef., Mr. Thomson, Md. Yeşilbaş Ali Rıza Ef., Misbah Ef.,
Ziyai Ef.

EK: 10

1907 yılında Lefkoşa İdadisi öğretmen ve öğrencileri “Padişahım Çok Yaşa” yazısının altında toplu halde. Oturanlar soldan sağa: Hasan Tahsin Ef., Mr. Vigar, Şemsettin Günaltay, Md. Abdülfettah Efç, Hürremzade Mehmet Hakkı Ef. Ve Salahattin Ef.

EK: 11

1925 – 1926 öğretim yılında soldan sağa: İhsan Bey, Md. Kazım Nami Duru, Hadi Bey öğrencilerle.

EK: 12

1929 yılında Lise'nin öğretmen kadrosu ortada oturan Md. Mr. Henry ile.

1932 – 1933 öğretim yılında kurulan Talebe Birliği.

EK: 13

From The Director,
Turkish Lycée.
Nicosia. - Cyprus.

Türk Lisesi,
Müdürlüğünden.
Lefkoşa. — Kıbrıs.

28/10/31.

Yüksek Orman Mektebi Rektörlüğüne.

Mektebimizde yaptığımız tahkikat neticesinde 1925-1926
ders senesi 11 inci sınıf kalebesini temsil eden ve 0 sene
Şehadetname alan efendilerden ismi Ahmet lakabı Derviş
olan bir ef var idi ki künyesi berveşi atıdır.

Kayıt numarası = 152 =

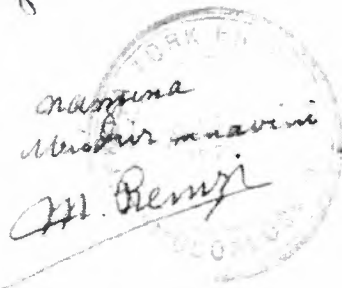
İsmi Ahmet Derviş ef.

Bodur Ali Feriz ef.

Tarih-i tevellüdü = 1903 =

Tarih-i kabülü = 1921 =

Memleketi : Kıbrıs Mağusa aya Sıngı.

Bu tafsilata nazaran mezkûr Şehadetnamenin
Ali Feriz ef oğlu Ahmet Hikmet ef ye ait olmadığı
işar ve bu münasebetle teyidi ihtiramla olunur efendim.

1931 yılında Türk Lisesi'nden Yüksek Orman Mektebi Rektörlüğü'ne yazılan ve
Lefkoşa Türk Erkek Lisesi Müdürlüğü yazılı mühür taşıyan yazı. (İsmet
Güven'in kişisel arşivinden).

EK: 14

17.12.1931

THE OFFICE OF THE
DIRECTOR OF EDUCATION
NICOBIA, 29th June 1932

Headmaster
Lycée

With reference to your letter dated 22/6/32. I have ~~conferred~~^{discussed} with ~~Chairman~~^{Chairman} and Col. Gallacher that the tollowing rates for certificates should be charged for the present school year.

Certificate on completion of College or Lycée £ 2

Certificate on completion of 3 Lycée classes £ 1

Certificate on completion of 1 class

10/

2- This decision should solve the question of exemption of College boys from diploma fees.

Kustan

Hon. Sec.

Jung. Kaly

1932 yılında öğrencilerden alınacağı belirlenen duhuliye (okul ücreti) miktarlarını Maarif Müdürlüğü tarafından Lise Müdürlüğü'ne bildiren yazı.

EK: 15

Okulu terk eden öğrencinin 1961 - 1962 öğretim yılındaki notları										
Öğrenci	1. Dönem	2. Dönem	3. Dönem	4. Dönem	5. Dönem	6. Dönem	7. Dönem	8. Dönem	9. Dönem	10. Dönem
...	5	3	5	5	4	4	3	2	3	2
...	5	3	5	5	4	4	3	2	3	2
...	5	3	5	5	4	4	3	2	3	2
...	5	3	5	5	4	4	3	2	3	2
...	5	3	5	5	4	4	3	2	3	2
...	5	3	5	5	4	4	3	2	3	2
...	5	3	5	5	4	4	3	2	3	2
...	5	3	5	5	4	4	3	2	3	2
...	5	3	5	5	4	4	3	2	3	2
...	5	3	5	5	4	4	3	2	3	2

Yaz döneminde bitirilmemiş olduğu
7. dönemden itibaren yaz döneminde bitirilmemiş
mühürüne geçmiştir

Sonuç: 1. Dönem

- a. Öğrenciye verilecek
b. Okuldaki dosyada saklanacak
c. Öğrenci dosyasına konulacak

Okuldan ayrılma tarihi:

13.7.1962

Müdür:

Okuldan ayrılma tarihi:

13.7.1962

Okuldan ayrılma tarihi:

Okuldan ayrılma tarihi:

Okuldan ayrılma tarihi:

Okuldan ayrılma tarihi:

Okuldan ayrılma tarihi:

Okuldan ayrılma tarihi:

Okuldan ayrılma tarihi:

10

Okuldan ayrılma tarihi: 13.7.1962
Okuldan ayrılma tarihi: 13.7.1962
Okuldan ayrılma tarihi: 13.7.1962
Okuldan ayrılma tarihi: 13.7.1962
Okuldan ayrılma tarihi: 13.7.1962
Okuldan ayrılma tarihi: 13.7.1962
Okuldan ayrılma tarihi: 13.7.1962
Okuldan ayrılma tarihi: 13.7.1962
Okuldan ayrılma tarihi: 13.7.1962
Okuldan ayrılma tarihi: 13.7.1962

Müdür Muavini:

Müdür:

Okulu tamamlamadan ayrılmak isteyen öğrencilere verilen 1961 - 1962
öğretim yılına ait belge (tasdikname).

EK: 16

Kıbrıs Türk Lisesi Koleji Kısmı													
SINIF GEÇME DEFTERİ													
Ad ve Soyadı	Öğrenci No	1. Sınıf	2. Sınıf	3. Sınıf	4. Sınıf	5. Sınıf	6. Sınıf	7. Sınıf	8. Sınıf	9. Sınıf	10. Sınıf	11. Sınıf	12. Sınıf
1. Ders notu		11.43	80.91	72.54	70.15	78.15						50.90	100
2. Ders notu		12.43	81.77	75.75	75.75	75.75						50.90	100
3. Ders notu		85.70	90.72	67.80	90.90	95.75						58.10	100
4. Ders notu													
5. Ders notu													
6. Ders notu													
7. Ders notu													
8. Ders notu													
9. Ders notu													
10. Ders notu													
11. Ders notu													
12. Ders notu													
13. Ders notu													
14. Ders notu													
15. Ders notu													
16. Ders notu													
17. Ders notu													
18. Ders notu													
19. Ders notu													
20. Ders notu													
21. Ders notu													
22. Ders notu													
23. Ders notu													
24. Ders notu													
25. Ders notu													
26. Ders notu													
27. Ders notu													
28. Ders notu													
29. Ders notu													
30. Ders notu													
31. Ders notu													
32. Ders notu													
33. Ders notu													
34. Ders notu													
35. Ders notu													
36. Ders notu													
37. Ders notu													
38. Ders notu													
39. Ders notu													
40. Ders notu													
41. Ders notu													
42. Ders notu													
43. Ders notu													
44. Ders notu													
45. Ders notu													
46. Ders notu													
47. Ders notu													
48. Ders notu													
49. Ders notu													
50. Ders notu													
51. Ders notu													
52. Ders notu													
53. Ders notu													
54. Ders notu													
55. Ders notu													
56. Ders notu													
57. Ders notu													
58. Ders notu													
59. Ders notu													
60. Ders notu													
61. Ders notu													
62. Ders notu													
63. Ders notu													
64. Ders notu													
65. Ders notu													
66. Ders notu													
67. Ders notu													
68. Ders notu													
69. Ders notu													
70. Ders notu													
71. Ders notu													
72. Ders notu													
73. Ders notu													
74. Ders notu													
75. Ders notu													
76. Ders notu													
77. Ders notu													
78. Ders notu													
79. Ders notu													
80. Ders notu													
81. Ders notu													
82. Ders notu													
83. Ders notu													
84. Ders notu													
85. Ders notu													
86. Ders notu													
87. Ders notu													
88. Ders notu													
89. Ders notu													
90. Ders notu													
91. Ders notu													
92. Ders notu													
93. Ders notu													
94. Ders notu													
95. Ders notu													
96. Ders notu													
97. Ders notu													
98. Ders notu													
99. Ders notu													
100. Ders notu													

1953 – 1954 Kıbrıs Türk Lisesi Kolej kısmı Matriculation IV.
sınıf, Sınıf Geçme Defteri.

EK: 17

Kıbrıs Türk Lisesi Kolej Kısmı

VI - COLLEGE

SINIF GEÇME DEFTERİ

No	Adı Soyadı	Devre Sıfırı	İngilizce	İtalyan	Fransız	İspanyol	Portekiz	Alman	Rus	Yeni	Matematik	Fizik	Kimya	Tarih	Coğrafya	Sanat	Toplam
198	...	1. Devre notu	53	48	80	11	51	60	-	80	120	90	-	-	-	-	75.75
		2. Devre notu	5	50	70	70	60	55	-	55	75	90	-	22	-	-	140.90
		3. Devre notu	51	70	55	70	30	59	-	100	65	80	-	42	-	-	90.90
		4. Devre notu	66	-	-	-	-	-	-	90	-	-	-	-	-	-	90.00
		5. Devre notu	51	60	65	70	35	48	-	85	70	80	-	40	-	-	93.50
		6. Devre notu	65	55	50	52	35	50	-	80	60	65	-	22	-	-	100.80
		7. Devre notu	57	75	57	54	17	20	-	65	70	60	-	38	-	-	90.20
		8. Devre notu	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	80.00
		9. Devre notu	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	80.00
		10. Devre notu	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	80.00
		11. Devre notu	50	48	40	80	25	70	-	80	100	100	-	20	-	-	100.70
		12. Devre notu	41	20	30	70	77	75	-	66	20	60	-	45	-	-	90.00
		13. Devre notu	52	55	60	65	1	-	-	100	55	60	-	20	-	-	100.50
		14. Devre notu	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	100.00
		15. Devre notu	47	57	80	72	26	-	-	85	75	23	-	-	-	-	100.50
		16. Devre notu	52	45	60	12	50	80	-	80	80	100	-	20	-	-	100.00
		17. Devre notu	53	60	65	79	52	60	-	75	70	65	-	23	-	-	100.00
		18. Devre notu	5	65	70	55	46	47	-	70	100	70	-	31	-	-	90.00
		19. Devre notu	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	90.00
		20. Devre notu	52	50	60	70	49	39	-	75	70	70	-	19	-	-	95.00
		21. Devre notu	52	48	70	75	65	55	-	80	70	70	-	11	-	-	100.00
		22. Devre notu	52	50	50	80	57	11	-	65	80	60	-	11	-	-	90.00
		23. Devre notu	50	50	65	10	56	47	-	70	75	100	-	17	-	-	70.00
		24. Devre notu	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	51.00
		25. Devre notu	47	50	63	79	41	61	-	70	75	103	-	20	-	-	93.00
		26. Devre notu	51	45	55	65	65	15	-	80	70	10	-	11	-	-	100.00
		27. Devre notu	50	60	63	70	50	90	-	80	70	90	-	11	-	-	100.00
		28. Devre notu	55	50	70	70	51	55	-	80	55	70	-	11	-	-	100.00

1956 - 1957 Kıbrıs Türk Lisesi Kolej kısmı Commercial VI. sınıf,
Sınıf Geçme Defteri.

EK: 18

LEFKOŞA TÜRK LİSESİ
SINIF GEÇME DEFTERİ

SINIF: *1. Sınıf* SUBE: *1. Sınıf* Sayfa: *1*
Giriş yılı: 19 *62* — 19 *63*

	1. Sınıf	2. Sınıf	3. Sınıf	4. Sınıf	5. Sınıf	6. Sınıf	7. Sınıf	8. Sınıf	9. Sınıf	10. Sınıf	11. Sınıf	12. Sınıf	Ortalama	Notlar
I. Kanak Notu	6	7	8	8	6	6	8	7	6	6	8	8	12	115
II. Kanak Notu	6	7	8	8	6	6	8	7	6	6	8	8	12	115
Ortalama	6	7	8	8	6	6	8	7	6	6	8	8	12	115
Bütünlük	6	7	8	8	6	6	8	7	6	6	8	8	12	115
Engel im														
Sorumlu im														
Sınıf Geçme Notu	6	7	8	8	6	6	8	7	6	6	8	8	37	66,7
Okul No: <i>167</i>	Adı ve soyadı: <i>Ali İsmail</i> Baba adı: <i>İsmail Hakkı</i>													
Doğum yeri ve yılı: <i>1940</i>														
I. Kanak Notu	6	7	8	8	6	6	8	7	6	6	8	8	12	115
II. Kanak Notu	6	7	8	8	6	6	8	7	6	6	8	8	12	115
Ortalama	6	7	8	8	6	6	8	7	6	6	8	8	12	115
Bütünlük	6	7	8	8	6	6	8	7	6	6	8	8	12	115
Engel im														
Sorumlu im														
Sınıf Geçme Notu	6	7	8	8	6	6	8	7	6	6	8	8	37	66,7
Okul No: <i>168</i>	Adı ve soyadı: <i>Ali İsmail</i> Baba adı: <i>İsmail Hakkı</i>													
Doğum yeri ve yılı: <i>1940</i>														
I. Kanak Notu	6	7	8	8	6	6	8	7	6	6	8	8	12	115
II. Kanak Notu	6	7	8	8	6	6	8	7	6	6	8	8	12	115
Ortalama	6	7	8	8	6	6	8	7	6	6	8	8	12	115
Bütünlük	6	7	8	8	6	6	8	7	6	6	8	8	12	115
Engel im														
Sorumlu im														
Sınıf Geçme Notu	6	7	8	8	6	6	8	7	6	6	8	8	37	66,7
Okul No: <i>169</i>	Adı ve soyadı: <i>Ali İsmail</i> Baba adı: <i>İsmail Hakkı</i>													
Doğum yeri ve yılı: <i>1940</i>														
I. Kanak Notu	6	7	8	8	6	6	8	7	6	6	8	8	12	115
II. Kanak Notu	6	7	8	8	6	6	8	7	6	6	8	8	12	115
Ortalama	6	7	8	8	6	6	8	7	6	6	8	8	12	115
Bütünlük	6	7	8	8	6	6	8	7	6	6	8	8	12	115
Engel im														
Sorumlu im														
Sınıf Geçme Notu	6	7	8	8	6	6	8	7	6	6	8	8	37	66,7
Okul No: <i>170</i>	Adı ve soyadı: <i>Ali İsmail</i> Baba adı: <i>İsmail Hakkı</i>													
Doğum yeri ve yılı: <i>1940</i>														
I. Kanak Notu	6	7	8	8	6	6	8	7	6	6	8	8	12	115
II. Kanak Notu	6	7	8	8	6	6	8	7	6	6	8	8	12	115
Ortalama	6	7	8	8	6	6	8	7	6	6	8	8	12	115
Bütünlük	6	7	8	8	6	6	8	7	6	6	8	8	12	115
Engel im														
Sorumlu im														
Sınıf Geçme Notu	6	7	8	8	6	6	8	7	6	6	8	8	37	66,7

1962 – 1963 Lefkoşa Türk Lisesi I Fen A Sınıf Geçme
Defteri.

EK: 19

İİTFAA İLİM EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
SINIF GEÇME DEFTERİ

Okul No: 1083

Okul No	Adı ve soyadı	Doğum yeri ve yılı	1. Dönem Notu	2. Dönem Notu	3. Dönem Notu	Ortalama	Notlar
1083	Mehmet	10.7.1959	7.75	7.75	7.75	7.75	31-5-1977
1084	Ahmet	1.11.1959	7.80	7.80	7.80	7.80	31-5-1977
1085	Süleyman	22.3.1959	9.12	9.12	9.12	9.12	31-5-1977

1976 – 1977 III Fen A Matematik Bölümü Sınıf Geçme Defteri.

EK: 20

فهرست - تفهوه لیستى نومرو ورنه

درستى	نومرول	ملاحظات	درستى	نومرول	ملاحظات
دين درستى	—	—	—	—	—
فلسفه	۹	لغز در	۹	فقه در	فقه در
ادبیات	۹	لغز در	۹	فقه در	فقه در
تورکجه	—	—	—	—	—
تاریخ	۸	لغز در	۹	فقه در	فقه در
جغرافیا	۹	لغز در	۹	فقه در	فقه در
صن	—	—	—	—	—
فارسی	—	—	—	—	—
انکلیزجه	۹	لغز در	۹	فقه در	فقه در
روجه	۸	لغز در	۹	فقه در	فقه در
رسم	—	—	—	—	—
فوز موخرافه	۱۰	لغز در	۹	فقه در	فقه در
حبر	۹	لغز در	۹	فقه در	فقه در
نومرول مجموعى بزرگترین برعقده -					
حسن حال و حرکت عظمی و عظمی					

در بزرگترین مدرسه طلبه‌نشین ۲۹ نومرولی محمد سراجی الدینک ۱۹۲۵ - ۱۹۲۶ سنه تدوین شده
امتحانده آلدی نومرولده نظرأ ترشح صنف اشیخه مبین در فدر ۱۲ میران ۱۹۲۶

29 no'lu Oltuğ Vahit'in 1925 - 1926 öğretim yılına ait karnesi.

EK: 21

Türk Erkek Lisesi
Lefkoşa
 Son Dönem İmtihanı
1929-1930 Ders senesi

Dersler	Yoklama neticesindeki ahlığı		Mühür
	Not	Yazı	
Türkçe ve Tarih	42	okunaklı	
Yeni ve Eski Türkçe	20	okunaklı	
Tarih	75	okunaklı	
Coğrafya	80	okunaklı	
Hayat			
Şehadet			
İslam ve Hıristiyan Felsefesi			
Arşiv	100	iyi	
Politiğin ve Hukukun	80	okunaklı	
İktisat	100	iyi	
Matematik	90	okunaklı	
Harita ve Harita	75	okunaklı	
İktisat	75	okunaklı	
İktisat	95	okunaklı	
Misafir	100	iyi	
İktisat			
Felsefe ve İktisat			
İktisat	100	iyi	
İktisat	80	okunaklı	
İktisat			50
Musik			70
İktisat			100
Laboratuvar			
Yeni	100		
Musik ve Tarih	100		
Okunaklı	100		
Okunaklı	100		
Okunaklı	100		
Musik ve Tarih	100		
Musik ve Tarih	100		

8. sınıf sonu
 Cevat

Okunaklı talebesinden 155 numaralı okunaklı
 okunaklı talebesinden 155 numaralı okunaklı

Türk Erkek Lisesi öğrencilerinden Ahmet Cevat'ın 1929 - 1930
 öğretim yılına ait karnesi.

1944 öğretim yılı İslam Lisesi mezunlarından Mehmet Özdeş'e ait
şahadetname (diploma).

GOVERNING BODY OF MOSLEM SECONDARY SCHOOLS, CYPRUS

KIPRIS İSLÂM TÂLİ MEKTEBLERİ
İDARE HEY'ETİ

KIPRIS-LEFKOŞA İSLÂM LİSESİ ŞEHÂDETNAME'Sİ

1943 - 1944 anıesi.

Dersler	Nispet	Maddeler	Dersler	Nispet		Maddeler	Dersler	Nispet		Maddeler	Dersler	Nispet		Maddeler
				Yeni	Yeni			Yeni	Yeni					
Dinîî			İhtimâliyat	7	Yedi		Ukûl-ı Evlâdiye				Hikmet-i İlahiye			
Felsefe	7	Yedi	Kutub-ı İrfân	5	Beş		Takvî-i Halk	5	Beş		Tevârîk			
Matematik	10	On	Çok	7	Yedi		İhtimâliyat	7	Yedi		İhtimâliyat	7	Yedi	
Edebiyat	7	Yedi	Musâharat	7	Yedi		Kıymet	7	Yedi		Kıymet			
Türkçe			Hesab	8	Sekiz		Hayretat	8	Sekiz		Kıymet			
Tarih	8	Sekiz	Hendese ve Mimarî	6	Altı		Yekâne				Musâharat			
Coğrafya	7	Yedi	Mühim	7	Yedi		Arifet	7	Yedi		Tevârîk			

Müşef Molla Osman Oğlu Mehmet Özdeş Eskişehir'den mezun olan Kipris İslâm Lisesi'nin 1943-1944 öğretim yılında mezunlarından Mehmet Özdeş'e ait şahadetname maddeleri ile ilgili olarak...

16.11.1944

18.11.1944

1944

EK: 23

GOVERNING BODY FOR MOSLEM SECONDARY SCHOOLS CYPRUS				PERSONAL PARTICULARS	
Photograph: _____ Kibris - Lefkoşa Türk Erkek Lisesi Kolej Kısmı Şahadetnamesi				Name	
				Father's Name	
				Village & District	
				Date of Birth	
				Religion	
Certificate No.	Registration No. (343)	YEAR 1944-1945	Conduct		
Subject	Remarks	Subject	Remarks	General Remarks on Students	
Turkish . . .		Chemistry . .			
History . . .		Arithmetic . .			
Geography . .		Algebra . . .			
Greek . . .		Geometry . . .			
English . . .		Trigonometry .			
Book-keeping .		Latin			
Shorthand . .		P.T.			
Typewriting . .					
Physics . . .					
This certificate is awarded to _____ who having finished class III of the Turkish Lycee of Nicosia, according to the curriculum of Lycées in Turkey, has followed the three years' course of the Section of the Modern Side of the same Lycee.					
Chairman, Governing Body Moslem Secondary Schools				Headmaster	

1951 – 1952 öğretim yılına ait imza ve tarih konmuş Lise Kolej
kısmı diploması.

GOVERNING BODY OF MOSLEM SECONDARY SCHOOLS, CYPRUS					
KIBRIS İSLAM TALİ MEKTEBLERİ İDARE HEY'ETİ					
KIBRIS - LEFKOŞA TÜRK LİSESİ DİPLOMASI					
Date Received		Date Issued		Date of Expiry	
(3)		(1157)		(1952 - 1953)	
Subject	Remarks	Subject	Remarks	Subject	Remarks
Arithmetic	60	Geometry	60	Astronomy	60
Algebra	60	Calculus	60	Logic	60
Trigonometry	60	Statistics	60	Optics	60
Physics	60	Chemistry	60	Botany	60
Geography	60	History	60	English	60
Mathematics	60	Science	60	French	60
Religion	60	Art	60	Music	60
Physical Education	60	Health	60	Character Education	60
Kibris Türk Lisesi					
Kıbrıs İslam Talî Mektepleri İdare Hey'eti					

1952 – 1953 yılına ait öğrenci ismi olmayan Lefkoşa Türk Lisesi
Diploması.

1957 - 1958 öğretim yılında Celal Bayar Lisesi'ni bitiren Ertan Rüstem'e
(Doğaç) ait Lise Bitirme Diploması.

CELÂL BAYAR LİSESİ

LEFKOŞA-KIBRIS

Lise Bitirme Diploması

192 1958 Öğrenci No
DIPLOMA NUMARASI 1916

Adı Soyadı	Ertan Rüstem
Doğum Yılı	1922
Doğum Yeri	Lefkoşa
Okul Yılı	1957-1958
Okul No	1916

Rüstem Rüstem'in Çelâk Rüstem Türkçe, İngilizce, Türk
Dili ve Edebiyatı, İtalyanca, Fransızca, Şiir, Matematik, Tarih, Coğrafya,
Fizik, Kimya, Astronomi, İlahî Bilgi, Şiir, Fıkıh, İslam, Sanaat Tarih,
Müzik, ve diğer eğitim derslerini bitiren öğrenci Lise
Bitirme Diploması "Doğaç" olarak Lise Bitirme Diploması alması
hak kazanmıştır.

Doğaç Rüstem Çelâk Rüstem
Mühür ve Mühür
Mühür ve Mühür

16.9.1958

Okul Müdürü
R. Rüstem

EK: 25

CELÂL BAYAR LİSESİ

LEFKOŞA - KIBRIS

Adı : *Ertan Rüstem*
 Baba adı : *Rüstem Onbaş*
 Doğduğu yer : *Lefkoşa*
 Doğduğu tarih : *14-2-1940*
 Kayıt numarası : *1039*
 Lise Bitirme Diploma numarası : *1316*
 Lise Bitirme Diploma tarihi : *16-9-1958*

Künyesi yukarıda yazılı Rüstem Onbaş'ın Ertan Rüstem 1957-1958 öğretim yılı sonunda okul imtihan talimatnamesine tevfikan üç yıllık Lise'nin *Edebiyat* Kolunun bütün derslerinden imtihan edilerek Lise Bitirme Diploması almağa hak kazanmış ve ayrıca aşağıdaki derslerden de 1957-1958 güz döneminde usulü veçhile yapılan (T. C. Devlet Lise İmtihanı) nin yazılı bölümüne iştirak ederek muvaffak olmuştur.

(T.C. Devlet Lise
İmtihanı) yazılı
bölümünde seçtiği
dersler

Birinci Kanaat
notu

İkinci Kanaat
notu

(T.C. Devlet Lise
İmtihanı) yazılı
bölümünde aldığı
notlar

<i>Türkçe Kompozisyon</i>	<i>8 Sınıf</i>	<i>10 on</i>	<i>6 Alt</i>
<i>Türk Dili ve Edebiyatı</i>	<i>8 Sınıf</i>	<i>10 on</i>	<i>7 yedi</i>
<i>Felsefe</i>	<i>9 Sınıf</i>	<i>8 Sınıf</i>	<i>8 Sınıf</i>

Rüstem Onbaş

R. Güncel

Lefkoşa Türk Tati Okulları
İdare Heyeti Başkanı

Müdür

25-7-1958

1958 yılında Ertan Rüstem'in TC Devlet Lise İmtihanlarında başarılı olduğunu gösterir belge.

KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ
MİLLÎ EĞİTİM KÜLTÜR GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI
GENEL ORTAÖĞRETİM DAİRESİ MÜDÜRLÜĞÜ

LİSE DİPLOMASI

Adı - Soyadı	: Mine Çeliker
Baba Adı	: Behzat
Anne Adı	: Dervişe
Doğum Yeri ve Tarihi	: Lefkoşa 31. 3. 1981
Yabancı Dil	: İngilizce

Okulu Bitirdiği Öğretim Yılı	: 1997 - 1998
Okul Numarası	: 2475
Diploma Notu ve Derecesi	: 7.86 ~İyi~
Diploma Numarası ve Tarihi	: 7831 29. 5/1998
Diplomayı Veren Okul	: Lefkoşa Türk Lisesi

Mine Çeliker Lise programlarını başarı ile tamamlayarak Sosyal Bilimler ve Edebiyat bölümünden diploma almaya hak kazanmıştır.

Kamil Ç. Kutalmış
Okul Müdürü

23. 6. 1998

Soner Arca
Genel Ortaöğretim Dairesi Müdürü

1998 yılı mezunlarından Mine Çeliker'e ait lise bitirme diploması.

EK: 28

1951 – 1952 öğretim yılı mezunlarından Erdoğan Ahmet üzerinde
KTL harfleri bulunan okul şapkasıyla.

1955 yılında okulun öğrencilerinden Ertan Rüstem (Doğaç) okul
şapkasıyla.

EK: 29

THE MAGAZINE
OF
THE TURKISH LYCEE

NICOSIA

CYPRUS

Volume I. Number 1. December 1929.

1929 yılına ait Lise'nin 10 sayfadan oluşan ve yarısı İngilizce yarısı Osmanlıca çıkarılan ilk dergisinin kapağı (Şinasi Tekman'ın kişisel arşivinden).

EK: 30

Lise'nin 1934 yılında yayınlanan ve dergiden çok bir tarihi belge niteliğini taşıyan dergi.

EK: 31

Lise'nin İdadi olarak açıldığı ilk binasının yerini gösteren 1915 yılında Mısır'da hazırlanan harita (Altay Sayıl'ın kişisel arşivinden).

EK: 32

1938 yılında okul bandosu toplu halde.

1969 – 1970 öğretim yılı LTL orkestrası öğretmenleri Fikret Özgün ile.

EK: 33

1937 – 1938 öğretim yılında British Council’in düzenlediği Londra gezisinde bir grup öğrenci, İngilizce öğretmeni Mr. Maddox ile.

1957 – 1958 öğretim yılı LTL öğretmen kadrosu.

EK: 34

1907 – 1908 yılları arasında Lise’de Md. Mv. olarak görev yapan
ve 1949 yılında ise TC hükümetini kuran Şemsettin Günaltay.

Lise’nin ilk kız öğrencisi Nermin Tahsin Gözmen
(Tolgay).

EK: 35

MÜDÜRLER

Hacı Hafız ZİYÂİ Efendi
1880 – 1896 (Rüştiye)

Cingiz Zâde ALİ RİZA Bey
1896 - 1898

Abdülfettah Bey

1907 – 1909

Mücteba Bey

1912 - 1924

Kâzım Nami DURU

1925 – 1928

Mr. HENRY

1928 – 1930

İsmail Hikmet ERTAYLAN

1933 – 1934

Mr. Harold WOOD

1936 – 1950

Yavuz KONNOLU

1950 – 1953

Salih MECİD

1953 – 1956 / 1961 – 1963

Nazım YÜCELT

1955 – 1956

Hayri GÜNDEN

1956 – 1958

Sabahattin BAŞOL

1959 – 1960

Erol ÖZÇELİK

1963 – 1969

Vergi H. BEDEVİ

1969 – 1976

Celal DEĞGİN

1976 – 1990

Yalçın ZAIMOĞLU

1990 – 1992

Mustafa DİLMEN

1992 – 1994

Kamil Ö. KUTALMIŞ

1994 – 2000

Tezcan LAMBASUYUCU

2000 – 2001

Meryem ÖKSÜZOĞLU

2001 –

Resimleri bulunamamış okul müdürlerinin isimleri ve müdür olarak görev yaptıkları tarihler şöyledir;

Ali RIZA Efendi	1899 – 1900
Halil Efendi	1901 – 1906
Mühendis Derviş Bey	1909 – 1910
Tevfik Bey	1910 – 1912
Dr. Kazım ZAFİR	1925